

BLOC III

*QUALITAT DE VIDA I
ESTAT DEL BENESTAR*

Full d'errates

En aquesta edició hem detectat les següents errates:

1. Pàgina 439, Gràfic III-2.8. *"Persones amb mancances materials a les Illes Balears i Espanya (2025)"* La llegenda és incorrecta. Les dades que figuren a les barres corresponents a "Illes Balears" corresponen en realitat a les dades del "Total Espanya" i les del "Total Espanya" corresponen a "Illes Balears".

2. Pàgina 440, Quadre III-2.5. *"Evolució de les persones (en %) amb les principals mancances materials a les Illes Balears"*. Els tres primers valors de la darrera fila, corresponents a l'any 2025 (15,9 - 36,4 - 11,4) són incorrectes, s'han de substituir pels següents valors: 12,8 - 29,5 - 13,0.

Disculpeu les molèsties.

1

LA POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS

1.1.

INTRODUCCIÓ

Com cada any, les dades demogràfiques que s'exposen a la memòria del CES són les darreres dades disponibles publicades tant per l'INE com per l'Ibestat. La data de referència de les dades de població és la que proporciona el cens anual de població a 1 de gener de 2025.

Juntament amb les dades del cens anual de població, l'apartat inclou, igual que en les dues edicions anteriors, les dades relatives a l'Enquesta contínua de població (ECP), i els resultats de l'estadística de migracions i canvis de residència (EMCR). En aquest darrer cas, les dades disponibles en el moment de redactar la memòria actual són les de l'any 2024 i han estat publicades per l'INE el mes de desembre de 2025. En referència a les dades relatives als moviments naturals de població, la font principal de dades és l'INE i corresponen a l'exercici 2024 i només algunes, amb caràcter provisional, a l'any 2025.

1.2.

DINÀMICA I ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

D'acord amb les dades poblacionals proporcionades pel cens, les Illes Balears continuen guanyant població i així, amb un

creixement anual de l'1,47 % (+18.076), s'assoleix un nou rècord d'1.249.844 persones, amb un creixement acumulat de població des de l'any 2000 del 47,8 % (+404.214). D'altra banda, s'ha de destacar que aquest increment és, un cop més, el tercer més elevat de tot l'Estat espanyol, només per darrere la Comunitat Valenciana (1,99 %) i Madrid (1,49 %).

Mallorca presenta l'increment anual més feble (1,39 %) mentre que Menorca, Eivissa i Formentera creixen, en termes percentuals, per damunt la mitjana balear amb l'1,73 %, l'1,72 % i l'1,80 %, respectivament. En tot cas, Mallorca absorbeix el 74 % de l'increment poblacional (+13.342). En comparació amb els anys 2024 i 2023, amb pujades de l'1,81 % i l'1,93 %, el creixement s'alenteix tot i que es manté en valors postpandèmia. Recordam que l'any 2022 les Illes Balears van tenir un creixement del 0,31 %.

L'evolució és dispar, atesa la variable nacionalitat. Així, el creixement de població espanyola se situa en el 0,8 %, mentre la població estrangera, que absorbeix el 56,2 % de la pujada anual, experimenta un creixement del 3,9 %. Sobre el total de la població, les persones amb nacionalitat estrangera representen el 21,7 % de la població. Aquesta xifra s'acosta als valors màxims de les darreres dues dècades, observats entre 2007 i 2010, quan el percentatge de residents estrangers es movia entre el 21,7 % i el 21,9 %.

Per illes, la situació presenta algunes diferències. Mallorca té valors més semblants a la mitjana balear (21,2 %), a Menorca el percentatge de població estrangera és solament del 14,4 %, mentre a Eivissa i Formentera la proporció és del 28 %. Al conjunt de l'Estat, les persones estrangeres representen el 14 %.

Segons el lloc de naixement, les proporcions de persones nascudes a l'estranger, a la resta d'Espanya o a les Illes Balears és, respectivament, del 28,7 %, 19,8 % i 51 %. Per Illes, les diferències respecte a la mitjana autonòmica són significatives en el cas d'Eivissa i Formentera, en què el pes de les persones nascudes a les Balears és del 37,8 % i del 36,6 % a favor tant de les persones nascudes en altres comunitats com a l'estranger (vegeu el [quadre III-1.1](#)).

Tot i que el pes de la població nascuda a les Illes Balears es manté al voltant del 50 %, els índexs anuals de variació mostren, un cop més, un creixement molt feble, de solament el 0,3 % de les persones nascudes a les illes, mentre que es manté la tendència negativa de persones nascudes en altres comunitats, que passa del -0,25 % al -0,6 %. En referència a les persones nascudes a l'estranger, el creixement és del 5,2 %, amb pujades igualment intenses a cada una de les illes.

A escala estatal, la nostra comunitat continua sent la que presenta el percentatge més alt de població nascuda a l'estranger, amb un 28,7 %, seguida de Catalunya (25,1 %), Madrid (24,9 %) i la Comunitat Valenciana (24 %). Extremadura, amb un 6 %, torna a registrar el percentatge més baix. En conjunt, el percentatge de població nascuda a l'estranger a tot l'Estat és del 19 %.

El balanç migratori continua sent positiu i es manté com el factor explicatiu principal del creixement demogràfic. Per a l'any 2024, el saldo és de 17.118 persones, amb un balanç de 15.735 provinents de l'estranger i 1.383 d'altres comunitats autònomes (vegeu el [quadre III-1.12](#)).

Pel que fa al creixement natural de la població, el saldo vegetatiu de l'any 2024 se situa en un valor gairebé insignificant, del 0,05 %, tot i que es manté en valors positius. A Espanya el balanç vegetatiu ha estat negatiu (-2,37 %) igual que a Catalunya o la Comunitat Valenciana. A Madrid, el creixement és del 0,19 %. Malgrat la importància de la immigració, l'edat mitjana de la població balear ha continuat augmentant. L'any 1998 era de 38,5 anys, el 2020 va ser de 41,4, el 2023 es va situar en 42,22 anys i el 2024 ha arribat als 42,38. L'any 2025 se situa en 42,53 anys.

El conjunt de les dades permet concloure que la immigració és el factor clau de l'evolució demogràfica de la comunitat, ja que impulsa el creixement poblacional malgrat la baixa taxa de natalitat. No obstant això, l'envelliment de la població es manté com una tendència constant, fet que planteja reptes en àmbits com el mercat laboral i els serveis socials.

D'altra banda, en nombres absoluts, podem afirmar que la línia de tendència de la població balear és clarament ascendent. N'és una prova que, segons dades provisionals de l'ECP de l'INE a 1 de gener de 2026, la xifra total de població seria d'1.259.545 persones, amb un increment estimat del 0,8 %. En aquest sentit, recordam, a més, que l'augment de la població total a l'ar-

xipèlag és constant des de l'any 2000 fins al 2012 i des de 2015 fins a 2025, períodes que inclouen tant situacions d'expansió com de contracció econòmica.

1.2.1. L'ENVELLIMENT DE LA POBLACIÓ

Una de les preocupacions principals en l'evolució demogràfica és l'envelliment progressiu de la població. Aquest fenomen, que es caracteritza per una proporció més baixa de persones en edat activa respecte a la població de més edat, així com per un augment progressiu del nombre de persones de 85 anys o més, respon principalment a tres factors: l'increment de l'esperança de vida, l'entrada de les generacions del *baby boom* en edats avançades i el descens de la taxa de natalitat.

Els indicadors demogràfics reflecteixen aquest procés i l'any 2025 les Balears han presentat l'índex d'envelliment més elevat de la seva història, amb un 117,4 %. Així, si l'any 2021 hi havia 103 persones de més de 65 anys per 100 de menys de 16 anys, les darreres dades censals mostren que en l'actualitat hi ha més de 117 persones de més de 65 anys per cada 100 de menys de 16 anys. Considerant la variable sexe, les diferències són significatives, 133,75 % en el cas de les dones i 101,82 % en els homes.

No obstant això, les Illes Balears són, per darrere de Múrcia, la segona comunitat autònoma on hi ha un índex d'envelliment més baix. Astúries lidera aquesta classificació, amb un índex del 265,29 %, seguit de Galícia, amb un 231,61 %. La mitjana nacional és de 148,05 %.

En referència al fenomen del sobreenvelliment, cal destacar que entre l'any 2001 i el 2025, la població de 85 anys o més s'ha incrementat en un 95,8 % i és ara de 27.678 persones, si bé respecte a l'any 2024 s'observa un petit descens del -0,47 %. Sobre el total de població, el pes de les persones més grans és del 2,21 %. Pel que fa a l'índex de sobreenvelliment o índex de longevitat —que mesura la proporció de persones de 85 anys o més respecte al total de persones de més de 64 anys—, ha passat del 13,55 % l'any 2024 al 13,15 % el 2025. La dada és superior a la de l'any 2001 (11 %), però disminueix respecte a 2021 (14,16 %).

Menorca, amb un 139,51 %, és l'illa amb l'índex d'envelliment més elevat, mentre que a Eivissa és del 99,46 %. A Mallorca i a Formentera l'índex se situa, respectivament, en el 118,20 % i el 108,76 %. En referència a l'índex de longevitat, totes les illes presenten valors al voltant del 13 %, excepte Eivissa, que mostra un índex de l'11,52 %.

El procés d'envelliment, combinat amb el descens progressiu de la natalitat i l'augment de la longevitat, es reflecteix clarament en la piràmide de població (vegeu el [gràfic III-1.1](#)). A més, cal destacar que l'estructura de la piràmide mostra diferències significatives entre les persones nascudes a les illes i les que han nascut fora. La població autòctona presenta un envelliment més accentuat, amb més proporció de persones grans en comparació amb els nascuts a l'estranger. Per contra, la població d'origen forà té una distribució més jove, amb una presència destacada en les franges d'edat activa.

QUADRE III-1.1. INDICADORS DE POBLACIÓ DE LES BALEARS PER ILLES (CENS ANUAL DE POBLACIÓ A 1 DE GENER DE 2025)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Població total	1.249.844	971.068	102.821	164.265	11.690
Variació anual de població	1,5%	1,4%	1,7%	1,7%	1,8%
Percentatge de població de menys de 16 anys	14,3%	14,6%	13,2%	13,8%	12,4%
Percentatge de població de 16-64 anys	68,8%	68,2%	68,4%	72,5%	74,1%
Percentatge de població de 65 anys i més	16,8%	17,2%	18,4%	13,7%	13,5%
Percentatge de població de 85 anys i més	2,2%	2,3%	2,4%	1,6%	1,8%
Població estrangera / població de l'illa (%)	21,7 %	21,20%	14,40%	28,30%	28%
Pobl. nascuda en una altra CA / Pobl. de l'illa (%)	19,8%	18,0%	23,8%	27,5%	27,8%
Pobl. nascuda a l'estranger / Pobl. de l'illa (%)	28,7%	28,4%	21,3%	34,7%	35,6%
Total pobl. nascuda fora de la CA / Pobl. de l'illa (%)	48,5%	46,3%	45,0%	62,2%	63,4%
Total pobl. nascuda a les Illes Balears / Pobl. de l'illa (%)	51,5%	53,7%	55,0%	37,8%	36,6%
Relació d'homes per cada dona (índex de masculinitat)	0,99	0,98	0,99	1,04	1,06
Taxa de creixement 2024-2025 (%)	1,5%	1,4%	1,7%	1,7%	1,8%
Taxa de creixement de la població espanyola (%)	0,8%	0,7%	1,2%	1,1%	1,7%
Taxa de creixement de la població estrangera (%)	3,9%	3,9%	5,1%	3,5%	2,1%
Taxa de creixement de la població nascuda a les Balears (%)	0,3%	0,3%	0,0%	0,5%	0,2%
Taxa de creixement de la població nascuda en una altra CA (%)	-0,6%	-1,1%	2,4%	-0,7%	-0,1%
Taxa de creixement de la població nascuda a l'estranger (%)	5,2%	5,2%	5,6%	5,1%	5,0%
Índex d'envelliment (pobl. de 65 i més / pobl. <16 anys)	117,37	118,2	139,51	99,46	108,76
Índex de longevitat o sobreenvelliment (pobl. 85 i més / pobl. 65 i més)	13,15	13,36	13,18	11,52	13,38
Índex de dependència* (pobl. <16 + pobl. >64) / pobl. de 16 a 64)	45,33	46,72	46,14	37,88	34,94
Índex de recanvi o ràtio de reemplaçament (pobl. de 60 a 64 / pobl. de 20 a 24)	93,86	94,96	89,46	90,89	83,16

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT. Cens anual de població.

Aquestes diferències responen principalment a l'atracció que exerceix el turisme per a la immigració laboral, i ens permeten concloure que, tot i que l'envelliment de la població continuarà en els pròxims anys, la immigració ha contribuït a mitigar parcialment aquesta tendència.

1.2.2. PRESSIÓ HUMANA I CÀRREGA DEMOGRÀFICA

L'indicador de pressió humana (IPH) és una informació que complementa les dades oficials de població en estimar la càrrega demogràfica real que suporten les Illes Balears, incloent-hi tant la població resident com els passatgers de ports i aeroports. L'operació estadística és un projecte de l'íbestat i el període temporal de referència per obtenir les dades és el dia natural, tot i que es publiquen dades de síntesi per a períodes anuals i mensuals. Les darreres dades disponibles corresponen al mes de desembre de 2025.

L'evolució temporal de les dades mostra una clara tendència a l'alça, exceptuant-ne els anys 2020 i 2021, moment de la crisi sanitària de la COVID-19. Així, per exemple, l'any 2015 la mitjana anual de l'IPH balear va ser d'1.432.305 persones. Un any després, la xifra s'eleva a 1.473.559. Per als anys 2022, 2023 i 2024, la progressió ha estat d'1.523.663, 1.544.018 i 1.574.064. En l'any que ens ocupa, la mitjana ha estat d'1.577.505 persones.

El mes amb la població més elevada a les Illes ha estat, com ja és habitual, el mes d'agost, mentre que el gener ha registrat l'aflluència de població més baixa.

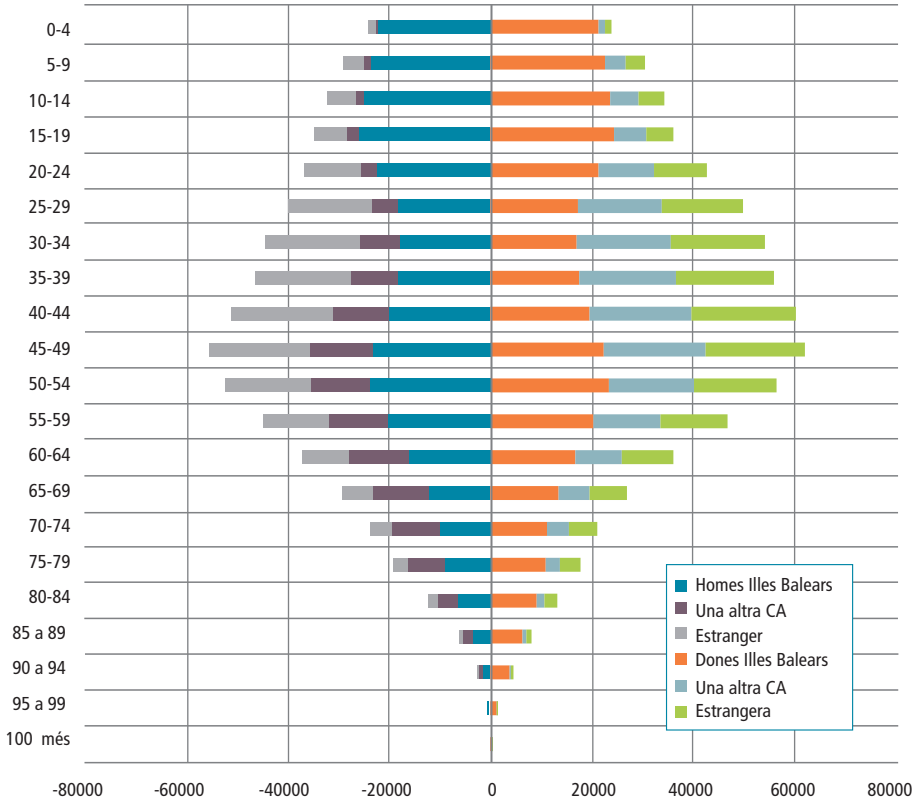
La mitjana mensual de la pressió demogràfica màxima ha estat l'agost de 2025, amb 2.005.000 persones, una xifra que suposa un increment del 64 % respecte a la població censal. Per contra, la mitjana mensual mínima ha estat d'1.231.503 persones, amb un descens de l'1,5 % en comparació amb la població censal. En comparació amb l'any 2024, cal notar que la mitjana de població el mes d'agost és inferior. Recordam que l'any 2024 la xifra va ser de 2.016.520. En tot cas, la distància respecte a la població censal és més elevada.

Per illes, l'agost també és el mes de màxima població, tot i que els nivells de pressió humana varien significativament. A Formentera, la població mitjana mensual ha superat en un 189,9 % la població censal, amb un valor que és superior al de l'any 2024. A Menorca l'increment ha estat del 112,9 %, 4 centèsimes per sota el valor registrat l'any anterior. A Eivissa l'indicador també presenta un valor més baix, que passa del 94,1 % al 81 %. Mallorca, amb un augment del 49,8 %, és l'illa que presenta una pressió humana relativa més baixa en comparació amb la seva població censal i també és la que presenta un descens anual en termes percentuals més acusat (vegeu el [quadre III-1.2](#)).

Les dades de l'IPH posen de manifest l'elevada variabilitat de la població a les Illes Balears al llarg de l'any, amb pics de gran aflluència durant els mesos d'estiu a causa del turisme. Aquesta fluctuació té un impacte directe en la gestió dels recursos, els serveis públics i la sostenibilitat del territori.

Gràfic III-1.1.

Piràmide de població segons el lloc de naixement (cens de població a 1 de gener 2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ibestat.

QUADRE III-1.2. INDICADOR MENSUAL DE PRESSIÓ HUMANA I TAXA DE CREIXEMENT RESPECTE A LA XIFRA DE POBLACIÓ L'1 DE GENER PER ILLES.

MITJANA MENSUAL, AGOST I GENER 2025 (MESOS AMB VALOR MÀXIM I MÍNIM AL CONJUNT DE LES IB)

	Illes Balears		Mallorca		Menorca	
	IPH 2025	% de creixement	IPH 2025	% de creixement	IPH 2025	% de creixement
M08 (mes màxim)	2.005.000	60,4%	1.454.854	49,8%	218.946	112,9%
M01 (mes mínim)	1.231.503	-1,5%	961.975	-0,9%	101.386	-1,4%
Cens de població 1 de gener 2025	1.249.844		971.068		102.821	

continua

	Eivissa		Formentera	
	IPH 2025	% de creixement	IPH 2025	% de creixement
M08 (mes màxim)	297.307	81,0%	33.893	189,9%
M01 (mes mínim)	156.985	-4,4%	11.158	-4,6%
Cens de població 1 de gener 2025	164.265		11.690	

Font: elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat).

Nota: IPH 2025, mitjana mensual mes màxim i mes mínim. Dades per illes a partir de la dada mitjana Illes Balears.

1.3.

ELS COMPONENTS DE LA DINÀMICA DEMOGRÀFICA

1.3.1. LA NATALITAT I LA FECUNDITAT

Les Balears presenten la taxa de natalitat més elevada entre les comunitats autònomes de l'Estat, només superada per Múrcia, amb un 7,31 ‰ (INE, 2024). Aquesta xifra suposa un cert increment respecte a l'any anterior (7,16 ‰) però inferior, als valors de 2022 (7,58 ‰). En tot cas, no suposa un canvi significatiu en la tendència decreixent de la taxa iniciada amb la crisi de 2008. Les dades de 2024 registren que tres comunitats autònomes presenten un cert increment en les taxes de natalitat: la Comunitat Foral de Navarra, La Rioja i Balears, que registra l'increment més alt, i una, Castella i Lleó, que manté la taxa anterior; la resta de comunitats mantenen la tendència general decreixent d'aquest fenomen demogràfic. La mitjana estatal se situa en el 6,49 ‰, una xifra que suposa un descens general estatal del 0,12 ‰ respecte a les dades de 2023.

El 2024 a les Balears es van produir 9.067 naixements, 329 més que l'exercici anterior, cosa que suposa un increment interanual del 3,77 %, que romp, probablement amb caràcter temporal, la tendència dels exercicis anteriors, sense que es pugui parlar de cap canvi significatiu de tendència. De fet, aquestes xifres estan molt lluny dels 12.713 naixements de 2008 i, fins i tot, són inferiors a la xifra de naixements de 2022, que van ser de 9.079. Aquesta dinàmica repercutirà, lògicament, en les necessitats de serveis específics destinats a la població més jove (educació, assistència pediàtrica, comerços sectorials, etc.).

Mentrestant, a l'Estat, es van registrar 318.005 naixements, 2.651 menys que l'any anterior (-0,83 ‰). Podem dir que es manté la tendència decreixent, tot i que se suavitza, atès que ja s'ha arribat a uns valors extremadament baixos. No podem d'oblidar que la xifra estatal de naixements ha caigut més del 25 % respecte a 2014 i més del 35 % respecte de 2009.

Aquestes xifres s'allunyen molt del màxim de 519.779 naixements d'aquest segle (2008) i no arriben ni al 50 % dels registrats els anys setanta del segle passat (677.456 naixements l'any 1976). Cal

destacar, però, que mentre els naixements de mares espanyoles baixen un 2,34 %, 5.660 menys que l'any 2023, i se situen en 236.666, els de mares estrangeres (81.339) augmenten un 3,84 %, amb 3.009 naixements més. Un de cada quatre naixements a Espanya correspon actualment a mares estrangeres.

Les estimacions provisionals de l'INE per a l'any 2025 xifren en 321.164 els naixements a tot l'Estat i en 8.835 els naixements a les Illes Balears. Aquestes dades suposarien, si es confirmen, un cert canvi de tendència estatal (increment de l'1 %), conseqüència que un bon nombre de comunitats autònomes presenten més naixements que l'any 2024. Aquest lleuger repunt estatal no compensa els forts descensos d'anys anteriors i, atès el fort augment de la xifra de defuncions, el creixement vegetatiu de la població espanyola és clarament negatiu. Per a les Illes, suposa el retorn al decreixement en la xifra de naixements, però amb un matis molt significatiu: passaria de situar-se entre les comunitats autònomes amb més creixements a situar-se, en sentit contrari, en la que presenta el descens més gran entre les comunitats autònomes: -2,6 %. Potser el cost de vida a les Illes en comparació amb els salaris mitjans i el preu inaccessible dels habitatges per a bona part de la gent jove ja té els seus efectes en la dinàmica demogràfica de l'arxipèlag.

Els naixements de mares estrangeres a l'arxipèlag continuen augmentant el pes relatiu sobre el conjunt de naixements respecte a l'exercici anterior. Suposen una tercera part dels registrats (34,63 %) el 2024 (l'ebestat) i un increment del 8,5 %

respecte a l'any anterior, amb una gran variabilitat entre illes; des del percentatge més baix registrat a Menorca, un 26,48 % (166 naixements del total de 627), fins al màxim registrat a Eivissa, un 43,24 % (537 naixements sobre un total de 1.242), passant per Formentera, que s'apropa als percentatges d'Eivissa, amb un 41,10 % (30 de 73), i el 33,78 % de Mallorca (2.407 de 7.125).

Per illes, Mallorca concentra gairebé 4 de cada 5 naixements de l'arxipèlag (78,58 %), seguida d'Eivissa que, amb un 13,7 %, gairebé duplica la xifra dels naixements registrats a Menorca (6,92 %) i, finalment, la petita illa de Formentera que, amb només 73 naixements, no suposa ni l'1 % dels naixements registrats a les Balears.

Les baixes xifres de naixements són conseqüència, a més del descens del contingent de dones en edat fèrtil, del retard en l'edat de tenir el primer fill i el descens en el nombre mitjà de fills per dona. Les dades estadístiques europees (Eurostat, EU-27, 2024) situen l'Estat espanyol, amb una mitjana d'1,10 fills/dona, en la segona posició, després de Malta (1,01), quant a la xifra més baixa de fills dels països de la Unió Europea (mitjana d'1,34 fills/dona). Bulgària i França ocupen les primeres posicions, amb 1,72 i 1,61 fills/dona, respectivament. Aquests indicadors presenten una tendència decreixent respecte a 2023. També baixen els naixements a Europa. L'any 2024 han nascut, aproximadament, 110.000 nadons menys que l'any anterior. Els 3,56 milions de naixements suposen un 50 % dels naixements que es registraven a mitjan dècada dels seixanta del segle xx.

QUADRE III-1.3. EDAT MITJANA DE MATERNITAT (TOTAL I PRIMER FILL) I FILLS PER DONA. ESPANYA I ILLES BALEARS (1980-2024)

	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
	Edat mitjana - Total		Edat mitjana - Primer fill		Fills/dona	
1980	28,20	27,64	25,06	24,88	2,21	2,19
1985	28,46	28,15	25,79	26,01	1,64	1,83
1990	28,86	28,48	26,81	26,65	1,36	1,62
1995	29,98	29,78	28,41	28,24	1,16	1,25
2000	30,74	30,28	29,09	28,45	1,21	1,37
2005	30,92	30,41	29,34	28,53	1,33	1,35
2010	31,20	30,78	29,82	29,24	1,37	1,35
2015	31,90	31,63	30,69	30,25	1,33	1,26
2016	32,00	31,58	30,79	30,25	1,33	1,28
2017	32,08	31,71	30,89	30,33	1,31	1,25
2018	32,19	31,88	31,01	30,69	1,26	1,25
2019	32,23	31,80	31,08	30,59	1,23	1,18
2020	32,31	31,91	31,19	30,61	1,18	1,15
2021	32,59	32,40	31,54	31,31	1,18	1,16
2022	32,61	32,50	31,57	31,46	1,16	1,11
2023	32,59	32,34	31,50	31,19	1,12	1,05
2024	32,61	32,18	31,52	30,95	1,10	1,08

Font: indicadors demogràfics bàsics, INE.

L'edat mitjana de maternitat ha augmentat considerablement en els darrers anys als països de l'entorn europeu. Les espanyoles (Eurostat, 2024), amb 31,5 anys de mitjana, són les dones que més retarden la primera maternitat, després de les italianes i les irlandeses (31,9 i 31,6 anys, respectivament), mentre que la mitjana de l'Europa dels 27 se situa en els 29,9 i són també les espanyoles les que menys s'animen a repetir la maternitat, tal com demostren els 32,6 anys de mitjana de maternitat total, la segona més alta, després dels 32,7 anys de les irlandeses, davant una mitjana europea de 31,3.

Les dades, tant de les Illes Balears com de l'Estat espanyol (INE, 2024), mostren clarament el retard en la maternitat: 32,61 anys de mitjana (el 2016 es va superar per primer cop la mitjana de 32 anys), i 32,18 anys en el cas de les Balears (vegeu el [quadre III-1.3](#)). El retard en el naixement del primer fill mostra una tendència evident a l'Estat espanyol i a les Balears (31,52 i 30,95, respectivament, l'any 2024). S'ha passat dels prop dels 25 anys de finals dels anys setanta a apropar-se o superar els 31 anys en el segon decenni del s. XXI, amb una incidència evident sobre la fecunditat total

de les dones, que cada cop s'allunya més de la taxa de reemplaçament (2,1 fills/dona), que no es registra d'ençà de l'inici dels anys vuitanta del segle passat. El 2024 el nombre mitjà de fills per dona a les Balears és d'1,08 i se situa com la sisena comunitat autònoma amb la taxa més baixa, mentre que l'Estat espanyol presenta una mitjana i d'1,10. Les Canàries (0,82), Astúries (0,95), Galícia (0,96) i Cantàbria (0,99) presenten les taxes més baixes i ja no arriben ni a un fill per dona (menys del 50 % de la taxa de reemplaçament), mentre que les més elevades es registren a Múrcia (1,32) i Navarra (1,20) que, amb tot i això, són valors certament baixos.

A l'inici del mil·lenni, les dones estrangeres presentaven comportaments clarament més pronatalistes, però actualment podem parlar de convergència entorn del model general poc natalista. Tot i això, la importància dels naixements de mares estrangeres a les Illes és fonamental i suposen una tercera part dels naixements de les Balears. Les mares estrangeres de nacionalitat estrangera van tenir 3.140 fills l'any 2024, 246 més que en l'exercici anterior, la qual cosa fa que el 34,63 % dels naixements a les Illes sigui de mares estrangeres (vegeu el [quadre III-1.4](#)).

Per nacionalitat de les mares, destaquen tres continents (lbestat, 2024): Europa (940, 29,94 % de naixements de mares estrangeres), Àfrica (853, 27,17 %) i Amèrica que, amb 1.132 naixements, és el continent que aporta més naixements de mares estrangeres, 36,05 %. Quant al país de nacionalitat de les mares, des-

taquen les dones marroquines (665 naixements); les dones de Colòmbia (432, amb un increment accentuat respecte als 318 de 2023), Paraguai (148) i l'Argentina (114), d'Amèrica del Sud, i les dones d'Itàlia (203), Romania (139) i Alemanya (121), del continent europeu.

L'estudi de l'estat civil mostra un augment gairebé exponencial dels fills de mares no casades, d'acord amb la pèrdua progressiva del valor social atorgat al matrimoni, tant civil com religiós. El 1975 només el 2,89 % dels naixements a les Balears eren extramatrimonials; l'any 2000, més del 25 %, i el 2018 es va superar per primer cop el 50 %. Les dades de 2024 se situen en el 53,95 %, amb 4.892 mares no casades de les 9.067 mares totals.

1.3.1.1. Interrupcions voluntàries de l'embaràs

L'any 2024 es van registrar a l'Estat espanyol 106.172 interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE), la qual cosa suposa un creixement interanual de prop del 3 % (103.097 IVE, 2023) i la taxa se situa en el 12,36 ‰ de dones. Aquests valors indiquen una tendència creixent, en els darrers exercicis, tot i que encara és lluny dels màxims històrics (118.359, 2011).

D'ençà de la implantació de la Llei orgànica 2/2010, han crescut els centres notificadors d'IVE a l'Estat, fins als 248 registrats l'any 2024 (18 més que el 2023, un increment força significatiu). A les Illes la situació respecte a exercicis anteriors es manté, amb 10 centres que han notificat IVE, 7 de públics i 3 de privats.

QUADRE III-1.4. EVOLUCIÓ DELS NAIXEMENTS A LES ILLES BALEARS PER PRINCIPALS ÀREES DE NACIONALITAT DE LA MARE I PES PERCENTUAL SOBRE EL TOTAL (2007-2024)														
	Total	Espanya	% Espanya / total	Estran-gera	% estran-ger / total	Europa	% Europa / total	% Europa / estrangers	Àfrica	% Àfrica / total	% Àfrica / estrangers	Amèrica del Sud	% Amèrica del Sud / total	% Amèrica del Sud / estrangers
2007	11.918	8.553	71,77	3.365	28,23	1.013	8,50	30,10	944	7,92	28,05	1.280	10,04	35,54
2008	12.713	8.676	68,25	4.037	31,75	1.180	9,28	29,23	1.228	9,66	30,42	1.461	10,62	33,44
2009	12.044	8.104	67,29	3.940	32,71	1.104	9,17	28,02	1.324	10,99	33,60	1.326	10,07	30,79
2010	11.967	8.254	68,97	3.713	31,03	1.088	9,09	29,30	1.347	11,26	36,28	1.073	8,04	25,91
2011	11.265	7.991	70,94	3.274	29,06	985	8,74	30,09	1.132	10,05	34,58	944	7,39	25,41
2012	11.002	7.775	70,67	3.227	29,33	1.065	9,68	33,00	1.118	10,16	34,65	830	6,64	22,62
2013	10.532	7.505	71,26	3.027	28,74	1.007	9,56	33,27	1.074	10,20	35,48	752	6,17	21,47
2014	10.673	7.902	74,04	2.771	25,96	929	8,70	33,53	973	9,12	35,11	666	5,45	21,00
2015	10.597	7.784	73,45	2.813	26,55	1.040	9,81	36,97	964	9,10	34,27	644	5,19	19,55
2016	10.616	7.671	72,26	2.945	27,74	1.123	10,58	38,13	1.009	9,50	34,26	618	5,13	18,51
2017	10.288	7.326	71,21	2.962	28,79	1.072	10,42	36,19	1.013	9,85	34,20	642	5,13	17,83
2018	10.285	7.216	70,16	3.069	29,84	1.131	11,00	36,85	985	9,58	32,10	732	6,04	20,23
2019	9.681	6.517	67,32	3.164	32,68	1.136	11,73	35,90	1.013	10,46	32,02	778	8,04	24,59
2020	9.455	6.436	68,07	3.018	31,92	1.007	10,65	33,37	974	10,30	32,27	814	7,05	22,10
2021	9.520	6.637	69,72	2.883	30,28	1.033	10,85	35,83	888	9,33	30,80	746	7,84	25,88
2022	9.079	6.121	67,42	2.958	32,58	1.022	11,26	34,55	879	9,68	29,72	850	7,91	24,27
2023	8.738	5.844	66,88	2.894	33,12	876	10,03	30,27	801	9,17	27,68	1.014	11,60	35,04
2024	9.067	5.927	65,37	3.140	34,63	940	10,37	29,94	853	9,41	27,17	1.132	12,48	36,05

Font: naixements (sèries), Institut d'Estadística de les Illes Balears.

La Llei orgànica 2/2010 ha significat un increment de les interrupcions voluntàries de l'embaràs practicades en centres públics, des del 2 % de les IVE total practicades a l'inici fins al 21,25 % de 2024 (10.871 en centres hospitalaris i 11.692 en extrahospitalaris). Aquesta xifra suposa un increment de 2,7 punts percentuals, atès que l'any 2023 era del 18,55 %. Tot i això, malgrat que la pública va guanyant pes com a lloc on es duen a terme les IVE, més de tres quartes parts d'aquestes intervencions (78,75 %) es duen a terme en centres privats, majoritàriament de tipus extrahospitalari (75.272 IVE de les 83.609 realitzades, és a dir, el 90 %).

Aquest canvi ha estat especialment significatiu al nostre arxipèlag, on majoritàriament les IVE s'han dut a terme en centres de titularitat pública (el 61,31 % de les 3.347 IVE de 2024), la pràctica totalitat de les quals s'ha efectuat en centres hospitalaris (2.048 de les 2.052 IVE s'han fet en centres públics). Percentualment, les IVE en centres públics s'han reduït en poc més de 2 punts respecte a l'exercici anterior, fruit no tant del descens d'aquestes intervencions en la sanitat pública com de l'increment en la privada.

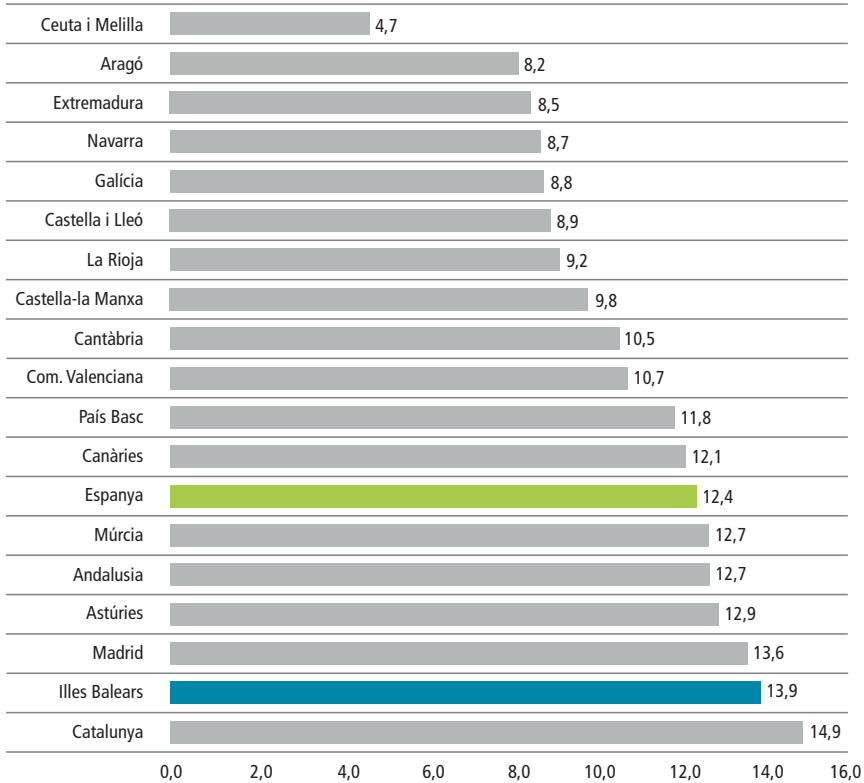
Pel que fa a la privada, la situació s'inverteix. La pràctica totalitat de les 1.295 interrupcions voluntàries de l'embaràs que s'han fet en centres privats s'han dut a terme en entorns extrahospitalaris (99,9 %) —només 2 IVE en centres privats s'han dut a terme en un hospital. Les IVE en centres privats han pujat un 9,5 % respecte a 2023. Les taxes d'IVE a les Balears (13,87 ‰) se situen el 2024, un cop més, com les segones més elevades de l'Estat es-

panyol, després de Catalunya (14,89 ‰), i se situen entre els valors elevats de la sèrie històrica registrada (vegeu el [gràfic III-1.2](#)).

Per nacionalitats, les dones que majoritàriament interromperen voluntàriament l'embaràs l'any 2024 a les Balears van ser les europees (2.236, dues tercers parts del total), entre les quals les espanyoles són el col·lectiu més important (1.875, 56 % del total), que ha crescut respecte a l'any anterior (1.777). El 27,2 % de les IVE registrades a l'arxipèlag balear es van practicar a dones americanes, principalment d'Amèrica del Sud, que ja suposen gairebé una de cada quatre IVE practicades a l'arxipèlag (804 i 24 % el 2024) i que continua la línia ascendent ja indicada en exercicis anteriors (548 l'any 2022 i 747 el 2023). El percentatge restant es distribuiria entre dones africanes, 131 IVE (72 del nord d'Àfrica i la resta de l'Àfrica subsahariana) i Àsia, amb 62 IVE. Així mateix, es van registrar 7 IVE de dones d'Oceania.

L'any 2024, el motiu principal per interrompre l'embaràs a les Balears, com també a la resta de l'Estat, ha estat la sol·licitud de la dona (3.231), la qual cosa suposa el 96,5 % de les IVE practicades, similar al percentatge d'exercicis anteriors. La resta de causes codificades, ordenades de més a menys, són el risc d'anomalies greus en el fetus (41), que ha baixat respecte dels 52 declarats el 2023; anomalies fetals incompatibles amb la vida o malaltia greu i incurable, amb 38 casos, els mateixos de 2022 i 11 més que els 27 de 2023, i risc greu per a la vida o la salut de l'embarassada que, amb 37 intervencions, suposa un creixement significatiu respecte dels 21 de 2023 i els 25 de 2022.

Gràfic III-1.2.
Taxa d'interrupció voluntària de l'embaràs per CA de residència. 2024

Font: interrupció voluntària de l'embaràs, Ministeri de Sanitat.

L'any 2024 les IVE a les Balears s'han fet majoritàriament al principi de l'embaràs. Prop del 82,6 % (82,7 %, 2023) s'han dut a terme amb vuit setmanes o menys de gestació, i el 97,3 %, dins el termini lliure de les 14 setmanes. El 2024 el 74 % de les interrupcions voluntàries de l'embaràs a les Balears es van practicar a dones que no havien avortat amb anterioritat (75 %, 2023) i el 6,4 % es van fer a dones a qui ja s'havia practicat dues IVE o més. Tot i que percentualment té molt poca rellevància, hi ha 24 casos en què les dones que van

decidir interrompre voluntàriament l'embaràs l'any 2024 s'havien sotmès a 4 IVE o més amb anterioritat.

1.3.2. LA NUPCIALITAT

1.3.2.1. Matrimonis entre cònjuges de diferent sexe

Les dades de 2024 superen les dades de 2023, que ja vam presentar com les més altes del darrer mig segle i consoliden i re-

forcen la tendència a créixer, especialment significativa d'ençà del final de la pandèmia de la COVID-19. L'any 2024 es van celebrar a les Illes un 13 % més de matrimonis entre cònjuges de distint sexe, 669 més que el 2023, fins a assolir els 5.819 enllaços.

A diferència de l'any anterior, també en el conjunt estatal, la xifra de matrimonis ha crescut. Els 168.028 matrimonis entre cònjuges de distint sexe suposen un augment de 2.370 matrimonis respecte de 2023, un augment de l'1,4 %. No s'assoleixen unes xifres tan altes com les de 2022 (172.871), en què es van produir molts enllaços que s'havien ajornat per la pandèmia, però ens trobam davant d'unes xifres prou elevades i amb una tendència creixent. S'ha de tenir present que el creixement detectat és conseqüència de l'augment dels matrimonis entre persones de nacionalitat estrangera (7 % més) o en què un dels seus membres té nacionalitat estrangera (8 %), ja que els enllaços entre espanyols gairebé s'han mantingut constants (132.800 l'any 2023 i 132.558 el 2024).

La taxa bruta de matrimonialitat de 2024 a les Illes Balears va ser del 4,97 ‰, la més alta de totes les comunitats autònomes de l'Estat (també de totes les províncies), amb una mitjana estatal del 3,57 ‰. Mentre que a les Illes Balears l'augment de la taxa és significatiu, per al conjunt de l'Estat suposa gairebé la consolidació de la taxa de 2023 (3,55 ‰) i, en tot cas, inferior a la de 2022 (3,74‰).

Pel que fa a la manera de celebració, la nupcialitat entre cònjuges de distint sexe a les Balears es caracteritza pel descens rapidíssim en la proporció de matrimonis

catòlics. Així, mentre l'any 2000 aquests matrimonis encara eren majoritaris, amb el 66 % de total, el 2005 van suposar el 45 %; el 2010, només un 27 %, i en els darrers exercicis se situen entorn del 10 %. Així, si un 9,55 % dels matrimonis heterosexuais de l'illa es van celebrar pel ritu catòlic l'any 2023, aquest percentatge ha baixat el 2024 fins al 9,04 %. Avui dia, les persones heterosexuais es casen principalment en cerimònies civils o altres religions distintes de la catòlica en una proporció que ja supera les 9 de cada 10.

Una altra característica de la matrimonialitat és el retard en l'edat a l'hora de contraure matrimoni, que s'explicaria per múltiples causes (períodes de formació més llargs, inestabilitat laboral, preu de l'habitatge, nous models de relacions personals, etc.). D'ençà del 1976, l'edat del matrimoni s'ha retardat més de deu anys en el cas dels homes i més d'onze en el de les dones.

Les dades de 2024 situen a les Illes Balears l'edat mitjana del primer matrimoni dels homes per sobre dels 37 anys (37,27) i uns dos anys menys en el cas de les dones (35,21); aquestes xifres són gairebé coincidents amb les mitjanes estatals (37,25 i 35,19, respectivament). Respecte a l'any anterior i seguint la tendència assenyalada, l'edat mitjana al matrimoni s'ha continuat incrementant. Aquest endarreriment incideix sobre la natalitat i la fecunditat total (vegeu el [gràfic III-1.3](#)).

Els homes generalment es casen amb dones entre dos i tres anys més joves de mitjana. Aquesta bretxa per sexe s'ha mantingut relativament constant al llarg de la sèrie estudiada tant en el conjunt de l'Estat

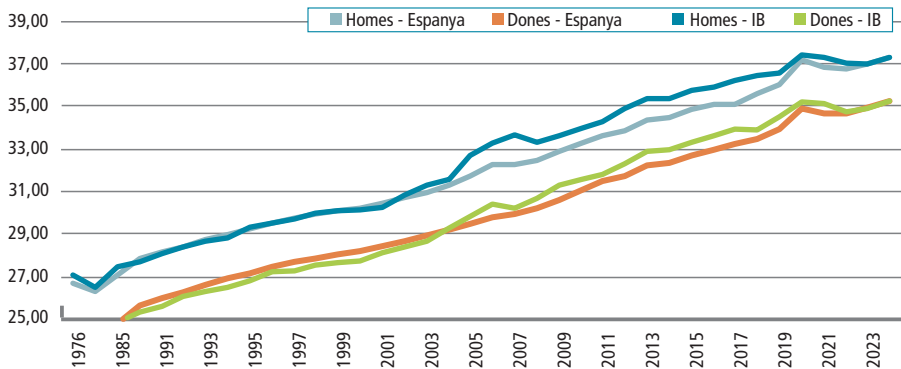
com a les Balears. Així mateix, la importància dels fluxos immigratoris determina que s'hagin incrementat significativament en les darreres dècades els matrimonis celebrats a les Balears, en què algun dels membres té nacionalitat estrangera.

L'any 2024, s'han celebrat 5.819 matrimonis entre cònjuges de diferent sexe, dels quals el 60,7 % eren parelles de contraents amb nacionalitat espanyola; gairebé un terç (31,7 %) eren parelles en què un dels membres tenia nacionalitat estrangera (1.844 matrimonis) i, finalment, prop del 7,65 % eren parelles en què tots dos contraents eren estrangers (445) i, d'aquests, el 65 % es va dur a terme entre persones de nacionalitat del mateix continent (290 matrimonis) (vegeu el [quadre III-1.5](#)). Per illes, cal destacar que, mentre a Eivissa i Formentera es detecten percentatges més elevats de matrimonis entre els dos contraents estrangers (gairebé 1 de cada 10) i d'un con-

traent estranger i una persona espanyola (més d'1 de cada 3), Menorca presenta els percentatges més baixos de l'arxipèlag, que són inferiors a la meitat del de les Pitiüses, quant a matrimonis dels dos contraents estrangers (4,36 %) i, alguns punts percentuals per davall, en el cas de matrimonis entre una persona estrangera i una persona espanyola (29,63 %). Mallorca presentaria uns percentatges intermedis, tot i que més propers als de les Pitiüses.

Respecte a l'exercici anterior, cal destacar que s'ha produït un creixement molt important en la xifra de matrimonis de cònjuges de distint sexe, proper al 13 % i que aquest creixement s'explica pel creixement proper al 8 % dels matrimonis entre persones de nacionalitat espanyola i, sobretot, per un destacadíssim increment interanual del 28,5 % dels matrimonis entre una persona de nacionalitat espanyola i una altra estrangera.

Gràfic III-1.3.
Evolució de l'edat mitjana al primer matrimoni a Espanya i a les Illes Balears per sexe (1976-2024)

Font: INE. Indicadors demogràfics bàsics. Indicadors de primonupcialitat.

QUADRE III-1.5. MATRIMONIS AMB CÒNJUGES DE DIFERENT SEXE SEGONS LA COMPOSICIÓ DE LES NACIONALITATS DELS CONTRAENTS A LES ILLES BALEARS (1986-2024)

	1986	1991	1996	2001	2006	2011
Total	4.164	4.410	4.152	4.329	4.260	3.950
Els dos de nacionalitat espanyola	3.892	4.035	3.749	3.647	2.990	2.712
Els dos de nacionalitat estrangera	39	53	63	153	365	323
Els dos de nacionalitat d'Europa excepte espanyola	26	34	42	67	120	81
Els dos de nacionalitat de països d'Amèrica	4	7	3	28	120	88
Els dos de nacionalitat de països de l'Àfrica	0	0	0	4	14	23
Els dos de nacionalitat de països de l'Àsia	5	4	5	8	2	7
Els dos de nacionalitat de països d'Oceania	0	1	0	0	0	1
Els dos estrangers amb nacionalitat de continents diferents excepte nacionalitat espanyola	4	7	13	46	109	123
Un de nacionalitat espanyola i l'altre amb nacionalitat estrangera	233	322	340	529	905	915

Percentatges

TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Els dos de nacionalitat espanyola	93,47	91,50	90,29	84,25	70,19	68,66
Els dos de nacionalitat estrangera	0,94	1,20	1,52	3,53	8,57	8,18
Un de nacionalitat espanyola i l'altre amb nacionalitat estrangera	5,60	7,30	8,19	12,22	21,24	23,16

	2016	2020	2021	2022	2023	2024
Total	4.593	2.847	4.166	5.039	5.150	5.819
Els dos de nacionalitat espanyola	3.439	1.929	2.922	3.363	3.270	3.530
Els dos de nacionalitat estrangera	272	236	300	451	445	445
Els dos de nacionalitat d'Europa excepte espanyola	127	68	106	202	126	129
Els dos de nacionalitat de països d'Amèrica	44	57	89	104	145	150
Els dos de nacionalitat de països de l'Àfrica	8	9	16	13	10	11
Els dos de nacionalitat de països de l'Àsia	3	0	1	3	4	0
Els dos de nacionalitat de països d'Oceania	0	0	0	0	0	0
Els dos estrangers amb nacionalitat de continents diferents excepte nacionalitat espanyola	90	102	88	129	160	155
Un de nacionalitat espanyola i l'altre amb nacionalitat estrangera	882	682	944	1225	1435	1844

Percentatges

TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Els dos de nacionalitat espanyola	74,87	67,76	70,14	66,74	63,50	60,66
Els dos de nacionalitat estrangera	5,92	8,29	7,20	8,95	8,64	7,65
Un de nacionalitat espanyola i l'altre amb nacionalitat estrangera	19,20	23,96	22,66	24,31	27,86	31,69

1.3.2.2. Matrimonis entre cònjuges del mateix sexe

La Llei 13/2005, d'1 de juliol, va modificar el Codi civil i va conferir el dret de casar-se a Espanya a qualsevol parella independentment del sexe dels membres. Si l'any 2024 s'ha produït un increment interanual important en els matrimonis heterosexuales, el creixement entre cònjuges del mateix sexe ha estat encara molt més intens i destacable, fins a assolir amb diferència nous rècords històrics a l'arxipèlag. I ja portam tres anys consecutius, des de l'any 2022, en què registram aquesta circumstància. Dels 223 enllaços de 2022, es va passar als 262 el 2023 i l'any 2024 es va arribar als 345, una xifra que fa uns anys hagués resultat impensable.

El creixement interanual 2024-2023 ha estat, percentualment, d'un 31,7 %. Aquesta xifra tan destacable és conseqüència dels nous rècords històrics a les Illes de matrimonis entre dones, principalment, i entre homes registrats. Aquests creixements han estat especialment intensos a l'illa de Mallorca en tots dos sexes i pel que fa als matrimonis entre homes a les Pitiüses. Els 179 matrimonis entre dones suposen un increment superior al 23,4 % sobre l'exercici anterior (145, 2023), que constituïa, no ho hem d'oblidar, l'anterior màxim assolit. Els 166 matrimonis entre homes signifiquen un increment percentual encara més gran, proper al 42 %, que supera per molt el rècord anterior, establert l'any 2023 en 117 matrimonis. És molt significatiu que els matrimonis entre homes i entre dones hagin assolit les xifres més elevades de tota la sèrie històrica en les dues categories i, amés, amb un creixement interanual tan destacable (vegeu el [quadre III-1.6](#)).

A diferència dels primers anys després de l'aprovació dels matrimonis del mateix sexe en què els matrimonis entre homes eren majoritaris, la situació s'ha invertit, particularment des de 2021, any en què es va iniciar el retorn a la normalitat post-pandèmica. A totes les illes s'han celebrat molts més matrimonis entre dones que entre homes i, en el cas de Menorca, aquesta proporció ha superat el 2,6/1.

Pel que fa a la situació per illes, l'any 2024 el 80,58 % dels enllaços entre persones del mateix sexe es van celebrar a l'illa de Mallorca, un 12,75 % a les Pitiüses i prop del 6,4 % restant a l'illa de Menorca. L'any 2024 es van celebrar més matrimonis entre dones (179) que entre homes (166), tot i que la diferència s'ha reduït respecte a l'anterior exercici (145 i 117, respectivament). Aquesta situació s'ha produït a totes les illes a excepció de les Pitiüses, on els matrimonis entre homes no només van ser numèricament superiors als de dones, sinó que els 28 matrimonis entre homes suposen un rècord absolut de la sèrie, que gairebé va triplicar les xifres de 2023 i pràcticament duplica tots els registres anuals anteriors. La distribució per illes de matrimonis entre dones (MD) i homes (MH) ha estat la següent: Mallorca (147 MD / 131 MH), en què les dues xifres són rècords de les sèries; a les Pitiüses (16 MD / 28 MH), rècord absolut i amb molta diferència en el cas dels homes i una xifra propera als màxims dels darrers anys per a les dones, i Menorca (16 MD / 6 MH), en què la xifra de matrimonis entre dones iguala el rècord assolit l'any 2023 i en què la xifra de matrimonis entre homes, tot i que se'n va celebrar un menys, se situa prop dels màxims històrics.

QUADRE III-1.6. MATRIMONIS ENTRE CÒNJUGES DEL MATEIX SEXE A LES ILLES BALEARS (2006-2024)

	Illes Balears		Mallorca		Menorca		Eivissa i Formentera	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
2006	95	53	77	37	4	8	14	8
2007	87	42	73	36	2	2	12	4
2008	56	36	43	25	5	4	8	7
2009	86	38	72	25	1	4	13	9
2010	71	42	56	36	5	2	10	4
2011	82	43	61	37	5	0	16	6
2012	56	50	44	40	2	4	10	6
2013	75	54	55	41	4	7	16	6
2014	63	60	50	49	3	3	10	8
2015	72	66	59	55	1	8	12	3
2016	78	80	64	66	2	4	12	10
2017	84	96	70	73	4	15	10	8
2018	110	84	89	67	4	4	17	13
2019	114	88	90	72	5	6	19	10
2020	57	56	49	42	3	6	5	8
2021	83	114	60	90	7	7	16	17
2022	104	119	88	94	3	8	13	17
2023	117	145	98	112	7	16	12	17
2024	166	179	131	147	6	16	28	16

Font: Ibestat (2024), matrimonis.

1.3.2.3. Divorcis, separacions i nul·litats

Les xifres de dissolucions matrimonials de 2024 a l'Estat espanyol (86.595) han pujat un 8,2 % respecte de 2023 i suposen certa ruptura respecte als anys anteriors, ja que s'allunyen del mínim de 80.015 dissolucions registrades l'any de la pandèmia sense modificar, substancialment, la tendència decreixent respecte dels màxims assolits a mitjans dels anys 2000.

L'any 2024 es van registrar 86.595 dissolucions a l'Estat espanyol (6.530 més que el 2023) i 2.481 a les Balears (280 més que l'any 2023) (vegeu el [quadre III-1.7](#)).

Les 2.481 dissolucions matrimonials registrades l'any 2024 a les Balears es distribueixen entre 2.383 divorcis (96,05 %) —257 més que el 2023— i 99 separacions (poc menys del 4 %) —25 més que el 2023. Les dades de nul·litat, que, tanmateix, són

una modalitat molt poc freqüent, no estan disponibles per als exercicis 2023 i 2024. A les Balears, entre els anys 2005 i 2022, només s'han obtingut 43 nul·litats matrimonials i no s'ha registrat cap dissolució d'aquest tipus en els darrers anys (2019 i 2022) en què es disposa d'informació.

Cal tenir present que l'aplicació de la Llei 5/2005, de 8 de juliol, que facilitava el divorci, en suprimir la necessitat de separació prèvia anterior, de fet o judicial i, a més, sense haver d'al·legar cap motivació concreta, ha fet que sigui l'opció majoritària de

dissolució matrimonial a l'Estat espanyol i a les Illes. Més del 87 % dels divorcis es van resoldre amb la modalitat no contenciosa a les Illes (80 % a l'Estat) l'any 2024. Els matrimonis es divorcien amb més freqüència al cap d'entre 5 i 9 anys de convivència (1/5, aproximadament) i, sobretot, quan superen els 20 anys de matrimoni (1/3, aproximadament). L'any 2024, les Balears presenten la tercera taxa més elevada per comunitat autònoma de dissolució matrimonial (2,00 ‰), després de La Rioja (2,15 ‰) i les Illes Canàries (2,03 ‰), mentre que la mitjana estatal es va situar en l'1,77 ‰.

QUADRE III-1.7. DISSOLUCIONS DEL MATRIMONI A ESPANYA I LES ILLES BALEARS (2007-2024)

	Espanya				Illes Balears			
	Total	Nul·litat	Separació	Divorci	Total	Nul·litat	Separació	Divorci
2007	137.510	150	11.583	125.777	3.774	10	273	3.491
2008	118.939	142	8.761	110.036	3.087	3	198	2.886
2009	106.166	127	7.680	98.359	2.784	4	184	2.596
2010	110.321	140	7.248	102.933	2.853	2	162	2.689
2011	110.651	132	6.915	103.604	2.907	1	136	2.770
2012	110.764	133	6.369	104.262	2.851	0	151	2.699
2013	100.437	110	4.900	95.427	2.500	3	107	2.389
2014	105.893	113	5.034	100.746	2.510	2	117	2.391
2015	101.357	144	4.652	96.562	2.503	2	78	2.423
2016	101.294	117	4.353	96.824	2.539	2	154	2.383
2017	102.341	100	4.280	97.960	2.694	0	146	2.548
2018	99.444	92	4.098	95.254	2.596	4	94	2.498
2019	95.320	75	3.599	91.645	2.523	0	76	2.447
2020	80.015	40	2.775	77.200	2.248	0	99	2.149
2021	90.582	57	3.674	86.851	2.401	0	92	2.309
2022	84.551	39	3.210	81.302	2.319	0	84	2.235
2023	80.065	..	3.380	76.685	2.201	..	74	2.126
2024	86.595	..	3.604	82.991	2.481	..	99	2.383

Font: INE (2026), Estadística de nul·litats, separacions i divorcis.

.. Dada no disponible

1.3.3. LA MORTALITAT

En aquest apartat s'exposen breument les dades sobre defuncions, així com les taxes brutes i estandarditzades de mortalitat i d'anys potencials de vida perduts (APVP). Les darreres dades disponibles i publicades per l'Ibestat i l'INE corresponen a l'any 2024. Com en memòries anteriors, es recullen les taxes estandarditzades de mortalitat, ja que permeten fer-ne la comparació territorial. Per a més informació, es pot consultar la metodologia de l'estadística de defuncions segons la causa de mort de l'INE.¹

El nombre total de defuncions de persones residents va ser, l'any 2024, de 9.001 persones, amb una pujada anual del 4,19 %. Per sexes, la distribució dels decessos és igualitària, amb 4.421 dones i 4.580 homes. No obstant això, les dones presenten una variació anual molt més elevada que no la dels homes (6,3 % i 2,23 %). Des d'un punt de vista temporal, la variació anual contrasta amb els valors negatius de l'any precedent, per bé que en els anys 2020, 2021 i 2022 ja es va produir un increment anual del nombre de defuncions amb valors significatius.

La taxa balear estandarditzada de mortalitat, una mica més elevada que la nacional, és del 8,05 ‰. Les principals causes de mort continuen sent les malalties del sistema circulatori, els tumors i les patologies associades a problemes respiratoris (vegeu el [quadre III-1.8](#)). Pel

que fa al nombre mitjà d'anys potencials de vida perduts (APVP), va ser de 14,05 anys per als homes i de 12,58 per a les dones. En tot cas, el valor de l'indicador va ser significativament superior en el cas de morts per causes externes —29,7 en el cas dels homes i 22,5 en el de les dones. La principal causa de mort prematura en el conjunt de la població van ser, segons l'APVP, els tumors (1.753,05 per 100.000 habitants). Quant a les causes externes de mortalitat, la taxa es va situar en 664,5. Per al total de defuncions, la taxa —inferior a la nacional— va ser de 4.447,58 per 100.000 habitants (vegeu el [quadre III-1.9](#)).

El nombre mitjà d'anys de vida perduts va ser de 13,51, amb un valor similar al de l'any 2023 (13,53). No obstant això, des d'una perspectiva temporal més àmplia, la tendència és a la baixa: 15,26 per a l'any 2010, 14,57 el 2015, 13,99 l'any 2020 i 13,53 el 2022.

Els homes van continuar presentant una taxa de mortalitat més alta (10,01 ‰) que no pas les dones (6,5 ‰), si bé l'índex global de sobremortalitat masculina és de solament l'1,04, amb una distribució del nombre de defuncions gairebé igualitària. No obstant això, en alguns grups d'edat la sobremortalitat masculina és significativa, un patró que es repeteix cada any. Per a les dades 2024, cal destacar la sobremortalitat entre els homes de 30 a 39 anys, en què l'índex pren el valor de 4,25, una mica superior al 3,6 de 2023. En els grups de 15 a 20 anys, de 50 a 54 i de 55 a 59 l'índex se situa entre el 2,06 i el 2,4.

1. Per a més informació, podeu consultar el document *Metodologia Estadística de Defuncions según la Causa de Muerte (Dic 2024)*. Data de captura: 30 de març de 2025.

QUADRE III-1.8. EVOLUCIÓ DE LES TAXES ESTANDARDITZADES DE MORTALITAT PER PRINCIPAL CAUSA DE MORT A ESPANYA I LES ILLES BALEARS (2001, 2008, 2023, 2024)

	2001		2008	
	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Total	8,53	8,73	7,47	7,40
Malalties del sistema circulatori	2,92	2,97	2,31	2,37
Tumors	2,35	2,38	2,12	2,10
Malalties del sistema respiratori	0,88	0,86	0,83	0,68

	2023		2024	
	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Total	7,79	7,91	7,62	8,05
Malalties del sistema circulatori	2,02	2,04	1,94	2,16
Tumors	2,18	2,26	2,13	2,18
Malalties del sistema respiratori	0,82	0,72	0,85	0,74

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE. Taxes estandarditzades de mortalitat per causa de mort, 10a revisió CIE.
Nota: taxa tant per mil.

Per grups d'edat, la xifra de defuncions es concentra principalment entre les persones de 85 anys o més (42,6 %; 3.834), de les quals 6 de cada 10 eren dones, atesa l'elevada longevitat femenina (vegeu el [quadre III-1.10](#)). El nombre total de defuncions va ser lleugerament inferior al de naixements, fet que va donar com a resultat un creixement vegetatiu del 0,05 %. A Espanya, el balanç va ser negatiu (-2,37) (vegeu el [gràfic III-1.4](#)).

1.3.4. LA IMMIGRACIÓ

Un dels components demogràfics més importants en l'estructura i la dinàmica de les poblacions actuals són els moviments migratoris, ja que constitueixen un dels elements de l'equació compensadora que

determina la mida d'una població. La importància de la immigració es fa palesa en l'estructura de la població segons les variables de nacionalitat i lloc de naixement. Com hem vist a l'inici de l'apartat, la població resident nascuda fora de la comunitat autònoma (en una altra comunitat espanyola o a l'estranger) representa el 48,5 % de la població censal.

La població nascuda a l'estranger constitueix el gruix més important de població nascuda fora de les illes (60 %). El nombre de persones nascudes a l'estranger és, amb un pes del 28,7 %, de 358.420, una xifra que representa un rècord temporal i territorial, només superat a la província d'Alacant (29,2 %). Cap altra comunitat presenta un valor tan elevat.

QUADRE III- 1.9. TAXES ESTANDARITZADES D'APVP TOTAL, TUMORS I PER CAUSES EXTERNES A ESPANYA I LES ILLES BALEARS (2022)							
	Els dos sexes			Homes		Dones	
	Taxa estandaritzada d'APVP	Nombre mitjà d'APVP	Taxa estandaritzada d'APVP	Nombre mitjà d'APVP	Taxa estandaritzada d'APVP	Nombre mitjà d'APVP	
Espanya							
Totes les causes	4569,44	13,25	6152,8	13,49	3076,19	12,81	
Tumors	1845,04	12,92	2226,23	12,22	1503,33	14,02	
Malalties del sistema circulatori	880,97	12,37	1322,23	13,09	464,72	10,76	
Causes externes de mortalitat	617,15	25,76	950,38	26,72	283,3	23,01	
Illes Balears							
Totes les causes	4447,58	13,51	5964,51	14,05	2977,99	12,58	
Tumors	1753,05	12,94	2120,94	12,82	1407,28	13,12	
Malalties del sistema circulatori	819,1	12,33	1196,97	12,74	458,19	11,41	
Causes externes de mortalitat	664,5	27,55	987,67	29,7	332,89	22,5	

Font: INE, defuncions segons la causa de mort 2024.

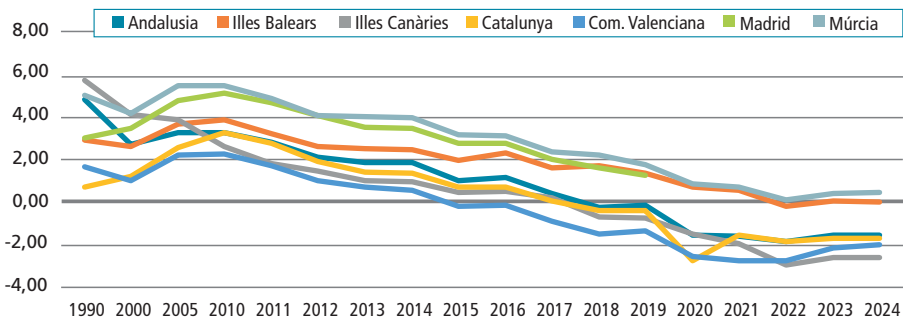
Nota: APVP, anys potencials de vida perduts. Taxa en tant per 100.000.

QUADRE III-1.10. DEFUNCIONS A LES ILLES BALEARS SEGONS EL GRUPS D'EDAT I EL GÈNERE (2024)

	Total	Homes	Dones	Sobremortalitat dels homes	Distribució per grups d'edat	Percentatge de dones
Totes les edats	9001	4580	4421	1,04	100,0%	49,1%
Menys d'1 any	38	20	18	1,11	0,4%	47,4%
D'1 a 14 anys	14	9	5	1,80	0,2%	35,7%
De 15 a 29 anys	45	31	14	2,21	0,5%	31,1%
De 30 a 39 anys	84	68	16	4,25	0,9%	19,0%
De 40 a 44 anys	83	46	37	1,24	0,9%	44,6%
De 45 a 49 anys	147	96	51	1,88	1,6%	34,7%
De 50 a 54 anys	197	139	58	2,40	2,2%	29,4%
De 55 a 59 anys	312	210	102	2,06	3,5%	32,7%
De 60 a 64 anys	467	301	166	1,81	5,2%	35,5%
De 65 a 69 anys	603	388	215	1,80	6,7%	35,7%
De 70 a 74 anys	750	483	267	1,81	8,3%	35,6%
De 75 a 79 anys	1133	667	466	1,43	12,6%	41,1%
De 80 a 84 anys	1294	707	587	1,20	14,4%	45,4%
De 85 a 89 anys	1591	728	863	0,84	17,7%	54,2%
De 90 a 94 anys	1455	505	950	0,53	16,2%	65,3%
De 95 anys i més	788	182	606	0,30	8,8%	76,9%

Font: elaboració pròpia a partir de dades INE, defuncions segons la causa de mort 2024.

Gràfic III-1.4.
Taxes de creixement vegetatiu per 1.000 (1990-2010 decennal / 2011-2023 anual)

Font: INE (2025), indicadors demogràfics

Nota: les dades anteriors a 2022 són les publicades en memòries anteriors tot i que l'INE ha actualitzat les dades dels anys 2012 a 2022 d'acord amb les dades de població dels nous censos de població

Pel que fa al país de naixement, Colòmbia, l'Argentina i el Marroc són els principals orígens de la població resident nascuda a l'estranger, amb un total de 114.628 residents. La proporció de dones per a cada un dels països d'origen esmentats és del 54,6 %, 48,8 % i 37,6 %, respectivament. La tendència al creixement de la població nascuda a l'estranger es manté en valors elevats, amb una taxa de variació anual del 5,2 % tot i que s'observa un alentiment d'1,3 punts

percentuals per comparació amb l'any 2024.

Pel que fa a la població amb nacionalitat estrangera, se situa en 270.891 persones (+3,9 %), de les quals 19.782 han nascut a Espanya. La resta han nascut en una àmplia diversitat de països (se'n comptabilitzen més de 90), tot i que els grups més nombrosos provenen de Colòmbia, l'Argentina, el Marroc, Alemanya i Itàlia (vegeu el [quadre III-1.11](#)).

QUADRE III-1.11. DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA SEGONS EL PAÍS DE NAIXEMENT (2025)		
Total Illes Balears	270.891	100,00%
Espanya	19.782	7,30%
Àustria	1.013	0,37%
Bèlgica	1.308	0,48%
Bulgària	5.583	2,06%
Dinamarca	499	0,18%
Finlàndia	289	0,11%
França	6.126	2,26%
Grècia	226	0,08%
Hongria	808	0,30%
Irlanda	827	0,31%
Itàlia	12.898	4,76%
Països Baixos	3.155	1,16%
Polònia	2.959	1,09%
Portugal	1.685	0,62%
Alemanya	19.480	7,19%
Romania	9.854	3,64%
Suècia	1.858	0,69%
Letònia	178	0,07%
Estònia	91	0,03%
Lituània	364	0,13%
República Txeca	834	0,31%

continua

República Eslovaca	712	0,26%
Croàcia	177	0,07%
Altres països de la Unió Europea	255	0,09%
Albània	150	0,06%
Noruega	276	0,10%
Andorra	33	0,01%
Regne Unit	16.245	6,00%
Suïssa	1.255	0,46%
Ucraïna	3.119	1,15%
Moldàvia	658	0,24%
Belarús	198	0,07%
Geòrgia	211	0,08%
Armènia	125	0,05%
Rússia	2.349	0,87%
Sèrbia	306	0,11%
Turquia	265	0,10%
Altres països d'Europa	179	0,07%
Angola	43	0,02%
Algèria	1.907	0,70%
Cap Verd	47	0,02%
Camerun	85	0,03%
Costa d'Ivori	78	0,03%
Egipte	78	0,03%
Etiòpia	12	0,00%
Gàmbia	220	0,08%
Ghana	263	0,10%
Guinea	277	0,10%
Guinea Bissau	46	0,02%
Guinea Equatorial	187	0,07%
Mali	885	0,33%
Marroc	26.469	9,77%
Mauritània	346	0,13%
Nigèria	1.634	0,60%
Sud-àfrica	548	0,20%
Senegal	4.865	1,80%

continua

Tunísia	123	0,05%
Altres països d'Àfrica	617	0,23%
Canadà	328	0,12%
Mèxic	877	0,32%
Estats Units d'Amèrica	1.885	0,70%
Costa Rica	105	0,04%
Cuba	3.136	1,16%
El Salvador	330	0,12%
Guatemala	188	0,07%
Hondures	838	0,31%
Nicaragua	1.758	0,65%
Panamà	80	0,03%
República Dominicana	1.507	0,56%
Altres països de Centre Amèrica i Carib	105	0,04%
Argentina	23.280	8,59%
Bolívia	2.923	1,08%
Brasil	5.059	1,87%
Colòmbia	28.794	10,63%
Xile	1.840	0,68%
Equador	5.371	1,98%
Paraguai	6.888	2,54%
Perú	4.699	1,73%
Uruguai	4.239	1,56%
Veneçuela	6.077	2,24%
Altres països de Sud-amèrica	6	0,00%
Bangladesh	509	0,19%
Xina	4.870	1,80%
Filipines	2.367	0,87%
Índia	2.840	1,05%
Indonèsia	82	0,03%
Iraq	28	0,01%
Iran	154	0,06%
Israel	222	0,08%
Jordània	23	0,01%
Líban	52	0,02%

continua

Japó	188	0,07%
Nepal	255	0,09%
Pakistan	2.360	0,87%
Corea	54	0,02%
Síria	50	0,02%
Tailàndia	358	0,13%
Vietnam	122	0,05%
Kazakhstan	59	0,02%
Altres països d'Àsia	317	0,12%
Altres països d'Oceania	216	0,08%
Austràlia	392	0,14%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE, cens de població 2025

El balanç migratori —especialment significatiu en els períodes 2004-2008 i 2016-2019—, és inferior a l'observat els anys 2023 i 2024, tot i que es mantenen les dinàmiques prepanidèmiques de creixement dels anys 2022 i 2023. Així, mentre que l'any 2023 el balanç migratori va ser de 21.362 persones, amb un saldo interior de +2.489 i un saldo exterior de +18.873, el 2024 el balanç és de 17.118 persones, amb un balanç

interior de +1.383 i un balanç exterior de +15.735. Per illes, totes presenten un balanç global positiu, tot i que Eivissa mostra un balanç interior negatiu de -74 (vegeu el [quadre III-1.12](#)).

En definitiva, les dades reflecteixen el paper fonamental de la immigració en el creixement i la configuració de la població de les Balears, amb una tendència global que continua sent de creixement.

**QUADRE III-1.12. BALANÇ MIGRATORI TOTAL, EXTERIOR (ESTRANGER) I INTERIOR (ENTRE CA).
RESULTATS PER ILLES (2022-2023-2024)**

	Balanç total	Balanç exterior	Balanç interior
2022			
Illes Balears	22.676	20.740	1.936
Mallorca	17.633	16.723	910
Menorca	1.965	1.287	678
Eivissa	3.322	2.922	400
Formentera	-244	-192	-52

continua

	Balanç total	Balanç exterior	Balanç interior
2023			
Illes Balears	21.362	18.873	2.489
Mallorca	17.208	15.418	1.790
Menorca	2.100	1.307	793
Eivissa	1.974	2.055	-81
Formentera	80	93	-13
2024			
Illes Balears	17.118	15.735	1.383
Mallorca	12.672	12.088	584
Menorca	1.890	1.044	846
Eivissa	2.376	2.450	-74
Formentera	180	153	27

Font: INE, Estadística de migracions i canvis de residència (EMCR).

2

POBRESA, EXCLUSIÓ I PROTECCIÓ SOCIAL

2.1.

INTRODUCCIÓ

Aquest apartat integra els continguts relatius al benestar econòmic, la distribució de la renda, la seguretat social i els serveis socials i de dependència, amb l'objectiu d'oferir una visió articulada i interrelacionada de les principals polítiques i dinàmiques de protecció social a les Illes Balears.

El 2025, els indicadors de renda i pobresa ja assoleixen valors similars als d'abans de la crisi sanitària i, en alguns casos, fins i tot els milloren. En aquest context, la cobertura de prestacions socials ha estat un factor clau, amb un paper destacat de les pensions de jubilació com a principal mecanisme protector de la població de més edat. Tot i les millores observades, persisteixen dificultats materials, especialment en l'àmbit de l'habitatge, i es manté una proporció elevada de la població amb escassa capacitat per afrontar despeses imprevistes. A més a més, l'envelliment demogràfic accentua la pressió sobre el sistema de seguretat social i posa en evidència les mancances estructurals del sistema de dependència.

2.2.

POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL

La pobresa es manté com una de les qüestions centrals en l'anàlisi social contempo-

rània i un problema ètic profund en les societats desenvolupades que conviu amb taxes elevades de privació. Per qüestions d'economia d'espai, no es poden tractar totes les qüestions relacionades amb la pobresa i l'exclusió a les Balears, el document de referència del qual és l'informe anual d'EAPN¹.

2.2.1. RENDA

L'Enquesta de condicions de vida (ECV) és la principal estadística harmonitzada en l'àmbit europeu per a l'estudi de la pobresa i la desigualtat. Les darreres dades disponibles en data de tancament d'aquest apartat corresponen a l'ECV de 2025 i fan referència a l'any anterior de l'entrevista, el 2024.

La renda mitjana neta per persona a les Illes Balears el 2024 —amb dades de l'ECV de 2025— va ser de 16.735 euros, de 24.811 euros per unitat de consum i de 44.457 euros per llar. En els tres casos, les rendes superen la mitjana espanyola: en un 7,1% la renda per persona, en un 8,1% la renda per unitat de consum i en un 14,0% la renda per llar (vegeu el **quadre III-2.1**). Això situa les Balears en la cinquena posició respecte a la resta de comunitats autònomes en renda per persona i en renda per unitat de consum, i en la quarta posició en renda per llar.

1. Vegeu l'Informe de l'estat de la pobresa, disponible a: <https://www.eapn.es/estadodepobreza/>.

La renda mitjana per persona ha augmentat un 5,1% respecte de l'any anterior, un 4,7% la renda per unitat de consum i un 5,3% la renda per llar. Aquests augments s'alineen amb els de la mitjana espanyola.

Després de la caiguda de la renda l'any 2020, quan es va situar per sota de la mitjana espanyola a causa dels efectes més intensos de la crisi de la COVID-19 a l'arxipèlag balear, l'any 2024 es va consolidar la tendència de recuperació i es manté per sobre de la mitjana estatal (vegeu el [gràfic III-2.1](#)). Si es comparen les dades de l'ECV de 2025 amb les de 2020 —que fan referència a l'any 2019—, la renda mitjana per unitat de consum ha superat en un 26,2% els valors previs a la pandèmia en el conjunt d'Espanya, i en un 32,1% en el cas de les Balears.

En la renda influeixen determinades variables. Pel que fa al nivell d'estudis, la renda creix de forma gradual però amb una bretxa menys pronunciada del que seria d'esperar. I és que les persones amb educació superior arriben als 20.406 euros per persona, mentre que les que tenen estudis primaris o inferiors se situen en 14.786 euros, una distància del 38% que, tot i ser significativa, resulta notablement menor que en altres comunitats autònomes. Això s'explica en part pel model productiu balear: el turisme i l'hostaleria generen una ocupació àmplia i relativament ben remunerada per a persones amb estudis bàsics, cosa que condiona la rendibilitat percebuda de la formació i pot influir en les elevades taxes d'abandonament escolar de les illes.

Els menors de 16 anys presenten la renda per unitat de consum més baixa de tots els

grups d'edat (19.822 euros), no perquè ells mateixos no ingressin, sinó perquè viuen en llars amb menys recursos per càpita. En l'extrem oposat, els majors de 65 anys mostren una renda per persona de 18.552 euros, gràcies a l'estabilitat de les pensions. Quant a la bretxa de gènere, el total agregat és gairebé idèntic entre homes i dones (16.745 i 16.726 euros per persona respectivament), però aquesta aparent igualtat amaga asimetries importants per edat. En el grup de 30 a 44 anys, els homes superen les dones en un 10% (19.229 enfront de 17.464 euros per persona), reflex probable de l'impacte de la maternitat i les interrupcions laborals en la trajectòria salarial femenina. En canvi, entre els 16 i els 29 anys les dones superen lleugerament els homes, i entre els 45 i els 64 anys tornen a avançar en termes de renda per unitat de consum (26.118 enfront de 25.469 euros), possiblement degut a una composició de llar menys carregada de dependents en aquesta etapa vital.

D'altra banda, la renda de les persones jubilades (20.192 euros) supera la de les persones ocupades (18.710 euros). Les persones aturades (13.269 euros) i els altres inactius (13.902 euros) se situen molt per sota del total, amb una bretxa respecte les persones ocupades de prop del 41%.

L'origen geogràfic marca les desigualtats més profundes. Les persones nascudes a Espanya ingressen 18.871 euros per persona de mitjana, mentre que les nascudes a l'estranger es queden en 13.756 euros, una diferència del 37%. En termes de renda per unitat de consum, la distància es manté similar (27.128 enfront de 20.379 euros).

QUADRE III-2.1. RENDA NETA MITJANA ANUAL PER PERSONA, UNITAT DE CONSUM I LLAR, PER COMUNITAT AUTÒNOMA (2025)

	Renda neta mitjana per persona	Renda mitjana per unitat de consum	Renda neta mitjana per llar
Extremadura	12.995	18.852	30.519
Andalusia	13.079	19.292	33.078
Castella-la Manxa	13.387	19.709	33.499
Regió de Múrcia	12.554	18.920	34.155
Comunitat Valenciana	14.017	20.584	34.682
Castella i Lleó	15.598	21.985	35.011
La Rioja	15.654	22.511	36.828
Principat d'Astúries	16.725	23.536	36.869
Galícia	15.467	22.633	36.925
Canàries	14.222	20.899	37.023
Cantàbria	15.964	23.087	38.022
Total Espanya	15.620	22.943	38.994
Aragó	16.717	24.297	39.943
Melilla	12.696	19.217	40.711
Ceuta	13.770	21.254	42.555
Catalunya	17.262	25.424	43.889
Illes Balears	16.735	24.811	44.457
Comunitat Foral de Navarra	18.349	26.752	46.136
País Basc	19.923	28.762	46.537
Comunitat de Madrid	18.169	27.136	47.375

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Nota: les dades de l'ECV fan referència a l'any anterior a l'entrevista.

2.2.2. DISTRIBUCIÓ DE LA RENDA I DESIGUALTAT

L'indicador de referència per mesurar la desigualtat relativa de recursos és l'índex de Gini, el qual pren valors entre 0 i 100, on el valor 0 correspon a una distribució perfectament igualitària i valors més elevats indiquen major desigualtat. A l'ECV de 2025, l'índex de Gini de les Illes Balears se situa en 27,7, una millora significativa d'un punt

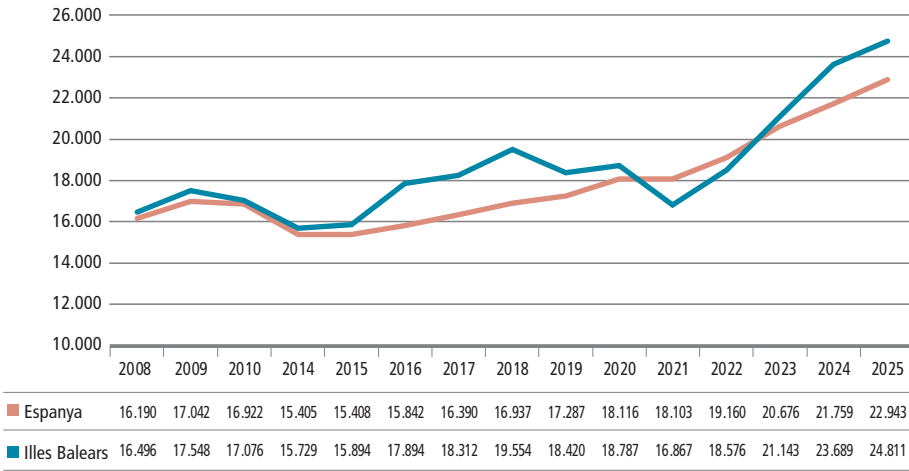
respecte a l'any anterior (28,7), i col·loca les Illes com la tercera comunitat autònoma amb un índex més baix de tot Espanya, per darrere d'Aragó (27,1) i Cantàbria (27,5). Per al conjunt d'Espanya, el valor de la desigualtat és de 30,8 el 2025, que també millora respecte al 31,2 de l'any anterior.

Un altre indicador habitual per mesurar la distribució de la renda és el coeficient S80/20, que estableix la relació entre la

renda acumulada del 20% més ric i la del 20% més pobre de la població. A les Illes Balears, la ràtio S80/20 es manté en 4,6 el 2025, igual que l'any anterior, i continua per

sota de la mitjana espanyola (5,2). Les Illes se situen com la quarta comunitat autònoma amb l'índex més baix, empatades amb Galícia i País Basc (vegeu el [quadre III-2.2](#)).

Gràfic III-2.1.
Evolució de la renda mitjana anual per unitat de consum a les Illes Balears i Espanya (2008-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Nota: les dades de l'ECV fan referència a l'any anterior a l'entrevista.

QUADRE III-2.2. ÍNDEX DE GINI I S80/S20, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2025)

	Gini	Distribució de la renda S80/S20
Aragó	27,1	4,2
Cantàbria	27,5	4,3
Illes Balears	27,7	4,6
Extremadura	28,3	4,5
Galícia	28,4	4,6
País Basc	28,4	4,6
La Rioja	28,4	4,8
Principat d'Astúries	28,8	5,0
Catalunya	29,1	4,7
Comunitat Foral de Navarra	29,2	4,9

continua

	Gini	Distribució de la renda S80/S20
Castella-la Manxa	29,6	4,7
Regió de Múrcia	29,6	5,1
Castella i Lleó	29,8	5,1
Comunitat de Madrid	30,6	5,1
Canàries	30,7	5,1
Total Espanya	30,8	5,2
Andalusia	31,2	5,4
Comunitat Valenciana	31,8	5,8
Ceuta	37,1	7,4
Melilla	42,3	16,2

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

L'evolució temporal dels dos indicadors (gràfics III-2.2 i III-2.3) mostra un augment sostingut de la desigualtat a partir de la crisi del 2009 i un descens progressiu a les Illes Balears a partir del 2018, fins al punt que l'arxipèlag s'ha anat situant per sota de la mitjana europea en les darreres edicions de l'enquesta.

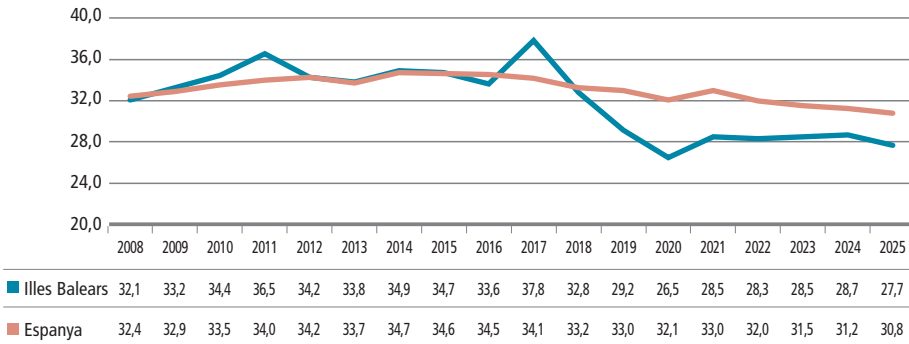
La distribució de la població per decils de renda per unitat de consum permet comparar l'estructura distributiva de cada comunitat autònoma respecte al conjunt d'Espanya. Si totes les comunitats tinguessin un repartiment idèntic al de l'Estat, en cadascun dels deu decils hi hauria exactament el 10% de la seva població. Les Illes Balears presenten una distribució clarament desplaçada cap als trams mitjans i mitjans-alts. En els decils inferiors, la proporció de població balear és notablement menor que la mitjana estatal: el 7,7% en el primer decil (enfrent del 10% estatal) i, especialment, el 4,0% en el segon, la proporció més baixa de tot Espanya, cosa que confirma una menor

incidència de la pobresa més severa. En els decils centrals, les Illes Balears es mantenen al voltant o per sobre de la mitjana, amb un 10,7% en el cinquè i un 11,1% en el sisè (vegeu el quadre III-2.3).

2.2.3. POBRESA ECONÒMICA

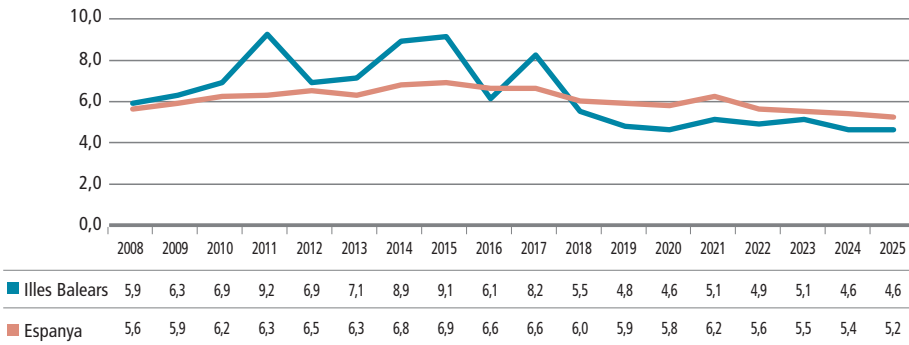
La pobresa és un fenomen multidimensional que pot mesurar-se des de perspectives diverses. En aquest informe s'utilitza el concepte de pobresa relativa, que defineix com a pobres les persones els ingressos de les quals es troben per sota del 60% de la mediana dels ingressos per unitat de consum, en línia amb la metodologia de l'INE i les estadístiques europees. A diferència de la pobresa absoluta — vinculada a mínims d'alimentació, salut o educació o despesa diària, com viure amb un euro al dia—, la pobresa relativa té en compte l'entorn socioeconòmic en què viu cada persona i és, per tant, un indicador de desigualtat i privació en termes comparatius.

Gràfic III-2.2.
Evolució de l'índex de Gini a les Illes Balears i Espanya i la UE dels 27 (2008-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.
Nota: les dades de l'ECV fan referència a l'any anterior a l'entrevista.

Gràfic III-2.3.
Evolució de la distribució de la renda S80/S20 a les Illes Balears i Espanya (2008-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.
Nota: les dades de l'ECV fan referència a l'any anterior a l'entrevista.

L'INE calcula la taxa de pobresa amb un llindar comú per a tot Espanya, que a l'ECV de 2025 —amb dades d'ingressos de 2024— se situa en un 12.220 euros l'any per les persones que viuen soles i en 25.662 euros anuals per les llars formades per dos persones adultes i dos infants. Amb aquest llindar estatal, el 19,5% dels

residents en el conjunt d'Espanya estan en risc de pobresa, mentre que a les Illes Balears la taxa és del 11,6%, lleugerament superior a l'11,3% de l'any anterior però molt inferior a la mitjana espanyola, cosa que situa les Balears com la penúltima comunitat autònoma amb la menor taxa de pobresa (vegeu el [gràfic III-2.4](#)).

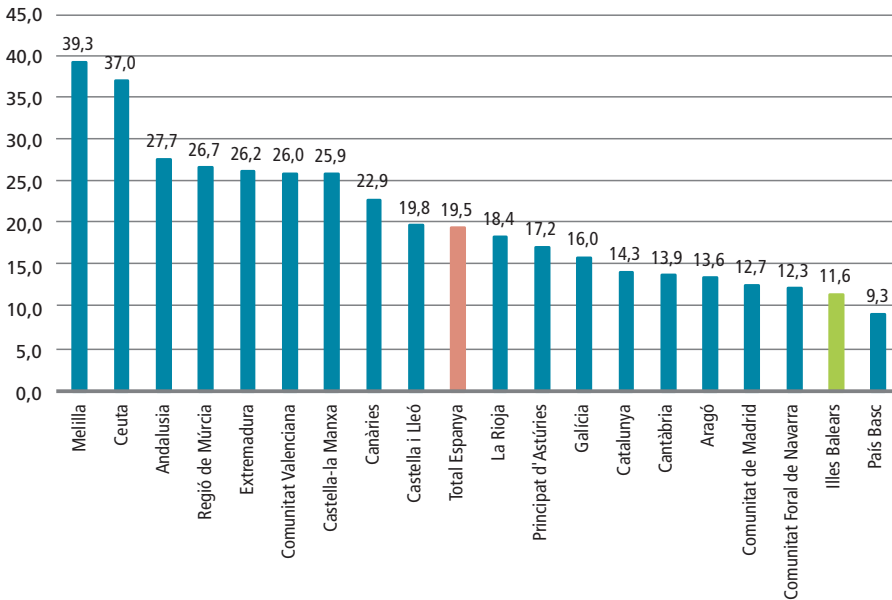
QUADRE III-2.3. PERSONES PER DECIL DE RENDA PER UNITAT DE CONSUM PER COMUNITAT AUTÒNOMA (COMPARATIVA AMB LES DADES ESTATALS) (2025)

	Primer decil	Segon decil	Tercer decil	Quart decil	Cinquè decil	Sisè decil	Setè decil	Vuitè decil	Novè decil	Desè decil
Melilla	29,1	10,4	8,4	9,8	2,0	7,1	5,5	9,2	8,6	9,9
Ceuta	16,9	20,1	12,1	3,1	5,2	10,2	7,5	4,5	8,7	11,6
Regió de Múrcia	15,4	11,5	14,4	10,7	10,2	10,9	9,3	7,5	5,7	4,4
Comunitat Valenciana	14,3	12,3	10,8	9,5	8,5	10,4	10,4	8,1	8,6	7,0
Andalusia	13,9	14,4	13,2	13,1	9,5	9,2	6,7	7,4	6,8	5,8
Extremadura	11,9	14,8	11,5	14,6	14,1	7,8	7,9	7,3	6,1	4,0
Castella i Lleó	11,7	8,6	10,4	8,7	10,9	11,7	10,7	11,3	9,0	6,9
Principat d'Astúries	10,7	7,0	7,3	11,3	8,2	9,4	11,8	12,4	12,8	9,1
Castella-la Manxa	10,7	15,9	13,8	10,2	10,2	10,1	8,0	8,8	6,1	6,1
Canàries	10,2	13,0	12,6	13,3	9,5	9,4	9,3	6,5	9,0	7,2
Total Espanya	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
La Rioja	9,4	9,1	6,8	12,5	11,9	11,4	10,1	10,8	10,1	8,0
Galícia	8,4	8,4	10,2	10,2	12,6	11,8	12,3	9,2	8,3	8,7
Illes Balears	7,7	4,0	8,9	8,7	10,7	11,1	11,7	13,3	14,7	9,2
Comunitat de Madrid	7,3	6,0	7,1	7,8	10,5	9,7	10,6	11,8	12,2	16,9
Cantàbria	6,8	7,6	10,1	9,3	14,1	12,5	10,8	10,4	10,7	7,8
Aragó	6,4	7,6	8,3	10,1	10,7	9,6	13,2	14,1	10,2	9,9
Catalunya	6,4	8,4	7,9	8,2	10,1	9,6	11,8	11,9	12,7	13,0
Comunitat Foral de Navarra	5,5	7,2	8,0	6,9	6,6	15,1	9,7	11,6	15,3	14,0
País Basc	4,9	4,7	5,8	8,8	8,0	8,7	10,7	13,4	15,5	19,6

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Gràfic III-2.4.

Taxa de risc de pobresa (en %) per comunitats autònomes, amb el llindar de pobresa del conjunt d'Espanya (2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

L'Íbstat utilitza un llindar específic per a les Illes Balears que reflecteix el nivell d'ingressos propi de l'arxipèlag, més elevat que el de la mitjana espanyola, que l'any 2025 ha estat de 13.674 euros per les persones que viuen soles i de 28.715 anuals per les llars formades per dos adults i dos infants. Aplicant aquest llindar balear, la taxa de pobresa de 2025 se situa en el 14,5%, igual que l'any anterior. D'ara endavant en aquest capítol, s'utilitza el llindar relatiu específic per a les Balears.

L'evolució temporal d'aquest indicador (vegeu el [gràfic III-2.5](#)) mostra una trajectòria amb episodis de fort contrast. Durant els anys posteriors a la crisi financera, la taxa balear va superar la mitjana espanyola i

va arribar a la xifra que un de cada quatre residents a l'arxipèlag vivia sota el llindar de pobresa. Des del 2012, la taxa balear s'ha mantingut majoritàriament per sota de la mitjana espanyola, amb repunts puntuals el 2015, el 2018 i el 2020. L'any 2023 es va produir una nova pujada d'1,8 punts respecte a l'any anterior, que va reduir lleugerament la distància amb la taxa espanyola. La caiguda del 2024 és molt pronunciada —de 18,8% a 14,5%— i situa les Balears per primera vegada per sota de la mitjana europea, que aquell any se situava en el 16,2%. El 2025, la taxa es manté estable en el 14,5%. Cal tenir present que les dades de la UE-27 per al 2025 encara no estan disponibles, i que la mida de la mostra de l'ECV a les Balears fa que l'indicador

sigui especialment sensible a les variacions anuals, de manera que les tendències de fons resulten més informatives que els valors d'un any concret.

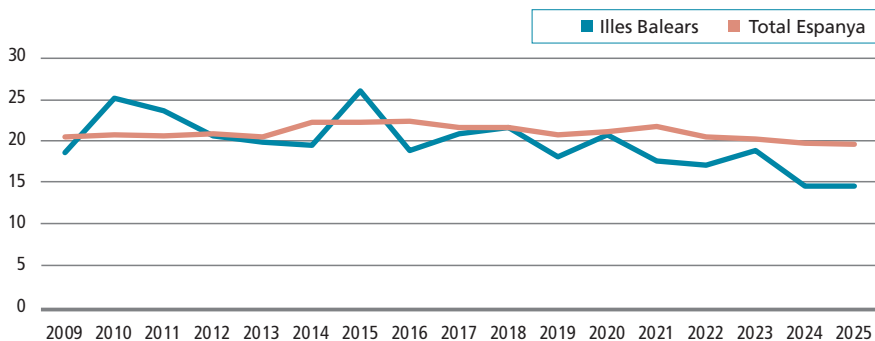
2.2.4. RISC DE POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL

El concepte d'exclusió social ha anat desplaçant progressivament el de pobresa en el marc d'acció de la Unió Europea. Per fer el seguiment dels objectius de reducció de la pobresa i l'exclusió, en l'àmbit comunitari es va definir l'indicador AROPE (At Risk Of Poverty and/or Exclusion), amb una metodologia unificada per al seu càlcul anual en els països de la UE. Aquest indicador recull la multidimensionalitat del concepte d'exclusió social i incorpora en el seu càlcul: la taxa de risc de pobresa després de transferències socials, la carència material i social extrema, i les llars que presenten una intensitat laboral molt baixa, amb una visió més àmplia de l'exclusió social que només el de privació econòmica. L'any 2021 es va dur a terme una revisió metodològica de l'indicador, alineada amb

l'estratègia Europa 2030, i les taxes que es recullen en aquest apartat fan referència a aquesta nova metodologia.

El **quadre III-2.4** recull els resultats de la taxa AROPE i els seus components per a l'any 2025, calculats per l'INE d'acord amb el llindar de renda estatal. Amb un 15,2% de persones en risc de pobresa i exclusió social, les Illes Balears continuen sent la segona comunitat autònoma amb una taxa més baixa de tot Espanya, per darrere del País Basc (14,7%). Aquesta xifra suposa una millora d'un punt percentual respecte al 16,2% de l'any anterior i se situa 10,5 punts per sota de la mitjana espanyola (25,7%). Pel que fa als components de l'indicador, el 3,6% de la població presenta carència material i social extrema, quasi la meitat que la mitjana espanyola (8,1%), mentre que l'indicador de llars amb baixa intensitat del treball —que recull les llars en què els membres en edat de treballar van treballar menys del 20% del seu potencial durant l'any de referència— se situa en el 4,6% de la població, lleugerament per damunt del 4,2% de l'any anterior.

Gràfic III-2.5.
Evolució de la taxa de pobresa a les Illes Balears, Espanya i la UE dels 27 (2009-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Eurostat, l'INE i l'Ibstat (2025), Enquesta de condicions de vida.

QUADRE III-2.4. TAXA AROPE PER COMUNITATS AUTÒNOMES (AMB EL LLINDAR DE RENDA DEL CONJUNT D'ESPANYA) I ELS SEUS COMPONENTS (2025)

	Taxa de risc de pobresa o exclusió social (indicador AROPE)	En risc de pobresa	Amb carència material i social extrema	Vivint en llars amb baixa intensitat en el treball (de 0 a 64 anys)
País Basc	14,7	9,3	3,0	7,3
Illes Balears	15,2	11,6	3,6	4,6
Comunitat Foral de Navarra	16,5	12,3	4,8	7,4
Aragó	19,1	13,6	6,5	4,9
Cantàbria	19,2	13,9	5,0	9,0
Comunitat de Madrid	19,4	12,7	8,4	3,5
Catalunya	21,3	14,3	8,9	5,9
Galícia	22,1	16,0	7,1	7,6
Principat d'Astúries	22,4	17,2	6,7	11,1
La Rioja	22,8	18,4	4,3	7,4
Castella i Lleó	24,1	19,8	6,7	9,5
Total Espanya	25,7	19,5	8,1	8,0
Extremadura	30,4	26,2	6,3	7,7
Comunitat Valenciana	30,7	26,0	6,9	7,9
Canàries	31,2	22,9	9,3	11,6
Regió de Múrcia	32,5	26,7	9,6	10,0
Castella-la Manxa	34,0	25,9	9,8	10,0
Andalusia	34,7	27,7	10,9	12,0
Ceuta	40,8	37,0	11,0	27,5
Melilla	43,7	39,3	11,8	23,9

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

La sèrie històrica de la taxa AROPE calculada amb el llindar específic de les Illes Balears està disponible des de l'any 2014 i se situa en el 17,7% el 2025 (vegeu el [gràfic III-2.6](#)). Al llarg d'aquesta sèrie, les Illes Balears han estat sistemàticament més properes a les taxes de la Unió Europea que a les d'Espanya, excepte el 2014 i 2015, quan la taxa balear va arribar a superar el 30%.

Quant a la distribució per sexe, a les Illes Balears continua la tendència de menor

incidència de la pobresa i l'exclusió entre els homes que entre les dones. Per grups d'edat, la taxa AROPE és especialment alta entre els menors de 16 anys (28,8%) i entre les persones de 30 a 44 anys (21,8%), mentre que la taxa més baixa es registra entre les persones majors de 65 anys (13,6%).

D'altra banda, el percentatge de residents a les Balears que arriben a final de mes amb certa o molta dificultat ha continuat

millorant i se situa en el 37,8% el 2025, nou mínim de la sèrie des del 2004, amb una reducció de 2,3 punts percentuals respecte al 40,1% de l'any anterior (vegeu el [gràfic III-2.7](#)).

2.2.5. MANCANÇA MATERIAL

Entre les preguntes incloses en l'ECV n'hi ha de referents a mancances materials. Les Illes Balears se situen en una posició favorable respecte al conjunt d'Espanya en la majoria dels ítems considerats: en set dels nou ítems analitzats registren valors per sota de la mitjana estatal. Els dos ítems en què les Balears superen la mitjana espanyola són els relacionats amb retards en el pagament de despeses de l'habitatge i amb compres a terminis, i la impossibilitat de disposar d'un ordinador personal. El valor més baix, amb el 4% de les persones, correspon a no poder permetre's un automòbil, mentre que el més alt, amb el 36,4%, és el de no tenir capacitat per afrontar despeses imprevistes (vegeu el [gràfic III-2.8](#)).

L'any 2025 destaca per un augment notable d'aquest darrer indicador, que puja 5,5 punts percentuals respecte al 30,9% de l'any anterior. A més a més, l'indicador de persones que no poden mantenir l'habitatge a una temperatura adequada s'eleva fins al 15,9%, els retards en el pagament de despeses de l'habitatge registren un increment molt lleu fins a l'11,4%, i la proporció de persones que no es poden permetre anar de vacances almenys una vegada a l'any descendeix fins al 24,1%, el valor més baix des del 2018 (vegeu el [quadre III-2.5](#)).

2.3.

PROTECCIÓ I INCLUSIÓ SOCIAL

2.3.1. DESPESA EN PROTECCIÓ SOCIAL

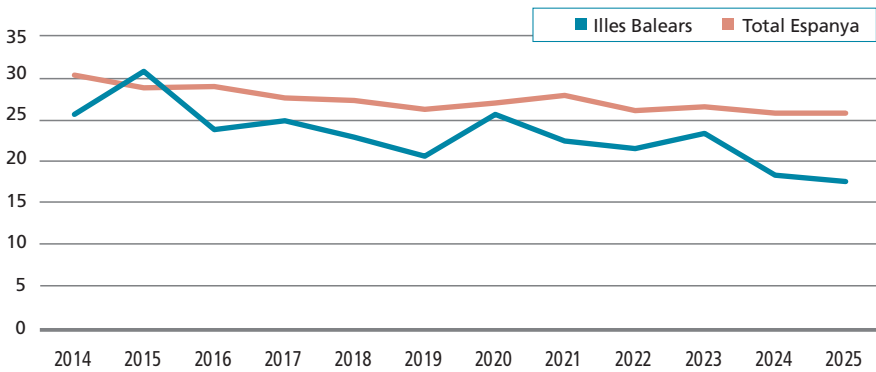
Per al 2025, la partida del pressupost de la CAIB dedicada a la protecció social ascendeix a 367,4 milions d'euros, xifra que representa un increment del 10,7% respecte al pressupost del 2024 (331,8 milions). Per àmbits, la partida més important és la d'atenció a la dependència, amb 107,9 milions d'euros (el 29,4% del total), seguida de pensions i altres prestacions econòmiques (68,3 milions, el 18,6%), de serveis socials (62,8 milions, el 17,1%) i d'equipaments de serveis socials (31,6 milions, el 8,6%). L'atenció a la discapacitat (23,7 milions, el 6,4%), les mesures judicials i prevenció del delictes (18,7 milions, el 5,1%) i la planificació, ordenació i formació social (17,4 milions, el 4,7%) completen els àmbits amb un pes més rellevant (vegeu el [quadre III-2.6](#)).

L'evolució dels pressupostos de la CAIB en protecció social mostra una tendència sostingudament alcista des de l'any 2012, quan la partida amb prou feines superava els 100 milions d'euros. En tretze anys, el pressupost de protecció social s'ha multiplicat per 3,7, i la despesa executada per 3,4, una expansió que reflecteix l'aprofundiment de les polítiques de benestar social. Aquesta dinàmica, que es va veure trencada momentàniament el 2024 amb un retrocés del pressupost respecte al pic del 2023, reprèn la trajectòria alcista el 2025 amb un increment del 10,7%. Pel que fa al grau d'execució pressupostària,

l'any 2025 se situa en el 67,0%, per sota dels nivells del 2024 (91,4%) i del 2023 (89,4%), tot i que cal interpretar aquesta xifra amb cautela, atès que les

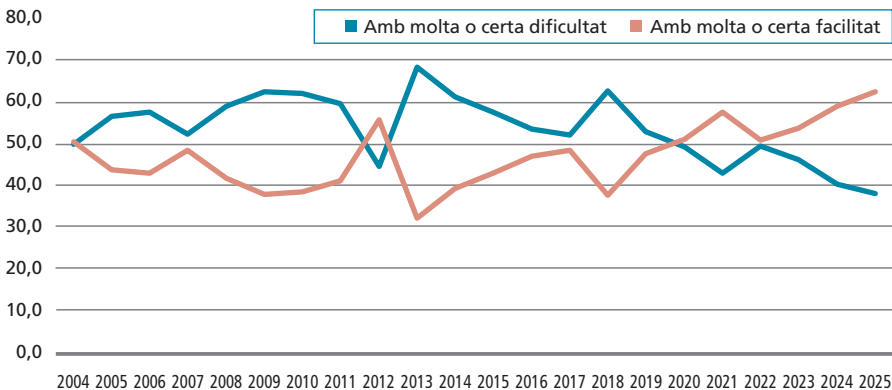
dades d'execució pressupostària podien ser encara provisionals en el moment de tancament d'aquest capítol (vegeu el [quadre III-2.7](#)).

Gràfic III-2.6.
Evolució de la taxa AROPE a les Illes Balears, Espanya i la UE dels 27 (2014-2025)

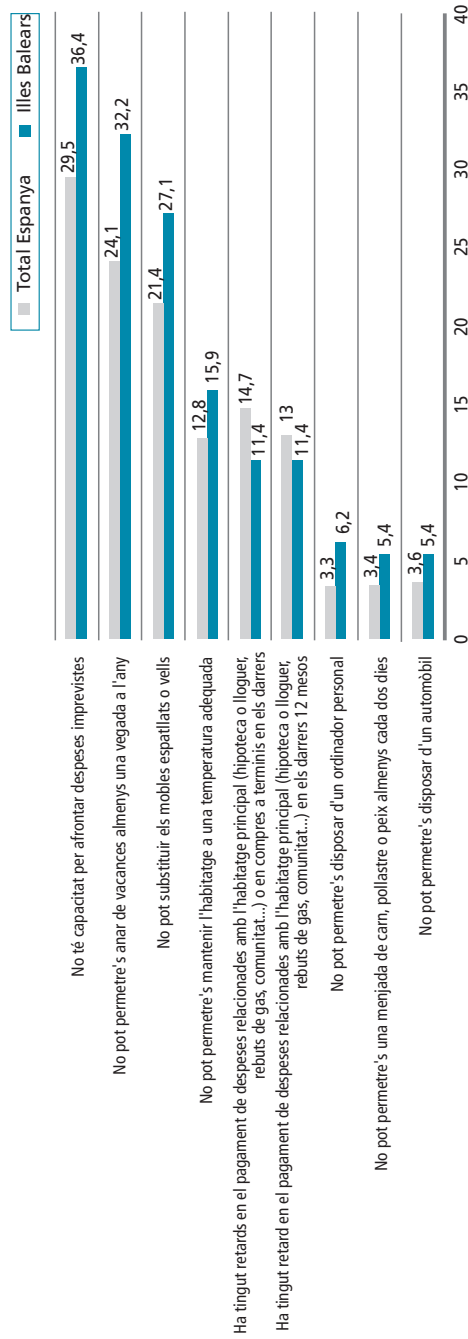
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Gràfic III-2.7.
Evolució del percentatge de persones segons dificultats per arribar a final de mes a les Illes Balears (2004-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Gràfic III-2.8.
Persones amb mancances materials, a les Illes Balears i Espanya (2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025). Enquesta de condicions de vida.

QUADRE III-2.5. EVOLUCIÓ DE LES PERSONES (EN %) AMB LES PRINCIPALS MANCANÇES MATERIALS A LES ILLES BALEARS (2004-2025)

	No pot permetre's mantenir l'habitatge a una temperatura adequada	No té capacitat per afrontar despeses imprevistes	Ha tengut retard en el pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal (hipoteca o lloguer, rebuts de gas, comunitat...) en els darrers 12 mesos	No pot permetre's anar de vacances almenys una vegada a l'any
2004	11,6	26,6	8,0	34,5
2005	13,0	33,4	11,0	37,3
2006	6,5	31,3	9,5	36,0
2007	9,4	25,4	9,3	28,3
2008	5,6	30,4	7,0	35,5
2009	10,4	37,8	16,2	41,5
2010	5,7	36,1	12,0	42,2
2011	16,8	36,7	16,8	47,1
2012	5,8	35,9	17,5	42,2
2013	10,7	42,9	18,8	48,8
2014	7,7	37,9	20,6	46,8
2015	7,4	40,2	21,2	38,3
2016	8,8	32,7	12,1	38,9
2017	18,4	36,8	15,1	38,4
2018	11,4	33,6	9,3	29,1
2019	6,5	28,7	10,3	25,3
2020	19,9	36,6	12,4	31,7
2021	14,3	30,9	15,8	35,0
2022	14,4	36,4	19,1	33,0
2023	18,5	36,3	12,1	30,4
2024	15,2	30,9	11,1	25,8
2025	15,9	36,4	11,4	24,1

Font: Ibestat (2025), Enquesta de condicions de vida.

QUADRE III-2.6. DESPESA DE LA CAIB EN PROTECCIÓ SOCIAL, PER ÀMBITS (2025)							
Àmbit	Pressupost despeses 2024	Pressupost despeses 2025	% var. 25/24	Despeses reals	% executat	% pressupost despeses	% despeses reals
Atenció a la dependència	96.614.696	107.916.472	11,7%	70.881.623	65,7%	29,4%	28,8%
Serveis socials	64.153.030	62.803.589	-2,1%	43.726.515	69,6%	17,1%	17,8%
Pensions i altres prestacions econòmiques	56.562.263	68.271.318	20,7%	68.271.318	100,0%	18,6%	27,8%
Equipaments de serveis socials	30.272.479	31.602.421	4,4%	17.942.166	56,8%	8,6%	7,3%
Atenció a la discapacitat	22.599.360	23.662.864	4,7%	14.301.030	60,4%	6,4%	5,8%
Mesures judicials i prevenció del delicte	17.168.176	18.674.476	8,8%	14.366.572	76,9%	5,1%	5,8%
Planificació, ordenació i formació social	16.876.901	17.398.625	3,1%	1.048.472	6,0%	4,7%	0,4%
Direcció i serveis generals de la Conselleria de Famílies i Afers Socials	14.696.965	17.311.107	17,8%	9.932.517	57,4%	4,7%	4,0%
Família i unitats de convivència	9.056.358	12.590.397	39,0%	4.443.301	35,3%	3,4%	1,8%
Atenció i integració social població immigrant	3.332.996	2.073.901	-37,8%	568.923	27,4%	0,6%	0,2%
Drets i diversitat	264.247	4.763.810	1702,8%	358.343	7,5%	1,3%	0,1%
Protecció i defensa dels drets dels menors	251.120	349.125	39,0%	179.296	51,4%	0,1%	0,1%
Total	331.848.591,0	367.418.105	10,7%	246.020.076	67,0%	100,0%	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir dels pressupostos generals de les Illes Balears.

QUADRE III-2.7. EVOLUCIÓ DEL PRESSUPOST I LA DESPESA EN PROTECCIÓ SOCIAL A LA CAIB (2012-2025)

	Pressupost despeses	Despeses reals	% d'execució
2012	100.317.434	71.991.420	71,8%
2013	122.292.462	81.680.545	66,8%
2014	139.865.177	99.202.619	70,9%
2015	140.947.136	96.393.718	68,4%
2016	159.054.529	117.781.722	74,1%
2017	174.394.749	166.565.883	95,5%
2018	184.834.848	157.683.366	85,3%
2019	180.458.845	179.913.050	99,7%
2020	187.144.688	194.191.081	103,8%
2021	207.890.368	225.343.764	108,4%
2022	281.836.719	278.749.791	98,9%
2023	380.673.039	340.332.757	89,4%
2024	328.515.595	300.201.319	91,4%
2025	367.418.105	246.020.076	67,0%

Font: elaboració pròpia a partir dels pressupostos generals de les Illes Balears.

D'altra banda, les transferències monetàries a famílies van assolir el 2024 els 181,0 milions d'euros, un 2,7% més que l'any anterior (176,2 milions), tot i que aquest creixement queda lluny dels increments registrats el 2022 (+16,9%) i el 2023 (+8,9%). Per partides, l'evolució més destacada correspon a les prestacions econòmiques de la Llei de dependència, que s'han incrementat un 10,8% fins als 75,2 milions d'euros i representen ja el 41,6% del total de transferències, reflex de l'expansió del SAAD. En sentit contrari, la renda social garantida (RESOGA) s'ha reduït un 20,4%, fins als 23,0 milions, en línia amb la tendència descendent que es comenta en el subapartat següent, en bona part associada a l'entrada en vigor de l'IMV. Les pensions no contributives, en canvi, han continuat creixent fins als 60,2 milions (+7,4%), impulsades so-

bretot per l'augment de les pensions de jubilació no contributiva (+10,6%) (vegeu el [quadre III-2.8](#)).

2.3.2. EL SISTEMA DE GARANTIA D'INGRESSOS

El sistema de garantia d'ingressos a Espanya es basa en diferents prestacions econòmiques assistencials condicionades a la insuficiència d'ingressos. És un sistema complex i involucra diferents nivells d'Administració, com l'Estat i les comunitats autònomes. En el cas de les Illes Balears, són els consells insulars els que en tenen la competència.

L'estructura del sistema es basa en dues lògiques: la protecció contributiva, derivada de contribucions prèvies, i la protecció no contributiva o assistencial.

QUADRE III-2.8. TRANSFERÈNCIES MONETÀRIES A FAMÍLIES (2018-2024)

	2018	2019	2020	2021
PNC	43.382.123,99 €	44.588.203,00 €	44.916.275,00 €	46.371.358,96 €
<i>Invalidesa</i>	17.779.825,03 €	17.573.710 €	17.111.361 €	22.055.831 €
<i>Jubilació</i>	25.602.298,96 €	27.014.493 €	27.804.914 €	24.315.528 €
Complement de les Illes Balears a les pensions no contributives (1)			11.289.232,35 €	9.179.058,82 €
Prestacions econòmiques de la Llei de dependència	38.316.228,00 €	41.525.802,84 €	46.510.054,96 €	50.613.985,92 €
Renda social garantida	17.148.328,22 €	22.694.907,29 €	10.734.062,89 €	22.806.804,46 €
Prestacions econòmiques no periòdiques	7.370.275,00 €	8.314.348,00 €	8.547.186,83 €	7.742.318,99 €
<i>Ajudes d'emergència social, necessitats bàsiques</i>	6.904.075,00 €	7.884.548,00 €	8.124.386,83 €	7.317.068,99 €
<i>Ajudes al lloguer pensionistes no contributius</i>	441.525,00 €	421.575,00 €	388.500,00 €	425.250,00 €
Total	110.586.887,14 €	122.993.041,61 €	135.596.930,47 €	138.355.871,64 €

continua

	2022	2023	2024
PNC	52.891.769,65 €	56.070.421,86 €	60.230.004,87 €
<i>Invalidesa</i>	24.425.006 €	25.054.077 €	25.913.608 €
<i>Jubilació</i>	28.466.764 €	31.016.344 €	34.316.397 €
Complement de les Illes Balears a les pensions no contributives (1)	10.715.253,00 €	12.350.100,21 €	13.458.223,43 €
Prestacions econòmiques de la Llei de dependència	52.658.007,64 €	67.913.042,29 €	75.235.294,40 €
Renda social garantida	34.503.547,94 €	28.905.328,83 €	22.998.348,27 €
Prestacions econòmiques no periòdiques	10.886.730,11 €	10.781.087,63 €	8.976.418,26 €
<i>Ajudes d'emergència social, necessitats bàsiques</i>	10.487.730,11 €	10.487.730,11 €	8.467.215,26 €
<i>Ajudes al lloguer pensionistes no contributius</i>	399.000,00 €	389.550,00 €	509.203,00 €
Total	161.741.700,37 €	176.187.044,19 €	180.954.960,01 €

Font: memòria de la Conselleria d'Afers Socials i Esports i Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

(1) L'aprovació del Decret llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears, recull la renda social garantida i el complement de les Illes Balears a les pensions no contributives com a dues prestacions diferenciades. Abans del 2020 la despesa del complement de les Illes Balears a les pensions no contributives està inclosa dins la renda social garantida.

(2) Està en vigor fins al mes de març de 2021. Després desapareix.

(3) A partir de 2021 es fusiona amb el complement de les Illes Balears a les pensions no contributives.

2.3.2.1. Programes de rendes mínimes: la RESOGA i l'IMV

Els programes de rendes mínimes de les comunitats autònomes es comencen a implantar a Espanya als anys noranta, amb el País Basc com a pioner. El seu desenvolupament posterior va donar lloc a un mosaic de prestacions amb models, cobertures i quanties molt diverses entre comunitats. En el cas de les Illes Balears, la renda social garantida (RESOGA) es va regular per la Llei 5/2016, de 13 d'abril, com a prestació periòdica adreçada a situacions de vulnerabilitat econòmica per a la cobertura de les despeses bàsiques de les persones.

En el context de la pandèmia de la COVID-19 i de la necessària revisió d'aquests programes, va entrar en vigor el Reial decret llei 20/2020, de 29 de maig, pel qual s'estableix l'ingrés mínim vital (IMV). Aquesta prestació estatal va obligar a replantejar l'escenari de cobertura de rendes bàsiques de les comunitats autònomes, que a partir d'aleshores poden complementar l'IMV per als perfils de població que no hi queden coberts o per ajustar el mínim comú al nivell de vida propi de cada territori. En aquest marc, el Decret llei 10/2020, de 12 de juny, va actualitzar la RESOGA i la va fer incompatible amb l'IMV, alhora que va mantenir el complement a les pensions no contributives fins al màxim legal possible.

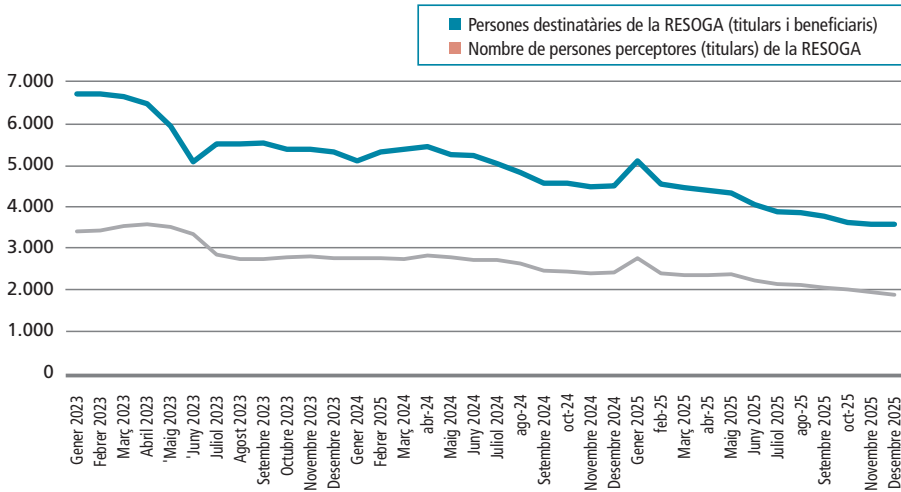
Des del gener de 2020, la tendència de titulars de la RESOGA ha estat clarament descendent, amb un fort daltabaix coincidint amb l'entrada en vigor de l'IMV, ja que moltes persones perceptores van haver de sol·licitar la prestació estatal si en complien els requisits. En data de desem-

bre de 2025, hi havia 1.881 titulars de la RESOGA i 3.579 persones destinatàries, amb una ràtio d'1,9 persones per titular. Respecte al desembre de 2024, quan hi havia 2.408 titulars, el descens ha estat del 21,9% (vegeu el [gràfic III-2.9](#)).

Pel que fa a l'IMV, des del juny de 2020 fins al gener de 2025 hi ha hagut un total de 45.737 expedients aprovats a les Illes Balears, dels quals el 69,5% corresponen a titulars dones. El nombre total de persones beneficiàries acumulades ascendeix a 109.039, de les quals 38.939 (el 35,7%) són menors. Quant al perfil de les llars beneficiàries, la tipologia més freqüent és la d'un adult sense menors (15.049 casos), seguida de la d'un adult amb un menor (7.561 casos) i la de dos adults amb dos menors (4.217 casos), cosa que reflecteix la concentració de la prestació en llars amb menys capacitat de generar ingressos conjunts i amb major treball de cures.

Les Illes Balears representen, amb les dades publicades per la Seguretat Social, el 4,8% dels expedients aprovats a tot Espanya (955.918), proporció que supera el seu pes demogràfic (al voltant del 2,5% de la població estatal), cosa que indica una cobertura relativament alta en relació amb la població. Al gener de 2026, l'IMV arribava a 8.982 llars a les Balears, beneficiant 27.552 persones, xifra que representa un increment del 18% respecte a l'any anterior. El 2026, les quanties de la prestació han augmentat un 11,4%, amb una base que part dels 733,60 euros per a un adult sol i que pot superar els 1.600 euros en funció de la composició de la unitat de convivència i la presència de menors o persones amb discapacitat.

Gràfic III-2.9.
Evolució del nombre de titulars i persones beneficiàries de la RESOGA a les Illes Balears (2020-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de les estadístiques del Servei de Planificació Social, Conselleria de Famílies i Afers Socials.

2.3.3. EL SISTEMA DE SERVEIS SOCIALS

Els serveis socials constitueixen un instrument fonamental per afavorir l'autonomia de les persones, millorar les condicions de vida i promoure la inclusió social. Es tracta d'una competència pròpia dels consells insulars, mentre que els municipis, com a entitats locals de proximitat, hi juguen un paper essencial. I és que els serveis socials comunitaris bàsics en són el canal normal d'accés, garantint la universalitat del sistema i la proximitat a les persones usuàries, i tenen entre les seves funcions la detecció de situacions de risc, la valoració de necessitats i l'orientació sobre drets i recursos disponibles.

Les dades de gestió dels serveis socials, publicades pel Servei de Planificació Soci-

al de la Conselleria de Famílies i Afers Socials, mostren que l'any 2024, darrer any amb dades disponibles, 86.700 persones van recórrer als serveis socials comunitaris bàsics, 10.597 més que l'any anterior (+13,9%). Si s'analitza la tendència al llarg dels anys, s'observen tres períodes clarament diferenciats (vegeu el [gràfic III-2.10](#)). En primer lloc, un màxim durant la crisi financera, quan es van arribar a atendre 121.289 persones el 2009, seguit d'un descens sostingut fins al mínim de 60.052 persones el 2013. En segon lloc, una recuperació progressiva fins al 2020, any en què, en el context de la pandèmia de la COVID-19, el nombre de persones usuàries va tornar a disparar-se fins a 103.414 persones. Per últim, des del 2021 s'havia produït un nou descens que va situar les xifres en 76.103 el 2023, ten-

dència que el 2024 s'ha invertit de manera significativa amb un increment del 13,9%. Cal assenyalar que aquest repunt s'ha pogut donar per un augment real de les necessitats de la població, una millora en l'accés i el coneixement del sistema, o a una combinació dels dos factors.

Quant a la distribució per illes el 2023, Mallorca concentra la gran majoria dels usuaris (57.563, el 75,6% del total), seguida d'Eivissa (9.923, el 13,0%), Menorca (7.683, el 10,1%) i Formentera (934, l'1,2%). D'altra banda, i en perspectiva temporal, destaca el cas d'Eivissa, que ha passat de 5.296 usuaris el 2007 a 9.923 el 2023, un increment del 87,4%, molt per sobre del conjunt de les illes (vegeu el [gràfic III-2.10](#)).

Cal assenyalar que en aquest apartat no s'analitzen les persones usuàries del servei d'ajuda a domicili (SAD), que es tracten en l'apartat de dependència. Tampoc no es publiquen en aquesta edició les dades de persones usuàries del servei d'habitatge alternatiu, de teleassistència i telealarma, del servei de mediació intercultural ni d'empadronament de persones que viuen en infrahabitatges o sense sostre, per no disposar de dades actualitzades en data de tancament d'aquesta edició.

2.3.4. DIVERSITAT FUNCIONAL

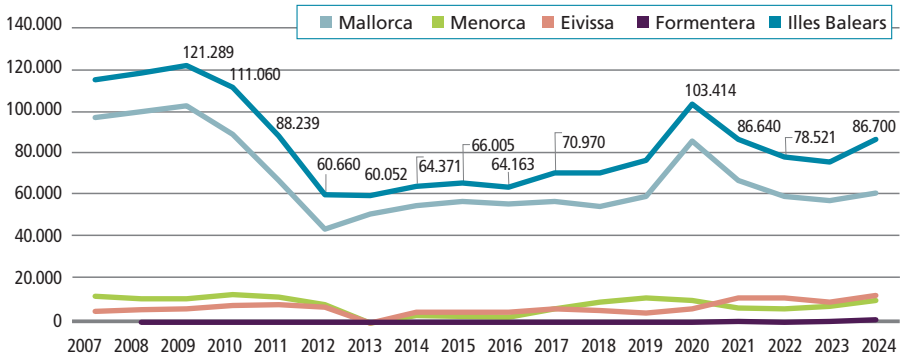
L'INE ha publicat els anys 1999, 2008, 2020 i 2023 l'Enquesta de discapacitat, autonomia personal i situacions de dependència, en la qual es defineix discapacitat com a tota limitació important per dur a terme les activitats de la vida diària que hagi durat o es prevegi que duri més

d'un any i que tingui l'origen en una deficiència. Amb les dades de l'enquesta de 2023, a les Balears hi ha 5.217 persones amb algun tipus de discapacitat: el 18% té entre 6 i 64 anys, el 20% entre 65 i 79, i el 63% té més de 80 anys, cosa que reflecteix el pes de l'envelliment en la prevalença de la discapacitat. El 64,8% de les persones amb discapacitat són dones, degut a l'esperança de vida més elevada. Si s'analitza per grups de discapacitat, les dones presenten una major incidència en les limitacions relacionades amb la vida domèstica (97,3%), l'autocura (94,3%) i la mobilitat (93,5%), mentre que els homes presenten taxes relativament més altes en interaccions i relacions personals (51,1% enfront del 44,2% de les dones), possiblement associades a una major prevalença de discapacitats de tipus psíquic en aquest col·lectiu (vegeu el [gràfic III-2.11](#)).

Les Illes Balears presenten la taxa de prevalença de la discapacitat més baixa de tot Espanya, amb un 4,0% de la població, molt per sota del 6,1% estatal i a distància considerable de la segona comunitat autònoma amb menor prevalença, la Comunitat de Madrid (4,6%). En l'extrem oposat, Galícia (8,2%), Cantàbria (8,5%) i Ceuta i Melilla (9,7%) registren les taxes més elevades. Aquesta diferència s'explica en bona part per l'estructura demogràfica: i és que les comunitats amb poblacions més envellides tendeixen a registrar taxes de discapacitat més altes, ja que la prevalença augmenta significativament a partir dels 65 anys, i les Balears, amb una població comparativament més jove i una forta presència de població immigrada en edat de treballar, es beneficien d'aquest efecte estructural (vegeu el [quadre III-2.9](#)).

Gràfic III-2.10.

Persones usuàries dels serveis socials comunitaris bàsics a les Illes Balears (2007-2024)

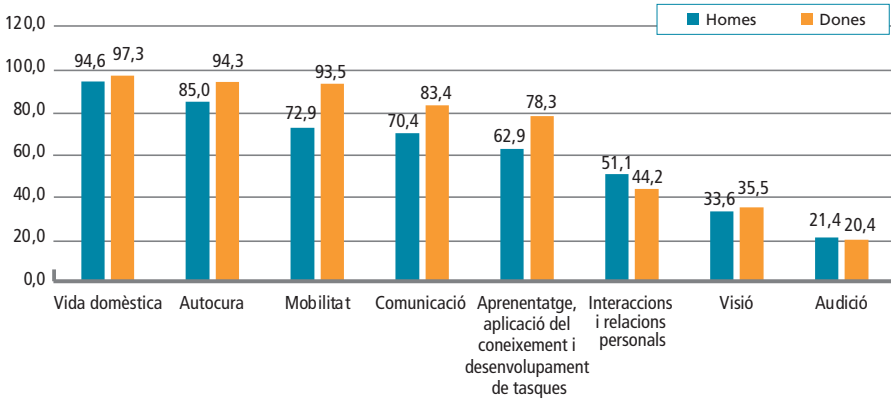
Font: estadístiques del Servei de Planificació Social, Direcció General d’Afers Socials, GOIB.

QUADRE III-2.9. PREVALENCIA DE LA DISCAPACITAT SOBRE EL TOTAL DE LA POBLACIÓ, PER COMUNITAT AUTÒNOMA (2024)

Illes Balears	4,0
Comunitat de Madrid	4,6
Aragó	4,7
Comunitat Foral de Navarra	5,0
La Rioja	5,0
Comunitat Valenciana	5,4
País Basc	5,5
Total Espanya	6,1
Canàries	6,3
Castella i Lleó	6,5
Catalunya	6,5
Andalusia	6,6
Castella-la Manxa	6,8
Extremadura	6,9
Regió de Múrcia	7,5
Principat d’Astúries	8,0
Galícia	8,2
Cantàbria	8,5
Ceuta i Melilla	9,7

Font: Elaboració pròpia a partir de Pressupostos Generals de les Illes Balears

Gràfic III-2.11.
Població amb alguna discapacitat per grup de discapacitat a les Illes Balears, en % (2023)

Nota: una persona pot tenir discapacitats de més d'un tipus.

Font: INE (2024), Enquesta de discapacitats, autonomia personal i situacions de dependència 2023. Població residencial en centres.

Quant a les persones amb un grau de discapacitat reconeguda del 33% o més, l'any 2024 n'hi ha 68.665 a les Illes Balears, amb una taxa de 55,7 per cada 1.000 habitants, xifra que supera clarament la tendència d'estabilitat entre les 50.000 i 55.000 persones que s'havia mantingut durant la darrera dècada. Per illes, la taxa més alta es registra a Menorca (61,2 per 1.000 habitants) i Mallorca (57,7), mentre que les més baixes corresponen a Formentera (28,9) i Eivissa (42,8) (vegeu el [quadre III-2.10](#)). Aquesta distribució és rellevant, atès que les illes amb taxes més elevades —Menorca i Mallorca— presenten una estructura demogràfica comparativament més envellida que Eivissa i Formentera, on el pes de la població jove immigrada és proporcionalment més alt. No s'observen diferències significatives per sexe: el 50,8% són dones i el 49,2% homes.

Pel que fa al tipus de discapacitat reconeguda, el grup més nombrós és el de dis-

capacitat lleu —entre el 33% i el 65% de discapacitat—, amb 47.332 persones que representen el 68,9% dels casos, mentre que la gran discapacitat —superior al 66%— afecta 21.332 persones, quasi una de cada tres (31,1%). Per tipus, la discapacitat física és la més prevalent (35,6%), seguida de la discapacitat sense especificar (28,2%), la psíquica —intel·lectual i mental— (18,8%) i la múltiple (16,2%). Entre 2023 i 2024, el creixement més destacat s'ha produït en la discapacitat sensorial (+16,5%) i la múltiple (+10,2%), categories que tot i representar proporcions menors del total mostren una dinàmica d'increment (vegeu el [quadre III-2.11](#)).

Pel que fa a la relació amb l'ocupació, l'any 2024 el 33% de les persones amb discapacitat d'entre 16 i 64 anys a les Illes Balears eren actives, per sota del 35,4% del conjunt d'Espanya i molt lluny del 80% de les persones sense discapacitat. La bretxa entre ambdós col·lectius es manté, per

tant, elevada, en 47 punts percentuals, i és pràcticament idèntica a la de 2014 (46 punts), cosa que posa de manifest que les polítiques d'inclusió laboral de les

persones amb diversitat funcional no han aconseguit reduir de manera significativa aquesta esletxa estructural (vegeu el [quadre III-2.12](#)).

QUADRE III-2.10. PERSONES AMB DISCAPACITAT ≥ 33 %, PER ILLES (2024)

	Total	Població	Taxa de discapacitat (per 1.000 habitants)
Mallorca	55.228	957.726	57,7
Menorca	6.187	101.074	61,2
Eivissa	6.918	161.485	42,8
Formentera	332	11.483	28,9
Total	68.665	1.231.768	55,7

Font: elaboració pròpia a partir de les estadístiques del Servei de Planificació Social, Direcció General d'Afers Socials, GOIB.

QUADRE III-2.11. PERSONES AMB DISCAPACITAT RECONEGUDA SEGONS EL TIPUS DE DISCAPACITAT (2024)

	2023	2024	% var.	Distribució % 2024
Persones amb discapacitat lleu (33-64 %)	45.423	47.332	4,2%	68,9%
Persones amb gran discapacitat (>64 %)	21.055	21.332	1,3%	31,1%
Total	66.478	68.664	3,3%	100,0%
Persones amb discapacitat física	24.238	24.454	0,9%	35,6%
Persones amb discapacitat psíquica (intel·lectual i mental)	12.361	12.912	4,5%	18,8%
Persones amb discapacitat sensorial (visual i auditiva)	713	831	16,5%	1,2%
Persones amb discapacitat múltiple	10.063	11.090	10,2%	16,2%
Persones amb discapacitat orgànica	7	9	28,6%	0,0%
Persones amb discapacitat sense especificar	19.096	19.368	1,4%	28,2%
Total	66.478	68.664	3,3%	100,0%
Persones amb discapacitat de 0 a 6 anys	717	770	7,4%	1,1%

Font: elaboració pròpia a partir de les estadístiques del Servei de Planificació Social, Direcció General d'Afers Socials, GOIB.

QUADRE III-2.12. RELACIÓ AMB L'ACTIVITAT (EN %) DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT D'ENTRE 16 I 64 ANYS A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2014 I 2023)

		Illes Balears		Espanya	
		P. sense discapacitat	P. amb discapacitat	P. sense discapacitat	P. amb discapacitat
2014	P. actives	79,5	33,9	78,5	35,5
	P. inactives	20,5	66,1	21,5	64,5
2024	P. actives	80,0	33,0	78,5	35,4
	P. inactives	20,0	67,0	21,5	64,6

Font: INE (2025), Ocupació de les persones amb discapacitat.

Nota: les persones amb discapacitat fan referència a les que tenen un grau de discapacitat superior o igual al 33 % i assimilats segons el RD legislatiu 1/2013.

2.3.5. DEPENDÈNCIA

Les característiques d'insularitat de la comunitat autònoma de les Illes Balears condicionen l'organització competencial i les transferències de gestió entre els ens territorials: govern autònic, consells insulars, mancomunitats i ajuntaments.

Per això, s'estableixen convenis de col·laboració entre el Govern de les Illes Balears i els ajuntaments, segons els quals el Govern aporta el personal, i els ajuntaments les instal·lacions per atendre les persones dependents. La Fundació d'Atenció a la Dependència és l'organisme responsable d'introduir la sol·licitud en el sistema i elaborar la proposta individual d'atenció. Els consells insulars són els encarregats de posar-se en contacte amb el sol·licitant o familiar cuidador per acordar i fer la valoració del nivell de dependència. És competència de la conselleria autonòmica responsable de la matèria —en la legislatura 2023-2027 és la Conselleria de Famílies, Benestar Social i Atenció a la Dependència— resoldre la sol·licitud i reconèixer la prestació, que té validesa a tot l'Estat.

Característiques sociodemogràfiques

La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència considera tres col·lectius en situació de dependència: les persones més grans de 65 anys, les persones en situació de discapacitat i els infants de 0 a 4 anys.

El **quadre III-2.13** mostra l'evolució dels principals indicadors demogràfics relacionats amb l'envelliment, la dependència i el relleu generacional a les Illes Balears. El 2025, l'índex d'envelliment —nombre de persones de més de 64 anys per cada 100 menors de 16— se situa en 117,4 al conjunt de les Illes Balears, un 3,1% superior al de 2024 (113,9). L'increment és especialment pronunciat a Formentera (+4,7%) i Menorca (+3,8%), illa que registra l'índex més alt de l'arxipèlag (139,5). Eivissa, en canvi, és la illa amb l'índex d'envelliment més baix (99,5), l'única que es manté per sota de 100, és a dir, amb més joves que persones grans. Aquest fenomen posa de manifest l'envelliment progressiu de la població balear, amb implicacions directes

sobre el sistema de benestar i els serveis socials.

Pel que fa a l'índex de longevitat —això és, el percentatge de persones de més de 85 anys dins del conjunt de majors de 64—, es detecta un descens generalitzat el 2025. La reducció és especialment marcada a Eivissa (-4,0%) i al conjunt de les Illes Balears (-3,0%), mentre que Menorca és l'única illa on l'índex augmenta lleugerament (+1,0%). Aquest descens pot respondre a diversos factors, entre els quals

les dinàmiques migratòries de la població gran.

La taxa de dependència total —que relaciona la població considerada dependent, és a dir, menors de 16 i majors de 64 anys, amb la població activa d'entre 16 i 64 anys— presenta un lleuger descens a gairebé totes les illes el 2025 (-0,5% al conjunt balear). Aquest descens global respon principalment a la reducció de la dependència juvenil, que baixa un 2% a totes les illes, amb una reducció més acusada a Menorca.

QUADRE III-2.13. INDICADORS D'ENVELLIMENT, LONGEVITAT, DEPENDÈNCIA I REEMPLAÇAMENT, PER ILLES

		Illes Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Índex d'envelliment	2025	117,4	118,2	139,5	99,5	108,8
	2024	113,9	114,7	134,5	96,9	103,9
	% var.	3,1%	3,1%	3,8%	2,6%	4,7%
Índex de longevitat	2025	13,2	13,4	13,2	11,5	13,4
	2024	13,6	13,8	13,1	12,0	13,6
	% var.	-3,0%	-3,3%	1,0%	-4,0%	-1,8%
Taxa de dependència	2025	45,3	46,7	46,1	37,9	34,9
	2024	45,6	47,0	46,3	38,0	35,3
	% var.	-0,5%	-0,5%	-0,4%	-0,4%	-1,0%
Taxa de dependència dels joves	2025	20,9	21,4	19,3	19,0	16,7
	2024	21,3	21,9	19,8	19,3	17,3
	% var.	-2%	-2%	-2%	-2%	-3%
Taxa de dependència de la gent gran	2025	24,5	25,3	26,9	18,9	18,2
	2024	24,3	25,1	26,6	18,7	18,0
	% var.	0,9%	0,9%	1,2%	0,9%	1,2%
Ràtio de reemplaçament	2025	93,9	95,0	89,5	90,9	83,2
	2024	94,4	95,7	90,8	89,4	85,8
	% var.	-0,6%	-0,8%	-1,4%	1,7%	-3,1%

Font: Ibestat (2025), Cens anual de població resident.

Finalment, la ràtio de reemplaçament — que compara els joves de 15 a 19 anys amb les persones en procés de retirada laboral (de 60 a 64 anys)— mostra un lleuger descens generalitzat el 2025, amb l'excepció d'Eivissa (+1,7%). Formentera registra la caiguda més pronunciada (-3,1%), seguida de Menorca (-1,4%). Aquests valors, tots per sota del 100%, indiquen que hi ha menys joves entrant al mercat laboral que persones sortint-ne, cosa que reforça la necessitat de planificació de les polítiques socials, educatives i sanitàries per fer front a un escenari de base juvenil en retrocés i pes creixent de la població gran.

Població destinatària del SAAD, PIA i prestacions reconegudes a les Illes Balears

El sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència (SAAD) és el conjunt de serveis i prestacions econòmiques destinats a la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència, regulat per la Llei 39/2006, de 14 de desembre.

El XXVI Dictamen de l'Observatori de la Dependència de l'Associació de Directors i Gerents dels Serveis Socials referent al 2025 mostra que les Balears han continuat millorant en cobertura i reducció de l'espera per a les persones dependents, però es mantenen les característiques d'una inversió limitada i un model de cures de baix cost en comparació amb la mitjana nacional. Les Illes Balears destaquen positivament pel creixement de persones ateses i el nombre de prestacions per beneficiari, però es mantenen per

davall de la mitjana en intensitat de serveis professionals i en recursos econòmics destinats a la dependència.

A 31 de desembre de 2025, les sol·licituds de dependència han arribat a 50.646, un 9,5% més que l'any anterior, per damunt del ritme estatal (+7,4%). Les persones valorades ascendeixen a 47.585 (+8,1%), i les persones amb dret a prestació se situen en 38.054, 2.455 més que l'any anterior (+6,9%), en aquest cas per sota del ritme nacional (+9,0%) (vegeu el [quadre III-2.14](#)).

Pel que fa a la llista d'espera, les dades del XXV Dictamen mostraven que a finals de 2024 hi havia 5.944 persones dependents de rebre servei i que 1.037 persones van morir durant l'any esperant ser valorades o ateses. El temps mitjà de tramitació d'un expedient de dependència a les Balears se situava en 248 dies, per sota de la mitjana estatal (334 dies), cosa que indica una gestió més àgil que al conjunt d'Espanya.

Quant al perfil de les persones dependents, el desembre de 2025 hi ha 35.513 persones dependents, un 0,7% menys que l'any anterior. Per graus, el grau 1 representa el 43,6% (15.494 persones), el grau 2 el 32,3% (11.481 persones) i el grau 3 el 24,0% (8.538 persones), amb descensos lleus en tots els graus respecte al 2024. Les hores mensuals del servei d'ajuda a domicili han crescut fins a 71.085 (+1,0%), les places en centres de dia se situen en 2.273 (+0,2%) i les places en residència han baixat lleugerament fins a 3.218 (-0,6%) (vegeu el [quadre III-2.15](#)).

QUADRE III-2.14. DADES BÀSIQUES DEL SISTEMA D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA			
	Evolució Illes Balears		Variació Espanya
Sol·licituds	Sol·licituds 31/12/2024	46.233	2.165.648
	Sol·licituds 31/12/2025	50.646	2.326.315
	Dif. anual (absoluts)	4.413	160.667
	Dif. anual (%)	9,5%	7,4%
Persones valorades	Persones valorades a 31/12/2024	44.039	2.037.769
	Persones valorades a 31/12/2025	47.585	2.217.055
	Dif. anual (absoluts)	3.546	179.286
	Dif. anual (%)	8,1%	8,8%
Persones amb dret	Persones amb dret a prestació a 31/12/2024	35.599	1.636.757
	Persones amb dret a prestació a 31/12/2025	38.054	1.784.369
	Dif. anual (absoluts)	2.455	147.612
	Dif. anual (%)	6,9%	9,0%

Font: elaboració pròpia a partir del SAAD.

QUADRE III-2.15. NOMBRE DE PERSONES SEGONS EL GRAU DE DEPENDÈNCIA, PLACES DE RESIDÈNCIA, CENTRES DE DIA I HORES DE SAD A LES ILLES BALEARS (2023-2024)				
	Desembre 2023	Desembre 2024	Desembre 2025	Dif. % 25/24
Nombre de persones amb dependència	33.458	35.763	35.513	-0,7%
Nombre de persones amb dependència grau 1	13.863	15.528	15.494	-0,2%
Nombre de persones amb dependència grau 2	11.099	11.546	11.481	-0,6%
Nombre de persones amb dependència grau 3	8.496	8.689	8.538	-1,7%
Nombre de persones amb plaça de residència	3.047	3.236	3.218	-0,6%
Nombre de persones amb plaça de centre de dia	2.062	2.269	2.273	0,2%
Hores mensuals de prestació de servei d'ajuda a domicili	53.949	70.383	71.085	1,0%

Font: estadístiques del Servei de Planificació Social, Direcció General d'Affers Socials, GOIB.

Pel que fa al model de prestacions, el 84,6% de les ajudes ofertes formen part de serveis de baix cost econòmic, com ara la teleassistència i la prestació econòmica per cures en l'entorn familiar (PECEF), que amb el 45,7% continua sent la prestació més freqüent. La quantia mitjana abonada a les cuidadores no professionals és de 247,25 euros mensuals, xifra que reflecteix el caràcter bàsicament assistencial d'aquests suports. En inversió per habitant, les Balears figuren entre les comunitats de la cua, amb una aportació autonòmica al sistema que s'ha reduït en els darrers anys, i amb una taxa d'ocupació associada al sistema de només 23,5 llocs de treball per cada milió d'euros de despesa pública, molt per sota dels 39 de mitjana estatal, reflex d'un model més basat en prestacions econòmiques que en serveis presencials professionals.

2.3.6. SEGURETAT SOCIAL, SISTEMA DE PENSIONS I PREVISIÓ SOCIAL COMPLEMENTÀRIA

La Seguretat Social, en el conjunt de l'Estat, i amb dades del Ministeri d'Hisenda, va tancar l'exercici de 2024 amb un dèficit de 8.495 milions d'euros, equivalent al 0,53% del PIB, pràcticament igual al de l'any anterior (0,56%). Es tracta del catorzè any consecutiu en situació de dèficit pressupostari del sistema, malgrat el fort creixement dels ingressos per cotitzacions socials, que van augmentar un 7,1% fins als 199.595 milions d'euros, impulsat per la bona marxa del mercat laboral. El creixement de les despeses, especialment en pensions, va continuar superant el dels ingressos, cosa que manté la pressió estructural sobre el sistema. En el marc del

conjunt de les administracions públiques, Espanya va tancar el 2024 amb un dèficit públic del 2,8% del PIB, dues dècimes per sota de l'objectiu del 3% acordat amb la Comissió Europea, i el cinquè any consecutiu complint les previsions de dèficit compromeses.

Bases de cotització

La base de cotització és l'import sobre el qual es calculen les cotitzacions a la Seguretat Social de les persones treballadores, i inclou el salari brut i altres remuneracions periòdiques com pagues extres, hores extraordinàries i altres conceptes salarials. A més de determinar les contribucions que han de fer tant les persones treballadores com les ocupadores, la base de cotització afecta directament les prestacions que es poden rebre en situacions d'incapacitat temporal, maternitat i paternitat, atur, incapacitat permanent, jubilació i viduïtat i orfanat.

La base mitjana de cotització al règim general a les Illes Balears el 2024 —a data de tancament d'aquest capítol no s'han publicat les dades anuals del 2025— va ser de 2.185,93 euros, un 0,9% inferior a la mitjana espanyola (2.205 euros), cosa que situa les Balears en la setena posició entre les comunitats autònomes, per darrere del País Basc (2.643 euros), la Comunitat de Madrid (2.469 euros), la Comunitat Foral de Navarra (2.469 euros), Catalunya (2.374 euros), Ceuta (2.308 euros) i el Principat d'Astúries (2.190 euros) (vegeu el [quadre III-2.16](#)).

La base de cotització de les dones (2.104 euros) és un 7,0% inferior a la dels homes (2.263 euros) a les Balears, mentre que en

el conjunt d'Espanya aquesta diferència és del 14,0%, el doble que a les illes. Que la bretxa sigui menor a les Balears que a la resta de l'Estat és un tret estructural del mercat laboral illenc que s'explica en bona part pel pes del sector serveis, on no hi ha tanta segregació ocupacional com en altres sectors. Així i tot, les dones continuen cobrant —i cotitzant— menys que els homes, any rere any, amb conseqüències molt concretes sobre les pensions que rebran quan es jubilin, sobre la protecció en cas d'atur o malaltia, i sobre la seva independència econòmica al llarg de tota la vida.

Pensions mitjanes

Si es tenen en compte les pensions mitjanes per règim i classe de pensió a les Illes Balears a 31 de desembre de 2025, totes les categories se situen per sota de la mitjana espanyola, sense cap excepció (vegeu el quadre III-2.17). La pensió mitjana de jubilació és de 1.397,5 euros, un 7,7% inferior a la mitjana estatal (1.513,9 euros), i considerant el conjunt de totes les pensions, la mitjana balear és d'1.231,9 euros, enfront dels 1.318,9 euros d'Espanya, un 6,6% inferior. Aquesta posició per sota de la mitjana estatal és coherent amb les bases de cotització també inferiors a les Illes Balears, posant de relleu que el model productiu illenc genera unes trajectòries laborals que es tradueixen en pensions estructuralment més baixes.

D'altra banda, la bretxa de gènere en les pensions és molt pronunciada i constitueix una de les expressions més clares de les desigualtats acumulades al llarg de tota la vida laboral, conseqüència de la major implicació de les dones en el treball de cures. La pensió

de jubilació dels homes (1.590,6 euros) supera en un 36,2% la de les dones (1.167,7 euros), diferència que reflecteix anys de menor cotització, més treball a temps parcial i bases salarials inferiors. Aquesta bretxa es reproduïx en totes les classes de pensió, però és especialment reveladora en el cas de la viduïtat (847,4 euros de mitjana a les Balears, enfront dels 937,7 d'Espanya), on la proporció de dones beneficiàries és molt superior a la d'homes —conseqüència tant de la major longevitat femenina com dels models tradicionals de dependència econòmica dins la parella (quadre III-2.18).

Les pensions de jubilació

L'evolució del nombre de pensions de jubilació a les Illes Balears mostra un creixement sostingut i ininterromput al llarg dels darrers vint anys. Des de les 87.589 pensions del 2005 s'ha passat a 140.687 el 2025, un increment del 60,6% en dues dècades (vegeu el [gràfic III-2.12](#)). El ritme de creixement s'ha accelerat progressivament: si entre 2005 i 2015 l'augment va ser de 22.245 pensions, en els deu anys següents n'han afegit 30.853 més. Només entre 2024 i 2025 s'han incorporat 3.541 noves persones pensionistes de jubilació (+2,6%), una xifra que reflecteix l'entrada progressiva de les generacions del baby boom en l'edat de jubilació i que previsiblement mantindrà la pressió a l'alça sobre el sistema en els propers anys.

Les Illes Balears se situen per sota de la mitjana espanyola quant a pensió mitjana (1.398 euros enfront dels 1.514 euros estatals), cosa que les col·loca en la quinzena posició entre les comunitats autònomes, empatades amb Canàries i per darrere de

territoris com el País Basc (1.843 euros), el Principat d'Astúries (1.779 euros) o Catalunya (1.549 euros) (vegeu el [quadre III-2.19](#)). Aquesta posició és coherent amb les bases de cotització també inferiors.

Pel que fa a la distribució de les pensions de jubilació per trams de quantia, el tram més freqüent és el de 850,01 a 900 euros, amb 10.896 pensions (el 7,5% del total), i la concentració és especialment pronunciada en la franja de 800 a 1.000 euros. D'altra banda, la distribució per sexe reve-

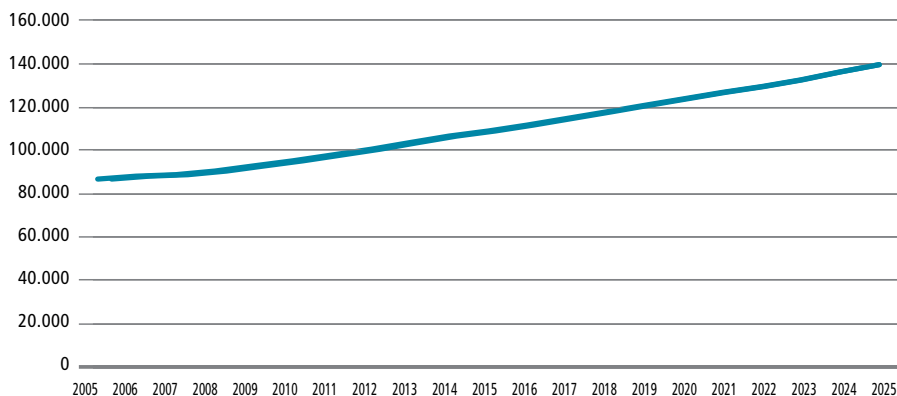
la una asimetria molt marcada: les dones (66.013, el 45,7% del total) es concentren de manera acusada en els trams inferiors, mentre que a partir dels 1.400 euros els homes passen a ser majoritaris en tots els trams superiors. Aquesta distribució és el reflex acumulat de tota una vida de desigualtats laborals i salarials: menys anys cotitzats, més treball a temps parcial i menors bases de cotització que, any rere any, acaben traduint-se en pensions significativament més baixes per a les dones (vegeu el [quadre III-2.20](#)).

QUADRE III-2.16. BASE MITJANA DE COTITZACIÓ DEL RÈGIM GENERAL, PER COMUNITAT AUTÒNOMA I SEXE (2024)

	Homes	Dones	Total
País Basc	2.831	2.440	2.643
Comunitat de Madrid	2.638	2.284	2.469
Comunitat Foral de Navarra	2.675	2.240	2.469
Catalunya	2.548	2.189	2.374
Ceuta	2.409	2.200	2.308
Total Espanya	2.365	2.034	2.205
Principat d'Astúries	2.436	1.945	2.190
Illes Balears	2.263	2.104	2.186
Aragó	2.366	1.959	2.171
Melilla	2.181	2.120	2.150
La Rioja	2.273	1.945	2.108
Cantàbria	2.295	1.907	2.103
Galícia	2.210	1.903	2.057
Castella i Lleó	2.224	1.878	2.054
Comunitat Valenciana	2.171	1.859	2.020
Castella la Manxa	2.140	1.841	2.001
Regió de Múrcia	2.122	1.828	1.986
Andalusia	2.107	1.775	1.948
Canàries	1.972	1.873	1.923
Extremadura	1.966	1.749	1.859

Font: elaboració pròpia a partir de la base de dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfic III-2.12.
Evolució del nombre de pensions de jubilació a les Illes Balears (2005-2025)

Font: elaboració pròpia a partir d'eSTADISS.

QUADRE III-2.17. PENSIONS MITJANES PER RÈGIMS A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (EN DATA DE 31 DE DESEMBRE DE 2025)

	Homes		Dones		Total	
	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
Incapacitat permanent	1.195,1	1.274,5	1.089,0	1.110,8	1.148,4	1.211,3
Jubilació	1.590,6	1.730,9	1.167,7	1.212,1	1.397,5	1.513,9
Viudetat	648,7	645,2	872,3	967,3	847,4	937,7
Orfandat	452,6	530,2	442,3	523,5	447,5	527,0
Favor familiar	774,4	756,6	759,5	801,0	763,5	785,3
Totes les pensions	1.462,3	1.577,3	1.041,8	1.087,8	1.231,9	1.318,9

Font: eSTADISS.

QUADRE III-2.18. NÚMERO DE PENSIONISTES PER SEXE I TIPUS DE PENSIONS A LES ILLES BALEARS (A 31 DE DESEMBRE DE 2025)

	Homes		Dones		Total	
	Pensionistes	Distribució	Número pensionistes	Distribució	Número pensionistes	Distribució
Incapacitat permanent	10.508	11,3%	8.239	8,4%	18.747	9,8%
Jubilació	78.333	84,0%	64.617	65,7%	142.950	74,6%
Viduïtat	1.468	1,6%	22.608	23,0%	24.076	12,6%
Orfandat	2.920	3,1%	2.859	2,9%	5.779	3,0%
Favor familiar	31	0,0%	82	0,1%	113	0,1%
Totes les pensions	93.260	100,0%	98.405	100,0%	191.665	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir d'eSTADISS.

QUADRE III-2.19. NOMBRE DE PENSIONISTES I PENSIONS MITJANES DE JUBILACIÓ, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2025)

	Número pensiones	Pensió mitjana
País Basc	395.037	1.843
Principat d'Astúries	188.082	1.779
Comunitat Valenciana	880.359	1.735
Comunitat Foral de Navarra	103.667	1.695
Ceuta	4.955	1.673
Melilla	4.685	1.605
Cantàbria	94.574	1.601
Aragó	213.981	1.585
Catalunya	1.208.146	1.549
Total Espanya	6.666.863	1.514
Castella i Lleó	416.029	1.508
La Rioja	52.358	1.464
Castella-la Manxa	245.002	1.421
Canàries	214.249	1.398
Illes Balears	144.582	1.398
Comunitat Valenciana	685.966	1.392
Andalusia	1.016.975	1.372
Regió de Múrcia	162.068	1.366
Galícia	490.945	1.300
Extremadura	145.203	1.281

Font: Estadiss.

QUADRE III-2.20. NOMBRE DE PENSIONS DE JUBILACIÓ PER TRAMS DE QUANTIA I SEXE A LES ILLES BALEARS (2025)

	Homes	Dones	Total
Fins a 250 euros	1.982	2.126	4.108
De 250,01 a 300,00	309	562	871
De 300,01 a 350,00	335	676	1.011
De 350,01 a 400,00	311	892	1.203
De 400,01 a 450,00	439	1.297	1.736
De 450,01 a 500,00	538	1.450	1.988
De 500,01 a 550,00	588	2.774	3.362
De 550,01 a 600,00	580	1.987	2.567
De 600,01 a 650,00	559	1.341	1.900
De 650,01 a 700,00	510	1.241	1.751

continua

	Homes	Dones	Total
De 700,01 a 750,00	711	1.535	2.246
De 750,01 a 800,00	1.060	1.842	2.902
De 800,01 a 850,00	3.825	7.071	10.896
De 850,01 a 900,00	4.077	5.893	9.970
De 900,01 a 950,00	2.346	3.795	6.141
De 950,01 a 1.000,00	3.250	2.587	5.837
De 1.000,01 a 1.050,00	2.579	2.040	4.619
De 1.050,01 a 1.100,00	2.005	1.740	3.745
De 1.100,01 a 1.150,00	3.516	1.559	5.075
De 1.150,01 a 1.183,99	1.353	986	2.339
De 1.184,00 a 1.200,00	678	424	1.102
De 1.200,01 a 1.300,00	3.998	2.626	6.624
De 1.300,01 a 1.400,00	4.074	2.505	6.579
De 1.400,01 a 1.500,00	4.054	2.214	6.268
De 1.500,01 a 1.600,00	3.728	1.787	5.515
De 1.600,01 a 1.700,00	3.251	1.519	4.770
De 1.700,01 a 1.800,00	2.663	1.211	3.874
De 1.800,01 a 1.900,00	2.221	1.068	3.289
De 1.900,01 a 2.000,00	1.899	867	2.766
De 2.000,01 a 2.100,00	1.830	777	2.607
De 2.100,01 a 2.200,00	1.632	766	2.398
De 2.200,01 a 2.300,00	1.385	672	2.057
De 2.300,01 a 2.400,00	1.339	591	1.930
De 2.400,01 a 2.500,00	1.316	551	1.867
De 2.500,01 a 2.600,00	1.242	498	1.740
De 2.600,01 a 2.700,00	1.265	461	1.726
De 2.700,01 a 2.800,00	1.127	489	1.616
De 2.800,01 a 2.900,00	1.032	410	1.442
De 2.900,01 a 3.000,00	918	414	1.332
De 3.000,01 a 3.100,00	1.164	450	1.614
De 3.100,01 a 3.200,00	1.634	625	2.259
De 3.200,01 a 3.267,58	4.193	896	5.089
De 3.267,59 a 3.267,61	108	22	130
Més de 3.267,61	945	776	1.721
Tots els trams	78.569	66.013	144.582

Font: Estadiss.

3

SALUT, QUALITAT DE VIDA I SERVEIS SANITARIS

3.1.

INTRODUCCIÓ

Per acomplir el dret a la protecció de la salut de les persones que estableix la Constitució, el sistema nacional de salut integra totes les funcions i prestacions sanitàries. Aquest dret s'expressa en el territori insular a través de les estructures sanitàries —centres amb internament i sense, establiments i serveis sanitaris— que presten d'una manera més propera l'atenció a la població resident (1.232.000 persones) i als 18,7 milions de ciutadans europeus, o d'altres continents, que ens visiten anualment.

El sistema s'enfronta a reptes ineludibles, com l'atenció a problemes de salut associats a la longevitat de la població, el dèficit de professionals, l'increment de malalties cròniques i problemes de salut mental o els canvis en els estils de vida, entre d'altres, que marquen la planificació necessària d'aquest àmbit.

Els desafiaments en salut impliquen afrontar la promoció i la prevenció com a pilar de la salut pública, amb enfocaments globals que ajudin a millorar la salut i la qualitat de vida, de manera que es puguin viure més anys i amb més qualitat, atès que el sistema de salut es finança principalment mitjançant impostos per garantir la vocació universal de les

prestacions preventives i assistencials, fent extensius els seus serveis a tota la població. A les Illes Balears, a més, una part significativa de la ciutadania resident —gairebé un terç— ha optat per adquirir assegurances privades de salut, la qual cosa configura un sistema de doble cobertura amb particularitats estructurals i financeres pròpies.

Al llarg d'aquest capítol, hem volgut con- jugar aspectes de com es configura l'organització sanitària de les Illes Balears en matèria d'infraestructures, tecnologia i professionals, i indicadors de resultats de salut, tant quantitativs com qualitativs, els quals consideram més significatius per elaborar una imatge del sistema sanitari de la Comunitat Autònoma i del seu estat de salut, en alguns casos en comparació amb la resta de l'Estat, com és el cas dels indicadors clau del Sistema Nacional de Salut.

En aquesta edició, destaca com a novetat la incorporació d'un apartat monogràfic sobre el finançament i la despesa sanitària a les Illes Balears (apartat 3.2.7), que s'incorpora per primera vegada a la memòria del CES. Aquest apartat analitza en profunditat l'estructura del finançament sanitari balear, la bretxa estructural que genera el model de finançament autonòmic —calculat sobre la base de la població resident, però que ha d'atendre una demanda real molt superior a causa de la pressió turística— i l'evolució de

la despesa pública sanitària al llarg del segle XXI. S'hi inclouen comparatives amb la resta de comunitats autònomes i, en particular, amb Canàries, com a exemple d'una altra comunitat insular, per evidenciar les especificitats derivades de la insularitat, el fort creixement demogràfic i la dispersió territorial.

3.2.

RECURSOS

3.2.1. ESTRUCTURALS, CENTRES, SERVEIS I ESTABLIMENTS

La Conselleria de Salut té la competència d'atorgar les diferents autoritzacions sanitàries, tant de funcionament com de modificació, referents als centres, serveis i establiments sanitaris a la Comunitat Autònoma. Així, segons les dades del Registre de centres, serveis i establiments sanitaris de les Illes Balears que es repliquen en el Registre Nacional de Centres, en data 31 de desembre del 2025, hi havia registrats 3.770 recursos sanitaris autoritzats (vegeu el [quadre III 3.1](#)).

3.2.2. CENTRES HOSPITALARIS

Les Balears disposen de 25 hospitals, dels quals 10 (40 %) són de dependència pública i 15 (incloent-hi la Mútua) (60 %) de titularitat privada. El nombre d'hospitals públics no s'ha modificat en els darrers anys. L'IBSALUT gestiona actualment 10 (40 %) hospitals (set d'aguts, dos de mitjana i llarga estada i un de salut mental). La mútua d'accidents de treball gestiona una clínica de 40 llits.

La xarxa privada gestiona 1.411 llits i atenen bàsicament pacients aguts. Els 14 hospitals privats suposen el 36,3 % de l'oferta de llits de les Balears. Per illes, podem observar que Mallorca concentra 19 hospitals, 12 dels quals són a la capital, Menorca té 3 hospitals autoritzats, Eivissa en té 2 i Formentera té 1 hospital públic (vegeu el [quadre III-3.2](#)).

3.2.3. ALTA TECNOLOGIA I FINALITAT ASSISTENCIAL

Avui dia, hi ha 3.885 llits hospitalaris instal·lats en els 25 centres hospitalaris amb internament autoritzats. Els hospitals públics disposen de 2.170 (56,8 %) llits d'atenció general, als quals cal afegir 144 llits en centres de mitjana i llarga estada a Mallorca i 120 llits a l'hospital de salut mental. La finalitat assistencial dels centres privats també és de tipus general o de tipus medicoquirúrgic, perquè la major part del seu pressupost assistencial es destina a aquesta activitat. Els hospitals de les Illes Balears disposen de 636 equips d'alta tecnologia, dels quals 414 (65,1 %) corresponen al sistema públic i 222 (34,9 %) a la xarxa privada (vegeu els [quadres III-3.3](#) i [III-3.4](#)).

3.2.4. PROFESSIONALS

En els centres de salut d'atenció primària treballen 3.021 professionals, entre personal mèdic, d'infermeria i altres perfils sanitaris. No es disposa de dades desagregades sobre l'ocupació que es genera a la resta de centres i establiments sanitaris privats sense internament, la qual cosa, sens dubte, és un volum considerable, ja que, per exemple, hi ha autoritzades 445 clíniques dentals i 359 centres polivalents.

Quadre III-3.1. Centres, serveis i establiments sanitaris de les Illes Balears (2025)

	Tipus de centre, servei, establiment	Autoritzats	Per illes				Per titularitat		
			Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Public	Privat	
Biobancs	Biobancs de tumors	1	1	0	0	0	1		
	Altres biobancs	3	3	0	0	0	1	2	
Centres amb internament (hospitals)	Hospitals generals	19	13	3	2	1	7	12	
	Hospitals especialitzats	1	1	0	0	0	0	1	
	Hospitals de mitjana i llarga estada	4	4	0	0	0	2	2	
	Hospitals de salut mental i tractament de toxicomanies	1	1	0	0	0	1		
	Consultes mèdiques	184	135	14	34	1		184	
	Consultes d'altres professionals sanitaris	351	276	48	25	2		351	
Centres ambulatoris	Centres de salut	54	42	5	6	1	54		
	Unitats bàsiques de salut	99	83	6	10	0	99		
	Centres polivalents	359	271	18	66	4		359	
	Cliniques dentals	445	357	31	55	2		445	
	Centres de reconeixements	69	54	7	6	2		69	
	Centres de reproducció humana assistida	6	4	1	1	0		6	
	Centres d'interrupció voluntària de l'embaràs	2	2	0	0	0		2	
	Centres de diàlisi	6	6	0	0	0		6	
	Centres de diagnòstic per la imatge	18	15	2	1	0		18	
	Laboratori d'anàlisis clíniques	36	29	2	5	0		36	
Centres ambulatoris	Unitats mòbils d'assistència sanitària	167	118	20	26	3	96	71	
	Centres de transfusió	3	1	1	1	0	3		
	Bancs de teixits	1	1	0	0	0	1		
	Mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social (MaTMPSS)	27	16	4	7	0	27		
	Centres especialitzats en medicina estètica	49	43	1	5	0		49	
	Centres especialitzats en fisioteràpia i rehabilitació	63	42	8	13	0		63	
	Altres centres especialitzats	224	171	25	26	2	2	222	
	Proveïdors d'assistència sanitària domiciliària	255	193	26	36	0		255	
	Altres proveïdors d'assistència sanitària	11	8	1	2	0		11	

continua

	Tipus de centre, servei, establiment	Autoritzats	Per illes				Per titularitat	
			Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Públic	Privat
C.3.1	Serveis sanitaris a empreses de prevenció de riscos laborals	77	62	8	6	1	4	73
C.3.2	Serveis sanitaris en centres socio-sanitaris	25	22	0	3	0	9	16
C.3.3	Serveis sanitaris en centres ludicoesportius i balnearis	15	12	2	1	0		15
C.3.4	Serveis sanitaris en centres penitenciaris	4	2	1	1	0	4	
C.3.5	Serveis sanitaris en centres d'atenció a drogodependències/ addiccions	15	12	2	1	0	11	4
C.3.6	Serveis sanitaris a empreses	1	1	0	0	0		1
C.3.7	Altres serveis sanitaris integrats en una organització no sanitària	80	66	6	8	0	8	72
E.3	Òptiques	171	133	22	15	1		171
E.4	Ortopèdies	24	20	4	0	0		24
E.5	Establiments d'audiopròtesis	92	64	17	10	1		92
AMB	Ambulàncies	339	240	38	57	4	234	105
FAR	Farmàcies	469	366	41	58	4		469
Total		3.770	2.890	364	487	29	564	3.206

Font: Registre de centres, serveis i establiments sanitaris de les Illes Balears a 31 de desembre de 2025.

QUADRE III-3.2. HOSPITALS A LES ILLES BALEARS (2024)

Dependència funcional		Dependència patrimonial						Total llits hospitalaris	% de llits instal·lats
		Seguretat Social	Comunitat autònoma	Consell	Mútues d'accidents de treball i malalties professionals	Privats	Total hospitals		
IB-Salut	Sistema Nacional de Salut						7	2.170	56,8
	Comunitat Autònoma						3	264	6,9
	Consell						0	0	0,0
	Mútues d'accidents de treball i malalties professionals						1	40	1,0
	Privats						14	1.411	36,3
Total hospitals		4	4	2	1	14	25	3.885	100
Llits hospitalaris		1.841	431	162	40	1.411			
% de llits instal·lats		47,4	11,1	4,2	1,0	36,3			

Font: elaboració pròpia a partir del Catàleg nacional d'hospitals (CNH 2024) i del Registre de centres, serveis i establiments sanitaris de les Illes Balears 2024. El Consell d'Eivissa té a càrrec seu un hospital residència que està en el catàleg de residències per a gent gran.

QUADRE III-3.3. DOTACIÓ DELS EQUIPS D'ALTA TECNOLOGIA DELS HOSPITALS DE LES ILLES BALEARS PER A FINALITAT ASSISTENCIAL I DEPENDÈNCIA (2024)

	Total	Públics	Privats	% públic
Llits instal·lats	3.885	2.434	1.451	62,7
Alta tecnologia	636	414	222	65,1
ALI	5	4	1	80,0
ASD	10	5	5	50,0
BRA	2	1	1	50,0
DO	13	6	7	46,2
DIAL	204	160	44	78,4
TAC	27	14	13	51,9
PET	2	1	1	50,0
RM	28	10	18	35,7
GAM	2	1	1	50,0
LIT	5	2	3	40,0
MAMOS	21	11	10	52,4
NEU	6	3	3	50,0
SPECT	5	3	2	60,0
RVMI	296	188	108	63,5
HEM	10	5	5	50,0

Font: elaboració pròpia a partir del Catàleg nacional d'hospitals (CNH, 2025).

ALI (accelerador de partícules), ASD (angiografia per sostracció digital), BRA (equips de braquiteràpia), DO (densitòmetres ossis), DIAL (equips d'hemodiàlisi), TAC (tomografia axial computada), PET (tomografia per emissió de positrons), RM (ressonància magnètica), GAM (gammacàmera), LIT (litotrípcia extracorpòria per ones de xoc), MAMOS (mamògraf), NEU (neuronavegador), SPECT (tomografia per emissió de fotons), RVMI (respiradors de ventilació mecànica invasiva), HEM (sales d'hemodinàmica).

D'altra banda, el sistema d'atenció especialitzada proporciona ocupació a 20.101 professionals, dels quals 14.076 (70 %) treballen en el sistema públic i 6.025 (30 %) en el privat. Cal remarcar que els models de vinculació dels metges especialistes són molt diferents en els dos àmbits assistencials: en el sistema privat, el 63,6 % dels especialistes no estan vinculats amb l'hospital (són metges col·laboradors), mentre que aquesta figura és pràcticament inexistent en els hospitals públics, un fet que ens aporta una dada per reflexionar (vegeu el [gràfic III-3.1](#)).

Per la seva importància crítica, el Ministeri de Sanitat du a terme, des de l'any 2007, estudis periòdics per analitzar la relació entre l'oferta i la necessitat de metges especialistes a Espanya. L'últim estudi es va publicar l'any 2022 amb el títol "Oferta i necessitat de metges especialistes a Espanya (2021-2035)" i es pot consultar a la Memòria del CES del mateix any. En aquest sentit, presentam l'evolució dels professionals mèdics col·legiats a les Balears, així com la de diverses especialitats registrades en el SIAE i en el SIAP des de 2016 fins a 2023 (vegeu els [quadres III-3.5](#) i [III-3.6](#)).

QUADRE III-3.4. DOTACIÓ DELS EQUIPS D'ALTA TECNOLOGIA DELS HOSPITALS DE LES ILLES BALEARS PER FINALITAT ASSISTENCIAL I DEPENDÈNCIA (2025)									
Nom	Municipi	Llits instal·lats	Finalitat assistencial	Concert	TAC	RM	GAM	HEM	
Públics									
Hospital General de Mallorca	Palma	40	Geriatría i/o llarga estada	N					
Hospital Psiquiàtric	Palma	122	Psiquiàtric	N					
Hospital Joan March	Bunyola	102	Geriatría i/o llarga estada	N					
Hospital Can Misses	Eivissa	308	General	N	2	1			1
Hospital de Manacor	Manacor	224	General	N	2	1			
Hospital Son Llàtzer	Palma	423	General	N	3	2			1
Hospital de Formentera	Formentera	12	General	N	1				1
Hospital Comarcal d'Inca	Inca	175	General	N	1	1			
Hospital Mateu Orfila	Maó	142	General	N	1	1			
Hospital Universitari Son Espases	Palma	886	General	N	4	4	1		2
Clínica Mutua Balear	Palma	40	Traumatologia i/o rehabilitació	S	1	1			
Hospital de la Creu Roja Espanyola	Palma	71	Medicoquirúrgic	S		1			
Hospital Sant Joan de Déu	Palma	200	Medicoquirúrgic	S	1	1			
Clínica Rotger	Palma	168	General	S	2	2	1		1
Clínica Juaneda	Palma	191	General	S	1	1			1
Hospital Juaneda Miramar	Palma	195	General	S	1	2			1
Policlínica Nuestra Señora del Rosario	Eivissa	68	General	S	1	2			1
Clínica Juaneda Ciutadella	Ciutadella de Menorca	43	General	S	1	1			
Hospital Juaneda Muro	Muro	85	General	S	1	1			
Clínica Juaneda Maó	Maó	18	General	S	1				
Hospital Quirónsalud Palmplanas	Palma	169	General	S	1	3			1
Hospital de Llevant	Manacor	70	General	S	1	1			
Hospital Quirónsalud Son Verí	Llucmajor	34	General	S	1	1			
Clínica Luz de Palma	Palma	19	General	S					
Hospital Sant Joan de Déu Inca	Inca	80	Medicoquirúrgic	S		1			
Total		3.885			27	28	2		10
Privats									

continua

Nom	Municipi	Llits instal·lats	Finalitat assistencial	ASD	LIT	ALI	SPECT	PET	MAMOS
Publics									
Hospital General de Mallorca	Palma	40	Geriatría i/o llarga estada						
Hospital Psiquiàtric	Palma	122	Psiquiàtric						
Hospital Joan March	Bunyola	102	Geriatría i/o llarga estada						
Hospital Can Misses	Eivissa	308	General	1	1				2
Hospital de Manacor	Manacor	224	General						2
Hospital Son Llàtzer	Palma	423	General	1					2
Hospital de Formentera	Formentera	12	General						1
Hospital Comarcal d'Inca	Inca	175	General						1
Hospital Mateu Orfila	Maó	142	General						1
Hospital Universitari Son Espases	Palma	886	General	3	1	4	3	1	2
Clínica Mutua Balear	Palma	40	Traumatologia i/o rehabilitació						
Hospital de la Creu Roja Espanyola	Palma	71	Medicoquirúrgic						
Hospital Sant Joan de Déu	Palma	200	Medicoquirúrgic						
Clínica Rotger	Palma	168	General	1	1		1	1	1
Clínica Juaneda	Palma	191	General	1					1
Hospital Juaneda Miramar	Palma	195	General	1	1	1	1		1
Policlínica Nuestra Señora del Rosario	Eivissa	68	General	1					
Clínica Juaneda Ciutadella	Ciutadella de Menorca	43	General						1
Hospital Juaneda Muro	Muro	85	General						1
Clínica Juaneda Maó	Maó	18	General						1
Hospital Quirónsalud Palmplanas	Palma	169	General	1	1				1
Hospital de Llevant	Manacor	70	General						1
Hospital Quirónsalud Son Verí	Llucmajor	34	General						1
Clínica Luz de Palma	Palma	19	General						
Hospital Sant Joan de Déu Inca	Inca	80	Medicoquirúrgic						
Total		3.885		10	5	5	5	2	21

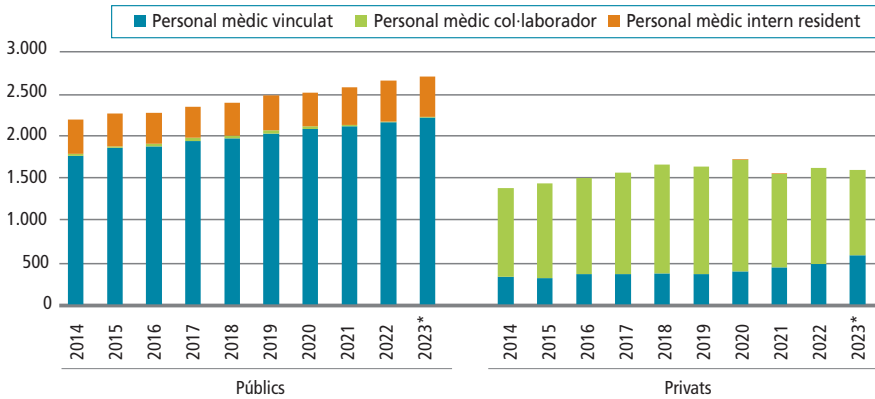
continua

Nom	Municipi	Llits instal·lats	Finalitat assistencial	DO	DIAL	NEU	RVMI	BRA	Total alta tecnologia
 Públics 									
Hospital General de Mallorca	Palma	40	Geriatría i/o llarga estada						
Hospital Psiquiàtric	Palma	122	Psiquiàtric						
Hospital Joan March	Bunyola	102	Geriatría i/o llarga estada	1					1
Hospital Can Misses	Eivissa	308	General	1	25		28		62
Hospital de Manacor	Manacor	224	General		18				23
Hospital Son Llàtzer	Palma	423	General	2	32	1	3		47
Hospital de Formentera	Formentera	12	General		6				9
Hospital Comarcal d'Inca	Inca	175	General		15		11		29
Hospital Mateu Orfila	Maó	142	General	1	28		18		50
Hospital Universitari Son Espases	Palma	886	General	1	36	2	128	1	193
Clínica Mutua Balear	Palma	40	Traumatologia i/o rehabilitació				4		6
Hospital de la Creu Roja Espanyola	Palma	71	Medicoquirúrgic				2		3
Hospital Sant Joan de Déu	Palma	200	Medicoquirúrgic						3
Clínica Rotger	Palma	168	General	1		1	15		28
Clínica Juaneda	Palma	191	General	1		1	15		22
Hospital Juaneda Miramar	Palma	195	General	1	34	1	22	1	68
Policlínica Nuestra Señora del Rosario	Eivissa	68	General				13		18
Clínica Juaneda Ciutadella	Ciutadella de Menorca	43	General	1			6		10
Hospital Juaneda Muro	Muro	85	General	1			5		9
Clínica Juaneda Maó	Maó	18	General						2
Hospital Quirónsalud Palmplanas	Palma	169	General	1			20		29
Hospital de Llevant	Manacor	70	General	1	10		6		20
Hospital Quirónsalud Son Verí	Llucmajor	34	General						3
Clínica Luz de Palma	Palma	19	General						
Hospital Sant Joan de Déu Inca	Inca	80	Medicoquirúrgic						1
Total		3.885		13	204	6	296	2	636
 Privats 									

Font: Catàleg Nacional d'Hospitals (CNH, 2025). Elaboració pròpia.

ALI (accelerador de partícules), ASD (angiografia per sostracció digital), BRA (equips de braquiteràpia), DO (densitòmetres ossis), DIAL (equips d'hemodiàlisi), TAC (tomografia axial computada), PET (tomografia per emissió de positrons), RM (ressonància magnètica), GAM (gamma càmera), LIT (litotripsia extracorpòria per ones de xoc), MAMIOS (mamògraf), NEU (neuronavegador), SPECT (tomografia per emissió de fotons), RVMI (respiradors de ventilació mecànica invasiva), HEM (sales d'hemodinàmica).

Gràfic III-3.1.
Evolució del personal mèdic en el sistema sanitari de les Illes Balears (2014-2023)*

Font: elaboració pròpia a partir del sistema d'informació d'atenció especialitzada (SIAE) 2023.*

* Dades provisionals pendents de consolidar.

3.2.5. ACTIVITAT

Les principals dades d'activitat d'atenció especialitzada de 2023, tant pública com privada, es classifiquen en diverses àrees: hospitalització, assistència quirúrgica, obstètrica, consultes, diagnòstic, urgències i altres activitats especialitzades. Es poden comparar amb les dades de 2022 per analitzar-ne l'evolució (vegeu el [quadre III-3.7](#)).

Analitzant l'activitat dels centres de salut, destacam que, pel que fa a la medicina de família, el nombre de consultes total es manté similar al de l'any 2022, amb un augment dels domicilis realitzats i una lleugera pujada de la freqüentació. El nombre de consultes per metge i dia se situa en 29,53.

L'activitat dels pediatres ha disminuït respecte a l'any anterior en tots els indicadors. En el cas d'infermeria, hi ha una caiguda en tots els indicadors de l'any 2023

respecte a 2022, excepte en l'activitat domiciliària, que puja un 1,11 %. Pel que fa a les consultes als PAC, l'activitat de consultes presencials de medicina cau un 10 %, mentre que la resta d'indicadors de medicina i infermeria es manté pràcticament constant. L'única excepció són els domicilis d'infermeria, que presenten un augment del 6,58 % (vegeu el [quadre III-3.8](#)).

3.2.6. MODALITAT DE COBERTURA SANITÀRIA PRIVADA

Segons l'anàlisi de les dades aportades pel servei d'estadística d'Investigació Cooperativa entre Entitats Asseguradores i Fons de Pensions (ICEA), atès que les Illes Balears no disposa de registres ni dades oficials d'aquest indicador, en el període 2018-2025, mostra una evolució sostinguda del ram de salut a les Illes Balears. En aquest interval, el nombre total d'assegurats ha passat de 366.651 a 411.397, amb un in-

crement acumulat del 12,2 %, sense variacions abruptes i amb un creixement progressiu que evidencia un desenvolupament estable del sector assegurador sanitari.

L'any 2025 introdueix, però, un cert punt d'inflexió, ja que el total d'assegurats (411.397) se situa lleugerament per sota el valor de 2024 (411.957), la qual cosa suggereix una fase d'estabilització després dels increments dels exercicis anteriors. En paral·lel, la penetració de l'assegurança de salut es manté en el 32,66 %, en nivells molt similars als darrers anys, fet que reforça la consolidació del grau de cobertura dins el mercat.

Des del punt de vista econòmic, l'any 2025 destaca especialment pel dinamisme del volum de primes, que assoleix els 452,8 milions d'euros, amb un creixement anual del 5,89 %, el més elevat de la sèrie; en canvi, el nombre d'assegurats ha minvat (-0,14 %). Aquesta diferència confirma una evolució més intensa en valor que en volum, coherent amb un augment del cost mitjà per assegurat, possiblement vinculat a l'encariment dels costos assistencials, més intensitat d'ús dels serveis i els ajusts tarifaris en un context inflacionari (vegeu el [quadre III-3.9](#)).

Pel que fa a l'estructura de l'assegurament, l'any 2025 es manté un predomini molt clar de la modalitat d'assistència sanitària, amb 358.365 assegurats, que representen aproximadament el 87,1 % del total. Les assegurances de subsidis i indemnitzacions disposen de 31.974 assegurats (7,8 %), mentre que les de reemborsament de despeses se situen en 21.058 assegurats (5,1 %). Aquesta distribució evidencia una configuració del mercat fortament orientada a l'accés directe als serveis assistencials,

amb un pes clarament complementari de la resta de modalitats (vegeu el [gràfic III-3.2](#)).

En conjunt, les dades corresponents a 2025 dibuixen un mercat assegurador sanitari consolidat, caracteritzat per una estabilització del nombre d'assegurats, el manteniment d'una penetració elevada i un creixement del volum de negoci superior al registrat en termes estrictament quantitius. En el cas de les Illes Balears, aquesta evolució es pot veure condicionada per factors estructurals, com la dificultat en la captació i fidelització de professionals sanitaris i els sobrecosts associats a la insularitat, que incideixen en l'estructura de costos del sistema i, per extensió, en la trajectòria del sector assegurador.

3.2.7. FINANÇAMENT I DESPESA SANITÀRIA A LES ILLES BALEARS

A Espanya existeixen dos models de finançament de les comunitats autònomes: el règim comú i el règim foral (País Basc i Navarra). El Ministeri d'Hisenda distribueix, d'acord amb el criteri de «població ajustada» i altres variables, el conjunt de recursos financers que les comunitats autònomes (CA) reben per sufragar els serveis públics fonamentals (SPF), com la sanitat, l'educació i serveis socials.

A la vegada, dins del règim comú, Canàries, l'altra comunitat insular, té un règim econòmic i fiscal especial per raons històriques i geogràfiques, que s'han regulat tenint en compte les disposicions de la Unió Europea sobre regions ultraperifèriques. Juntament amb els recursos que el sistema de finançament proporciona a les

CA, s'ha d'afegir la resta de recursos dels quals disposen: tributs propis, transferències dels pressuposts generals de l'Estat, fons europeus, etc. De la mateixa manera, les comunitats autònomes poden obtenir finançament acudint a l'endeutament, en els termes que preveu la normativa vigent.

La Constitució espanyola es refereix al sistema de finançament de les comunitats autònomes en els articles 156 a 158. També reconeix les especialitats dels territoris forals i de Canàries i garanteix la realització efectiva del principi de solidaritat consagrat en l'article 2 de la Constitució, que vetla per l'establiment d'un *equilibri econòmic, adequat i just entre les diverses parts del territori espanyol, atenent en particular les circumstàncies del fet insular* (art. 138).

3.2.7.1. Estructura del finançament sanitari a les Balears

Els ingressos procedents del finançament autonòmic representen una part molt significativa dels ingressos de les comunitats autònomes. En el cas de les Balears, actualment suposen gairebé el 70 % dels ingressos no financers del pressupost autonòmic, per la qual cosa la seva magnitud és fonamental per explicar les possibilitats de despesa del Govern i l'impuls que poden rebre les diferents polítiques públiques (SPF). El model de finançament actual va entrar en vigor l'any 2009 i s'havia d'haver renovat el 2014, però la realitat és que, deu anys després, encara continua vigent.

L'any 2002, amb l'antic sistema de finançament, les Balears rebien un índex de recursos de 85 (la mitjana d'Espanya és 100) que, fins i tot, va baixar a 77,4 l'any 2008,

cosa que ens situava a la cua del finançament a les CA per a SFP. Gràcies a les millores aconseguides l'any 2009, amb la col·laboració de la societat civil amb el Govern Balear, amb la negociació amb l'Administració central, es va aconseguir assolir la mitjana de finançament. Això ha suposat una quantitat anual superior als 400 milions d'euros per a la millora de l'educació, la sanitat i els serveis socials.

El sistema de finançament sanitari de les Illes Balears es pot representar com un conjunt de fluxos de recursos entre agents públics i privats que determinen el model d'accés de la ciutadania als serveis de salut. El **gràfic III-3.3** intenta sintetitzar gràficament una visió global d'aquest flux complex de l'any 2023.

3.2.7.1.1, La població de referència: residents i població flotant

El diagrama parteix d'una població resident, segons l'IBESTAT, d'1.209.906 persones (2023), dividida en un 71,1 % amb cobertura pública exclusiva i un 28,9 % (segons ICEA, 349.495 assegurats) amb doble cobertura pública i privada. A aquesta població s'afegeix una població flotant derivada dels 18,7 milions de turistes de l'any 2023 i estimada en una població diària de 334.000 persones/dia que tenen un impacte clar tant en l'atenció pública com privada (Mateu Sbert, 2015),¹ de les quals el 58 % prové de països de la UE [amb dret a atenció via targeta sanitària europea (TSE)] i el 42 % dels països extracomunitaris que no sempre tenen cobertura.

1. Mateu Sbert, J. (2015). Estacionalidad e impacto del turismo en la atención urgente hospitalaria y primaria [Tesi doctoral, Universidad de Málaga].

QUADRE III-3.5. EVOLUCIÓ DEL PERSONAL SANITARI PER ESPECIALITATS (2016-2023*)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	Variació absoluta 2023-2016	% de variació 2023-2016
Especialitats mèdiques i personal facultatiu										
Anestèsia i reanimació	132	139	140	148	154	168	169	171	39	29,55
Aparell digestiu	52	48	52	54	58	69	68	65	13	25,00
Cardiologia	62	62	67	68	70	75	77	83	21	33,87
Neurologia	49	54	59	57	62	72	75	79	30	61,22
Medicina física i rehabilitació	39	40	42	38	37	43	40	39	0	0,00
La resta d'especialitats mèdiques	284	222	230	213	195	166	183	197	-87	-30,63
Angiologia	8	9	8	10	9	10	13	13	5	62,50
Geriatría	7	7	6	7	5	7	6	10	3	42,86
Oncologia	34	37	38	37	41	48	49	45	11	32,35
Pneumologia	40	45	43	42	45	50	48	51	11	27,50
Medicina interna	113	109	117	126	129	123	124	133	20	17,70
Endocrinologia	25	26	28	28	32	34	38	37	12	48,00
Cirurgia cardíaca	10	11	13	10	8	9	9	11	1	10,00
Cirurgia general	83	90	87	95	96	102	106	104	21	25,30
Cirurgia oral i maxil·lofacial	12	13	13	13	14	12	11	12	0	0,00
Cirurgia ortopèdica i traumatologia	123	122	130	135	127	141	140	151	28	22,76
Cirurgia pediàtrica	10	9	9	9	9	9	11	11	1	10,00
Cirurgia plàstica i reparadora	9	10	12	12	13	13	13	12	3	33,33
Cirurgia toràcica	4	5	5	5	5	5	6	4	0	0,00

continua

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	Variació absoluta 2023-2016	% de variació 2023-2016
Especialitats mèdiques i personal facultatiu										
Dermatologia medicoquirúrgica	35	38	40	41	36	44	45	48	13	37,14
Neurocirurgia	10	9	8	7	7	8	8	9	-1	-10,00
Ginecologia i obstetrícia	119	123	126	138	135	141	153	147	28	23,53
Oftalmologia	71	71	61	70	66	72	71	79	8	11,27
ORL	48	50	51	50	49	48	51	53	5	10,42
Urologia	41	39	37	45	43	43	43	46	5	12,20
Pediatría	146	155	164	168	176	191	190	207	61	41,78
Medicina intensiva	99	101	108	103	116	108	108	118	19	19,19
Psiquiatria	101	103	114	111	111	117	115	132	31	30,69
Serveis centrals	204	265	245	244	311	310	314	353	149	73,04
Urgències	268	297	292	313	319	324	363	388	120	44,78
Farmacèutics	71	77	80	88	82	83	89	88	17	23,94
Altres titulats superiors sanitaris	86	82	91	84	93	82	90	103	17	19,77
Total	2.395	2.468	2.516	2.569	2.653	2.727	2.826	2.999	604	25,22
Altres personal sanitari										
	9.358	9.462	10.085	10.319	10.699	10.961	11.098	11.510	2.152	23,00
Personal no sanitari										
	3.692	3.721	3.739	3.843	3.947	4.048	4.043	4.430	738	19,99
Total	15.445	15.651	16.340	16.731	17.299	17.736	17.967	18.939	3.494	22,62

Font: sistema d'informació d'atenció especialitzada (SIAE) 2023.*

QUADRE III-3.6. NOMBRE DE PROFESSIONALS DE LA MEDICINA AL SISTEMA NACIONAL DE SALUT (SNS) (2023)*

	Total profes- sionals de la medicina	*Equips d'aten- ció primària	Altres aten- ció primària	Atenció hospi- talària	Serveis d'ur- gències	Professionals de la medicina en forma- ció especialitzada	Total professionals de la medicina per cada 1.000 habitants
Astúries, Principat	4.530	810	277	2.652	56	735	4,5
Castella i Lleó	10.323	2.521	459	5.201	232	1.910	4,3
Aragó	5.673	1.176	330	3.054	110	1.003	4,2
Cantàbria	2.461	471	144	1.315	31	500	4,2
Navarra, C. Foral de	2.850	524	232	1.427	61	606	4,2
País Basc	9.169	1.768	248	5.452	122	1.579	4,1
Extremadura	4.253	949	343	2.094	99	768	4
Múrcia, Regió de	6.271	1.262	316	3.159	433	1.101	4
Madrid, Comunitat de	26.644	5.000	362	14.822	433	6.027	3,9
Galícia	10.159	2.237	508	5.555	137	1.722	3,8
SNS	177.121	37.960	6.080	95.702	4.001	33.378	3,7
Castella-la Manxa	7.744	1.651	316	4.274	171	1.332	3,7
Rioja, La	1.200	257	57	657	37	192	3,7
Catalunya	29.062	6.176	606	16.895	306	5.079	3,6
Comunitat Valenciana	18.153	4.158	527	9.848	290	3.330	3,4
Balears, Illes	4.086	844	154	2.291	143	654	3,3
Canàries	7.393	1.630	284	4.014	205	1.260	3,3
Andalusia	26.721	6.430	906	12.727	1.115	5.543	3,1
Ceuta i Melilla	429	96	11	265	20	37	2,5
% Professionals Balears/Total	2,3	2,2	2,5	2,4	3,6	2,0	89,2

*El nombre de metges que treballen en els equips d'atenció primària comprèn la suma de metges de família i pediatres, any 2023. Atenció hospitalària: dades provisionals.
Font: sistema d'informació d'atenció primària (SIAP) 2023. Any 2024: atenció primària i serveis d'urgències i emergències.

QUADRE III-3.7. DADES PRINCIPALS D'ACTIVITAT EN ELS SISTEMES PÚBLIC I PRIVAT D'ATENCIÓ ESPECIALITZADA A LES ILLES BALEARS PER ÀREES (2023)*

	Públics-SNS	Privats	Total 2023	% públic	Total 2022	% de var. 2023/2022
Hospitalització						
Lits en funcionament	2.255	1.046	3.301	68,3	3.362	-1,8%
Altes	87.057	58.633	145.690	59,8	153.719	-5,2%
Estades	619.334	297.444	916.778	67,6	937.545	-2,2%
Altes per 1.000 hab.	71,31	48,03	119,34	59,8	128,33	-7,0%
Estades per 1.000 hab.	507,34	243,66	751,00	67,6	782,70	-4,1%
Estada mitjana	7,11	5,07	6,29		6,10	3,1%
Índex d'ocupació	75,25	77,91	76,09		76,40	-0,4%
Índex de rotació	38,61	56,05	44,14		45,72	-3,5%
Mortalitat (% d'altes per defunció)	4,36	1,46	3,20		3,43	-6,7%
Intervencions amb ingress	26.515	24.960	51.475	51,5	53.416	-3,6%
Intervencions CMA	23.120	30.214	53.334	43,3	48.437	10,1%
La resta d'intervencions	24.978	15.130	40.108	62,3	43.188	-7,1%
Total intervencions	74.613	70.304	144.917	51,5	145.041	-0,1%
Freqüentació: total intervencions per 1.000 hab.	61,12	57,59	118,71		121,08	-2,0%
Taxa d'ambulatorització: % intervencions CMA	46,58	54,76	50,89		47,56	7,0%
Parts via vaginal	5.122	1.338	6.460	79,3	6.805	-5,1%
Cessàries	1.240	678	1.918	64,7	2.057	-6,8%
Total parts	6.362	2.016	8.378	75,9	8.929	-6,2%
Nascuts vius	6.417	2.031	8.448	76,0	8.951	-5,6%
Taxa de cessàries	19,49	33,63	22,89		23,70	-3,4%
Índex de fecunditat per 1.000 hab.	22,04	6,97	29,01		31,33	-7,4%
A. quirúrgica						

continua

	Públics-SNS	Privats	Total 2023	% públic	Total 2022	% de var. 2023/2022
Consultes						
Primeres consultes	467.274	1.071.306	1.538.580	30,4	1.222.361	25,9%
Consultes totals	1.599.312	1.873.022	3.472.334	46,1	3.307.211	5,0%
Consultes telemàtiques	82.153	41.885	124.038	66,2	114.210	8,6%
Freqüentació: nombre de consultes per 1.000 hab.	1.310,12	1.534,33	2.844,45		2.760,99	3,0%
Percentatge de primeres/totals	29,22	57,20	44,31		36,96	19,9%
Angiografia digital	3.191	474	3.665	87,1	4.376	-16,2%
Gammagrafia	6.363	2.079	8.442	75,4	7.215	17,0%
Mamografia	37.595	42.247	79.842	47,1	67.874	17,6%
PET	3.737	1167	4.904	76,2	4.110	19,3%
Ressonància magnètica	50.531	100.900	151.431	33,4	139.485	8,6%
SPECT	1037	306	1.343	77,2	1.093	22,9%
TAC per 1.000 hab.	98.861	78.051	176.912	55,9	156.635	12,9%
Neuronavegador	0	97	97	0,0	12	708,3%
Biòpsies	97.484	30.793	128.277	76,0	131.527	-2,5%
Necròpsies	175	1	176	99,4	191	-7,9%
Colonoscòpies	14.558	14.421	28.979	50,2	26.829	8,0%
Broncoscòpies	2.066	212	2.278	90,7	1.869	21,9%
ERCP	766	81	847	90,4	693	22,2%
Angiografia digital per 1.000 hab.	2,61	0,39	3,00		3,65	-17,8%
Gammagrafia per 1.000 hab.	5,21	1,7	6,91		6,02	14,8%
Mamografia per 1.000 hab.	30,8	34,61	65,41		56,66	15,4%
PET per 1.000 hab.	3,06	0,96	4,02		3,43	17,2%
Ressonància magnètica per 1.000 hab.	41,39	82,65	124,04		116,45	6,5%
SPECT per 1.000 hab.	0,85	0,25	1,10		0,91	20,9%
TAC per 1.000 hab.	80,98	63,94	144,92		130,76	10,8%
Colonoscòpies per 1.000 hab.	11,93	10,17	22,10		22,40	-1,3%
Broncoscòpies per 1.000 hab.	1,69	0,17	1,86		1,56	19,2%
ERCP per 1.000 hab.	0,63	0,07	0,70		0,58	20,7%
Activitat diagnòstica						

continua

	Públics-SNS	Privats	Total 2023	% públic	Total 2022	% de var. 2023/2022
Altes	493.900	406.984	900.884	54,8	890.249	1,2%
Ingressos	56.462	32.338	88.800	63,6	84.895	4,6%
Trasllats	2.751	1.603	4.354	63,2	4.011	8,6%
Defuncions	454	121	575	79,0	643	-10,6%
Total urgències ateses	553.567	441.046	994.613	55,7	979.798	1,5%
Percentatge d'urgències ingressades	10,20	7,33	8,93		8,66	3,1%
Pressió d'urgències	65,42	26,03	42,18		51,43	-18,0%
Freqüentació per 1.000 hab.	453,47	361,29	814,76		817,97	-0,4%
Total sessions HD	118.985	28.305	147.290	80,8	130.755	12,6%
Visites en hospitalització a domicili	19.634	0	19.634	100,0	16.816	16,8%
Estudis d'hemodinàmica	4.734	2.339	7.073	66,9	6.593	7,3%
Tractaments de radiologia intervencionista	7.053	1.283	8.336	84,6	7.756	7,5%
Sessions en accelerador lineal	25.633	107	25.740	99,6	23.435	9,8%
Sessions de fisioteràpia	599.220	847.008	1.446.228	41,4	1.330.495	8,7%
Sessions d'hemodiàlisi	33.897	17.570	51.467	65,9	50.406	2,1%
Sessions de diàlisi peritoneal	17.450	0	17.450	100,0	16.538	5,5%

Font: sistema d'informació d'atenció especialitzada (SIAE) 2023.*

* Dades provisionals pendents de consolidar.

QUADRE III-3.8. ACTIVITAT TOTAL D'ATENCIÓ PRIMÀRIA A L'IB-SALUT (2013-2023)

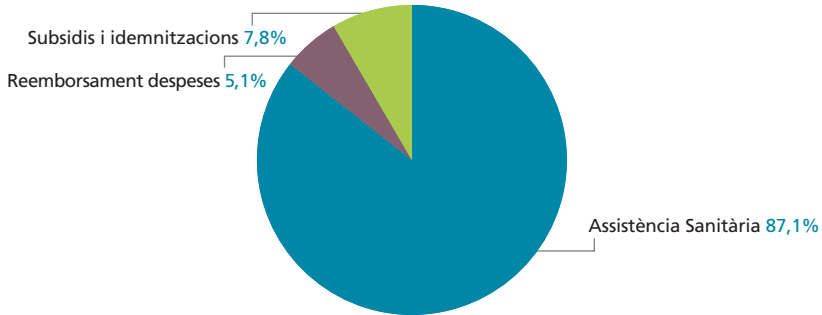
		Atenció primària										
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Medicina de família	Consultes	3.563.614	3.625.058	3.671.677	3.771.468	3.776.817	3.827.802	3.945.137	4.170.569	4.430.826	4.315.746	4.313.996
	Centre	3.530.395	3.592.212	3.637.316	3.737.825	3.742.500	3.791.146	3.908.191	4.138.822	4.393.331	4.274.346	4.270.329
	Domicili	33.219	32.846	34.361	33.643	34.317	36.656	36.946	31.747	37.495	41.400	43.667
	Freqüentació	4,04	4,06	4,06	4,11	4,06	4,06	4,06	4,19	4,37	4,17	4,38
	Cons. MF / dia	28,94	29,39	29,58	29,95	29,31	29,16	29,63	39,49	29,87	30,79	29,53
Pediatria	Consultes	658.955	655.455	658.108	665.681	647.428	651.110	626.055	640.910	724.062	675.308	628.276
	Centre	658.646	655.296	657.752	665.514	647.356	651.033	625.947	639.823	723.511	675.003	628.109
	Domicili	309	159	356	167	72	77	108	1.087	551	305	167
	Freqüentació	4,35	4,25	4,23	4,25	4,12	4,09	3,94	4,06	4,67	4,45	2,80
	Cons. ped. / dia	21,34	21,02	21,13	21,13	20,50	20,66	19,20	14,85	15,67	18,42	20,61
Infermeria	Consultes	2.590.780	2.652.190	2.673.633	2.841.078	2.891.344	2.916.447	2.955.204	3.283.781	4.541.150	3.606.546	3.258.879
	Centre	2.469.537	2.532.775	2.555.198	2.720.298	2.760.754	2.779.914	2.816.011	3.132.605	4.382.639	3.438.146	3.088.607
	Domicili	121.243	119.415	118.435	120.780	130.590	136.533	139.193	151.176	158.511	168.400	170.272
	Freqüentació	2,51	2,53	2,52	2,65	2,66	2,65	2,62	2,85	3,89	3,04	2,69
	Cons. inf. / dia	19,36	19,56	19,09	18,81	18,39	18,48	17,85	20,70	21,95	18,19	16,41
		Punt d'atenció continuada (PAC) / Servei d'urgència d'atenció primària (SUAP)										
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Metge	Consultes	591.473	614.344	658.832	667.361	634.151	631.827	628.365	557.707	687.484	710.822	637.498
	Centre	580.689	600.198	640.308	646.257	612.581	610.046	607.361	522.517	660.857	685.052	611.747
	Domicili	10.784	14.146	18.524	21.104	21.570	21.781	21.004	35.190	26.627	25.770	25.751
Infermeria	Consultes	378.991	396.198	401.040	402.144	414.282	408.995	401.717	323.297	430.338	444.739	441.889
	Centre	368.846	383.801	386.663	385.689	394.816	389.168	381.998	305.141	411.443	425.984	421.899
	Domicili	10.145	12.397	14.377	16.455	19.466	19.827	19.719	18.156	18.895	18.755	19.990

Font: Memòria 2023 de IB-Salut.

QUADRE III-3.9. EVOLUCIÓ DE L'ASSEGURANÇA PRIVADA A LES ILLES BALEARS (2018-2025)									
	Assistència sanitària		Reemborsament de despeses		Subsidis i indemnitzacions		Total salut		
	Assegurats	Primes	Assegurats	Primes	Assegurats	Primes	Assegurats	Primes	
2025	358.365	408.559.250	21.058	38.703.909	31.974	5.532.466	411.397	452.795.625	
2024	354.780	372.440.692	24.006	36.687.481	33.171	5.771.805	411.957	414.899.978	
2023	349.495	343.398.081	24.373	33.522.301	34.371	5.695.932	408.239	382.616.314	
2022	335.246	315.195.946	21.848	29.744.411	36.265	5.584.027	393.359	350.524.384	
2021	329.449	298.450.008	20.807	28.281.973	36.773	5.707.428	387.029	332.439.409	
2020	318.348	288.478.321	22.700	28.773.249	35.441	5.484.735	376.489	322.736.305	
2019	314.770	280.616.512	21.332	26.415.877	36.997	5.693.606	373.099	312.725.996	
2018	309.111	272.838.955	20.103	25.064.604	37.437	5.512.569	366.651	303.416.128	

Font: investigació Cooperativa entre Entitats Asseguradores i Fons de Pensions (ICEA).

Gràfic III-3.2.
Distribució per tipus d'assegurança 2025

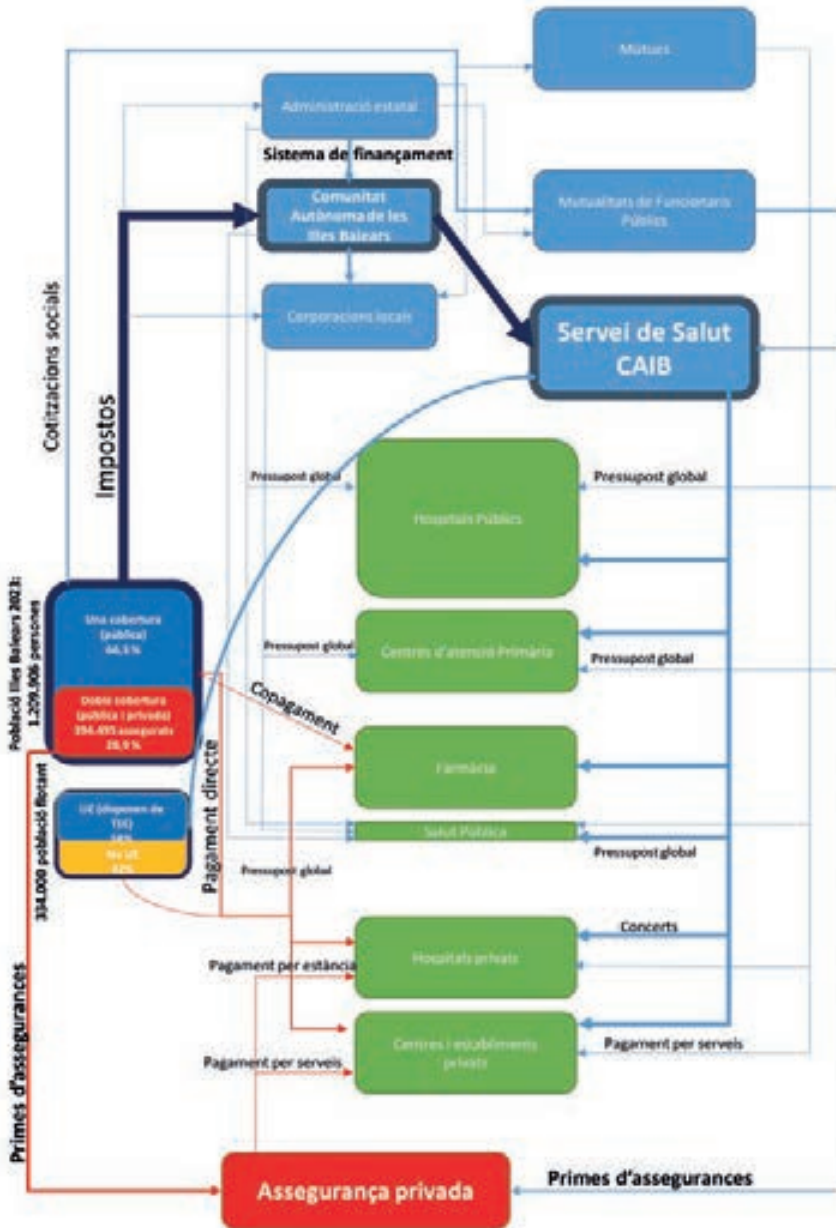
Font: Investigació Cooperativa entre Entitats Asseguradores i Fons de Pensions (ICEA).

QUADRE III-3.10. DESPESA SANITÀRIA PÚBLICA 2002-2023.* CLASSIFICACIÓ FUNCIONAL, CA ILLES BALEARS

	2002	2023	Var. 2023/2002	2002%	2023%
Serveis hospitalaris i especialitats (inclou docència MIR hospitalària)	381.516	1.416.288	3,71	55,3	63,0
Serveis primaris de salut (inclou MIR de medicina familiar i comunitària)	87.005	325.538	3,74	12,6	14,5
Serveis de salut pública	9.871	32.724	3,32	1,4	1,5
Serveis col·lectius de salut	10.426	82.566	7,92	1,5	3,7
Farmàcia	137.307	281.502	2,05	19,9	12,5
Trasllat, pròtesis i aparells terapèutics	12.348	16.384	1,33	1,8	0,7
Despesa de capital	51.468	93.197	1,81	7,5	4,1
Total consolidat	689.941	2.076.673	3,01	100	100

Font: Estadística de despesa sanitària pública (EGSP). Ministeri de Sanitat.

Gràfic III-3.3.
Flux de finances del sistema sanitari de les Illes Balears, 2023

Font: elaboració pròpia.

3.2.7.1.2. El finançament públic: agents i mecanismes

Com hem comentat, el flux públic es nodreix bàsicament d'imposts i una petita part de cotitzacions socials, canalitzats a través de l'Administració central, la Comunitat Autònoma i les corporacions locals. L'Administració central gestiona també directament determinats col·lectius —mutualitats de funcionaris públics, mútues col·laboradores, salut penitenciària i hospitals militars— al marge del pressupost autonòmic.

Segons l'enquesta de despesa pública sanitària (EGSP) 2023 del Ministeri de Sanitat, les Illes Balears destinen el 63 % de la despesa a atenció especialitzada, el 14,5 % a atenció primària, el 12,5 % a farmàcia i el 10 % restant es reparteixen en altres serveis, com es pot observar en el [quadre III-3.10](#):

3.2.7.1.3. El flux del sector privat

Per als 349.495 assegurats d'assistència sanitària, segons l'ICEA (a falta de xifres oficials), que disposen de doble cobertura, el flux financer és paral·lel al públic: les llars abonen primes d'assegurança a companyies privades, les quals financen hospitals i centres privats mitjançant pagament per serveis i per estades. A aquesta via s'afegeix el pagament directe per serveis no coberts per cap assegurança i el copagament farmacèutic que, segons les dades de facturació del Ministeri de Sanitat per a l'exercici 2023, va ascendir a 32,86 milions d'euros.

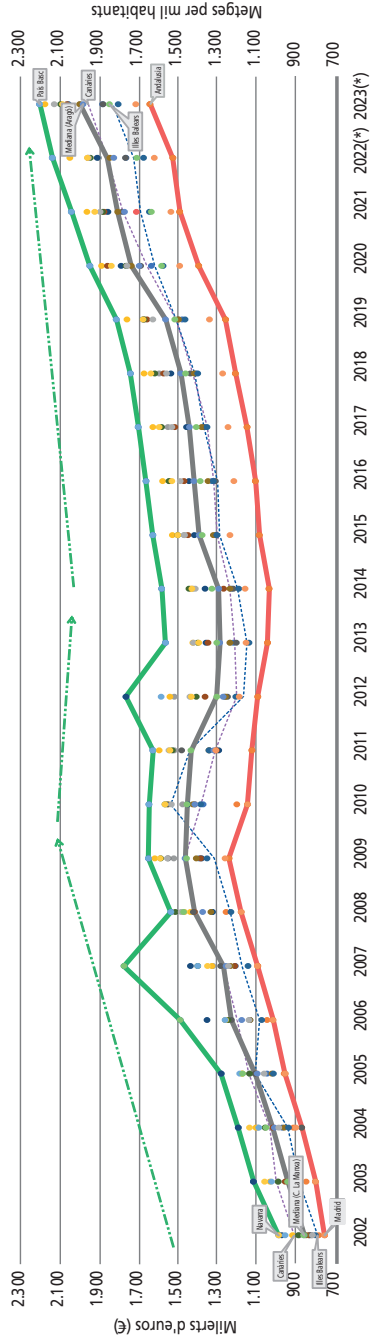
3.2.7.2. Evolució de la despesa pública sanitària a les Illes Balears del s. XXI

La despesa pública sanitària consolidada de les Illes Balears, i de la resta de CA, ha experimentat una transformació molt significativa al llarg del període 2002-2023. L'anàlisi d'aquesta evolució, tant en termes de despesa per habitant com en la seva composició funcional, permet identificar els grans cicles de la política sanitària illenca, les pressions estructurals derivades de la insularitat, l'important creixement demogràfic i el comportament diferencial de les principals partides de despesa. A més, s'ha de tenir en compte que vam iniciar el segle amb la inauguració de l'Hospital de Son Llàtzer (2001), l'Hospital Comarcal d'Inca, l'Hospital Mateu Orfila de Menorca i l'Hospital de Formentera l'any 2007 i, després, l'any 2010, obre l'Hospital de Son Espases.

3.2.7.2.1. Evolució de la despesa per habitant: Illes Balears, Canàries i Espanya (2002-2023)

El [gràfic III-3.4](#) il·lustra l'evolució (2002-2023) de la despesa pública sanitària per habitant de totes les comunitats autònomes espanyoles, fent incís en les Illes Balears i comparant-la amb les Canàries, l'altre CA insular i la mediana (centre del conjunt de dades). La inclusió de Canàries com a referència comparativa respon al fet que és l'altra gran comunitat insular de l'Estat, amb unes condicions estructurals comparables en termes econòmics, de dispersió geogràfica, fractura territorial i necessitat de duplicar equipaments sanitaris entre illes (doble insularitat).

Gràfic III-3.4.
Despesa sanitària pública (euros per habitant)

Font: Ministerio de Sanidad. Estadística de Gasto Sanitario Público. Instituto Nacional de Estadística. Estadística Continua de Población. Población residente a 1 de julio. Elaboració pròpia.

Com veim en el gràfic III-3.4, al llarg de quasi tot el període, el País Basc, amb un finançament foral, ha estat la comunitat autònoma amb més despesa sanitària pública per habitant de manera gairebé ininterrompuda (961,5 €/hab. l'any 2002; 2.208,4 €/hab. l'any 2023), mentre que Andalusia ha ocupat la posició de menys despesa de manera consistent des de 2009 (1.647,5 €/hab. l'any 2023). Abans d'aquell any, era la Comunitat de Madrid la que habitualment tancava el rànquing.

Les Illes Balears han oscil·lat entre la posició 6a i la 16a de les 17 CA sense consolidar mai una posició estable i, en la majoria d'anys, se situen per sota la mitjana espanyola. A la nostra CA s'identifiquen tres fases. Durant l'expansió (2002-2009), les Illes creixen, però es mantenen generalment entre les posicions 13a i 15a, amb l'excepció de 2005, any en què superen per primer cop la mitjana espanyola (+62,4 €/hab.) i assoleixen la 9a posició. Durant la crisi financera (2010-2016), la dinàmica és la més irregular: el 2010 les Illes fan el salt més pronunciat de tota la sèrie fins a la 6a posició (1.543,6 €/hab., +166,5 euros sobre la mitjana espanyola), però el 2012 cauen a la posició 16a (1.174,1 €/hab.), el pitjor posicionament relatiu de tota la sèrie, a tan sols 73 euros del mínim estatal. Durant la recuperació (2017-2023), la despesa creix de manera ininterrompuda fins als 1.839,0 €/hab. l'any 2023, el valor màxim de la sèrie, però des de 2020 el diferencial respecte a la mitjana espanyola torna a ser negatiu i s'eixampla fins als -50,9 €/hab. l'any 2023 (vegeu el **quadre III-3.11**), en part per l'efecte de dilució d'un creixement demogràfic del 5,3 % entre els anys 2019 i 2023.

Pel que fa a les Canàries, en comparació amb les Illes Balears, mostren trajectòries paral·leles, però amb un diferencial persistent en favor de les Canàries durant la major part del període (119,6 euros l'any 2002; 123,3 euros l'any 2023), amb l'única excepció dels anys 2010 i 2011, quan les Illes la van superar. Aquesta diferència, per exemple, suposa uns 149 milions menys en despesa sanitària de les Illes Balears respecte a les Canàries durant l'any 2023.

Pel que fa a la **despesa hospitalària** per habitant a les Illes Balears, l'any 2023, la despesa en l'àmbit públic va ser de 1.092,68 euros, mentre que en l'àmbit privat va ser de 397,15 euros (vegeu el **gràfic III-3.5** i el **quadre III-3.12**).

3.2.7.2.2. Estructura funcional de la despesa pública sanitària (2023)

Tan important és saber què es gasta com saber en què es gasta. El **gràfic III-3.6** desglossa l'evolució de la despesa pública sanitària de les Illes funcionalment l'any 2023. El total de la part que aporten les comunitats autònomes (el 93,18 % del conjunt de totes les CA segons l'EGSP).

Els serveis hospitalaris i especialitzats continuen sent la partida dominant: 1.416,3 milions d'euros, equivalents al 63,0 % de la despesa total, lleugerament per sota el 64,5 % de 2022. La segona categoria en importància són els serveis primaris de salut (tal com els classifica el Ministeri de Sanitat), amb 325,5 milions (14,5 %), seguida de la farmàcia, amb 281,5 milions (12,5 %). Conjuntament, les tres primeres categories concentren el 90,0 % de la despesa. Cal destacar el fort increment de la despesa de

capital l'any 2023: 93,2 milions (4,1 %), més del doble dels 42,1 milions de 2022.

Comparat amb la mitjana estatal que recull l'Informe anual de l'SNS 2024, les Illes Balears presenten un pes dels serveis hospitalaris pràcticament idèntic a la mitjana espanyola (63,0 % vs. 62,9 %), mentre que la proporció dedicada a l'atenció primària (14,5 %) supera lleugerament la mitjana del conjunt de comunitats autònomes (14,1 %).

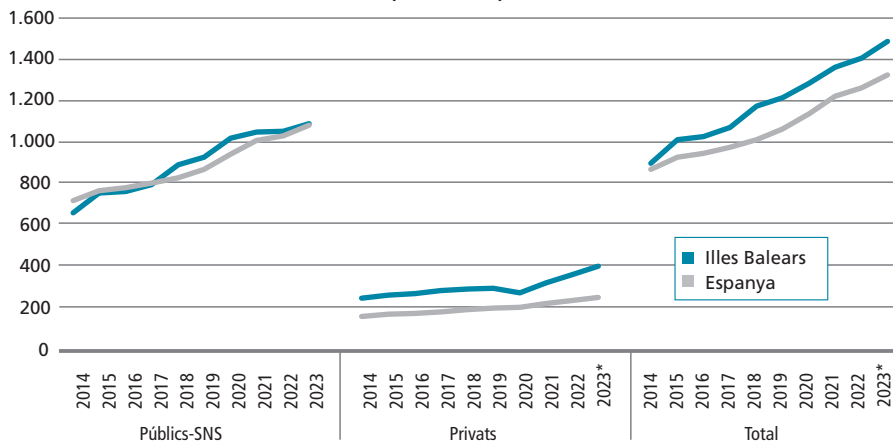
El **gràfic III-3.7** mostra l'evolució de l'estructura funcional de la despesa sanitària pública de les Illes Balears i la seva inèrcia entre 2002 i 2023, desagregada en les set categories que recull l'Estadística de Gasto Sanitario Público (EGSP): serveis hospitalaris i especialitzats, serveis primaris de salut, farmàcia, serveis col·lectius de salut (I+D), salut pública, trasllat i pròtesis i despesa de capital.

QUADRE III-3.11. DESPESA SANITÀRIA PÚBLICA CONSOLIDADA SEGONS LA COMUNITAT AUTÒNOMA (2023)

	Milions d'euros	Percentatge sobre el PIB	Euros per habitants
País Basc	4.903	5,6%	2.208
Astúries	2.196	7,8%	2.182
Múrcia	3.325	8,2%	2.134
Extremadura	2.215	8,9%	2.101
Navarra	1.411	5,6%	2.092
Castella i Lleó	4.937	7,0%	2.070
Cantàbria	1.214	7,2%	2.063
Catalunya	15.963	5,7%	2.006
Aragó	2.696	5,8%	2.004
Galícia	5.365	6,9%	1.988
Canàries	4.365	8,1%	1.962
Espanya	91.004	6,1%	1.890
Castella-la Manxa	3.946	7,3%	1.886
La Rioja	599	5,6%	1.853
Illes Balears	2.248	5,3%	1.839
Com. Valenciana	9.524	6,8%	1.810
Madrid	11.919	4,1%	1.719
Andalusia	14.178	7,1%	1.648

Font: Estadística de despesa sanitària pública (EGSP). Ministeri de Sanitat.

Gràfic III-3.5.
Despesa hospitalària per habitant (en euros) a Espanya i a les Balears per titularitat del centre (2014-2023)*

Font: sistema d'informació d'atenció especialitzada (SIAE) 2023.*

* Dades provisionals.

QUADRE III-3.12. DESPESA HOSPITALÀRIA A ESPANYA I A LES ILLES BALEARS PER TITULARITAT DEL CENTRE (2012-2023)*

	Illes Balears		Espanya		% Illes Balears / Espanya		
	Despesa total	Despesa per habitant (euros)	Despesa total	Despesa per habitant (euros)	Despesa total	Despesa per habitant (euros)	
Públics-SNS	2012	757.244.898	690,07	33.317.186.660	721,73	2,27	95,61
	2013	726.536.006	652,95	32.820.150.230	704,42	2,21	92,69
	2014	736.082.010	656,95	33.187.612.720	714,44	2,22	91,95
	2015	852.582.822	755,02	35.523.737.913	765,22	2,40	98,67
	2016	856.008.550	762,25	36.145.250.345	778,54	2,37	97,91
	2017	901.019.165	794,73	37.310.663.711	802,20	2,41	99,07
	2018	1.024.216.673	892,14	38.699.577.572	828,41	2,65	107,69
	2019	1.081.927.801	927,83	40.939.925.395	869,44	2,64	106,72
	2020	1.201.967.485	1.019,06	44.672.154.962	943,55	2,69	108,00
	2021	1.241.598.276	1.051,01	47.726.503.862	1007,54	2,60	104,31
	2022	1.261.791.274	1.053,39	49.371.107.872	1032,99	2,56	101,97
	2023*	1.333.879.969	1.092,68	52.391.473.982	1084,08	2,55	100,79

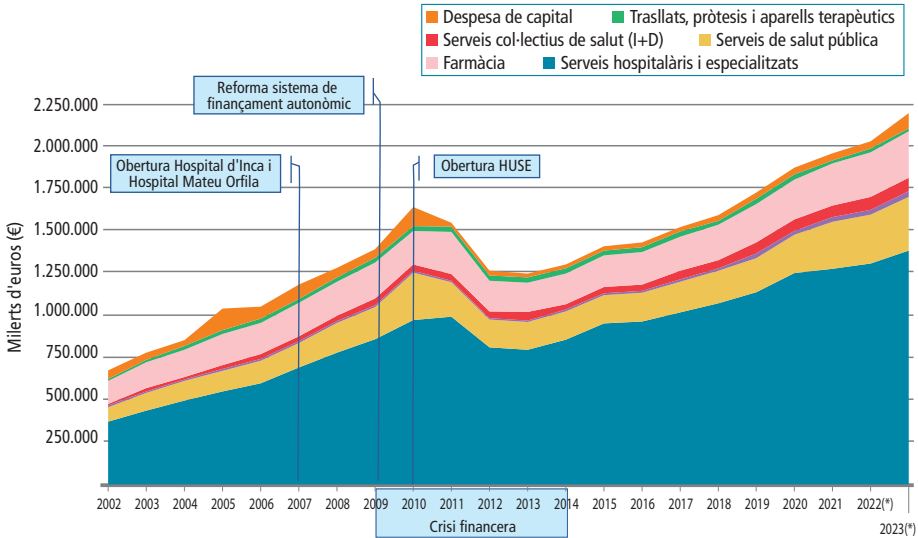
continua

		Illes Balears		Espanya		% Illes Balears / Espanya	
		Despesa total	Despesa per habitant (euros)	Despesa total	Despesa per habitant (euros)	Despesa total	Despesa per habitant (euros)
Privats	2012	228.168.150	207,93	6.954.707.327	150,66	3,28	138,01
	2013	253.378.046	227,72	6.971.492.083	149,63	3,63	152,19
	2014	268.332.682	239,49	7.144.804.478	153,81	3,76	155,71
	2015	289.346.145	256,24	7.532.300.830	162,25	3,84	157,93
	2016	297.698.158	265,09	7.792.674.275	167,85	3,82	157,93
	2017	316.284.490	278,97	8.103.102.547	174,22	3,90	160,13
	2018	326.854.178	284,7	8.683.954.080	185,89	3,76	153,16
	2019	338.208.016	290,04	9.165.540.949	194,65	3,69	149,01
	2020	314.796.240	266,89	9.272.759.556	195,86	3,39	136,27
	2021	371.048.977	314,09	10.262.856.624	216,66	3,62	144,97
	2022	426.695.139	356,22	11.079.098.833	231,81	3,85	153,67
	2023*	484.818.148	397,15	11.883.075.489	245,88	4,08	161,52

Font: sistema d'informació d'atenció especialitzada (SIAE).

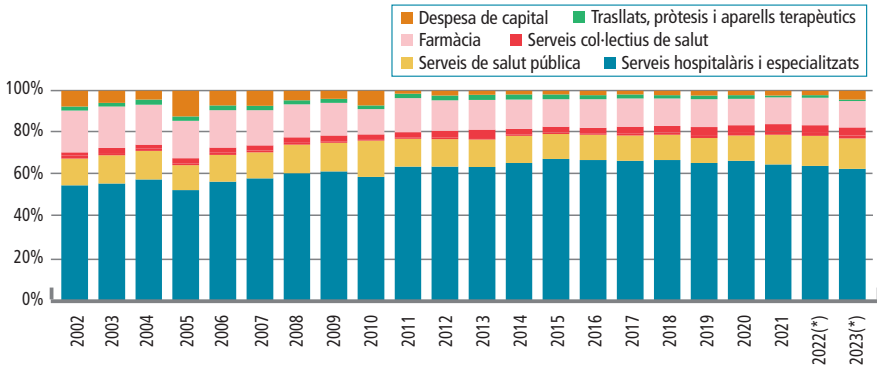
(*) Dades provisionals.

Gràfic III-3.6.
Despesa sanitària pública 2002-2023

Font: Ministerio de Sanidad. Estadística de Gasto Sanitario Público. Classificació funcional. Elaboració pròpia.

Gràfic III-3.7.
Repartiment despesa sanitària pública 2002-2023

Font: Ministerio de Sanidad. Estadística de Gasto Sanitario Público. Classificació funcional. Elaboració pròpia.

Al llarg dels vint-i-dos anys analitzats, els serveis hospitalaris i especialitzats han estat, de manera ininterrompuda, la partida dominant de la despesa. El seu pes ha oscil·lat entre el 55,3 % del total l'any 2002 i el 63,0 % l'any 2023, amb un punt àlgid al voltant del 67 % entre els anys 2018 i 2020. La farmàcia ha constituït la segona partida en importància durant la major part del període, amb un pes que ha variat entre el 19,9 % (2002) i el 12,5 % (2023). Això no implica una caiguda en termes absoluts: la despesa en farmàcia ha crescut de 137,3 M€ (2002) a 281,5 M€ (2023), un increment del 105 %.

Els serveis primaris de salut han mantingut un pes al voltant del 12 %-14 % del total al llarg de tot el període, amb l'excepció de 2010, quan van arribar al 17,2 %. Malgrat tot, la proporció de la despesa dedicada al primer nivell assistencial ha crescut moderadament, passant del 12,6 % l'any 2002 al 14,5 % l'any 2023.

La despesa de capital experimenta un salt notable l'any 2023, fins als 93,2 M€

(4,1 % del total), el valor més elevat de la sèrie, més del doble dels 42,1 M€ de 2022. Finalment, les categories de serveis col·lectius de salut (que inclou R+D), salut pública i trasllat/pròtesis representen conjuntament al voltant del 6 % de la despesa total al llarg de tot el període, amb un lleuger creixement de la salut pública a partir de 2020 (vegeu el [gràfic III-3.8](#)).

3.2.7.2.3. Dotació de metges públics i despesa assistencial (2004-2023)

Atès que el 77,5 % de la despesa ve de l'atenció primària i atenció especialitzada, és crític analitzar la dotació de personal sanitari. El [gràfic III-3.9](#) creua quatre variables per analitzar conjuntament l'evolució de la dotació de metges i de la despesa assistencial de les Illes Balears entre els anys 2004 i 2023. L'eix esquerre recull la despesa en euros en serveis hospitalaris i especialitzats (àrea blava) i en serveis primaris de salut (àrea groga). L'eix dret recull dues ràtios de metges per 1.000 habitants: els metges vinculats al sistema públic —

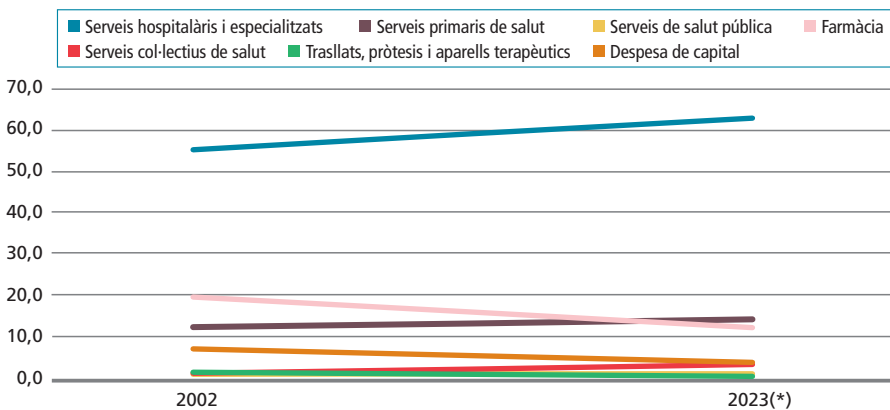
atenció primària i especialitzada conjunta— per a les Illes Balears i per a la mitjana espanyola (línies sòlides groga i blava, respectivament), i els metges col·legiats no jubilats —que inclouen tant el sector públic com el privat— per a les Illes Balears i per a la mitjana espanyola (línies discontinües groga i blava, respectivament).

Pel que fa als metges vinculats al sistema públic (línies sòlides), les Illes Balears par- teixen el 2004 de 2,21 metges per 1.000 habitants, clarament per sota els 2,50 de la mitjana espanyola. Les dues sèries creixen de manera paral·lela al llarg del període — les Illes fins a 2,85 l’any 2023, Espanya fins a 3,12— però la bretxa de -0,27 metges per 1.000 habitants es manté pràctica- ment constant durant les dues dècades, sense cap tendència de convergència.

Els metges col·legiats no jubilats (línies discontinües), que inclouen tant els pro-

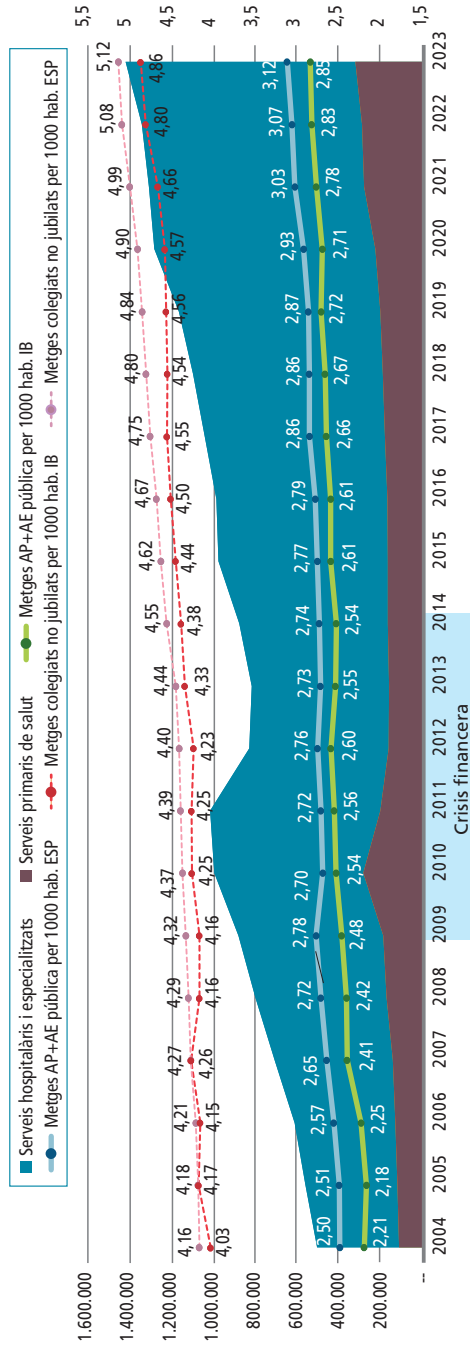
fessionals del sector públic com els del privat, mostren una evolució molt dife- rent. A les Illes Balears, aquesta ràtio creix de 4,03 l’any 2004 a 4,86 l’any 2023, i a Espanya de 4,16 a 5,12. En aquest cas, la bretxa s’ha ampliat lleugerament en perjudici de les Illes (de -0,13 l’any 2004 a -0,26 el 2023), però el fet més rellevant és la distància creixent entre la ràtio de metges col·legiats totals i la de metges vinculats al sistema públic: a les Illes Balears, l’any 2023, hi ha 4,86 metges col·legiats per cada 1.000 habitants, però només 2,85 vinculats al sistema públic. Això significa que prop del 41 % dels metges col·legiats de les Illes exerceixen fora del sistema públic, una proporció que pot reflectir el pes del sector sanitari privat en un territori que ha de cobrir les necessitats d’una població flotant deriva- da d’una activitat turística intensa i també una elevada proporció de població amb doble cobertura (28,9 %).

Gràfic III-3.8.
Evolució 2002 – 2023 del repartiment funcional de la despesa sanitària pública (%)

Font: Ministeri de Sanitat. Estadística de Gasto Sanitario Público. Elaboració pròpia.

Gràfic III-3.9.
Metges d'atenció primària i especialitzada de dependència pública per 1.000 hab. - Despesa (€) en serveis hospitalaris, especialitzats i primària

Font: Ministerio de Sanidad. Estadística de Gasto Sanitario Público. Elaboració pròpia.

3.3.

MORTALITAT

3.3.1. MORTALITAT GENERAL

Els tumors i les malalties del sistema circulatori són les causes de mort més freqüents a les Illes Balears. Els tumors ho són en homes, amb una taxa de 225,3 casos per cada 100.000 habitants l'any 2024, i les malalties circulatories ho són en les dones, amb una taxa de 206,2 casos per 100.000 habitants l'any 2024.

En els gràfics III.3.10 i III-3.11 es mostra l'evolució de les taxes de mortalitat a les Illes Balears de 2016 a 2024 per a aquests dos grups de causes. En dones, s'evidencia una lleugera tendència a l'augment de la mortalitat per tumors i a la disminució per malalties circulatories. En els homes, la tendència es manté.

3.3.2. MORTALITAT PER CAUSES EXTERNES

La mortalitat per causes externes és més freqüent en homes que en dones. La causa externa més freqüent des de 2009 és el suïcidi. La taxa de suïcidi en homes, l'any 2024, és de 12,5 casos per 100.000 habitants. La taxa de suïcidi en dones, l'any 2024, és de 3,4 casos per 100.000 habitants.

En el gràfic III-3.12 es mostra l'evolució de la taxa de suïcidis des de 2016. Es pot veure que la tendència es manté en els dos sexes. En homes, destaca l'augment de la taxa l'any 2024, la més alta de la

sèrie. En dones, la taxa de 2024 baixa respecte a la de 2023, sense arribar al mínim de l'any 2020 (vegeu el gràfic III-3.12).

La segona causa externa de mort més freqüent l'any 2024 són les caigudes accidentals i la tercera els ofegaments.

3.4.

MORBIDITAT

En el quadre III-3.13, es pot veure l'evolució en 5 anys de les malalties de declaració obligatòria. Les malalties en les quals es veu una tendència a un augment important són les de transmissió sexual. L'augment de tos ferina correspon al brot de 2024.

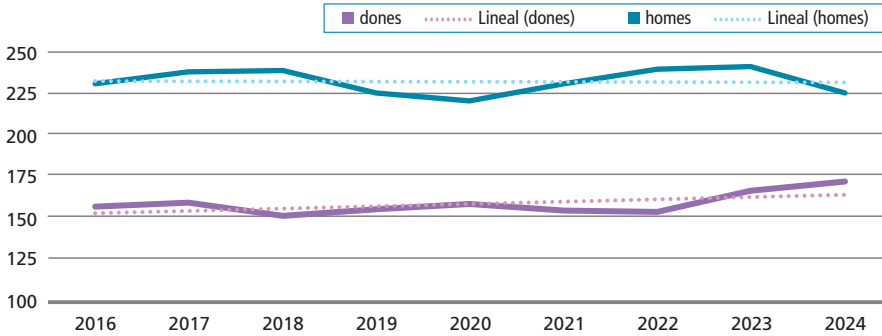
3.5.

SALUT MATERNOINFANTIL

INTERRUPCIÓ VOLUNTÀRIA DE L'EMBARÀS

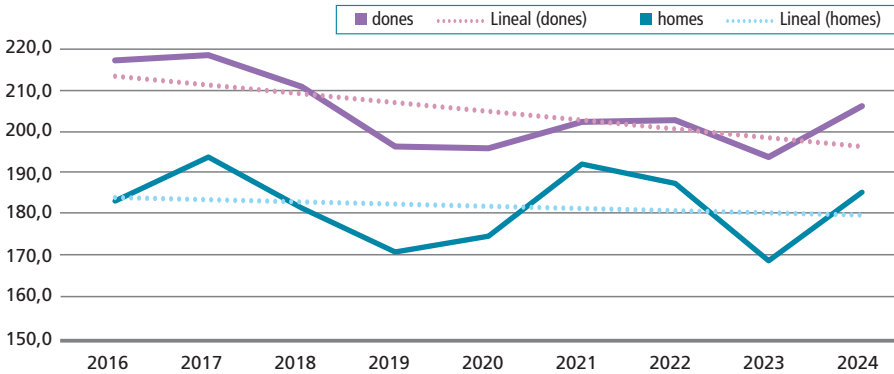
Les interrupcions voluntàries de l'embaràs augmenten a partir de l'any 2022, fonamentalment en les edats compreses entre els 20 i els 29 anys. A partir de l'any 2023, s'observa un augment de les interrupcions voluntàries de l'embaràs en el grup d'edat de 35 a 39 anys. El gràfic 4 mostra l'evolució de les taxes de 2020 a 2024 (vegeu el gràfic III-3.13).

Gràfic III-3.10.
Taxa de mortalitat per tumors per 100.000 habitants a les Illes Balears (2016 - 2024)

Font: IBESTAT. Elaboració pròpia.

Gràfic III-3.11.
Taxa de mortalitat per malalties circulatòries per 100.000 habitants a les Illes Balears (2016 - 2024)

Font: IBESTAT. Elaboració pròpia.

3.6.

CONSUM DE TABAC, ALCOHOL I ALTRES DROGUES

Segons dades de l'ESTUDES, enquesta realitzada a joves de 14 a 18 anys, a les Illes Balears les dones consumeixen més que els homes. La tendència de 2018 a 2025

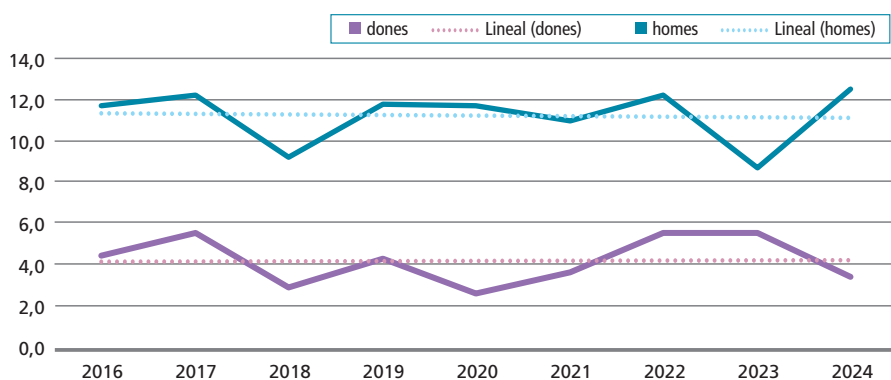
és cap a una disminució del consum d'alcohol, tabac, cànnabis i hipnosedants en els dos sexes (vegeu els gràfics III-3.14., III-3.15., III-3.16 i III-3.17).

Segons dades de l'estudi EDADES, fet a persones d'entre 15 i 64 anys, a les Illes Balears els homes consumeixen més que les dones, excepte pel que fa als hipnosedants. L'evolució des de 2017 ens mostra una ten-

dència a la disminució del consum de tabac i hipnosedants en els dos sexes, un augment del consum d'alcohol respecte a l'es-

tudi anterior i una repuntada del consum de cànnabis en les dones (vegeu els gràfics III-3.18, III-3.19, III-3.20 i III-3.21).

Gràfic III-3.12.
Taxa de suïcidis per 100.000 habitants a les Illes Balears (2016 - 2024)

Elaboració pròpia. Font: IBESTAT.

QUADRE III-3.13. MALALTIES DE DECLARACIÓ OBLIGATÒRIA (2020-2024)

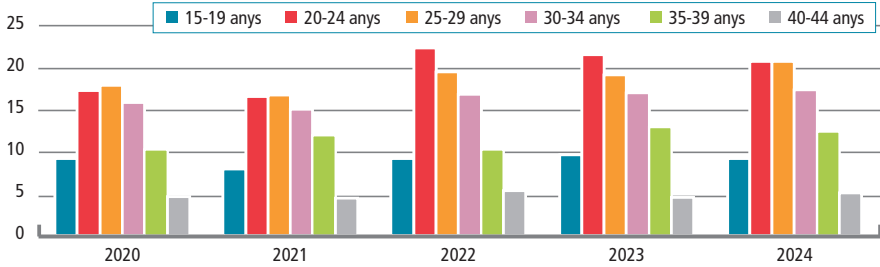
Malalties de declaració obligatòria	Casos				
	2020	2021	2022	2023	2024
Diarrea infec. aguda	16.814	23.220	36.417	46.242	57.621
Grip	12.310	2.194	9.664	15.791	16.283
Varicel·la	507	384	536	525	561
Inf. gonocòccica	227	452	609	674	643
Sífilis	135	212	304	404	409
F. Tifoide	0	0	0	0	0
Disenteria bacil·lar	3	1	5	4	1
F. exant. mediterrània	22	30	13	25	13
F. recurrent paparres	0	0	0	0	0
M. meningocòccica	10	2	2	8	7
M. H. Influenzae	4	8	15	13	19
Tuberculosi pulm.	46	52	46	68	67
Tuberculosi, altres	37	28	22	18	24
Tuberculosi	83	80	68	86	91

continua

Malalties de declaració obligatòria	Casos				
	2020	2021	2022	2023	2024
Xarampió	0	0	0	1	0
Rubèola	0	0	0	0	0
Parotiditis	67	20	53	26	108
Tos ferina	9	2	3	4	397
Hepatitis A	5	2	0	1	46
Hepatitis B	9	10	15	13	7
Hepatitis C	20	39	63	37	69
Legionel·losi	46	75	74	78	47
Tètan	0	0	0	0	0
Leishmaniasi	22	55	31	52	30
Brucel·losi	0	2	0	0	0
Botulisme	0	0	0	0	0
Lepra	0	0	0	0	0
Carboncle	0	0	0	0	0
Polio	0	0	0	0	0
Triquinosi	0	0	0	0	0
Sífilis congènita	0	1	1	0	3
Herpes Zoster	6.271	6.443	6.705	7.406	6.768
MI Str. pneumoniae	46	45	104	135	127
Paludisme	0	0	0	0	0
Dengue	0	0	2	0	0
E.C.Jakobs	1	4	1	6	2
Campilobacteriosi	—	—	—	—	36
Febre Q	—	—	—	—	6
Giardiosi	—	—	—	—	56
Inf. Chlamydia trachomatis	—	—	—	—	161
Inf. E Coli Shiga	—	—	—	—	12
LGV	—	—	—	—	7
Listeriosi	—	—	—	—	2
Salmonel·losi	—	—	—	—	52
VIH	127	125	104	101	97
SIDA	12	14	12	8	15

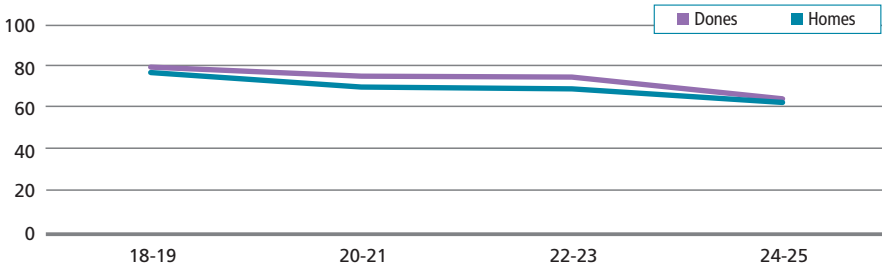
Font: Servei de Vigilància en Salut Pública. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Salut

Gràfic III-3.13.
Taxa d'interrupcions voluntàries de l'embaràs per 1.000 dones

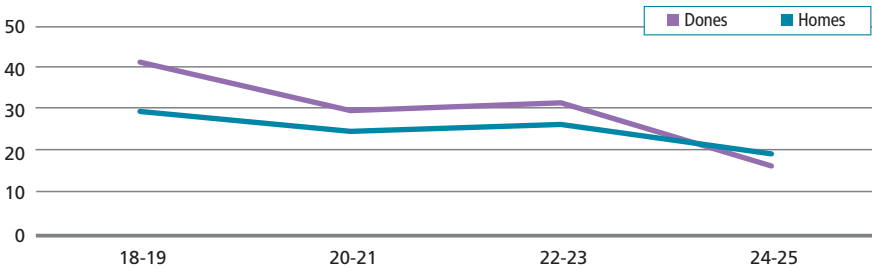
Font: Servei de Vigilància Salut Pública. Direcció General Salut Pública. Conselleria de Salut de les Illes Balears.

Gràfic III-3.14.
Evolució del consum d'alcohol en joves de 14 a 18 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2018-2025

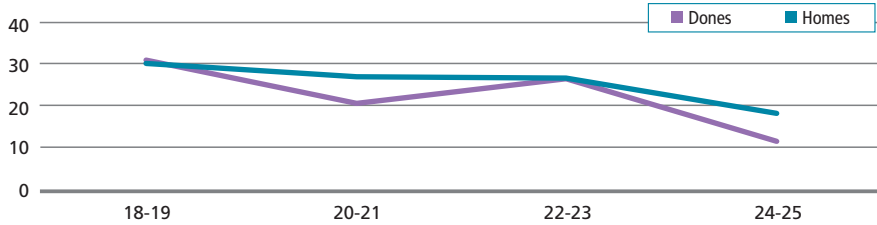
Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. ESTUDES 2018/2025.

Gràfic III-3.15.
Evolució del consum de tabac en joves de 14 a 18 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2018-2025

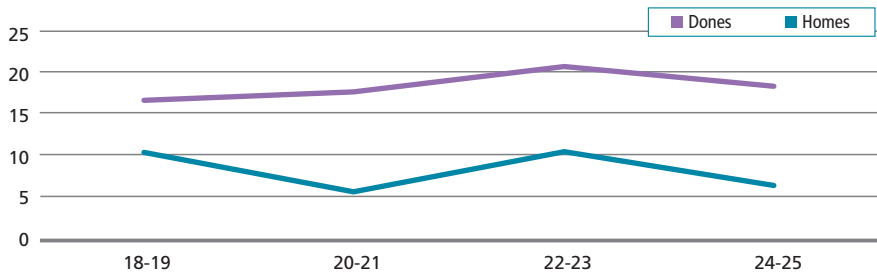
Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. ESTUDES 2018/2025.

Gràfic III-3.16.
Evolució del consum de cànnabis en joves de 14-18 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2018-2025

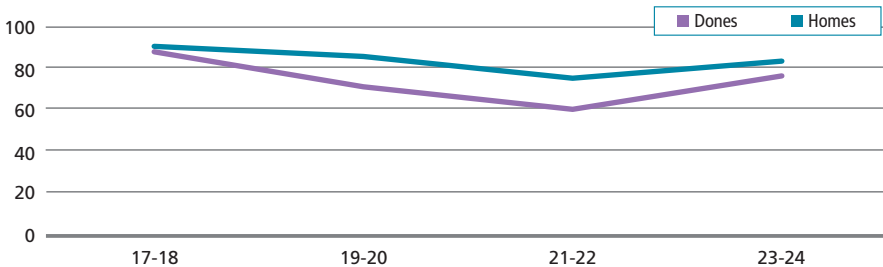
Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. ESTUDES 2018/2025.

Gràfic III-3.17.
Evolució consum d'hipnosedants* en joves de 14-18 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2018-2025 *amb recepta o sense

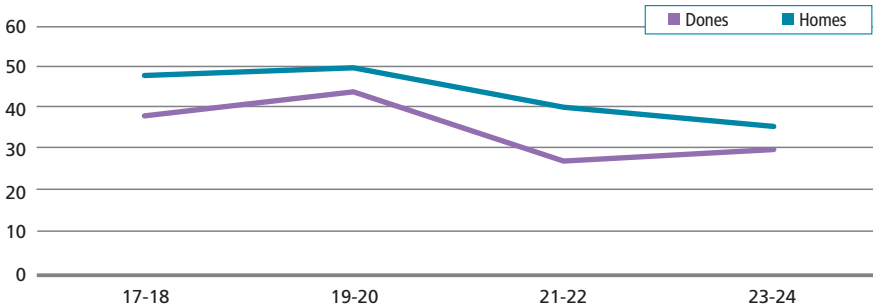
Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. ESTUDES 2018/2025.

Gràfic III-3.18.
Evolució del consum d'alcohol en edats de 15 a 64 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2017-2024

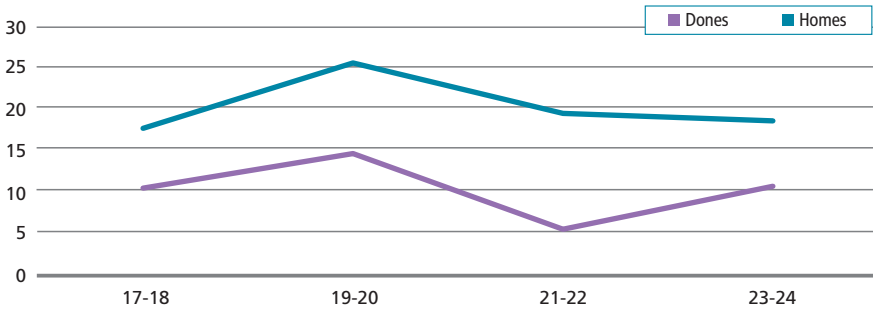
Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. EDADES 2017/2024.

Gràfic III-3.19.
Evolució del consum de tabac en edats de 15 a 64 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2017-2024

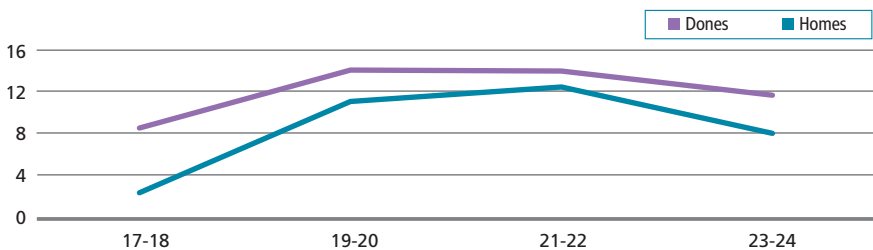
Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. EDADES 2017/2024.

Gràfic III-3.20.
Evolució del consum de cànnabis en edats de 15-64 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2017-2024

Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. EDADES 2017/2024.

Gràfic III-3.21.
Evolució consum hipnosedants* en edats de 15-64 anys.
Percentatge de consum els darrers 12 mesos, anys 2017-2024 *amb recepta o sense

Font: Direcció General de Salut Mental. Conselleria de Salut de les Illes Balears. EDADES 2017/2024.

3.7.

INDICADORS CLAU DEL SISTEMA NACIONAL DE SALUT

El Sistema Nacional de Salut i, en termes més amplis, el sistema sanitari espanyol, disposa de diversos indicadors per proporcionar informació sobre el seu funcionament i desenvolupament. Aquests indicadors clau proporcionen, d'una manera integrada i sistemàtica, informació essencial sobre el sistema sanitari públic i privat. A continuació, es resumeixen els principals indicadors de les Balears en comparació amb el valor nacional (vegeu el [quadre III-3.14](#)).

3.8.

SALUT MENTAL

La salut mental és una dimensió essencial de la qualitat de vida de les persones i un factor clau per a la seva integració laboral i benestar. Els problemes de salut mental són la segona causa de baixa laboral temporal i permanent, després de les malalties osteomusculars. Un dels indicadors clau del Sistema Nacional de Salut és la taxa de suïcidis. Les últimes dades oficials, publicades per l'INE, es presenten desglossades per edat, sexe i comunitat autònoma i s'incorporen novament en aquesta publicació (vegeu els [quadres III-3.15](#) i [III-3.16](#) i el [gràfic III-3.22](#)).

3.9.

EL CONEIXEMENT I LA INNOVACIÓ BIOMÈDICA I SANITÀRIA DE LES ILLES BALEARS

L'any 2025, la investigació i la innovació en salut a les Illes Balears es troben en una fase de consolidació i maduresa de l'ecosistema, caracteritzada per una orientació creixent cap a la presa de decisions basada en dades, el reforç del talent investigador i el desenvolupament d'infraestructures estratègiques.

En un context nacional i europeu marcat per l'impuls de la medicina personalitzada, la digitalització del sistema sanitari i l'ús intensiu de dades en salut, les Illes Balears avancen cap a un model d'R+D+I més estructurat, mesurable i orientat a resultats. En aquest sentit, l'elaboració durant l'any 2025 del Catàleg de recursos d'R+D+I en salut ha permès disposar d'una visió integrada i basada en evidència del sistema, identificant-ne les capacitats, les fortaleces i els reptes principals.

Un dels elements més rellevants d'aquesta evolució és la consolidació del capital humà investigador com a eix central del sistema, amb més de 1.250 persones investigadores en l'àmbit de la salut. En aquest sentit, l'anàlisi detallada del perfil del personal investigador en salut posa de manifest el pes específic del perfil clínic dins l'ecosistema, que representa el 35,3 % del total, fet que evidencia la forta vinculació entre activitat assistencial i recerca. Així mateix, destaca la presència significativa de perfils investigadors en etapes intermèdies de la seva

carrera (R2 i R3) que, conjuntament, representen el 27,1 % del total, una xifra que indica una consolidació progressiva del talent investigador i una estructura cada vegada més equilibrada. D'altra banda, la distribució del personal investigador mostra un equilibri entre homes i dones, amb una presència femenina lleugerament més elevada (55 %), fet que reflecteix el compromís del sistema amb la igualtat de gènere en l'àmbit de la recerca.

En continuïtat amb les línies iniciades l'any 2024 en matèria de carrera investigadora, durant el 2025 ja s'han dut a terme noves iniciatives alineades amb la darrera modificació de la Llei 14/2011 de la ciència, la tecnologia i la innovació i els estàndards europeus en matèria de recursos humans en recerca. A més, durant l'any 2025 es consolida i es reforça el model d'ecosistema de recerca i innovació en salut de les Illes Balears, caracteritzat per la seva naturalesa interconnectada, i amb una estreta relació entre els diferents agents —hospitals, atenció primària, universitat, centres de recerca, empreses i administració. En aquest sentit, es posa un èmfasi creixent en l'impuls de la col·laboració efectiva entre aquests actors, amb l'objectiu d'orientar la recerca cap a la resolució de reptes reals del sistema sanitari.

Paral·lelament, l'any 2025 marca un avanç significatiu en el desenvolupament d'infraestructures científiques i tecnològiques orientades a la recerca clínica i la medicina de precisió. En aquest sentit, destaca especialment la posada en marxa de la Unitat Balear d'Investigació Clínica i

Assaigs Clínics (UBICEC), que representa un punt d'inflexió en la capacitat del sistema per desenvolupar assaigs clínics, especialment en fases primerenques (fases I i II). Aquesta nova infraestructura permetrà incrementar la complexitat i qualitat de la recerca clínica a la comunitat, facilitar l'accés de la població a teràpies innovadores i reforçar el posicionament de les Illes Balears com a entorn competitiu en investigació biomèdica en els àmbits estatal i internacional.

En conjunt, la trajectòria recent reflecteix la transició des d'un model en creixement cap a un ecosistema de recerca i innovació en salut més cohesionat, orientat a la generació de valor, la transferència del coneixement i la millora dels resultats en salut. Aquest procés s'emmarca en el desplegament de l'Estratègia de Recerca i Innovació en Salut de les Illes Balears 2023-2027, que actua com a full de ruta per consolidar l'R+D+I com a element transformador del sistema sanitari i com a palanca de desenvolupament social i econòmic de la Comunitat Autònoma.

A continuació, el punt 3.9.1 d'aquest capítol recull les activitats que ha desenvolupat la Direcció General de Recerca en Salut, Formació i Acreditació de la Conselleria de Salut en el marc de l'Estratègia. Els punts 3.9.2, 3.9.3 i 3.9.4 presenten l'evolució dels principals indicadors i actuacions de l'R+D+I biomèdica i sanitària a través dels diferents actors del sistema: l'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IdISBa), la Biblioteca Virtual de les Illes Balears (Bibliosalut) i el Comitè d'Ètica de la Investigació amb medicaments de les Illes Balears (CEIm-IB).

QUADRE III-3.14. INDICADORS CLAU DEL SISTEMA NACIONAL DE SALUT (2024)

Valor nacional	Valor de Balears, Illes (Ib)	Descripció	Any	Balears/Espanya	Diferència Espanya-Balears	Màxim	Mínim
38,72	32,15	Percentatge de persones de 50 a 69 anys amb prova de sang oculta en femta realitzada amb la freqüència recomanada (cada 2 anys)	2023	0,83	-6,57	63,90	7,35
76,04	51,43	Freqüentació en consultes d'atenció especialitzada (% SNS)	2023	0,68	-24,61	100,00	51,43
22,24	16,96	Accessibilitat a atenció primària en 24-48 hores des de la sol·licitud de la cita	2024	0,76	-5,28	67,82	13,12
16,61	16,21	Taxa ajustada d'hospitalització per malaltia hipertensiva per 10.000 hab.	2023	0,98	-0,40	19,92	12,96
34,16	24,60	DHD substàncies hipnòtiques i sedants	2024	0,72	-9,56	65,60	19,62
5,07	7,10	Freqüentació en medicina d'atenció primària per persona assignada/any	2024	1,40	2,03	7,21	3,22
0,09	0,07	Taxa d'amputacions membre inferior en persones diabètiques (hospitals SNS)	2023	0,78	-0,02	0,18	0,02
9,80	15,93	Inaccessibilitat declarada a l'atenció dental per motius econòmics	2023	1,63	6,13	17,33	3,73
68,38	53,40	Control de PAS i PAD en pacients amb registre d'hipertensió arterial	2023	0,78	-14,98	78,63	53,40
23,34	19,49	Taxa de cessàries (hospitals SNS)	2023	0,84	-3,85	30,88	14,17
34,70	24,70	Taxa de risc de pobresa o exclusió social en menors de 16 anys (AROPE infantil)	2024	0,71	-10,00	62,60	17,10
24,30	14,70	Taxa de risc de pobresa o exclusió social en 16 i més anys (AROPE adults)	2024	0,60	-9,60	39,90	13,60
0,79	0,68	Personal mèdic atenció primària per 1.000 persones assignades	2024	0,86	-0,11	1,09	0,65
11,87	8,77	Utilització de benzodiazepines de vida mitjana llarga en persones de 65 i més anys	2023	0,74	-3,10	16,93	6,42
5,87	4,97	Mortalitat intrahospitalària postinfart per cada 100 altes per infart (SNS)	2023	0,85	-0,90	15,28	4,35
20,13	20,04	Taxa ajustada d'hospitalització per malalties cerebrovasculars, per 10.000 hab.	2023	1,00	-0,09	25,37	14,89
47,11	37,22	Percentatge de cirurgia ambulatoria en l'SNS (Hospitals SNS)	2023	0,79	-9,89	51,15	36,87
10,95	9,69	Percentatge de reingressos urgents psiquiàtrics (Hospitals SNS)	2023	0,88	-1,26	17,83	6,66
0,76	0,72	Personal d'infermeria en atenció primària per 1.000 persones assignades	2024	0,95	-0,04	1,12	0,50

continua

Valor nacional	Valor de Balears, Illes (Ib)	Valor de	Any	Balears/ Espanya	Diferència Espanya-Balears	Màxim	Mínim
18,00	23,04	DHD d'antibiòtics	2024	1,28	5,04	23,04	14,31
105,08	83,99	Temps mitjà d'espera per a una primera consulta d'atenció especialitzada	2024	0,80	-21,09	122,78	28,96
41,64	32,16	Dificultat per a la mobilitat en 65 i més anys	2023	0,77	-9,48	50,97	30,68
7,64	6,30	Prevalença registrada de diabetis mellitus en població general	2023	0,82	-1,34	9,60	6,09
68,45	57,57	Cobertura (%) de persones majors de 64 anys vacunades enfront de la grip	2021	0,84	-10,88	76,41	32,94
285,18	239,79	Despesa farmacèutica per habitant i any a través de receptes mèdiques SMS en oficines de farmàcia	2024	0,84	-45,39	393,83	233,20
8,28	7,22	Percentatge global de reingressos en hospitals d'aguts (SNS)	2023	0,87	-1,06	10,37	6,94
53,29	45,56	Índex de dependència	2024	0,85	-7,73	63,62	43,42
745,48	872,61	Freqüentació en urgències d'atenció primària	2024	1,17	127,13	1639,48	169,15
8,04	6,99	Taxa de mortalitat ajustada per edat per suïcidi per 100.000 habitants	2023	0,87	-1,05	12,18	5,65
84,07	76,83	Llits hospitalaris en funcionament (% SNS)	2023	0,91	-7,24	100,00	69,75
18,69	16,83	Prevalença registrada d'hipertensió arterial en població general	2023	0,90	-1,86	22,36	12,18
44,50	28,72	Percentatge de la població que declara escassetat de zones verdes a l'entorn del seu habitatge	2023	0,65	-15,78	81,42	7,28
45,30	49,62	Percentatge de població de classe social baixa	2023	1,10	4,32	33,57	56,85
75,20	73,96	Pacients amb diabetis mellitus amb hemoglobina glicosilada <7,5%	2023	0,98	-1,24	78,94	72,03
80,11	78,24	Participació en les decisions sobre el seu problema de salut i el seu tractament en atenció primària	2024	0,98	-1,87	86,95	71,03
93,06	91,30	Freqüentació registrada en hospitals de dia (% SNS)	2023	0,98	-1,76	100,00	75,44
76,78	74,39	Participació en les decisions sobre el seu problema de salut i el seu tractament en atenció especialitzada	2024	0,97	-2,39	83,74	65,14
29,01	28,22	Percentatge de pacients polimedicats en persones de 75 i més anys	2023	0,97	-0,79	43,22	16,09

continua

Valor nacional	Valor de Balears, Illes (Ib)	Descripció	Any	Balears/Espanya	Diferència Espanya-Balears	Màxim	Mínim
107,15	100,05	DHD antidepressius	2024	0,93	-7,10	163,32	59,57
7,13	9,48	Prevalença d'obesitat en població infantil	2023	1,33	2,35	21,47	1,02
8,48	4,86	Percentatge de la despesa dedicada a concerts	2023	0,57	-3,62	21,09	2,94
1947,53	1886,16	Despesa sanitària públic gestionat per les comunitats autònomes, per habitant protegit	2023	0,97	-61,37	2202,02	1710,79
50,21	43,38	Taxa de mortalitat ajustada per edat per cardiopatia isquèmica per 100.000 habitants	2023	0,86	-6,83	79,32	38,69
4,85	4,57	Mortalitat intrahospitalària després de fractura de maluc per cada 100 altes per aquest diagnòstic (SNS)	2023	0,94	-0,28	7,00	3,15
13,87	14,48	Percentatge de la despesa sanitària en atenció primària	2023	1,04	0,61	16,68	10,68
2,15	2,30	Personal mèdic en atenció especialitzada per 1.000 hab.	2023	1,07	0,15	2,76	1,52
39,17	37,83	Utilització de hipolipemians en persones de 75 i més anys sense malaltia cardiovascular	2023	0,97	-1,34	20,08	27,83
83,90	83,96	Esperança de vida en néixer	2023	1,00	0,06	85,18	80,79
551,27	477,42	Despesa mitjana anual de consum per persona en béns i serveis sanitaris (euros)	2024	0,87	-73,85	706,94	379,97
11,59	12,52	Taxa ajustada d'hospitalització per infart agut de miocardi, per 10.000 hab.	2023	1,08	0,93	15,99	7,22
19,35	19,50	Anys de vida saludable als 65 anys	2023	1,01	0,15	21,76	15,84
45,16	48,72	Percentatge de la despesa en remuneració de personal	2023	1,08	3,56	53,40	38,05
16,64	20,92	Prevalença de consum de tabac en població adulta	2023	1,26	4,28	21,48	9,89
114,04	114,31	Taxa de mortalitat prematura per càncer, ajustada per edat, per 100.000 habitants	2023	1,00	0,27	144,54	98,21
3,87	4,31	Personal d'infermeria en atenció especialitzada per 1.000 hab.	2023	1,11	0,44	5,57	3,21

continua

Valor nacional	Valor de Balears, Illes (Ib)	Valor de població de 25 a 64 anys amb nivell d'estudis de 1r etapa d'educació secundària o inferior	Any	Balears/Espanya	Diferència Espanya-Balears	Màxim	Mínim
35,11	38,94	Proporció de població de 25 a 64 anys amb nivell d'estudis de 1r etapa d'educació secundària o inferior	2024	1,11	3,83	47,55	20,82
46,57	50,09	Valoració positiva de la coordinació entre els diferents professionals del sistema sanitari públic	2024	1,08	3,52	58,20	27,29
125,55	98,84	Temps mitjà d'espera (dies) per a una intervenció quirúrgica no urgent	2024	0,79	-26,71	177,52	48,09
4,30	1,89	Inaccessibilitat declarada als medicaments receptats per motius econòmics (en els últims 12 mesos)	2024	0,44	-2,41	6,58	1,27
1,71	1,72	Taxa d'hospitalització per complicacions agudes en pacients diabètics en el Sistema Nacional de Salut	2023	1,01	0,01	2,83	0,96
18,73	24,48	Taxa de mortalitat ajustada per edat per diabetis mellitus per 100.000 habitants	2023	1,31	5,75	38,04	7,40
49,42	50,84	Percentatge de població de 65 anys i més amb valoració positiva del seu estat de salut	2023	1,03	1,42	58,94	37,27
6,54	8,60	Taxa ajustada d'hospitalització per diabetis mellitus per 10.000 hab.	2023	1,31	2,06	11,21	4,50
689,20	814,76	Freqüentació d'urgències hospitalàries	2023	1,18	125,56	831,26	467,90
28,00	38,47	Percentatge de la població que declara que el soroll procedent de l'exterior del seu habitatge és molest	2023	1,37	10,47	72,58	10,91
8,20	9,00	Prevalença total de pacients amb IRaS (infeccions relacionades amb l'assistència sanitària) en hospitals d'aguts	2022	1,10	0,80	14,50	3,10
1,05	1,46	Percentatge de trauma obstètric en part vaginal no instrumentat en el Sistema Nacional de Salut	2023	1,39	0,41	1,84	0,42

Font: indicadors clau del Sistema Nacional de Salut. Ministeri de Sanitat.

QUADRE III-3.15. TAXA DE MORTALITAT PER SUÏCIDI PER COMUNITAT AUTÒNOMA I PER 100.000 HABITANTS (HOMES 2023)

	Totes les edats	Menys de 15 anys	de 15 a 29 anys	de 30 a 39 anys	de 40 a 44 anys	de 45 a 49 anys	de 50 a 54 anys	de 55 a 59 anys
Total Nacional	12,9	0,1	6,4	11,6	14,3	16,4	16,7	18,8
Andalusia	15,5	0,0	6,6	14,0	20,2	20,9	21,7	19,8
Aragó	12,6	0,0	5,6	16,6	20,2	12,2	7,4	21,7
Astúries	20,0	0,0	6,4	16,1	22,4	13,9	29,5	25,4
Illes Balears	9,7	0,0	4,7	10,1	11,5	9,0	17,9	11,5
Canàries	17,2	0,0	9,0	16,3	22,5	25,3	22,1	25,1
Cantàbria	11,2	0,0	9,6	3,2	4,4	15,7	12,7	22,2
Castella i Lleó	12,9	0,0	4,8	9,6	9,7	11,7	15,9	21,8
Castella-la Manxa	13,7	0,0	4,5	11,5	14,6	20,2	12,0	23,6
Catalunya	11,9	0,2	7,4	10,6	12,0	17,0	15,0	18,3
Com. Valenciana	12,8	0,0	6,9	14,6	15,3	17,1	16,1	18,5
Extremadura	12,1	0,0	4,8	11,1	8,0	7,5	17,0	16,3
Galícia	18,8	0,0	9,5	16,0	13,9	16,6	25,4	24,0
Madrid	8,1	0,4	5,4	7,0	7,6	11,2	11,6	12,2
Múrcia	10,9	0,0	6,9	9,0	15,6	19,1	11,5	16,0
Navarra	13,5	0,0	0,0	15,7	8,1	10,5	22,3	20,2
País Basc	9,7	0,0	4,7	5,9	16,5	13,9	10,1	16,5
La Rioja	12,5	0,0	8,0	0,0	16,3	28,8	15,4	8,3
Ceuta	9,6	0,0	11,7	17,9	0,0	0,0	32,8	33,0
Melilla	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,2	0,0

	de 60 a 64 anys	de 65 a 69 anys	de 70 a 74 anys	de 75 a 79 anys	de 80 a 84 anys	de 85 a 89 anys	90 i més anys
Total Nacional	17,4	16,8	15,5	92,2	28,5	36,6	44,8
Andalusia	23,1	21,6	16,5	156,2	35,1	51,1	65,8
Aragó	8,7	10,5	12,9	82,4	41,4	24,8	68,7
Astúries	36,4	17,0	6,8	121,7	72,2	80,1	17,4
Illes Balears	14,1	14,3	17,1	33,7	27,4	30,9	33,7
Canàries	21,6	32,8	11,0	144,6	28,6	33,4	0,0
Cantàbria	14,2	26,6	0,0	37,5	14,2	61,7	37,5
Castella i Lleó	14,0	11,1	19,6	84,8	31,8	32,7	28,3
Castella-la Manxa	18,0	20,1	18,3	37,6	52,2	45,6	56,5

continua

	de 60 a 64 anys	de 65 a 69 anys	de 70 a 74 anys	de 75 a 79 anys	de 80 a 84 anys	de 85 a 89 anys	90 i més anys
Catalunya	18,0	15,9	12,2	85,3	25,0	28,3	34,1
Com. Valenciana	14,2	15,0	13,6	94,1	24,9	44,4	41,2
Extremadura	12,3	3,2	19,9	19,4	62,5	52,2	135,8
Galícia	25,8	26,6	31,5	114,9	36,2	26,6	54,4
Madrid	10,2	11,6	10,0	66,4	7,2	31,5	24,9
Múrcia	17,5	8,4	10,5	180,5	21,4	10,8	22,6
Navarra	23,0	27,6	46,3	73,3	24,8	0,0	73,3
País Basc	10,4	6,1	16,2	62,0	10,4	20,7	72,3
La Rioja	9,0	21,3	26,0	0,0	24,1	110,4	0,0
Ceuta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Melilla	0,0	49,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Font: Elaboració pròpia a partir de "Defuncions per suïcidi" de l'INE 2023.

QUADRE III-3.16. TAXA DE MORTALITAT PER SUÏCIDI PER COMUNITAT AUTÒNOMA I PER 100.000 HABITANTS (DONES 2023)

	Totes les edats	Menys de 15 anys	de 15 a 29 anys	de 30 a 39 anys	de 40 a 44 anys	de 45 a 49 anys	de 50 a 54 anys	de 55 a 59 anys
Total nacional	4,4	0,2	2,6	4,0	5,0	5,3	6,3	6,6
Andalusia	4,4	0,0	1,3	4,7	4,5	7,6	7,4	6,0
Aragó	3,5	1,2	4,0	1,3	2,1	1,8	3,9	4,0
Astúries	7,6	4,0	6,7	6,0	16,3	9,2	4,8	7,2
Illes Balears	5,7	0,0	4,9	3,4	7,9	3,9	4,2	11,6
Canàries	4,8	0,0	2,7	4,1	3,4	3,1	11,2	7,6
Cantàbria	6,3	0,0	2,5	9,5	13,2	3,9	12,4	4,3
Castella i Lleó	5,1	0,0	3,9	6,7	10,0	3,3	6,4	3,1
Castella-La Manxa	2,4	0,0	1,2	0,0	2,6	1,2	5,0	8,9
Catalunya	4,2	0,4	2,5	2,8	6,3	5,7	5,9	5,3
Com. Valenciana	5,3	0,0	3,9	4,4	5,0	6,3	5,8	11,6
Extremadura	3,2	0,0	1,3	0,0	2,7	2,5	7,3	11,7
Galícia	4,7	0,0	4,1	6,2	3,0	6,0	5,5	3,8
Madrid	3,7	0,4	3,1	3,0	2,9	4,2	4,6	5,8
Múrcia	3,9	0,0	1,5	3,1	5,0	6,3	6,8	9,0
Navarra	5,6	0,0	0,0	13,4	0,0	18,2	19,3	12,2
País Basc	3,1	0,0	0,6	6,8	5,1	2,2	4,6	3,4
La Rioja	6,7	0,0	4,2	16,5	8,4	0,0	8,0	8,2
Ceuta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Melilla	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	0,0	0,0

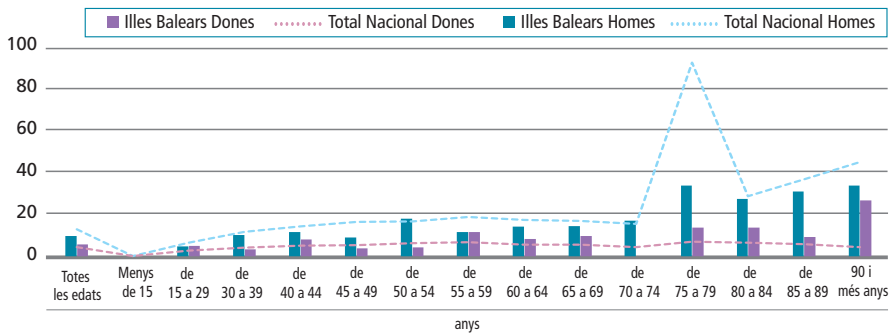
continua

	de 60 a 64 anys	de 65 a 69 anys	de 70 a 74 anys	de 75 a 79 anys	de 80 a 84 anys	de 85 a 89 anys	90 i més anys
Total nacional	5,7	5,5	4,4	7,1	6,6	5,8	4,3
Andalusia	8,2	4,5	6,0	6,2	6,5	2,2	1,8
Aragó	8,6	5,0	0,0	0,0	8,5	9,8	12,2
Astúries	4,7	7,5	11,3	12,7	0,0	5,3	13,1
Illes Balears	8,1	9,7	0,0	13,6	13,7	9,3	26,7
Canàries	6,5	8,1	9,9	7,2	0,0	4,9	0,0
Cantàbria	13,3	0,0	5,6	0,0	0,0	22,5	13,5
Castella i Lleó	4,3	7,4	7,2	7,7	6,0	6,5	5,0
Castella-La Manxa	4,2	0,0	2,1	7,2	3,1	3,6	0,0
Catalunya	4,0	6,8	2,0	7,4	10,2	9,2	5,5
Com. Valenciana	6,1	8,4	3,7	11,8	7,2	3,3	5,1
Extremadura	2,5	3,2	3,8	0,0	10,8	6,2	0,0
Galícia	7,0	4,4	8,3	5,0	3,4	9,6	2,6
Madrid	4,5	5,8	1,8	8,0	8,8	3,7	1,6
Múrcia	4,2	0,0	6,1	3,5	10,2	13,2	0,0
Navarra	0,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0
País Basc	3,6	4,1	1,5	6,7	2,4	2,9	0,0
La Rioja	8,9	10,3	12,3	0,0	0,0	0,0	26,6
Ceuta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Melilla	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Font: elaboració pròpia a partir de "Defuncions per suïcidi" de l'INE 2023.

Gràfic III-3.22.

Taxa de mortalitat per suïcidi a les Illes Balears i a Espanya per 100.000 habitants

Font: Elaboració pròpia a partir de «Defuncions per suïcidi» de l'INE 2023.

3.9.1. L'ESTRATÈGIA DE RECERCA I INNOVACIÓ EN SALUT DE LES ILLES BALEARS 2023-2027

El mes d'abril de 2025 es va publicar i es va resoldre la convocatòria d'ajudes de formació per a personal investigador no doctor en l'àmbit de la salut (PFIS-CAIB i PFIC-CAIB, BOIB núm. 41, de 3 d'abril de 2025), cofinançada pel Fons Social Europeu Plus (FSE+). Aquesta convocatòria s'alinea amb l'eix estratègic 3 de l'Estratègia de Recerca i Innovació en Salut de les Illes Balears 2023-2027, orientat al reforç del capital humà investigador, i representa un avanç en la consolidació de la carrera investigadora iniciada en exercicis anteriors.

Com a novetat destacada, aquesta convocatòria incorpora, per primera vegada a les Illes Balears, una modalitat específica de contractes de personal investigador clínic en formació (PFIC-CAIB), adreçada a professionals amb formació sanitària especialitzada, que permet compatibilitzar l'activitat assistencial amb la investigadora amb una dedicació del 50 % a cada tipus d'activitat. Aquesta iniciativa suposa un pas endavant en la integració de la recerca en la pràctica clínica i en el foment de perfils clínics i investigadors dins el sistema sanitari.

La convocatòria ha tingut una participació rellevant, amb un total de 37 sol·licituds presentades, de les quals 26 corresponen a la modalitat PFIS-CAIB i 11 a la modalitat PFIC-CAIB. Aquesta distribució evidencia un augment de l'interès a les Illes Balears dels perfils investigadors clínics. Pel que fa al perfil de les persones candidates, l'edat mitjana se situa en 29 anys, amb una distribució per sexe del 59,46 % en dones i del 40,54 % en homes.

En termes generals, s'observa més presència femenina, així com diferències segons la modalitat, amb perfils més joves en la modalitat predoctoral (PFIS) i perfils amb més experiència en la modalitat clínica (PFIC). En relació amb la direcció dels projectes de tesi, els directors i directores es distribueixen amb una presència significativa de perfils clínics, fet que evidencia la consolidació d'un model de recerca cada vegada més integrat amb l'activitat assistencial.

Pel que fa a les àrees científicotècniques, les sol·licituds es concentren principalment en salut pública, medicina personalitzada i biotecnologia aplicada a la salut, en línia amb les prioritats que estableix l'Estratègia. Aquesta distribució posa de manifest l'impuls cap a la medicina personalitzada i biotecnologia aplicada a la salut.

De les 37 sol·licituds presentades es van posar en marxa 6 nous contractes de quatre anys per a personal investigador no doctor i 4 nous contractes de tres anys per a personal investigador no doctor clínic, amb un pressupost total d'acord amb la convocatòria d'1.200.000 euros.

3.9.2. ANÀLISIS DE L'ACTIVITAT D'R+D A LA FUNDACIÓ INSTITUT D'INVESTIGACIÓ SANITÀRIA DE LES ILLES (IDISBA)

Després de la reacreditació assolida l'any 2024, que va suposar un reconeixement de la qualitat científica, organitzativa i de governança de l'Institut, l'any 2025 es caracteritza per una fase de consolidació dels seus indicadors d'activitat. En aquest sentit, les dades provisionals mostren una evolució positiva en la capacitat estructural del

sistema, amb un increment del nombre de personal investigador, que passa de 895 professionals l'any 2024 a 943 el 2025, així com un augment del nombre de grups de recerca, que s'incrementen de 56 a 58.

En l'àmbit de la recerca clínica, es constata una recuperació de l'activitat després de la tendència descendent dels darrers anys, amb un augment del nombre d'estudis clínics actius, que passen de 511 l'any 2024 a 539 el 2025, així com un increment dels estudis iniciats. Aquesta evolució és coherent amb el desenvolupament recent d'infraestructures i iniciatives estratègiques orientades a la recerca clínica, com la posada en marxa de la Unitat Balear d'Investigació Clínica i Assaigs Clínics (UBICEC), que contribueixen a reforçar la capacitat del sistema en aquest àmbit.

Pel que fa a la captació de projectes competitius, s'observa una lleugera disminució en els projectes nacionals públics concedits (de 19 l'any 2024 a 16 el 2025), així com en els projectes internacionals, que no registren noves concessions durant el darrer exercici.

En relació amb la producció científica, el nombre total de publicacions es manté en nivells elevats (578 l'any 2025), tot i una lleugera disminució respecte a l'any anterior. No obstant això, es produeix una millora en els indicadors de qualitat, amb un increment del percentatge de publicacions en el primer decil (D1), que passa del 26,31 % l'any 2024 al 29,69 % el 2025, i un manteniment de valors elevats en publicacions en el primer quartil (Q1), que se situen en el 65,63 %. En el [quadre 3.17](#), es presenten els principals indicadors d'activitat de l'IdIS-Ba corresponents a l'any 2025.

3.9.3. ANÀLISI DE L'ACTIVITAT DE LA BIBLIOTECA VIRTUAL DE LES ILLES BALEARS, BIBLIOSALUT

En continuïtat amb la tendència observada en anys anteriors, els indicadors d'activitat de 2025 reflecteixen una elevada utilització dels recursos disponibles, amb una evolució sostinguda en el nombre de consultes, accessos i descàrregues de continguts científics. Aquesta activitat posa de manifest la consolidació de Bibliosalut com a eina essencial per a la pràctica clínica basada en l'evidència i per al desenvolupament de la recerca biomèdica a les Illes Balears. Els principals indicadors d'activitat de Bibliosalut de 2025 es resumeixen en el [quadre III-3.18](#).

Així mateix, es manté una alta demanda dels serveis de suport a la recerca, especialment en àmbits com la cerca bibliogràfica especialitzada, el suport a la publicació científica i l'assessorament en l'accés a la informació, fet que evidencia el paper de Bibliosalut com a agent facilitador en la generació i transferència de coneixement.

L'accés als recursos i serveis de Bibliosalut es facilita a través del portal web Bibliosalut.com, que l'any 2025 ha comptat amb 128.738 visites (353 visites diàries), un 8 % menys que l'any anterior. Els usuaris de Bibliosalut s'han descarregat l'any 2025 411.545 documents a text complet, un 5,73 % més que l'any anterior. D'altra banda, 3.610 professionals del sistema sanitari públic de les Illes Balears han accedit l'any 2025 als recursos i serveis de Bibliosalut mitjançant l'accés remot, cosa que suposa un augment del 24 % respecte a l'any anterior. Pel que fa al Servei d'Obtenció de Documents (SOD), 1.007 usuaris de

Bibliosalut han realitzat 9.150 peticions de documents, i s'han rebut 2.400 peticions d'altres biblioteques sanitàries d'Espanya, de les que en van poder servir 2.194.

L'any 2025 Bibliosalut ha impartit 34 activitats de formació d'usuaris, 16 cursos en línia, 10 sessions presencials i 8 sessions en línia, amb un total de 178 hores docents. En aquestes activitats han participat un total de 742 usuaris. El nombre de consultes rebudes al servei d'atenció a l'usuari, Pregunta a Bibliosalut, ha estat de 121. Durant l'any 2025 s'han publicat 889 notícies a Infosalut.com, el butlletí de gestió del coneixement del sistema sanitari públic de les Illes Balears. El nombre de visites a la web Infosalut ha estat de 98.809 l'any 2025, amb 134.989 pàgines vistes. Pel que fa a les xarxes socials de Bibliosalut, el 2025 s'han publicat 1.251 tuits al compte @bibliosalut, 6.671 al compte @infosalut i 668 al compte @docusalut.

3.9.4. ANÀLISI DE L'ACTIVITAT DEL COMITÈ D'ÈTICA DE LA INVESTIGACIÓ AMB MEDICAMENTS DE LES ILLES BALEARS (CEIM-IB)

El Comitè d'Ètica de la Investigació de les Illes Balears (CEI-IB), actualment acreditat com a Comitè d'Ètica de la Investigació amb Medicaments (CEIm-IB), s'ha reunit 13 vegades aquest any 2025, ha gestionat un total de 380 estudis, dels quals ha avaluat 183 estudis. Es resumeix en el **quadre III-3.19** la resolució del nombre i tipus d'estudis presentats: notificats (avaluats per altres comitès) i avaluats, i d'aquests quants se n'han aprovat, denegat, han estat pendents de resposta o bé no han

estat considerats com a avaluables durant l'annualitat 2025.

3.10.

BARÒMETRE SANITARI

Un element important per avaluar la qualitat del sistema sanitari és conèixer el grau de satisfacció de la ciutadania amb els serveis sanitaris públics. Dintre de la cadena de valor de salut, guanya pes aquesta percepció. Aquesta informació ajuda a identificar àrees de millora i fa possible que els decisors en matèria de política sanitària rebin els inputs generats de la relació dels usuaris i ciutadans amb els serveis sanitaris.

Per fer una aproximació a les expectatives i experiències de les persones que utilitzen el sistema sanitari, proposam utilitzar alguns dels indicadors del Baròmetre sanitari. El Baròmetre sanitari és un estudi d'opinió que anualment dur a terme el Ministeri de Sanitat des de l'any 1993. Això ens permet, a més d'obtenir la informació de l'indicador, poder-ne observar l'evolució al llarg del temps. L'estudi ofereix informació desagregada i amb significació per comunitat autònoma, cosa que fa possible comparar els resultats de la CAIB amb els de la resta de comunitats autònomes i amb l'Estat. Hem seleccionat cinc preguntes que ens han semblat les més rellevants per analitzar la percepció que els usuaris i ciutadans tenen del sistema sanitari.²

2. L'informe complet està disponible: https://www.sanidad.gob.es/estadEstudios/estadisticas/BarometroSanitario/home_BS.htm

QUADRE III-3.17. EVOLUCIÓ DELS RESULTATS A L'IDISBA DELS ÚLTIMS CINC ANYS (2021-2025)*					
Activitats IdISBa	2021	2022	2023	2024	2025*
Nre. personal investigador	789	823	828	895	943
Nre. grups d'investigació	53	56	55	56	58
Projectes competitius					
Nre. projectes propis concedits	7	9	8	2	6
Nre. projectes nacionals públics concedits	11	10	13	19	16
Nre. projectes nacionals privats concedits	3	1	3	6	3
Nre. projectes internacionals totals concedits	5	5	4	2	0
Estudis clínics					
Nre. estudis clínics iniciats	134	153	126	116	123
Nre. estudis clínics actius	871	748	636	511	539
Publicacions					
Nre. publicacions totals	679	591	573	614	578
Nre. publicacions index. amb factor d'impacte	621	565	545	555	512
% publicacions en Q1	54	55,93	51,41	67,93	65,63
% publicacions en D1	19	16,99	19,45	26,31	29,69
Activitats transferència d'innovació					
Patents	1	2	1	1	1
Spin off		1		0	0

Font: elaboració pròpia partir de les dades de l'IdISBa.

* Dades provisionals.

QUADRE III-3.18. INDICADORS DE BIBLIOSALUT (2025)

Indicadors	Quantitat
Usuaris que han accedit als recursos i serveis (accés remot)	3.610
Visites web Bibliosalut.com	128.738
Mitjana de visites diàries a Bibliosalut.com	353
Descàrregues de documents a text complet	435.145
Nombre de revistes electròniques	1.866
Nombre de llibres electrònics	3.092
Peticions Servei d'Obtenció de Documents (SOD)	9.150
Usuaris que han fet servir el SOD	1.007
Activitats formació d'usuaris	34
Usuaris que han participat en les activitats formatives	742
Consultes Pregunta a Bibliosalut (SAU)	121
Notícies publicades a Infosalut.com	889
Visites web Infosalut.com	98.809
Pàgines vistes web Infosalut.com	134.989
Documents accessibles al repositori institucional Docusalut	6.810
Nombre de piulades de @bibliosalut	1.251
Nombre de piulades de @infosalut	6.671
Nombre de piulades de @docusalut	668

Font: elaboració pròpia a partir de la Biblioteca Virtual de Ciències de la Salut de les Illes Balears (Bibliosalut 2025).

QUADRE III-3.19 NOMBRE I TIPUS D'ESTUDIS PRESENTATS, AVALUATS I NOTIFICATS AL CEIm-IB (2025)

	Presentats	Notificats	Avaluats	Aprovats
Tipus d'estudis	Nombre			
Assajos clínics amb medicaments	72	67	5	5
Estudis observacionals amb medicaments	117	89	28	20
Productes sanitaris	6	1	5	5
Projectes de recerca	178	40	138	101
Casos clínics	7	0	7	6
Total	380	197	183	137

	Denegats	Cancel·lats	Pendents	No avaluables
Tipus d'estudis	Nombre			
Assajos clínics amb medicaments	0	0	0	0
Estudis observacionals amb medicaments	5	0	2	1

continua

	Denegats	Cancel·lats	Pendents	No avaluables
Tipus d'estudis	Nombre			
Productes sanitaris	0	0	0	0
Projectes de recerca	0	0	30	7
Casos clínics	0	0	0	1
Total	5	0	32	9

Font: elaboració pròpia a partir del Comitè d'Ètica de la Investigació amb Medicaments de les Illes Balears (CEIm-IB 2025).

Hem seleccionat les respostes des de l'any 2014 fins a l'any 2024 per oferir la sèrie temporal. Veureu que a les gràfiques hi ha una ruptura de la sèrie els anys 2020 i 2021, anys en què, a causa de la pandèmia, no es va fer l'enquesta. La primera pregunta seleccionada, "De les afirmacions següents, quina expressa millor la seva opinió sobre el funcionament del sistema sanitari al nostre país?", ens mostra l'opinió dels usuaris sobre el funcionament general del sistema sanitari. S'observa que al voltant del 65 % de les persones enquestades a les Illes Balears té una opinió bona sobre això. La percepció continua sent millor a les Illes Balears que respecte a la mitjana de l'SNS, més de 10 punts percentuals, tendència que es manté tota la sèrie.

Pel que fa a les respostes que consideren que el sistema sanitari necessita canvis fonamentals o fins i tot refer-ho de nou, el percentatge d'aquesta resposta a la CAIB se situa en el 35 % l'any 2024, que es troba millor que la percepció general de l'SNS i se situa quasi 10 punts percentuals per sobre (vegeu el [gràfic III-3.23](#)).

La segona pregunta seleccionada fa referència a la valoració de l'atenció rebuda a

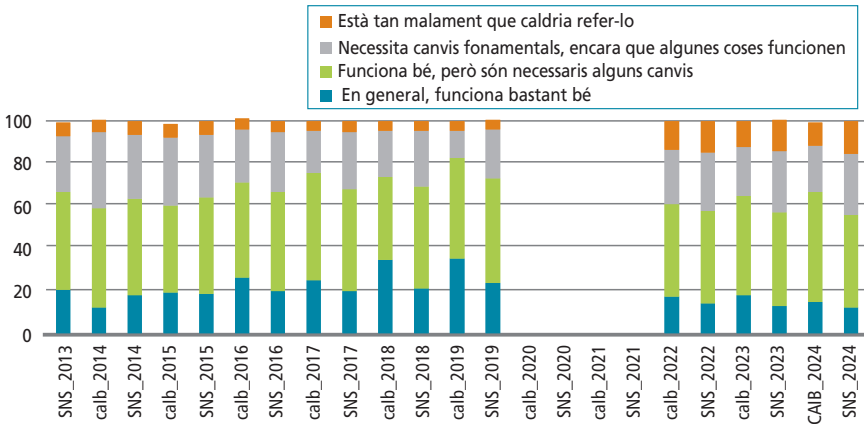
atenció primària. És destacable que el percentatge d'enquestats que considera que ha rebut una atenció bona o molt bona en atenció primària a la CAIB (85,2 %) recupera la seva percepció; també es recupera en el cas de la mitjana estatal respecte als anys anteriors (vegeu el [gràfic III-3.24](#)).

Respecte a l'atenció rebuda a les urgències, el 77,1 % d'enquestats considera que ha rebut una atenció bona o molt bona en l'última urgència. Es visualitza una recuperació en la percepció dels usuaris similar a la que es va identificar en l'apartat anterior. En aquest cas, és notori que tot i que la percepció ha davallat respecte als anys previs a la pandèmia, es mostra una tendència a la recuperació i a situar-se per sobre la mitjana de l'SNS (76 %) (vegeu el [gràfic III-3.25](#)).

En el cas del percentatge d'enquestats que considera que ha rebut una atenció bona o molt bona en hospitalització a les Illes Balears, s'arriba al 95,2 %. Aquesta valoració també identifica una recuperació enfront la forta caiguda de l'enquesta de l'any 2023 i situa la CAIB de nou per sobre la mitjana estatal (87,90 %) (vegeu el [gràfic III-3.26](#)).

Gràfic III-3.23.

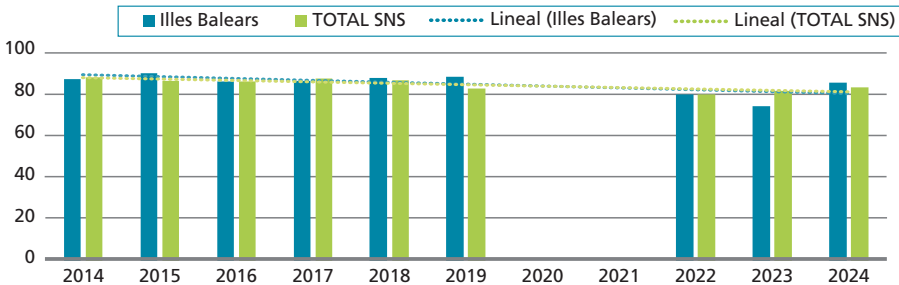
De les afirmacions següents, quina expressa millor la vostra opinió sobre el funcionament del sistema sanitari? (2014-2024)

Font: Baròmetre sanitari. Ministeri de Sanitat.

Gràfic III-3.24.

Percentatge de persones enquestades que considera que ha rebut una atenció bona o molt bona en atenció primària (2014-2024)

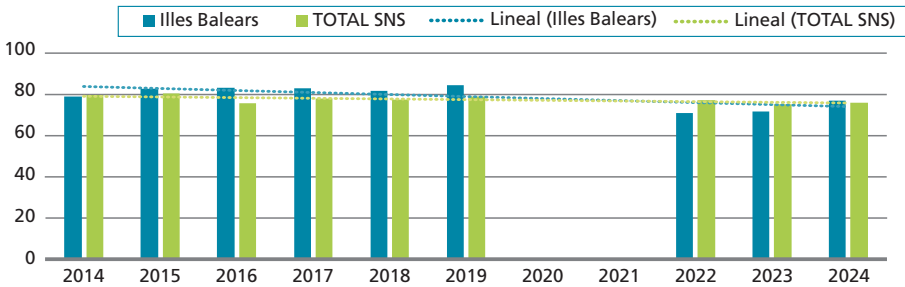
Font: Baròmetre sanitari. Ministeri de Sanitat.

Finalment, pel que fa a la percepció que tenen els usuaris sobre el comportament de la llista d'espera, es pot veure que les persones que opinen que les llistes d'espera han millorat és inferior a l'any anterior tant a la CAIB com a l'SNS; la CAIB (6,8 %) se situa per sota l'SNS (8,3 %). Per con-

tra, puja el percentatge de persones que pensen que han empitjorat, tant a les Illes Balears (33,9 %) com al conjunt de l'SNS (35,6 %). Augmenta, en els dos casos, la percepció que les llistes d'espera continuïn igual i s'acosten al 60 % (vegeu el gràfic III-3-27).

Gràfic III-3.25.

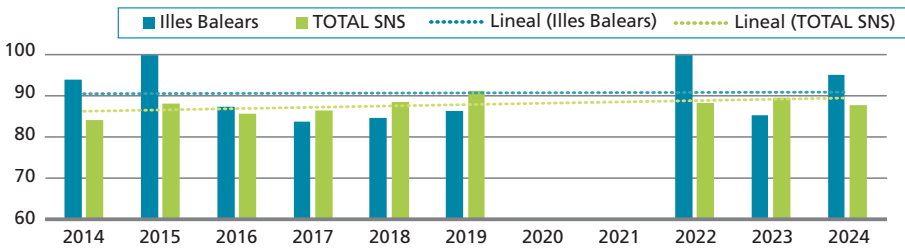
Percentatge de persones enquestades que considera que ha rebut una atenció bona o molt bona en la darrera urgència (2014-2024)

Font: Baròmetre sanitari. Ministeri de Sanitat.

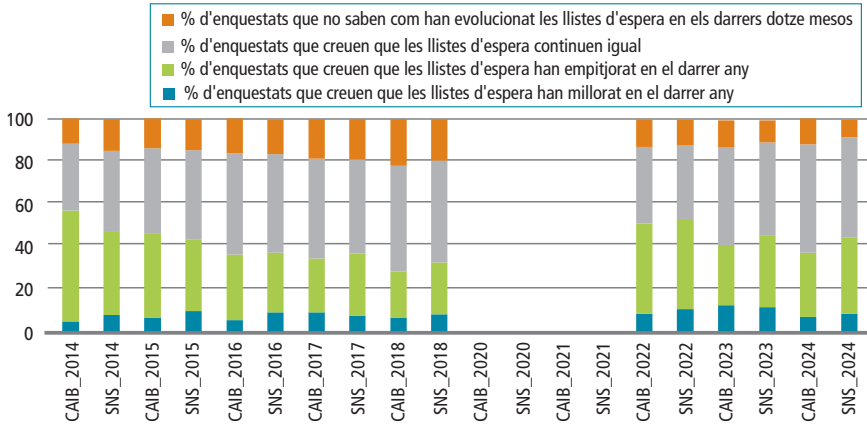
Gràfic III-3.26.

Percentatge de persones enquestades que considera que ha rebut una atenció bona o molt bona en hospitalització (2013-2023)

Font: Baròmetre sanitari. Ministeri de Sanitat.

Gràfic III-3.27.
Percepció de la situació de les llistes d'espera (2014-2024)

Font: Baròmetre sanitari.

4

EDUCACIÓ

En el capítol d'educació de la memòria, s'ofereixen les principals dades i indicadors per contribuir al debat i la discussió pública sobre les característiques i necessitats de l'educació a les Balears. Es tracta d'un context geogràfic insular, amb dues llengües oficials, impactat per un model economicoturístic amb una demanda específica de mà d'obra i amb un pes demogràfic rellevant de la població immigrada. Tots aquests aspectes conflueixen a configurar una realitat heterogènia que comporta la necessitat d'analitzar el fenomen educatiu amb rigor i evidència, acudint a l'explotació secundària de dades oficials per aproximar-nos a un millor coneixement d'aquesta realitat educativa. En aquest sentit, s'estudien indicadors rellevants, com l'evolució de l'alumnat matriculat en ensenyaments de règim general i de règim especial, la situació en l'educació de persones adultes, el percentatge d'alumnat estranger, les taxes d'escolarització, conceptes com l'esperança de vida escolar, les taxes brutes de graduació i els percentatges de població que no completen cap nivell d'educació postobligatòria, entre d'altres.

En relació amb el [quadre III-4.1](#), relatiu al total d'alumnat matriculat en ensenyament de règim general, cal assenyalar un tímid augment de l'1 % en les xifres absolutes del curs 2024-2025 en comparació amb el curs anterior. El quadre fa

referència als nivells educatius de règim general, amb l'excepció dels estudis de formació professional, que s'estudien en altres capítols d'aquesta memòria. Si s'observa tot el període analitzat, els primers cursos hi ha un lleuger descens en el nombre d'alumnes, que baixa entre els cursos 2019-2020 i 2020-2021, segurament per causes demogràfiques (nombre d'infants i adolescents en aquelles franges d'edat). A partir del curs 2021-2022 s'inverteix la tendència, que augmenta un 1,2 % en el curs 2022-2023 i un 1 % en el curs 2023-2024. Respecte a les xifres del curs 2024-2025, s'ha d'apuntar que un 51,5 % són homes i un 62,4 % està matriculat en centres públics.

L'educació infantil de primer cicle (de zero a tres anys) ha crescut un 33,6 % entre els cursos 2019-2020 i 2024-2025 i un 7,9 % entre el darrer curs objecte d'anàlisi (el 2024-2025) i el curs anterior. El fort creixement cal atribuir-lo a més intensitat de les polítiques en els darrers anys per augmentar l'escolarització infantil, amb la implementació de la gratuïtat. En aquesta franja, un 56,4 % de l'alumnat està matriculat en centres públics. En l'educació infantil de segon cicle (de quatre a sis anys), el nombre total d'alumnes ha descendit un 9,5 % entre els cursos 2019-2020 i 2024-2025 (i un 1,7 % respecte al curs anterior, el 2023-2024), la qual cosa evidencia el descens de natali-

tat ocorregut en l'àmbit demogràfic, no compensat, en aquest cas, amb l'arribada d'alumnat de famílies immigrades. En aquesta etapa, l'alumnat en centres públics representa el 61,7 % del total.

En educació primària, l'alumnat ha baixat un 3,3 % entre el curs 2019-2020, primer curs analitzat, i el curs de referència, el 2024-2025, mentre que respecte al curs passat el descens és del 0,4 %. Amb l'excepció del curs 2022-2023, en què hi va haver un petit augment, la tendència del període analitzat és a la baixa. El total d'alumnat en centres públics és del 62,6 %, un percentatge que es manté en nivells similars al dels altres nivells educatius de règim general.

A diferència dels altres nivells educatius dels ensenyaments de règim general, l'educació secundària obligatòria (ESO) manté una tendència ascendent en el període estudiat, probablement per la incorporació de fills de famílies immigrades i perquè el descens de la natalitat no va ser tan pronunciat en aquesta franja d'edat. Entre 2019-2020 i 2024-2025, l'augment va ser del 6,8 %, amb lleugers ascensos en cada curs respecte al curs immediatament anterior. La proporció d'alumnat escolaritzat en centres educatius públics és del 62,6 %.

A batxillerat, les xifres presenten una trajectòria ascendent entre els cursos 2019-2020 i 2024-2025, amb un creixement del 13,1 %. Respecte al curs anterior al de referència, l'augment és de l'1,5 %. L'alumnat escolaritzat en educació pública en aquest nivell educatiu és del 66,8 %, 4,4 punts per damunt la mitjana

de tots els nivells educatius de règim general estudiats.

En el **quadre III-4.2**, s'estudia l'alumnat matriculat en ensenyaments de règim especial. El total d'alumnes en el curs 2024-2025 és de 14.320 alumnes, amb un 63,3 % de dones, per tant, un predomini femení en aquest tipus d'estudis. Pel que fa a la trajectòria dels darrers cursos, la matriculació en aquests estudis ha crescut en un 7,4 % entre els cursos 2021-2022 i 2024-2025. La tendència presenta oscil·lacions, amb descensos entre el curs 2021-2022 i 2022-2023, i augment en els dos cursos posteriors.

Amb diferència, els estudis amb matriculació més nombrosa són els d'ensenyaments d'idiomes, amb un total de 10.755 alumnes i un augment del 4,2 % en el període estudiat. Cal assenyalar que els estudis experimenten un descens fins al curs 2023-2024 i després reverteixen la tendència: entre els cursos 2023-2024 i 2024-2025 l'augment és de l'11,2 %. La feminització d'aquests estudis és alta, amb la presència d'un 63,9 % de dones.

A bastanta distància, els ensenyaments següents de règim especial amb més presència d'alumnat són els ensenyaments de música, amb un total de 2.434 alumnes. La trajectòria, amb oscil·lacions (descens en el curs 2022-2023), presenta un creixement del 24,1 % en matrícules (període de 2021-2022 a 2024-2025). En el curs 2024-2025, el percentatge de dones és del 54,5 %, amb un balanç homes-dones més equilibrat quan es compara amb altres ensenyaments de règim especial.

QUADRE III-4.1. ALUMNES MATRICULATS EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL PER NIVELLS EDUCATIUS (1)

	Curs 2019-2020	Curs 2020-2021	Curs 2021-2022	Curs 2022-2023	Curs 2023-2024
Total	175.679	173.243	173.549	175.695	176.914
Educació infantil - primer cicle	8.713	7.397	8.400	9.454	10.782
Educació infantil - segon cicle	32.623	31.301	30.859	30.046	29.521
Educació primària	71.859	70.347	69.879	70.209	69.776
Educació especial	887	887	910	935	1.006
ESO	47.861	48.812	49.446	50.754	51.288
Batxillerat	12.580	13.265	13.354	13.575	14.014
Batxillerat a distància	998	1.086	470	490	527

	Curs 2024-2025				
	Total	Homes	Dones	Centres públics	Centres privats
Total	177.119	91.331	85.788	110.630	66.489
Educació infantil - primer cicle	11.641	6.083	5.558	6.566	5.075
Educació infantil - segon cicle	29.026	14.955	14.071	17.921	11.105
Educació primària	69.531	36.262	33.269	43.573	25.958
Educació especial	1.024	681	343	334	690
ESO	51.120	26.660	24.460	32.173	18.947
Batxillerat	14.232	6.448	7.784	9.518	4.714
Batxillerat a distància	545	242	303	545	-

Font: Estadística dels ensenyaments no universitaris. Ensenyaments no universitaris. Alumnes matriculats. Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

(1) No s'inclouen aquí les dades de cicle formatiu, disponibles a l'apartat sobre formació professional.

Els ensenyaments de dansa ocupen el tercer lloc, amb 349 alumnes i un descens del 0,6 % fins al curs 2024-2025. En aquests estudis, el grau de feminització és el més elevat dels considerats en aquesta modalitat d'ensenyaments, amb un 89,7 % de dones. En el quart lloc quant a nombre d'alumnes, trobam els ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, amb un total de 710 alumnes i un creixement del 70 % en el període estudiat. És el creixement més alt dels ensenyaments de règim general estudiats aquí. Aquests estudis també te-

nen una presència majoritària de dones, amb un 75,3 %. Els ensenyaments esportius se situen en cinquè lloc, amb 110 alumnes i un descens del 52,4 % entre els cursos 2021-2022 i 2024-2025. Aquests estudis tenen més presència masculina entre l'alumnat matriculat, amb un 61,8 % d'homes. En el darrer lloc, hi ha els estudis d'art dramàtic, amb 62 alumnes en el curs 2024-2025 i un descens del 0,6 % en el període estudiat. La taxa de feminització d'aquests estudis és la segona més elevada, amb un 79 % de dones.

QUADRE III-4.2. ALUMNES MATRICULATS EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM ESPECIAL								
	Curs 2021-2022		Curs 2022-2023		Curs 2023-2024		Curs 2024-2025	
	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Homes	Dones
Total ensenyaments de règim especial	13.417	12.418	13.418	14.420	13.418	14.420	5.283	9.137
Total ensenyaments d'arts plàstiques i disseny	263	302	750	710	750	710	175	535
CFGM arts plàstiques i disseny	75	94	87	109	87	109	46	63
CFGS arts plàstiques i disseny	188	208	202	145	202	145	39	106
Estudis superiors de disseny	s. d.	s. d.	461	456	461	456	90	366
Total ensenyaments de música	2.187	2.054	2.410	2.434	2.410	2.434	1.108	1.326
Ensenyaments elementals de música	1.324	1.258	1.630	1.644	1.630	1.644	757	887
Ensenyaments professionals de música	672	620	625	633	625	633	263	370
Ensenyaments superiors de música	191	176	155	157	155	157	88	69
Total ensenyaments de dansa	351	335	344	349	344	349	36	313
Ensenyaments elementals de dansa	223	199	199	189	199	189	20	169
Ensenyaments professionals de dansa	128	136	145	160	145	160	16	144
Total ensenyaments d'art dramàtic	67	64	67	62	67	62	13	49
Total ensenyaments d'idiomes	10.318	9.506	9.667	10.755	9.667	10.755	3.883	6.872
Ensenyament d'idiomes nivell bàsic A1	1.952	1.875	2.069	2.142	2.069	2.142	784	1.358

continua

	Curs 2021-2022		Curs 2022-2023		Curs 2023-2024		Curs 2024-2025		
	Total		Total		Total		Total	Homes	Dones
Ensenyament d'idiomes nivell bàsic A2	1.212		1.289		1.408		1.582	539	1.043
Ensenyament d'idiomes nivell intermedi B1	1.700		1.598		1.511		1.568	564	1.004
Ensenyament d'idiomes nivell intermedi B2	3.009		2.656		2.580		2.460	949	1.511
Ensenyament d'idiomes nivell avançat C1	1.002		1.005		934		867	279	588
Ensenyament d'idiomes nivell avançat C2	289		336		237		273	85	188
Total ensenyament d'idiomes nivell bàsic a distància	355		112		299		482	177	305
Total ensenyament d'idiomes nivell intermedi a distància	564		408		458		948	349	599
Total ensenyament d'idiomes nivell avançat a distància	235		227		171		433	157	276
Total ensenyaments esportius	231		157		180		110	68	42
Ensenyaments esportius (grau mitjà)	228		155		179		110	68	42
Ensenyaments esportius (grau superior)	3		2		1		0	0	0

Font: Estadística dels ensenyaments no universitaris. Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

L'educació de persones adultes esdevé sovint una segona oportunitat per a aquelles persones joves que, després de deixar els estudis, volen reprendre el seu projecte formatiu i ampliar el seu nivell educatiu. En aquesta modalitat educativa, les taxes d'escolarització de les Illes Balears, en el grup d'edat 16-24 anys, considerant ensenyaments inicials i educació secundària per a persones adultes, són de les més altes de l'Estat.¹

La matrícula dels estudis d'educació de persones adultes de caràcter formal en el curs 2024-2025 es distribueix de més a menys, en l'educació secundària per a persones adultes —presencial i a distància— (3.006 persones/3.194 el curs anterior), els ensenyaments inicials (1.351) i la preparació de proves lliures de graduació d'ESO (22), així com la preparació de proves d'accés als cicles formatius d'FP (402) i per als majors de 25 anys (554) (**quadre III-4.3**).

En el curs 2024-2025, la matrícula en l'Educació de persones adultes de caràcter no formal es concentra en dues modalitats: l'ensenyament de llengua castellana per a immigrants, que suma un total de 2.532 estudiants (2.325 el curs anterior), i l'ensenyament del català, amb 2.009 (1.725 el curs anterior).

La matrícula de dones en tots els ensenyaments d'educació de persones adultes és predominant a la dels homes, amb un 53,38 % de la matrícula en els estudis de

caràcter formal i un 59,46 % en els de caràcter no formal. En algunes modalitats d'aquests estudis, els percentatges arriben al 81,82 % (en el cas de la preparació de proves lliures per obtenir el Graduat en ESO), al 72,62 % (ensenyament en llengua catalana) o al 60,29 % (preparació de la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys). En els estudis de llengua castellana per a immigrants s'identifica un descens de la matrícula femenina entre els cursos 2022-2023 (62,99 %), 2023-2024 (52,8 %) i 2024-2025 (48,06 %).

La realitat sociodemogràfica de les Illes explica que tengui la proporció més alta d'alumnat estranger en els ensenyaments de règim general no universitaris.² La presència d'alumnat nouvingut al sistema escolar de les Illes és remarcable: en el curs 2023-2024, un 18,3 % de l'alumnat de les Balears és estranger. Fent una lectura evolutiva del pes de l'alumnat nouvingut sobre el total de la població escolar de Balears, observam una tendència ascendent continuada que, des de 2018-2019 (amb un 15,5 %), suposa un increment de 2,8 punts. En el període analitzat, l'evolució dels percentatges estatals també ha estat de 2,4 punts, tot i que la distància entre aquests percentatges s'ha reduït: del 9,9 % de 2018-2019 s'ha passat al 12,3 % de 2023-2024 (**quadre III-4.4**).

L'anàlisi des de la titularitat dels centres mostra un predomini de la matrícula de l'alumnat nouvingut en centres públics. Tot i així, quan es compara la distància entre la matrícula pública i privada amb el conjunt de l'Estat, es posa de manifest una

1. INEE (2025). *Sistema estatal de indicadores de la educación 2025*. Instituto Nacional de Evaluación Educativa. Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes. https://www.libreria.educacion.gob.es/libro/sistema-estatal-de-indicadores-de-la-educacion-2025_185897/

2. Vegeu la nota 1.

distribució més equitativa de la matrícula de l'alumnat nouvingut. Analitzant l'evolució entre els cursos 2018-2019 i 2023-2024, comprovam que el percentatge als centres públics ha augmentat en 2,1 punts percentuals, mentre que als centres privats l'evolució ha estat de 4,1 punts.

En el darrer curs analitzat (2023-2024), la distància entre la matrícula en centres públics i en centres privats és més àmplia en el conjunt estatal (4,2) que a les Balears (2). El percentatge d'alumnat nouvingut als centres públics autonòmics (19 %), és superior a la mitjana dels centres estatals (13,7 %). La diferència s'amplia encara més entre les xifres autonòmiques dels centres privats (17 %) i dels centres estatals (9,5 %).

Els indicadors que es consideren en l'anàlisi de la qualitat de la docència són diversos. Un és la mitjana d'alumnat per professor ([quadre III-4.5](#)). En el període de referència d'aquest informe, aquesta mitjana continua la tendència descendent d'anys anteriors, i baixa de 10,8 a 10,1 alumnes per professor (0,7 punts). En el curs 2023-2024 la mitjana autonòmica d'alumnes per professor (10,1) és més baix que la mitjana espanyola (11,1), tot i el lleu descens de les xifres estatals (0,9) en el període analitzat (descens de 0,7 a les Balears).

En el cas dels centres privats, les mitjanes d'alumnat per professor (12,5) són superiors a les dels centres públics (9,1). No obstant això, l'anàlisi entre centres públics i centres privats mostra una tendència descendent a tots. En el període analitzat, els centres públics de les Balears han experi-

mentat una reducció de les ràtios de 0,8 punts (1 punt en el conjunt estatal) i els centres privats de 0,6 (0,7 estatal).

Les trajectòries diferencials entre les Balears i el conjunt d'Espanya es veuen definides a partir d'indicadors com l'esperança de vida escolar i les taxes d'escolarització en els ensenyaments posteriors als obligatoris: (a) L'esperança de vida escolar és un indicador que, ateses les dades de l'escolarització, indica quina és la probabilitat de mantenir-se o abandonar el sistema educatiu. El càlcul permet fer una previsió dels anys d'escolarització que té un nin o nina amb 6 anys. En conjunt, el territori de les Balears mostra una esperança inferior a la mitjana estatal i els homes es troben en una situació desfavorable. (b) Les taxes netes d'escolarització en les etapes postobligatòries informen sobre la continuïtat dels estudis i la tipologia de trajectòries d'inserció laboral dels joves d'un determinat territori.

L'esperança de vida escolar al curs 2023-2024 ([quadre III-4.6](#)) a les Balears (14,7) és 3 anys inferior a la mitjana estatal (17,7). Des d'una perspectiva de gènere, tant en l'àmbit estatal com autonòmic, la previsió de permanència en el sistema educatiu és més àmplia entre les dones: 15,1 anys en el cas de les Balears i 18,3 anys en el conjunt estatal.

Distingint l'abans i el després dels estudis universitaris, l'esperança de vida escolar a les Balears és de 13,5 anys en educació no universitària i 1,2 anys en l'educació universitària. Aquestes taxes són inferiors a les mitjanes estatals: 14,4 i 3,3 anys, respectivament.

QUADRE III-4.3. ALUMNES MATRICULATS EN EDUCACIÓ D'ADULTS PER ENSENYAMENT						
	Curs 2019-2020	Curs 2020-2021	Curs 2021-2022	Curs 2022-2023	Curs 2023-2024	
Educació d'adults de caràcter formal						
Total	5.020	6.648	5.416	5.191	5.290	
Ensenyaments inicials	-	-	-	1.039	1.145	
Educació secundària per a persones adultes (presencial i a distància)	3.784	5.469	4.397	3.213	3.194	
Preparació de proves lliures per a l'obtenció del graduat en ESO	32	38	14	25	16	
Preparació de la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys	629	624	555	548	578	
Preparació de la prova d'accés a cicles formatius d'FP	575	517	450	366	357	
Total	5.533	6.312	7.367	6.354	9.033	
Educació d'adults de caràcter no formal						
Llengua castellana per a immigrants	4.056	3.218	3.840	4.348	2.325	
Altres llengües de l'Estat	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	1.725	
Altres ensenyaments de caràcter no formal	1.477	3.094	3.527	2.006	4.983	
	Curs 2024-2025	Homes 24-25	Dones 24-25	% de dones (2024/2025)	% de dones (2023/2024)	
Educació d'adults de caràcter formal						
Total	5.335	2.487	2.848	53,38	52,74	
Ensenyaments inicials	1.351	579	772	57,14	58,78	
Educació secundària per a persones adultes (presencial i a distància)	3.006	1.500	1.506	50,10	47,68	
Preparació de proves lliures per a l'obtenció del graduat en ESO	22	4	18	81,82	87,50	
Preparació de la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys	554	220	334	60,29	64,36	
Preparació de la prova d'accés a cicles formatius d'FP	402	184	218	54,23	58,26	
Total	9.802	3.974	5.828	59,46	61,9	
Llengua castellana per a immigrants	2.532	1.315	1.217	48,06	52,8	
Altres llengües de l'Estat	2.009	550	1.459	72,62	70,9	
Altres ensenyaments de caràcter no formal	5.261	2.109	3.152	59,91	63,1	

Font: Estadística dels ensenyaments no universitaris. Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

QUADRE III-4.4. PERCENTATGE D'ALUMNES ESTRANGERS EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL NO UNIVERSITARIS A LES ILLES BALEARS PER NIVELLS I TITULARITAT DELS CENTRES (QUADRE EVOLUTIU) (1)

			Total (2)	Educació infantil	Educació primària	ESO	Batxillerats (3)	Altres programes formatius	
TOTS ELS CENTRES									
Total centres	2018-2019	Espanya	9,9	9,8	11,6	9,4	6,5	28,0	
		Illes Balears	15,5	15,8	18,3	14,8	9,3	15,8	
	2019-2020	Espanya	10,0	9,9	11,9	9,3	6,7	30,9	
		Illes Balears	15,7	15,7	18,9	14,8	10,3	18,2	
	2020-2021	Espanya	10,4	10,1	12,4	9,9	6,7	26,9	
		Illes Balears	16,3	15,7	19,6	15,8	11,2	22,7	
	2021-2022	Espanya	11,4	10,8	13,7	11,5	7,1	28,1	
		Illes Balears	17,7	16,8	21,3	18,0	11,3	25,3	
	2022-2023	Espanya	12,2	11,1	14,6	12,7	7,3	31,7	
		Illes Balears	18,3	16,6	21,8	19,4	11,6	21,2	
	2023-2024	Espanya	12,3	11,2	14,8	12,9	7,5	27,6	
		Illes Balears	18,3	16,6	21,8	19,4	11,6	21,2	
	CENTRES PÚBLICS								
	Centres públics	2018-2019	Espanya	11,5	12,1	13,8	10,7	7,1	26,7
Illes Balears			16,9	17,8	20,4	16,3	10,2	5,6	
2019-2020		Espanya	11,6	12,0	14,1	10,7	7,3	30,4	
		Illes Balears	17,0	17,3	21,2	16,1	11,1	7,9	
2020-2021		Espanya	11,9	12,2	14,6	11,2	7,3	26,0	
		Illes Balears	17,1	17,1	21,3	16,3	11,1	20,8	
2021-2022		Espanya	13,0	12,9	15,8	12,8	7,4	28,2	
		Illes Balears	18,5	18,1	23,0	18,7	10,8	25,0	
2022-2023		Espanya	13,6	13,0	16,6	13,9	7,7	33,1	
		Illes Balears	19,0	18,0	23,3	20,0	11,0	12,5	
2023-2024		Espanya	13,7	13,1	16,7	14,1	7,8	27,9	
		Illes Balears	19,0	18,0	23,3	20,0	11,0	12,5	

continua

		Total (2)	Educació infantil	Educació primària	ESO	Batxillerats (3)	Altres programes formatius	
CENTRES PRIVATS								
Centres privats	2018-2019	Espanya	6,6	5,9	6,9	6,9	5,0	30,9
		Illes Balears	12,9	12,4	14,9	12,5	7,1	24,1
	2019-2020	Espanya	6,7	6,0	7,1	6,7	5,2	32,1
		Illes Balears	13,1	12,8	15,0	12,7	8,2	21,8
	2020-2021	Espanya	7,1	6,3	7,8	7,2	5,3	29,3
		Illes Balears	14,7	13,2	16,8	15,0	11,3	23,6
	2021-2022	Espanya	8,4	7,2	9,4	9,0	6,1	28,0
		Illes Balears	16,2	14,5	18,4	16,9	12,3	25,4
	2022-2023	Espanya	9,4	7,8	10,5	10,2	6,4	27,8
		Illes Balears	17,0	14,3	19,3	18,4	12,9	23,1
	2023-2024	Espanya	9,5	7,9	10,6	10,3	6,5	27,0
		Illes Balears	17,0	14,3	19,3	18,4	12,9	23,1

Font: Las cifras de la Educación en España Curso 2023-2024 (Edició 2026) i Estadística dels ensenyaments no universitaris. Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional (dades avanç al curs 2023-2024).

(1) En aquest quadre no s'inclouen les dades relatives a cicles formatius; seran en l'apartat de formació professional.

(2) El total també inclou els alumnes d'educació especial específica.

(3) Inclou els alumnes estrangers que cursen aquest ensenyament en els règims presencial i a distància.

La diferència dones-homes de l'esperança de vida a les Balears és favorable a les dones, tant la referida a l'educació no universitària (amb 0,3 punts a favor de les dones), com a l'educació universitària (0,5 punts a favor d'aquestes). Per tant, podem afirmar que l'esperança de vida universitària a les Balears és superior entre les dones, malgrat que la distància amb els homes quant a l'educació universitària (0,5) és inferior a la mitjana estatal (1).

Com apuntàvem abans, les taxes netes d'escolarització en edats postobligatòries ens indiquen la permanència dels joves en els estudis de secundària una vegada finalitzada l'etapa obligatòria. A les Balears, aquestes

xifres són notablement inferiors a les estatals. Tot i així, en els darrers cursos (**quadre III-4.7**), aquestes taxes han anat experimentant una millora a l'edat de 16 anys, passant del 88,1 % del curs 2018-2019 al 91,7 % del curs 2023-2024. En aquesta franja d'edat, la distància entre les taxes autonòmiques i les estatals s'ha reduït en aquest període de temps, passant de 7,8 a 3,9 punts.

L'anàlisi diferenciada per gènere amb 16 anys mostra una situació més favorable a les dones de les Balears amb una taxa (93 %) 2,4 punts superior a la dels homes (90,6 %). Aquesta diferència no és tan acusada quan es compara la taxa estatal femenina (96,1 %) i masculina (95,2 %).

QUADRE III-4.5. MITJANA D'ÀLUMNES PER PROFESSOR EN EQUIVALENTS A TEMPS COMPLET ALS ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL NO UNIVERSITARIS PER TIPUS DE CENTRE I TITULARIAT

		Total	Centres ed. infantil	Centres ed. primària	Centres ed. primària i ESO	Centres ESO i/o batxillerats i/o FP	Centres ed. primària, ESO i batx./FP	Centres específics ed. especial
Total centres	2019-2020	Espanya	9,3	12,7	14,3	10,3	16,0	3,5
		Illes Balears	8,8	11,5	12,8	8,8	14,5	3,4
	2020-2021	Espanya	8,0	11,7	13,3	10,1	15,2	3,5
		Illes Balears	7,7	10,7	12,2	9,2	13,8	3,5
	2021-2022	Espanya	8,7	11,6	13,3	10,0	15,4	3,4
		Illes Balears	8,1	10,7	12,6	9,1	14,0	3,5
	2022-2023	Espanya	8,7	11,6	13,2	9,9	15,3	3,4
		Illes Balears	8,3	10,6	12,3	8,8	13,4	3,4
	2023-2024	Espanya	8,6	11,2	13,0	9,8	15,2	3,3
		Illes Balears	8,4	10,4	12,3	8,4	13,3	3,5
Centres públics	2019-2020	Espanya	8,6	12,7	9,5	10,0	8,6	3,1
		Illes Balears	8,0	11,5	9,0	8,6	-	3,7
	2020-2021	Espanya	7,2	11,7	9,2	9,8	8,8	3,0
		Illes Balears	7,0	10,7	8,4	9,0	-	3,7
	2021-2022	Espanya	7,9	11,6	9,2	9,6	8,1	3,0
		Illes Balears	7,4	10,6	7,7	9,0	-	3,5
	2022-2023	Espanya	7,8	11,6	9,2	9,6	8,0	2,9
		Illes Balears	7,6	10,5	8,3	8,6	4,8	3,5
	2023-2024	Espanya	7,8	11,2	9,1	9,5	8,6	2,9
		Illes Balears	7,7	10,4	7,4	8,3	-	3,7

continua

	Total	Centres ed. infantil	Centres ed. primària	Centres ed. primària i ESO	Centres ESO i/o batxillerats i/o FP	Centres ed. primària, ESO i batx./FP	Centres específics ed. especial
2019-2020	Espanya	10,3	14,0	15,7	15,1	16,1	4,2
	Illes Balears	10,3	12,1	12,9	14,2	14,5	3,4
2020-2021	Espanya	9,3	13,1	14,7	15,3	15,2	4,1
	Illes Balears	9,2	10,8	12,3	15,2	13,8	3,5
2021-2022	Espanya	10,1	13,3	14,8	15,7	15,4	4,0
	Illes Balears	9,5	14,1	12,8	16,3	14,0	3,5
2022-2023	Espanya	10,0	13,3	14,8	15,0	15,3	4,0
	Illes Balears	9,5	13,9	12,5	14,5	13,6	3,4
2023-2024	Espanya	10,0	13,2	14,6	15,1	15,3	4,0
	Illes Balears	9,4	13,7	12,7	14,1	13,3	3,5

Font: Elaboració pròpia a partir de Las cifras de la educación en España, Ministerio d'Educació i Ciència.

QUADRE III-4.6. ESPERANÇA DE VIDA ESCOLAR EN EL SISTEMA EDUCATIU ALS 6 ANYS*

	Total	Homes		Dones			
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears		
Total	2018-19	17,5	14,6	17,1	14,3	18,0	14,9
	2023-24	17,7	14,7	17,1	14,3	18,3	15,1
Educació no universitària	2018-19	14,3	13,3	14,2	13,2	14,3	13,4
	2023-24	14,4	13,5	14,3	13,3	14,5	13,6
Educació universitària	2018-19	3,3	1,3	2,9	1,0	3,7	1,5
	2023-24	3,3	1,2	2,8	1,0	3,8	1,5

Font: Las cifras de la educación en España, Ministerio d'Educació i Ciència.

(*) Inclou ensenyaments de règim general universitaris i no universitaris, ensenyaments de règim especial (CF arts plàstiques i disseny, esportives, professionals de música i dansa –16 i més anys-, idiomes nivell avançat –presencial-, artístiques –grau superior– i adults –inicials i secundària).

QUADRE III-4.7. TAXES NETES D'ESCOLARITZACIÓ EN EDATS POSTOBLIGATORIES EN EL SISTEMA EDUCATIU I FORMATIU *									
	16 anys			17 anys			18 anys		
	2018-2019	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024	2018-2019	2022-2023	2023-2024	
Total									
Espanya	95,9	95,4	95,6	90,4	90,7	79,8	80,5	81,2	
Balears, Illes	88,1	91,4	91,7	82,3	83,5	55,5	52,1	52,2	
Homes									
Espanya	95,0	95,0	95,2	88,8	89,0	77,4	77,9	78,4	
Balears, Illes	87,6	89,9	90,6	79,9	80,3	56,4	52,6	51,7	
Dones									
Espanya	96,8	95,8	96,1	92,1	92,4	82,3	83,3	84,1	
Balears, Illes	88,6	93,0	93,0	84,9	86,9	54,6	51,5	52,9	

Font: Las cifras de la educación en España, Ministerio d'Educació i Ciència.

(*) Inclou: ensenyaments de règim general universitaris i no universitaris, ensenyaments de règim especial (CF arts plàstiques i disseny, esportius, professionals de música i dansa (16 i més anys), nivells B2, C1 i C2 - idiomes (presencial 16 anys i més) i EUA Artístiques Grau Superior, E. de Persones Adultes (EE: inicials i secundària) i altres ensenyaments (certificats de professionalitat, formació inicial de Policia i de Guàrdia Civil i formació sanitària).

Les diferències amb 18 anys es fan molt més paleses. En el període analitzat, les taxes mostren una tendència descendent, un fet que fa pensar que els factors contextuals de la població escolar augmenten el seu impacte sobre l'escolarització. Aquest decreixement de les taxes autonòmiques (amb una pèrdua de 3,3 punts) coincideix amb un augment de les taxes estatals (d'1,5), que se situen en valors superiors als de les taxes autonòmiques. La taxa neta d'escolarització estatal en el curs 2023-2024 és del 81,2 %, el 52,2 % a les Balears.

El curs acadèmic que en teoria es correspon amb cada edat és la variable que indica el grau d'adoneïtat d'un grup d'edat escolar, especialment en moments significatius d'inici o final de cicle o etapa educativa. Concretament, les taxes d'adoneïtat delimiten l'adequació a l'inici del segon cicle de primària (8 anys), tercer cicle (10 anys); a l'inici de l'ESO (12 anys) i, en la seva finalització, als 14 i 15 anys.

En el període analitzat, les taxes d'adoneïtat als 8, 10 i 12 anys han augmentat (vegeu el quadre III-4.8). En el darrer curs analitzat (2023-2024) la taxa d'adoneïtat amb 8 anys és del 95,9 %, un valor pròxim a la taxa estatal i superior en el cas de les nines (96,1 %) que en el dels nins (95,8 %). Amb 10 anys, el nivell d'adoneïtat del curs 2023-2024 és del 93,9 %, superior a la taxa estatal (92,3 %) i més alt en el cas de les nines (94,8 %) que dels nins (93 %). En el període 2013-2014 – 2023-2024, la taxa autonòmica d'adoneïtat amb 10 anys ha augmentat 8 punts. En el curs 2023-2024, la taxa d'adoneïtat amb 12 anys és del 89,9 %, un valor molt pròxim a la taxa

estatal (89,6 %) i també més alt en el cas de les nines (91 %) que dels nins (88,9 %). En el període 2013-2014 – 2023-2024, la taxa autonòmica d'adoneïtat amb 12 anys ha augmentat 10,5 punts.

Amb 14 i 15 anys, coincidint amb els dos darrers cursos de l'ensenyament secundari obligatori, aquestes taxes solen experimentar una disminució destacable tant en el cas específic de les Balears com en el conjunt estatal. No obstant això, en el període analitzat, aquestes taxes han augmentat de manera més remarcable en el cas de les Balears, que ha fet que minvi la distància entre les taxes estatals i autonòmiques. Les taxes autonòmiques, en el curs 2023-2024 amb 14 (amb un 76,5 %) i 15 anys (73 %) són 10,6 i 16 punts més altes, respectivament, que en el curs 2013-2014.

En el conjunt de les Balears, les taxes d'adoneïtat mostren dues tendències en funció de les variables edat i sexe: una disminució de la adoneïtat amb l'edat (com més edat, menys adequació a l'edat teòrica del curs) i un nivell més baix entre els estudiants homes. Per illes, a partir dels 14 anys, els nivells d'adoneïtat més alts es donen a Menorca i els més baixos a Mallorca. Amb 15 anys, segons les dades del curs 2023-2024, la taxa de Menorca (81,4 %) es distancia notablement de la mitjana autonòmica (73 %), la d'Eivissa i Formentera (74,1 %) i la de Mallorca (72 %).³

3. MEFPD (2025). *Las cifras de la educación en España. Edición 2026*. Subdirección General de Estadística y Estudios del Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.

QUADRE III-4.8. TAXES D'IDONEÏTAT ALS 8, 10, 12, 14 I 15 ANYS

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
8 anys	2013-2014	93,7	92,1	92,9	91,2	94,5	93,1
	2022-2023	94,3	94,7	93,7	94,2	95,0	95,4
	2023-2024	95,2	95,9	94,7	95,8	95,7	96,1
10 anys	2013-2014	89,5	85,9	88,2	83,9	90,9	88,2
	2022-2023	91,7	92,2	90,7	91,2	92,7	93,4
	2023-2024	92,3	93,9	91,5	93,0	93,2	94,8
12 anys	2013-2014	84,9	79,4	82,7	76,2	87,3	82,7
	2022-2023	88,4	88,2	86,9	86,8	90,0	89,7
	2023-2024	89,6	89,9	88,3	88,9	90,9	91,0
14 anys	2013-2014	71,0	65,9	67,0	61,0	75,3	71,1
	2022-2023	78,1	76,8	74,8	73,4	81,7	80,7
	2023-2024	78,8	76,5	75,6	72,6	82,2	80,8
15 anys	2013-2014	63,6	57,0	59,0	51,2	68,5	63,2
	2022-2023	75,4	72,5	72,3	69,2	78,7	76,1
	2023-2024	75,7	73,0	72,6	69,7	79,0	76,8

Font: Las cifras de la educación en España, Ministeri d'Educació i Ciència.

El nivell educatiu de la població de les Balears indica un increment sostingut si tenim en compte l'evolució dels indicadors de graduació dels darrers anys. En els cursos analitzats, les taxes de graduació⁴ han experimentat un increment significatiu als distints nivells i especialitats: ESO, batxillerat i formació professional.

Al llarg dels cursos analitzats (vegeu el quadre III-4.9) s'identifiquen tres trets

destacables: un augment significatiu de les taxes de graduació en l'ensenyament secundari obligatori, un nivell d'aquestes taxes inferior al de les estatals —encara que les distàncies s'han reduït en aquest període de temps—, i taxes femenines superiors a les masculines. L'anàlisi temporal mostra que entre els cursos 2013-2014 i 2023-2024, s'ha donat un augment de 7,6 punts, passant d'una taxa del 69,9 % al 77,7 %. En el curs 2023-2024 la taxa autonòmica (77,7 %), és inferior a l'estatal (82,1 %) i diferenciada segons el gènere: 81,9 % la femmina i 73,8 % la masculina. S'observa,

4. Relació entre el total de l'alumnat que acaba els estudis d'un determinat nivell respecte al total de la població de l'edat teòrica de començament del darrer curs d'aquest ensenyament.

per tant, que l'evolució és ascendent en conjunt, però l'anàlisi per sexes mostra diferències considerables i favorables a les dones.

Finalitzada l'escolarització obligatòria, la taxa de graduació és superior en els estudis de batxillerat que en els cicles formatius de grau mitjà, tant a les Balears com a la resta de l'Estat. En el període estudiat, la lectura evolutiva de les dades mostra l'augment de la graduació en els cicles formatius de grau mitjà i superior, malgrat que es manté en nivells inferiors a les taxes estatals.

Les dades autonòmiques del darrer curs de referència (2023-2024) mostren més presència de titulats en batxillerat (43,4 %) que de titulats de cicles formatius de grau mitjà (24,3 %). Des del curs 2013-2014 les taxes de graduació dels CFGM mostren un ascens de 3 punts (4,3 estatal). Comparativament, l'augment de les taxes de graduació durant aquest període en el nivell de CFGM (3) ha estat més destacable que en el nivell de batxillerat (1,2).

Pel que fa al grau superior, les taxes brutes són les més baixes de l'Estat.⁵ La taxa estatal del curs 2023-2024 (36,8 %) és superior al doble de la taxa autonòmica (18 %), un patró diferencial que es manté des de fa anys. Un fet que no podem desvincular del baix nivell de graduació és la baixa escolarització en els nivells postobligatoris. De fet, les Balears se situa entre les comunitats autònomes amb les taxes mitjanes d'escolarització de la població entre els 18 i els 24 anys en educació se-

cundària i educació superior més baixes de l'Estat.⁶

En el cas del **quadre III-4.10**, sobre població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària de segona etapa, es tracta d'un indicador important per conèixer les trajectòries educatives més enllà de l'educació obligatòria, principalment perquè les mateixes demandes de la societat del coneixement recomanen anar més enllà de l'etapa obligatòria per abordar el futur d'aquestes persones amb més garanties d'inclusió social, laboral i educativa. Aquestes dades es prenen com a referència per a l'estudi de l'abandonament primerenc de l'educació i la formació. Com recorda l'Institut Nacional d'Estadística, cal abordar-les amb precaució, perquè es treballa amb unes mides mostrals petites.

En els tres moments estudiats (2015, 2020 i 2025) es pot observar una trajectòria descendent i, per tant, de millora, del percentatge de persones de 18 a 24 anys que no han completat aquest nivell educatiu, i tampoc han continuat cap mena d'educació o formació. En el cas d'Espanya, aquest percentatge ha baixat 7,2 punts en una dècada, del 20 % en el 2015 al 12,8 % l'any 2025. En l'estudi comparatiu entre homes i dones, la distància estatal l'any 2015 és de 8,2 punts, mentre que el 2025 és de 6,4 punts, una mica més reduïda.

5. Vegeu la nota 1.

6. Vegeu la nota 1.

QUADRE III-4.9. TAXA BRUTA DE POBLACIÓ QUE ES GRADUA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA PER CADA ENSENYAMENT TITULACIÓ

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Graduat en ESO	2013-2014	77,0	69,9	71,9	64,2	82,4	76,0
	2018-2019	79,3	75,1	74,5	69,9	84,4	80,4
	2022-2023	81,6	78,5	77,9	73,6	85,4	83,8
	2023-2024	82,1	77,7	78,1	73,8	86,3	81,9
Graduado en ESO adults (1)	2013-2014	11,5	7,4	12,6	7,7	10,3	7,1
	2018-2019	7,1	6,0	6,6	5,9	7,7	6,0
	2022-2023	6,2	4,4	5,5	4,2	7,0	4,7
	2023-2024	6,6	3,9	5,8	3,6	7,5	4,3
Batxillerat	2013-2014	54,9	42,2	47,8	35,1	62,3	49,6
	2018-2019	55,5	41,9	48,0	33,7	63,4	50,5
	2022-2023	55,6	43,5	48,5	37,0	63,2	50,7
	2023-2024	54,9	43,4	48,0	36,7	62,2	50,7
Professional bàsic	2018-2019	4,1	4,8	5,6	6,1	2,6	3,3
	2022-2023	4,3	4,4	5,8	6,0	2,8	2,7
	2023-2024	4,5	4,9	6,1	6,4	2,9	3,3
Tècnic (2)	2013-2014	23,9	21,3	24,6	21,5	23,2	21,1
	2018-2019	23,5	21,0	24,4	22,3	22,5	19,7
	2022-2023	27,7	26,2	27,8	25,7	27,7	26,7
	2023-2024	28,2	24,3	28,2	23,6	28,2	25,1

continua

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Tècnic superior (3)	2013-2014	27,3	13,5	25,7	12,0	28,9	15,0
	2018-2019	29,4	16,6	28,4	15,5	30,5	17,7
	2022-2023	35,1	20,3	33,4	20,2	37,0	20,5
	2023-2024	36,8	18,0	34,6	17,1	39,3	19,1

Font: Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores.

- 1) Es considera l'alumnat que obté el títol a les modalitats presencial, a distància i a les proves lliures.
- 2) Es considera l'alumnat graduat en cicle formatiu de grau mitjà d'FP i d'Arts Plàstiques i Disseny i EUA Esportives de grau mitjà.
- 3) Es considera l'alumnat graduat en cicle formatiu de grau superior d'FP i d'Arts Plàstiques i Disseny i EUA Esportives de grau superior.

QUADRE III-4.10. POBLACIÓ DE 18 A 24 ANYS QUE NO HA COMPLETAT EL NIVELL D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE SEGONA ETAPA I NO CONTINUA CAP TIPUS D'EDUCACIÓ O FORMACIÓ, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (1)

	Total			Homes			Dones		
	2015	2020	2025	2015	2020	2025	2015	2020	2025
ESPANYA	20,0	16,0	12,8	24,0	20,2	15,9	15,8	11,6	9,5
Andalusia	24,9	21,8	14,5	28,9	26,7	18,9	20,8	16,8	9,8
Aragó	19,5	14,2	12,3	20,0	19,1	13,4	19,0	9,1	11,0
Astúries, Principat d'	16,8	8,9	10,6	16,0	11,0	13,4	17,7	6,8	7,5
Balears, Illes	26,7	21,3	15,2	31,5	29,4	23,0	21,6	12,4	7,5
Canàries, Illes	21,9	18,2	15,9	26,4	21,8	20,5	17,5	14,7	11,1
Cantàbria	10,3	9,1	8,9	12,7	11,8	11,7	7,8	6,5	5,8
Castella i Lleó	16,7	15,4	10,2	21,2	18,6	12,9	11,9	12,1	7,5
Castella-la Manxa	20,8	18,7	15,7	23,7	23,2	19,0	17,7	13,9	12,0
Catalunya	18,9	17,4	13,5	21,8	23,2	16,8	15,8	11,1	9,8
Comunitat Valenciana	21,4	15,5	14,4	27,3	19,0	17,1	15,4	11,6	11,5
Extremadura	24,5	18,4	15,0	29,4	24,4	17,8	19,4	12,0	12,1
Galícia	17,0	12,0	10,4	21,9	15,5	13,5	11,9	8,2	7,2
Madrid, Comunitat de	15,6	10,0	9,6	20,0	12,6	10,3	11,2	7,2	8,8

continua

	Total			Homes			Dones		
	2015	2020	2025	2015	2020	2025	2015	2020	2025
Múrcia, Regió de	23,6	18,7	20,6	30,5	22,4	26,6	16,4	14,5	14,3
Navarra, Comunitat Foral de	10,8	10,8	7,8	13,1	13,9	8,6	8,5	7,9	7,1
País Basc	9,7	6,5	3,6	11,9	8,5	4,5	7,4	4,3	2,7
Rioja, la	21,5	14,6	15,5	32,4	17,9	22,0	10,8	10,9	9,4
Ceuta	29,8	25,6	11,7	30,4	26,1	12,3	29,4	..	11,0
Melilla	24,1	22,8	14,2	34,4	..	19,7	7,2

Font: EDUCA-BASE. Nivell de formació, formació permanent i abandonament: explotació de les variables educatives de l'Enquesta de Població Activa.

Nota: calculat amb la metodologia que estableix l'Eurostat, basant-se en mitjanes anuals de dades trimestrals.

(1) Abandonament primerenc de l'educació i la formació. Les dades s'han de prendre amb precaució, ja que les derivades de mides mostrals petites estan afectades per greus errors de mostreig.

Les Balears es troben 6,7 punts per sobre de la mitjana estatal al principi del període estudiat (2015), i deu anys després redueixen la distància a 2,4 punts. Històricament, l'arxipèlag ha presentat altes taxes d'abandonament primerenc, per damunt les dades espanyoles i situant-se, en alguna ocasió, al capdavant de les comunitats autònomes en aquest indicador. Per això, és rellevant destacar el descens a les Balears de 26,7 punts (2015) a 15,2 punts (2025), una baixada d'11,5 punts. En l'any 2015, a l'inici del període, les Balears es posicionava en segona posició, just darrere la ciutat autònoma de Ceuta, i per davant d'Andalusia, que ocupava el tercer lloc. Cinc anys després, l'any 2020, la nostra comunitat autònoma se situa en el quart lloc, darrere les ciutats autònomes i Andalusia. L'any 2025, tot i la baixada en general de les distintes comunitats, les Balears endarrereix una posició més i ocupa el cinquè lloc, amb un abandonament del 15,2. Pel que fa a la mirada des de la perspecti-

va de gènere, a les Balears la distància en les xifres entre les dones i els homes és de 9,9 punts l'any 2015; mentre que el 2025 aquesta diferència ha pujat i és de 15,5 punts. En el cas dels homes, el percentatge ha baixat 8,5 punts, i se situa en 23 punts el 2025. En canvi, en el cas de les dones, la reducció ha estat més significativa, i passa dels 21,6 punts l'any 2015, als 7,5 punts el 2025, un descens de 14,1 punts.

En una línia similar, el [quadre III-4.11](#) estudia el percentatge de població de 20 a 24 anys que ha assolit almenys el nivell d'educació secundària de segona etapa, és a dir, més enllà de l'educació obligatòria. Això s'analitza en una sèrie de tres moments al llarg de 10 anys, en una perspectiva comparada Espanya-Illes Balears, i també desglossat per homes i dones. En l'àmbit espanyol, el percentatge entre 2014 i 2024 augmenta 14,1 punts, mentre que a les Balears ho fa en un percentatge lleugerament superior, 15,9 punts. En aquest

sentit, la distància Espanya-Balears és de 21,3 punts al principi del període, tot i que l'arxipèlag està per davall. Deu anys després, el 2024, la diferència ha disminuït i l'arxipèlag se situa 9,5 punts per davall la mitjana estatal. En l'anàlisi de les diferències homes-dones, els homes de les Balears estan a una distància de 14,9 punts de la mitjana espanyola, corresponent als homes, l'any 2014, i deu anys després aquesta distància es manté de manera similar, ja que és de 15 punts l'any 2024. En el cas de les dones, la diferència es redueix en el període estudiat, en què les dones de les Balears, l'any 2014, estan 8 punts per davall i redueixen aquesta diferència a 3,9 punts el 2024. Per tant, des d'una perspectiva diacrònica, les dones de les Balears presenten una millor trajectòria ascendent en el percentatge d'assoliment d'almenys un nivell d'educació secundària de segona etapa. En el global, els homes de 18 a 24 anys d'Espanya presenten un percentatge del 75,8 % l'any 2024, mentre que les dones se situen en el 84,3 %, 8,5 punts per sobre. En el cas de les Balears, les xifres dels homes de 18 a 24 l'any 2024 se situen en el 60,8, mentre que les de les dones de la mateixa franja d'edat es col·loquen en el 80,4 %, 19,6 punts per sobre, una distància superior que la diferència estatal.

El **quadre III-4.12** estudia el nivell de formació de la població per grups d'edat. S'adopta una perspectiva comparada entre Espanya i les Balears, en què es distingeix entre els nivells inferiors en la segona etapa d'educació secundària, la segona etapa d'educació secundària i l'educació superior. L'any 2025, el percentatge de població amb un nivell inferior a la segona etapa se situa en 1,5 punts per sobre

en el cas de les Balears respecte al conjunt estatal en la franja d'edat de 25 a 64 anys. El més preocupant ho trobam quan s'agafa la franja d'edat més acotada de 25 a 34 anys: la diferència augmenta en comptes de disminuir. Tractant-se de les generacions més joves, *a priori* s'espera que hi hagi un percentatge inferior, fruit de les polítiques educatives orientades a estendre els anys de trajectòria educativa. Concretament, la distància entre Espanya i les Balears se situa en aquest cas en 7,3 punts. En la franja de la segona etapa d'educació secundària, les Balears presenten més bons percentatges tant en la franja general del 25 a 64 anys, com en la franja més específica de 25 a 34 anys, en la comparació amb els totals estatals. Finalment, en l'etapa d'educació superior, les dades evidencien la necessitat d'intervenció per augmentar els nivells educatius, en trobar-se les xifres balears en les dues franges d'edat per sota les mitjanes espanyoles. En el cas de la població de 25 a 64 anys, l'arxipèlag es troba 7,2 punts per davall. En l'interval de 25 a 34, la distància és de 9,3 punts. La presència inferior de persones amb estudis d'educació superior històricament s'imputa en el cas de les Balears, entre altres raons, al model econòmicoturístic. Aquest model pot comportar trajectòries educatives més curtes, amb la incorporació primerenca al món laboral de serveis, amb amplis sectors amb demanda de mà d'obra poc qualificada.

En el **quadre III-4.13**, s'analitza la inversió pública educativa, amb una perspectiva comparada autonòmica-estatal i amb una mirada històrica de 10 anys. La despesa pública, tant per alumne públic com per alumne concertat, ha augmentat en un

51 % a Espanya en el període estudiat (2014-2023). En el cas de les Balears, per a aquest mateix període, l'augment ha estat lleugerament inferior, del 46,5 %. Les dades també s'aporten de manera des-

glossada per al cas de l'alumnat públic. En aquest cas, l'augment espanyol ha estat del 53,6 %, mentre que les Balears continua una mica per davall, amb un creixement del 49,5 %.

QUADRE III-4.11. PERCENTATGE DE POBLACIÓ DE 20 A 24 ANYS QUE HA ASSOLIT ALMENYS EL NIVELL D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE SEGONA ETAPA

	Total			Homes			Dones		
	2014	2019	2024	2014	2019	2024	2014	2019	2024
Espanya	65,8	74,0	79,9	60,4	68,5	75,8	71,4	79,7	84,3
Illes Balears	54,5	62,8	70,4	45,5	58,1	60,8	63,4	67,5	80,4

Font: Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores.

QUADRE III-4.12. NIVELL DE FORMACIÓ DE LA POBLACIÓ PER GRUPS D'EDAT

Any 2025	Total		Inferior a 2a etapa d'educació secundària		2a etapa d'educació secundària		Educació superior	
			Pobl. de 25 a 64 anys	Pobl. de 25 a 34 anys	Pobl. de 25 a 64 anys	Pobl. de 25 a 34 anys	Pobl. de 25 a 64 anys	Pobl. de 25 a 34 anys
			Espanya	34,57	24,53	23,01	22,97	42,41
Illes Balears	36,12	31,85	28,67	24,96	35,21	43,19		

Font: Estadística dels ensenyaments no universitaris. Explotació de les variables educatives de l'Enquesta de Població Activa (INE). Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Nota: els resultats es basen en mitjanes anuals de dades trimestrals. Les dades s'han de prendre amb precaució, ja que les derivades de mides mostrals petites estan afectades per greus errors de mostreig.

QUADRE III-4.13. DESPESA PÚBLICA (EN EUROS) PER ALUMNE EN ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI

	Espanya	Illes Balears
	2014	4.537
2015	4.743	5.102
2016	4.879	5.328
2017	5.014	5.465
2018	5.163	5.672
2019	5.398	5.905
2020	5.667	6.011
2021	6.113	6.455
2022	6.392	6.797
2023	6.851	7.047

continua

		Espanya	Illes Balears
Despesa pública per alumne públic	2014	5.169	5.592
	2015	5.436	5.917
	2016	5.607	6.379
	2017	5.779	6.493
	2018	5.968	6.767
	2019	6.230	7.046
	2020	6.540	6.945
	2021	7.043	7.471
	2022	7.384	8.064
	2023	7.943	8.361

Font: Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores (edició 2026).

5

FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT UNIVERSITARI

5.1.

INTRODUCCIÓ

Aquest capítol analitza la situació de la formació professional i dels estudis universitaris a les Illes Balears. L'anàlisi aborda l'oferta formativa, l'alumnat i els principals resultats educatius, i els situa en relació amb les dades del conjunt de l'Estat espanyol. Així mateix, es presenten les dades més recents disponibles en el moment de la redacció i la seva evolució en els darrers anys, amb l'objectiu d'identificar les principals tendències.

El percentatge d'alumnat de cada nivell educatiu respecte del total en els ensenyaments postobligatoris¹ mostra diferències en la composició d'aquests estudis entre les Illes Balears i el conjunt de l'Estat. El curs 2023-2024, la formació professional (FP) representa el 40,9 % de l'alumnat d'aquests ensenyaments a les Illes Balears, davant el 31,6 % de la mitjana estatal. En canvi, el pes dels estudis universitaris de grau és inferior a les Illes Balears (24,3 % que en el conjunt d'Espanya (38,2 %).

Des del curs 2015-2016, el pes de l'FP ha augmentat tant a les Illes Balears com en el

conjunt de l'Estat, amb increments de 6,5 punts percentuals i 5,8 punts percentuals, respectivament, tot i que a les Illes Balears s'ha registrat una lleugera reducció en els dos darrers anys.

Per contra, el pes de l'alumnat en batxillerat i en estudis universitaris de grau sobre el total dels ensenyaments postobligatoris ha tendit a disminuir. En el cas del batxillerat, la reducció ha estat de 4,2 punts percentuals en el conjunt d'Espanya i d'1,7 punts percentuals a les Illes Balears. Pel que fa als estudis universitaris de grau, el percentatge ha passat del 43,1 % al 38,2 % a Espanya, mentre que a les Illes Balears ha disminuït del 29,3 % el curs 2015-2016 al 24,3 % el curs 2023-2024. En conjunt, aquestes dades reflecteixen una estructura dels ensenyaments postobligatoris diferent de la mitjana estatal, amb un pes relativament més elevat de la formació professional i inferior dels estudis universitaris de grau a les Illes Balears (vegeu el [quadre III-5.1](#)).

5.2.

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL A LES ILLES BALEARS

La formació professional té un paper cada cop més rellevant en el marc del sistema espanyol d'educació i formació, més con-

1. Es consideren ensenyaments postobligatoris el conjunt format pels estudis de batxillerat, FP, ensenyaments universitaris de grau, màster i doctorat. Dins l'FP, s'hi inclouen els ensenyaments d'FP bàsica, de grau mitjà i de grau superior.

cretament a les Balears, tal com es posa de manifest en les dades evolutives que figuren en el **quadre III-5.1**. La seva importància i el seu paper estratègic en relació amb el desenvolupament econòmic, social i personal queden recollits en la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional² (LOFP). En el context de les Balears, els reptes de l'FP són especialment rellevants, atesa la necessitat de: (a) avançar en la diversificació econòmica i impulsar canvis en profunditat en el model turístic, en línia amb l'aposta de la LOFP per la contribució de l'FP a la transició ecològica i digital, i (b) incrementar el nivell educatiu de la població, en un context marcat per les elevades taxes d'abandonament primerenc de l'educació i la formació, un percentatge reduït de població de 20 a 24 anys amb estudis de secundària superior o superiors (70,4 %, davant el 79,9 % de la mitjana espanyola) i taxes d'escolarització en les edats postobligatòries també inferiors a la mitjana estatal.

5.2.1. OFERTA FORMATIVA

L'oferta formativa autoritzada d'FP a les Illes Balears s'ha mantingut relativament estable durant els darrers sis anys, amb una lleugera reducció de 117 cicles el 2020 a 112 l'any 2025. Aquesta disminució és sensiblement inferior a la registrada en el conjunt de l'Estat, en què l'oferta ha passat de 284 cicles l'any 2020 a 189 l'any 2025. La davallada s'ha concentrat

especialment en el darrer any: mentre que en l'àmbit estatal l'oferta s'ha reduït en 71 cicles, a les Illes Balears ha augmentat en un.

Malgrat aquesta evolució, l'oferta d'FP continua sent més reduïda a les Illes Balears que en el conjunt de l'Estat. L'any 2024, dels 260 cicles existents en l'àmbit estatal, les Illes Balears només n'ofereixen 111 (42,69 %). L'any 2025, l'oferta a les Balears ha estat de 112 cicles dels 189 possibles (59,26 %).

Pel que fa a la distribució per nivells, dels cicles autoritzats a les Illes Balears l'any 2024, 16 corresponen a formació professional de grau bàsic (CFGB), 38 a cicles formatius de grau mitjà (CFGM) i 58 a cicles formatius de grau superior (CFGs). Aquestes xifres representen el 57,1 %, el 57,58 % i el 61,05 %, respectivament, del total de cicles existents en cada nivell (vegeu el **quadre III-5.2**).

Segons la titularitat dels centres, els centres d'FP de titularitat privada ofereixen 54 cicles (50 el 2024), majoritàriament de grau superior (33). D'aquests, 25 s'imparteixen en centres privats concertats (6 CFGB, 9 CFGM i 10 CFGs) i 46 en centres privats no concertats (4 CFGB, 12 CFGM i 30 CFGs). Els centres de titularitat pública disposen, per la seva banda, de 102 cicles autoritzats (103 el 2024), dels quals 16 són CFGB, 38 CFGM i 48 CFGs. En conjunt, les dades mostren una lleugera expansió de l'oferta en centres de titularitat privada i una reducció molt moderada en la xarxa pública, que, tanmateix, continua concentrant la majoria dels cicles autoritzats d'FP a les Illes Balears.

2. Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional. *Boletín Oficial del Estado*, 78, d'1 d'abril de 2022. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2022/03/31/3>.

QUADRE III-5.1. PERCENTATGE D'ESTUDIANTS MATRICULATS EN ENSENYAMENTS POSTOBLIGATORIS						
		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Espanya	Formació professional	25,8%	26,2%	26,5%	27,0%	27,9%
	Batxillerat	23,5%	22,7%	22,0%	21,5%	21,1%
	Grau universitari	43,1%	42,5%	41,9%	41,6%	40,6%
Illes Balears	Formació professional	34,4%	34,8%	36,2%	37,5%	37,6%
	Batxillerat	31,6%	31,7%	31,2%	31,1%	30,9%
	Grau universitari	29,3%	28,4%	27,4%	26,1%	26,1%

		2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Espanya	Formació professional	29,4%	30,1%	31,0%	31,6%
	Batxillerat	20,5%	20,2%	19,7%	19,3%
	Grau universitari	39,9%	39,0%	38,5%	38,2%
Illes Balears	Formació professional	40,6%	41,8%	41,2%	40,9%
	Batxillerat	29,6%	28,4%	29,3%	29,9%
	Grau universitari	24,7%	25,0%	24,6%	24,3%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank ³.

QUADRE III-5.2. NOMBRE DE CICLES AUTORIZATS A LES ILLES BALEARS I ESPANYA PER TIPUS DE CICLE I TITULARITAT DEL CENTRE (2020-2025)								
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Espanya	Tots els centres	Total FP	284	289	289	285	260	189
		CFGB	29	29	28	28	28	28
		CFGM	110	113	113	111	99	66
		CFGS	145	147	148	146	133	95
	Centres privats	Total FP	226	228	230	225	210	164
		CFGB	27	28	26	26	27	27
		CFGM	73	74	76	74	70	53
		CFGS	126	126	128	125	113	84
	Centres públics	Total FP	277	281	282	274	250	187
		CFGB	28	28	28	28	28	28
		CFGM	108	110	111	108	96	64
		CFGS	141	143	143	138	126	95

continua

³ Els quadres i gràfics corresponents a les seccions d'introducció i d'anàlisi de la formació professional a les Illes Balears han fet servir com a base les referències de Caixabank Dualiza. (2025). Observatorio de la Formación Profesional. <https://www.observatoriofp.com> i del Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes (2025). Estadísticas de formación profesional-Educabase. <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/fp.html>

			2020	2021	2022	2023	2024	2025
Illes Balears	Tots els centres	Total FP	117	117	124	113	111	112
		CFGB	11	11	13	16	16	16
		CFGM	48	48	51	40	39	38
		CFGS	58	58	60	57	56	58
	Centres privats	Total FP	52	52	53	53	50	54
		CFGB	7	7	7	7	7	7
		CFGM	15	15	16	16	13	14
		CFGS	30	30	30	30	30	33
	Centres públics	Total FP	101	101	114	104	103	102
		CFGB	9	9	12	16	16	16
		CFGM	47	47	50	38	38	38
		CFGS	45	45	52	50	49	48

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de CaixaBank.

De les 26 famílies professionals que hi ha a Espanya, les Illes Balears ofereixen cicles formatius en 22. No hi ha oferta en quatre famílies: arts i artesanies; indústries extractives; tèxtil, confecció i pell; i vidre i ceràmica. Durant el curs 2023-2024, els centres de titularitat pública ofereixen cicles en totes aquestes 22 famílies, mentre que en els centres de titularitat privada l'oferta es limita a 12 (vegeu el [gràfic III-5.1](#)).

Els 111 cicles impartits efectivament es tradueixen en una oferta total de 454 grups, ja que molts s'imparteixen en més d'un centre educatiu. L'oferta es concentra principalment en cinc famílies professionals: administració i gestió (62 grups vs. 61 l'any anterior), informàtica i telecomunicacions (55 vs. 53), sanitat (49 vs. 46), hoteleria i turisme (44, igual que l'any anterior) i serveis socioculturals i a la comunitat (36 vs. 35). En conjunt, aquestes cinc famílies concentren el 54,18 % de l'oferta total d'FP a les Illes Balears. Aquesta distribució posa de manifest una concentració signifi-

cativa de l'oferta formativa en un nombre reduït de famílies professionals.

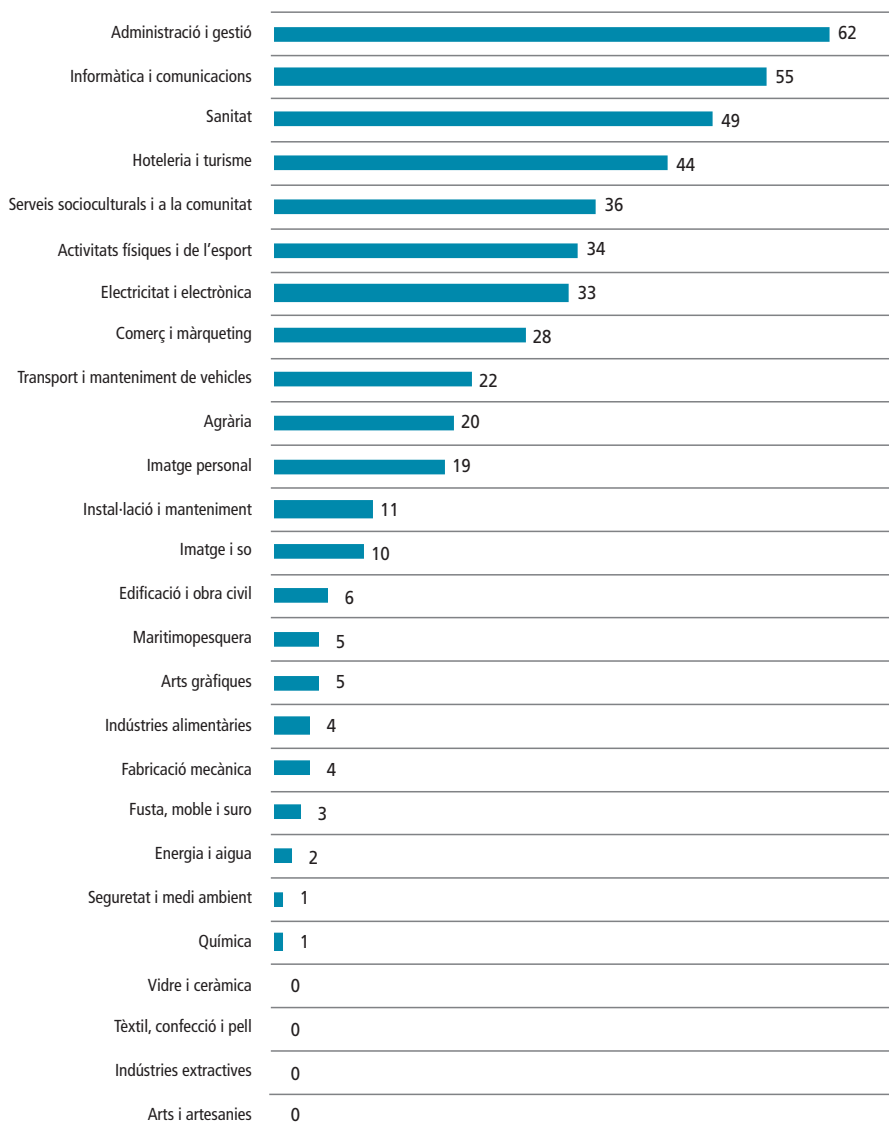
5.2.2. ALUMNAT MATRICULAT

A continuació, es presenta l'evolució de la matriculació en els estudis de formació professional a les Illes Balears.

Un dels principals indicadors per analitzar la matriculació en formació professional és la taxa bruta d'escolarització, que mesura el percentatge d'alumnat matriculat en cada nivell d'FP —independentment de l'edat— en relació amb la població situada en l'edat teòrica corresponent. En aquest cas, les edats de referència són de 15 a 16 anys per als cicles formatius de grau bàsic (CFGB), de 16 a 17 anys per als cicles formatius de grau mitjà (CFGM) i de 18 a 19 anys per als cicles formatius de grau superior (CFGS). El càlcul de l'indicador per sexe considera tant l'alumnat matriculat com la població corresponent a cada sexe.

Gràfic III-5.1.

**Nombre de cicles d'FP impartits a les Illes Balears el curs 2023-2024
segons la família professional**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank.

La comparació entre les Illes Balears i el conjunt de l'Estat mostra que el pes dels CFGB és superior a les Balears (8,4 % vs. 7,6 % a Espanya el curs 2023-2024), mentre que les taxes dels CFGM (33,2 % vs. 37,1 %) i dels CFGS (24,1 % vs. 42,4 %) són inferiors. Aquesta pauta es manté de manera sostinguda al llarg de tot el període analitzat des de 2015.

Segons el sexe, a les Illes Balears la formació professional és una opció que majoritàriament trien els homes, en línia amb el conjunt de l'Estat, tot i que amb diferències menys acusades. El curs 2023-2024, la taxa d'escolarització de les dones és inferior a la dels homes en 5,7 punts percentuals en els CFGB, 2,2 punts en els CFGM i 1,2 punts en els CFGS.

En conjunt, les dades evidencien una taxa d'escolarització inferior en els nivells mitjà i superior de l'FP a les Illes Balears en comparació amb el conjunt de l'Estat (vegeu el [quadre III-5.3](#)).

Les diferències observades en les taxes d'escolarització en FP tenen el seu reflex en les xifres de matriculació. A la taula següent es presenta l'evolució del nombre d'estudiants matriculats en formació professional a les Illes Balears, diferenciada per sexe i nivell formatiu.

Les dades mostren una tendència creixent de la matriculació en tots els nivells d'FP, tot i que amb intensitats diferents. Entre els cursos 2015-2016 i 2023-2024, el nombre total de persones matriculades ha augmentat un 44,5 %, passant de 13.778 a 19.905 estudiants. L'increment ha estat especialment destacat

en els CFGS (61,8 %), mentre que en els CFGM ha estat del 36,8 % i en els CFGB del 27,5 %. En el darrer curs acadèmic, la matriculació ha augmentat un 0,68 %, si bé en els CFGB l'increment ha estat més notable (7,89 %).

Si s'analitzen les dades per sexe, s'observa que el creixement ha estat més intens entre les dones. El nombre d'alumnes matriculades en FP ha passat de 5.676 el curs 2015-2016 a 9.350 el curs 2023-2024, una xifra que representa un augment del 64,7 %. Aquest increment ha estat especialment rellevant en els CFGS, en què la matriculació femenina ha crescut un 105,8 % i, per tant, s'ha més que duplicat. En els CFGM, el creixement ha estat del 44,2 %, mentre que en els CFGB ha estat del 40,8 %.

En el cas dels homes, la matriculació ha passat de 8.102 a 10.555 estudiants en el mateix període, un fet que suposa un augment del 30,3 %. Tanmateix, en el darrer curs acadèmic la matriculació ha augmentat lleugerament més entre els homes (0,9 % davant el 0,4 % entre les dones). Amb tot, si el curs 2015-2016 les dones representaven el 41,2 % de l'alumnat d'FP a les Illes Balears, el curs 2023-2024 el seu pes ja se situa al voltant del 47 % del total, molt proper a la paritat.

En conjunt, les dades reflecteixen un augment continu de la matriculació en FP a les Illes Balears durant la darrera dècada, amb un dinamisme més intens en els cicles formatius de grau superior (vegeu el [quadre III-5.4](#)).

QUADRE III-5.3. TAXES D'ESCOLARITZACIÓ EN ELS ESTUDIS D'FP A ESPANYA I A LES ILLES BALEARS PER SEXE (2015-2024)											
		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	
Espanya	CFGB	Total	6,9%	7,7%	7,9%	7,8%	8,1%	7,6%	7,4%	7,6%	7,6%
		Dones	4,1%	4,6%	4,7%	4,7%	5,0%	4,7%	4,5%	4,7%	4,8%
	CFGM	Homes	9,6%	10,5%	10,8%	10,7%	11,1%	10,4%	10,2%	10,3%	10,3%
		Total	37,6%	35,6%	34,9%	34,8%	36,3%	36,5%	36,7%	36,9%	37,1%
	CFGS	Dones	32,8%	31,0%	30,3%	30,4%	31,7%	31,8%	32,0%	32,4%	32,8%
		Homes	42,1%	39,8%	39,2%	39,0%	40,7%	40,9%	41,1%	41,1%	41,2%
Illes Balears	CFGB	Total	36,4%	38,2%	39,2%	38,2%	40,0%	42,5%	41,5%	41,2%	42,4%
		Dones	34,3%	35,8%	36,7%	35,9%	37,5%	39,7%	38,7%	38,3%	39,7%
	CFGM	Homes	38,5%	40,5%	41,4%	40,3%	42,3%	45,1%	44,2%	43,9%	45,0%
		Total	8,0%	8,5%	8,6%	8,5%	8,4%	8,0%	8,0%	8,1%	8,4%
	CFGS	Dones	4,6%	5,2%	5,7%	5,4%	4,9%	4,9%	4,9%	5,0%	5,4%
		Homes	11,2%	11,5%	11,2%	11,3%	11,8%	10,7%	10,7%	10,9%	11,1%
Illes Balears	CFGB	Total	30,4%	29,4%	29,4%	31,2%	32,5%	36,1%	36,5%	34,9%	33,2%
		Dones	28,0%	27,3%	26,8%	27,8%	29,1%	33,6%	34,4%	33,1%	32,0%
	CFGM	Homes	32,6%	31,4%	31,7%	34,4%	35,6%	38,5%	38,3%	36,5%	34,2%
		Total	19,2%	19,8%	22,5%	22,6%	23,1%	26,5%	27,0%	24,6%	24,1%
	CFGS	Dones	19,0%	19,6%	22,2%	22,6%	22,4%	25,6%	26,4%	23,8%	23,5%
		Homes	19,4%	20,1%	22,8%	22,6%	23,7%	27,3%	27,6%	25,5%	24,7%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MIEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank.

QUADRE III-5.4. NOMBRE D'ESTUDIANTS D'FP MATRICULATS A LES ILLES BALEARS PER CICLE I SEXE (2015-2024)											
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024		
Total	Total FP	13.778	14.052	15.073	16.123	16.523	19.678	20.328	19.771	19.905	
	CFGB	1.738	1.889	1.955	1.979	1.977	1.947	1.994	2.054	2.216	
	CFGM	7.169	7.107	7.264	7.963	8.286	9.965	10.165	9.930	9.807	
	CFGS	4.871	5.056	5.854	6.181	6.260	7.766	8.169	7.787	7.882	
Dones	Total FP	5.676	6.398	6.922	7.383	7.496	9.245	9.573	9.309	9.350	
	CFGB	481	570	636	611	558	572	586	609	677	
	CFGM	3.273	3.252	3.267	3.559	3.761	4.722	4.797	4.731	4.718	
	CFGS	1.922	2.576	3.019	3.213	3.177	3.951	4.190	3.969	3.955	
Homes	Total FP	8.102	7.654	8.151	8.740	9.027	10.433	10.755	10.462	10.555	
	CFGB	1.257	1.319	1.319	1.368	1.419	1.375	1.408	1.445	1.539	
	CFGM	3.896	3.855	3.997	4.404	4.525	5.243	5.368	5.199	5.089	
	CFGS	2.949	2.480	2.835	2.968	3.083	3.815	3.979	3.818	3.927	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de CaixaBank.

La formació professional dual intensiva té encara una presència molt reduïda a les Illes Balears. Del total d'estudiants matriculats en formació professional, només el 2,4 % ho feia el curs 2023-2024 en la modalitat dual (1,7 % el curs anterior), que, amb la normativa actual, passa a denominar-se dual intensiva (FPDI). Aquesta proporció és sensiblement inferior a la registrada en altres comunitats autònomes, com Navarra (20,4 %), Extremadura (10,0 %) o Catalunya (7,2 %).

A més, el percentatge de participació a les Illes Balears se situa gairebé tres punts percentuals per sota la mitjana estatal, situada en el 5,3 % (4,9 % l'any anterior). Aquesta diferència evidencia la baixa implantació relativa d'aquesta modalitat a les Illes Balears i posa de manifest la necessitat de continuar avançant en el seu desenvolupament en els pròxims anys. Cal tenir en compte, però, que a les Illes Balears aquesta modalitat es desenvolupa íntegrament mitjançant contracte laboral, fet que pot condicionar el seu desplegament i que s'ha de considerar en la interpretació de les dades (vegeu el [gràfic III-5.2](#)).

L'anàlisi de la matriculació en formació professional segons la família professional mostra que l'alumnat es concentra principalment en un nombre reduït d'àmbits. El curs 2023-2024, les famílies amb més estudiants matriculats a les Illes Balears són sanitat (3.439 persones), administració i gestió (3.435), informàtica i telecomunicacions (2.843) i activitats físiques i esportives (2.018).

Tanmateix, l'evolució dels darrers anys indica que les preferències de l'alumnat han anat canviant. Des del curs 2015-2016, el creixement ha estat especialment destacat en algunes de les famílies amb més pes en

l'oferta formativa, com comerç i màrqueting (76,3 %), informàtica i comunicacions (73,0 %), activitats físiques i esportives (72,5 %) i sanitat (57,9 %), que actualment és la família amb més alumnat matriculat.

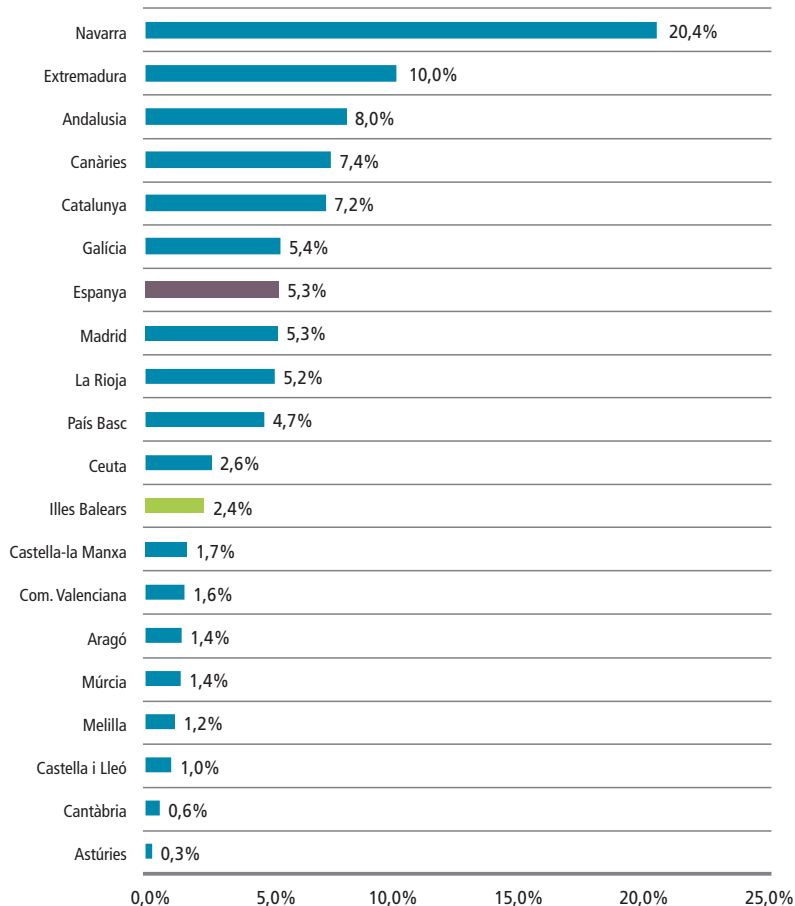
Paral·lelament, també s'han registrat increments molt importants en algunes famílies tradicionalment minoritàries, com energia i aigua (388,9 %), edificació i obra civil (354,3 %), marítimopesquera (115,9 %) i imatge i so (104,0 %).

En canvi, durant aquest període la matriculació ha disminuït en fabricació mecànica (-14,2 %) i hoteleria i turisme (-13,1 %), amb una davallada continuada en aquesta darrera família des del curs 2020-2021. Aquesta evolució és significativa si es té en compte que el turisme continua sent el principal motor econòmic de l'arxipèlag balear, però suggereix que aquests estudis resulten progressivament menys atractius per a una part dels joves a l'hora d'escollir el seu itinerari formatiu (vegeu el [quadre III-5.5](#)).

L'anàlisi de la segregació de gènere es fa d'acord amb el criteri que utilitza habitualment la Unió Europea per a l'estudi de la segregació ocupacional horitzontal.⁴ Segons aquest criteri, es consideren famílies professionals paritàries aquelles en què la presència d'homes i dones se situa aproximadament entre el 40 % i el 60 %, mentre que es consideren feminitzades o masculinitzades quan el pes d'un dels dos sexes supera aquest llindar.

4. Burchell, B., Hardy, V., Rubery, J., & Smith, M. (2014). *A new method to understand occupational gender segregation in European labour markets*. Publication Office of the European Union.

Gràfic III-5.2.
Percentatge d'estudiants matriculats a FP dual el curs 2022-2023 per CA

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank.

La distribució entre dones i homes matriculats en formació professional a les Illes Balears varia notablement segons la família professional. Amb dades del curs 2023-2024, es poden identificar cinc famílies feminitzades: serveis socioculturals i a la comunitat (90 %), imatge personal (87,5 %), sanitat (77,2 %), arts gràfiques (63,2 %) —fins ara paritària— i administració i gestió (62,1 %).

Per contra, es registren 13 famílies professionals masculinitzades, amb una presència d'homes superior al 60 %. Destaquen especialment set famílies en què els homes representen més del 90 % de l'alumnat: instal·lació i manteniment (99,6 %), electricitat i electrònica (97,5 %), seguretat i medi ambient (97 %), fabricació mecànica (96,7 %), transport i manteniment de vehicles

(95,7 %), energia i aigua (95,5 %) i maritimopesquera (92,6 %).

Finalment, només quatre famílies professionals són paritàries: hoteleria i turisme, química, comerç i màrqueting i indústries alimentàries. El nombre de famílies amb distribució paritària ha passat de sis el curs anterior a quatre el curs 2023-2024, ja que una ha passat a considerar-se masculinitzada (edificació i obra civil) i una altra feminitzada (arts gràfiques). Aquesta evolució indica que la segregació de gènere en la formació professional continua sent molt marcada i tendeix a intensificar-se (vegeu el [gràfic III-5.3](#)).

5.2.3. ALUMNAT TITULAT

En el marc de l'anàlisi del sistema de formació professional, la taxa de finalització dels estudis esdevé una eina útil per valorar el grau d'èxit dels itineraris formatius. Aquest indicador es calcula com el percentatge d'estudiants que finalitzen els estudis de cada nivell d'FP en un curs acadèmic determinat sobre el total d'alumnes matriculats en el primer curs del curs acadèmic anterior.

Si s'analitzen aquestes taxes de finalització per a la mitjana del territori espanyol i per a les Illes Balears, es comprova que la xifra de l'arxipèlag és inferior a la mitjana estatal: un 60,7 % a les Illes Balears el curs 2023-2024, davant el 65,7 % d'Espanya. Aquesta diferència s'ha produït al llarg de gairebé tota la sèrie històrica, amb l'excepció de l'any posterior a la pandèmia de la COVID-19 (curs 2021-2022), quan les taxes de titulació augmentaren a tot l'Estat, però amb més intensitat a les Illes Balears.

Aquest fet pot estar relacionat amb la incorporació prematura dels joves al mercat laboral abans de finalitzar el curs acadèmic, coincidint amb l'inici de la temporada turística a les Illes Balears. Aquesta tendència també s'observa en altres àmbits educatius a l'arxipèlag.

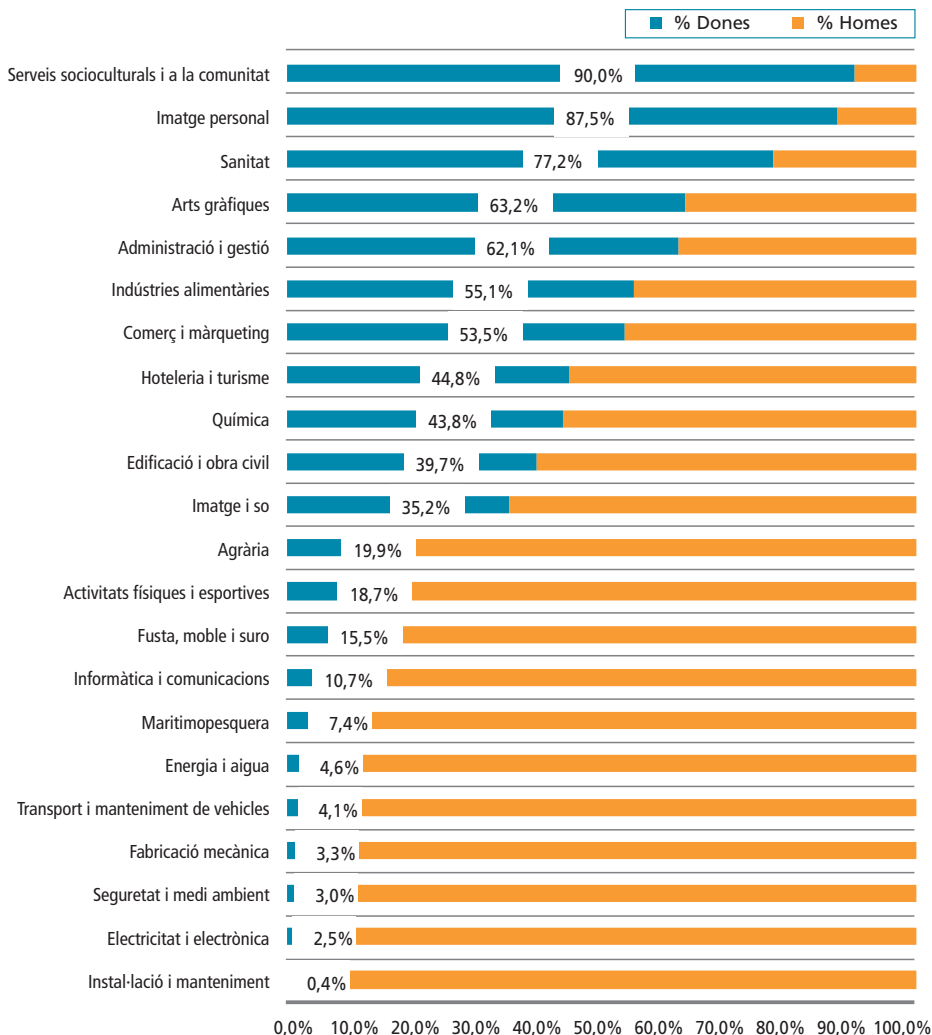
Si es diferencia entre dones i homes, es constata que la taxa de finalització de les dones és sempre superior, tant a les Illes Balears com en el conjunt d'Espanya, si bé les diferències per sexe són sensiblement inferiors a les Illes. Per exemple, el curs 2023-2024 el percentatge de titulades a les Illes Balears va ser del 62,9 % (enfront el 58,7 % dels homes), mentre que per a la mitjana estatal va ser del 69,3 % (enfront el 62,6 % dels homes). Així, el diferencial dels homes de les Illes Balears respecte de la mitjana estatal és de 3,9 punts percentuals, mentre que en el cas de les dones és de 6,4 punts. En conseqüència, les dones de les Illes Balears registren, de manera sostinguda, un diferencial més elevat respecte de la mitjana estatal, amb nivells de finalització que es mantenen sistemàticament per davall d'aquesta (vegeu el [gràfic III-5.4](#)).

El [quadre III-5.6](#) presenta les taxes de finalització del curs 2023-2024 segons nivell d'estudis, sexe i titularitat del centre a les Illes Balears. En conjunt, les diferències entre nivells d'FP són reduïdes: la taxa més elevada correspon als CFGB (62,1 %), seguida dels CFGS (60,8 %) i dels CFGM (60,3 %). Aquest patró varia en els centres de titularitat privada, on la taxa de finalització és més elevada en els CFGM (84,2 %) que en els CFGS (73,7 %), mentre que en els CFGB se situa en el 62,2 %.

QUADRE III-5.5. NOMBRE D'ESTUDIANTS D'FP MATRICULATS A LES ILLES BALEARS PER FAMÍLIA PROFESSIONAL (2015-2024)											
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024		
Sanitat	2.178	2.010	2.280	2.409	2.494	3.149	3.130	3.342	3.439		
Administració i gestió	2.426	2.679	2.815	3.169	3.222	3.647	3.721	3.481	3.435		
Informàtica i comunicacions	1.643	1.793	2.007	2.122	2.178	2.521	2.649	2.680	2.843		
Serveis socioculturals i a la comunitat	1.400	1.475	1.600	1.596	1.594	1.981	2.149	2.068	2.018		
Hoteleria i turisme	1.604	1.453	1.418	1.425	1.461	1.608	1.568	1.421	1.394		
Activitats físiques i esportives	782	852	957	1.034	1.135	1.327	1.409	1.347	1.349		
Electricitat i electrònica	918	960	943	1.017	1.048	1.221	1.228	1.088	1.063		
Comerç i màrqueting	536	594	670	731	701	890	948	921	945		
Transport i manteniment de vehicles	658	642	656	669	743	831	810	773	756		
Imatge personal	367	383	395	447	421	572	581	532	534		
Imatge i so	199	180	283	320	353	414	413	396	406		
Agrària	359	331	337	350	303	419	474	430	402		
Marítimopesquera	132	133	165	180	187	276	277	281	285		
Instal·lació i manteniment	171	166	215	200	192	249	280	239	233		
Edificació i obra civil	46	42	34	67	69	95	104	188	209		
Arts gràfiques	101	102	98	125	136	154	185	185	182		
Indústries alimentàries	103	94	52	50	67	93	110	94	107		
Fabricació mecànica	106	117	99	95	91	104	93	81	91		
Fusta, moble i suro	40	35	35	50	29	21	77	72	71		
Seguretat i medi ambient	0	0	0	28	30	15	36	67	67		
Energia i aigua	9	11	14	17	35	40	49	49	44		
Química	0	0	0	22	34	51	37	36	32		
Total	13.778	14.052	15.073	16.123	16.523	19.678	20.328	19.771	19.905		

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank.

Gràfic III-5.3.
Percentatge de dones i homes matriculats a FP per família professional (2023-2024)

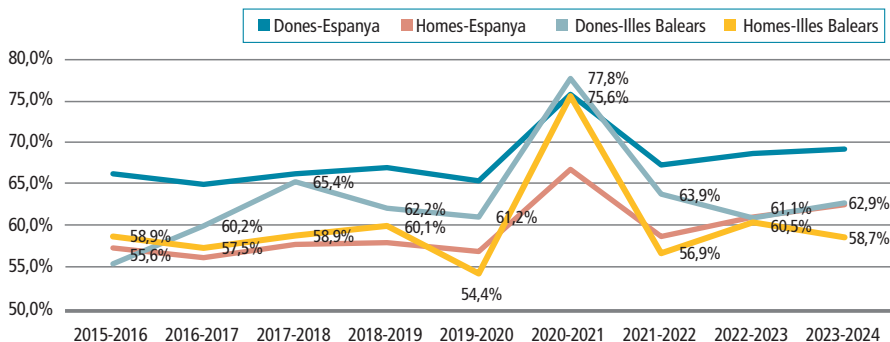

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank.

Per titularitat, la taxa de finalització és superior en els centres privats en tots els nivells, especialment a CFGM i CFGS, i per a tots dos sexes. En el conjunt de l'FP a les Illes Balears, la diferència és de 19,2 punts percentuals (76,3 % en els centres privats

davant el 57,1 % als públics), si bé s'ha reduït respecte del curs anterior en 27,5 punts percentuals. Dins els centres privats, la diferència entre concertats (73,5 %) i no concertats (87,8 %) és de 6,5 punts percentuals.

Gràfic III-5.4.
Percentatge de persones que titulen per sexe i territori (2015-2024)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de CaixaBank.

QUADRE III-5.6. PERCENTATGE DE PERSONES QUE TITULEN PER SEXE, CICLE I TITULARITAT DEL CENTRE, A LES ILLES BALEARS (2023-2024)

		Total FP	FPGB	FPGM	FPGS
Tots els centres	Total	60,7%	62,1%	60,3%	60,8%
	Dones	62,9%	67,8%	63,9%	61,0%
	Homes	58,7%	59,8%	57,1%	60,6%
Centres privats	Total	76,3%	62,2%	73,7%	84,2%
	Dones	82,6%	52,9%	80,8%	92,2%
	Homes	70,0%	68,0%	65,5%	76,8%
Centres públics	Total	57,1%	62,1%	57,0%	56,0%
	Dones	58,1%	72,2%	59,0%	55,1%
	Homes	56,3%	58,2%	55,3%	57,1%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de CaixaBank.

En el conjunt de l'Estat també s'observa una taxa de finalització superior en els centres privats (65,7 % en total; 61,8 % en els públics i 73,2 % en els privats), però sense diferències rellevants entre centres concertats (73,3 %) i no concertats (73,1 %).

Pel que fa al sexe, en els centres públics les diferències són reduïdes (58,1 % de do-

nes vs. 56,3 % d'homes), mentre que en els centres privats la taxa de finalització és sensiblement més elevada per a les dones (82,6 %) que per als homes (70 %).

En conjunt, els resultats són generalment més elevats en els centres privats que en els públics. No obstant això, en el cas dels CFGB aquestes diferències són pràctica-

ment inexistents, amb taxes molt similars entre els dos tipus de centres. Aquest fet podria estar relacionat amb el marge de selecció inferior de l'alumnat en aquest nivell formatiu, en què els requisits d'accés són més restrictius, mentre que en els nivells en què els centres disposen de més capacitat de selecció s'observen diferències més accentuades (vegeu el **quadre III-5.6**).

La continuïtat dels estudis després de finalitzar la formació professional presenta diferències segons el nivell formatiu. El **quadre III-5.7** recull el percentatge de persones titulades en CFGB, CFGM i CFGS que continuen estudiant un any després d'haver finalitzat els estudis.

A les Illes Balears, entre les persones titulades el curs 2022-2023, el 45,5 % de les de CFGB continuaven estudiant un any després (40,1 % el curs anterior), mentre que en el cas dels CFGM aquest percentatge era del 42,2 % (40,1 % el curs anterior). En canvi, la continuïtat és inferior entre les persones titulades de CFGS, amb un

28,2 % (31 % el curs anterior). Tot i que aquest patró es repeteix any rere any, la continuïtat en els CFGS es manté rellevant, ja que en molts casos respon a la voluntat de cursar un nou cicle de grau superior o d'accedir als estudis universitaris.

En el conjunt de l'Estat, el percentatge de persones titulades en FP que continuen estudiant un any després és del 60,3 % en els CFGB, del 50,3 % en els CFGM i del 28,9 % en els CFGS. Aquestes dades indiquen que les Illes Balears presenten encara un marge de millora en la continuïtat dels estudis després dels CFGB i CFGM, tot i l'increment registrat en el darrer any.

Segons el sexe, les dones continuen els estudis en una proporció més elevada que els homes en els CFGB i CFGS (amb una diferència de 6,4 punts percentuals en els dos casos). En canvi, en els CFGM s'observa el patró contrari, amb una continuïtat superior entre els homes (10,1 punts percentuals més). Aquest comportament és similar al que es registra en el conjunt de l'Estat.

QUADRE III-5.7. PERCENTATGE DE PERSONES TITULADES EN FP QUE CONTINUEN ESTUDIANT L'ANY SEGÜENT A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2015-2023)

		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Espanya	CFGB	65,6%	62,1%	62,0%	64,1%	65,0%	61,0%	57,7%	60,3%
	CFGM	37,6%	41,1%	44,4%	47,8%	51,8%	48,6%	49,2%	50,3%
	CFGS	32,4%	31,2%	29,8%	29,8%	34,0%	29,5%	28,9%	28,9%
Illes Balears	CFGB	48,3%	50,9%	54,4%	50,3%	58,3%	51,1%	40,1%	45,5%
	CFGM	33,3%	37,8%	41,2%	41,6%	47,4%	44,2%	40,1%	42,2%
	CFGS	27,5%	31,2%	28,8%	28,8%	36,1%	31,2%	31,0%	28,2%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del MEFP-Educabase i de l'Observatori de la Formació Professional de Caixabank.

En conjunt, les dades reflecteixen itineraris educatius diferenciats segons el nivell d'FP, amb una continuïtat inferior en els cicles de grau superior i un recorregut encara per consolidar en els nivells bàsic i mitjà a les Illes Balears.

5.3.

EL SISTEMA EDUCATIU UNIVERSITARI A LES ILLES BALEARS

Les dades sobre el sistema educatiu universitari a les Illes Balears es presenten estructurades en quatre apartats. El primer ofereix una visió global i evolutiva de l'oferta formativa universitària a les Illes Balears, tant pel que fa als centres on s'imparteixen els estudis com als diferents nivells formatius (grau, màster i doctorat). El segon apartat analitza la matrícula universitària segons el nivell formatiu i les branques de coneixement, incloent-hi també la seva evolució i la distribució per sexe. El tercer se centra en l'alumnat titulat, amb una anàlisi anàloga per nivell, branques de coneixement, evolució i sexe. Finalment, el quart apartat aborda el rendiment acadèmic, que presenta els principals indicadors en aquest àmbit.

5.3.1. OFERTA FORMATIVA

Els estudis universitaris a les Illes Balears s'imparteixen en centres de la Universitat de les Illes Balears (UIB) (vegeu el [quadre III-5.8](#)). D'acord amb les dades actualitzades corresponents al curs 2025-2026,⁵ la

UIB ofereix 39 estudis de grau —dels quals 5 són dobles titulacions— en centres propis, així com 7 estudis en centres adscrits. Pel que fa als estudis de postgrau, s'ofereixen 43 màsters oficials (42 en centres propis i 1 en centre adscrit) i 26 programes de doctorat, tots impartits en centres propis.

A més, la UIB disposa d'una àmplia oferta de títols propis, amb 9 d'especialista universitari, 9 d'expert universitari i 4 de màster. També s'ofereixen 6 certificats de formació permanent, 2 d'actualització universitària i 16 d'especialització en diversos àmbits del coneixement, així com 152 microcredencials.

Les dades més recents que permeten una comparativa amb la situació a Espanya, corresponen al curs anterior (2024-2025). D'acord amb aquestes dades, les Illes Balears són la comunitat autònoma amb menys oferta d'estudis de grau, 37 graus i 40 de màster. Pel que fa al doctorat (25 programes), les Illes Balears se situen en la cinquena posició entre les comunitats autònomes amb menys oferta.

L'evolució de l'oferta formativa en els darrers anys (des del curs 2016-2017 fins al 2024-2025) (vegeu el [quadre III-5.9](#)) mostra un augment en el nombre de titulacions ofertes en tots els nivells educatius. A les Balears, destaca l'increment de l'oferta de títols de màster en un 21,2 % (9,5 % a Espanya). En el cas del grau i del doctorat, el creixement a les Balears és del 8,8 % i del 4,2 %, respectivament, per sota l'increment global a Espanya (22,2 % en el grau i 10,6 % en el doctorat). En conjunt, aquestes dades apunten a un marge de creixement de l'oferta universitària a les Illes Balears, especialment en els estudis de grau.

5. Universitat de les Illes Balears (2026). *Tots els estudis*. <https://estudis.uib.cat/Tots-els-estudis/>

QUADRE III-5.8. CENTRES DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS. CURS 2025-26

Centres propis

Escola Politècnica Superior	Facultat d'Educació. Seu Universitària de Menorca
Facultat de Ciències	Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia
Facultat de Dret	Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia. Seu Universitària d'Eivissa i Formentera
Facultat de Dret. Seu Universitària d'Eivissa i Formentera	Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia. Seu Universitària de Menorca
Facultat de Dret. Seu Universitària de Menorca	Facultat de Filosofia i Lletres
Facultat d'Economia i Empresa	Facultat de Medicina
Facultat d'Economia i Empresa. Seu Universitària d'Eivissa i Formentera	Facultat de Psicologia
Facultat d'Economia i Empresa. Seu Universitària de Menorca	Facultat de Turisme
Facultat d'Educació	Centre d'Estudis de Postgrau
Facultat d'Educació. Seu Universitària d'Eivissa i Formentera	Escola de Doctorat de la Universitat de les Illes Balears

Centres adscrits

Escola Universitària de Turisme del Consell Insular d'Eivissa i Formentera (públic)	Escola Universitària de Relacions Laborals (privat)
Escola Universitària d'Hoteleria de les Illes Balears (públic)	Escola Universitària ADEMA (privat)
	Escola Universitària de Turisme Felipe Moreno (privat)

Font: elaboració pròpia a partir del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.⁶

6. Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades (2026a). Registro de Universidades, Centros y Títulos (RUCT). <https://www.educacion.gob.es/ruct/home>

QUADRE III-5.9. EVOLUCIÓ DE L'OFERTA FORMATIVA D'ESTUDIS UNIVERSITARIS (2016-2025)

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
Espanya	Grau	2.782	2.864	2.958	3.019	3.077	3.117	3.218	3.322	3.400
	Màster	3.800	3.567	3.589	3.653	3.641	3.756	3.907	4.049	4.162
	Doctorat	1.110	1.124	1.143	1.159	1.178	1.188	1.198	1.214	1.228
Illes Balears	Grau	34	35	36	35	35	35	36	36	37
	Màster	33	35	34	34	35	34	37	37	40
	Doctorat	24	24	24	24	24	25	22	25	25

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri de Ciència, Innovació y Universidades.

QUADRE III-5.10. ALUMNAT MATRICULAT A LA UNIVERSITAT A ESPANYA I LES ILLES BALEARS PER SEXE I NIVELL D'ESTUDIS (2015-2025)												
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025		
Espanya	Total	1.548.369	1.564.943	1.583.025	1.599.050	1.626.154	1.679.054	1.698.218	1.720.975	1.757.811	1.827.272	
	Dones	838.836	851.338	867.288	876.923	900.004	934.022	947.121	971.587	993.312	1.038.240	
	Homes	709.533	713.605	715.737	722.127	726.150	745.032	751.097	749.388	764.499	789.032	
	Total	1.275.688	1.284.041	1.285.774	1.290.346	1.296.328	1.336.009	1.333.567	1.343.736	1.368.153	1.416.388	
	Dones	698.626	704.598	708.896	712.745	721.479	749.254	751.501	763.538	779.270	809.278	
	Homes	577.062	579.443	576.878	577.601	574.849	586.755	582.066	580.198	588.883	607.110	
	Total	171.043	190.143	209.754	217.840	237.118	247.251	266.902	280.012	290.236	313.189	
	Dones	91.964	103.361	115.029	118.786	132.170	136.787	146.586	159.292	164.088	179.761	
	Homes	79.079	86.782	94.725	99.054	104.948	110.464	120.316	120.720	126.148	133.428	
	Total	55.628	71.548	85.480	90.755	92.657	95.794	97.749	97.227	99.422	97.695	
Dones	27.623	35.537	42.644	45.345	46.335	47.981	49.034	48.757	49.954	49.201		
Homes	28.005	36.011	42.836	45.410	46.322	47.813	48.715	48.470	49.468	48.494		
Total	13.676	13.573	13.565	13.473	13.838	14.407	14.486	14.136	14.197	14.144		
Dones	8.054	7.937	7.938	7.921	8.186	8.591	8.597	8.327	8.282	8.313		
Homes	5.622	5.636	5.627	5.552	5.652	5.816	5.889	5.809	5.915	5.831		
Total	11.721	11.483	11.404	11.197	11.479	11.957	12.163	11.815	11.833	11.828		
Dones	6.910	6.764	6.767	6.664	6.862	7.218	7.331	7.084	7.017	7.054		
Homes	4.811	4.719	4.637	4.533	4.617	4.739	4.832	4.731	4.816	4.774		
Total	1.328	1.324	1.316	1.370	1.461	1.514	1.395	1.375	1.390	1.358		
Dones	839	819	769	806	864	896	790	765	781	780		
Homes	489	505	547	564	597	618	605	610	609	578		
Total	566	711	845	906	898	936	928	946	974	958		
Dones	290	353	402	451	460	477	476	478	484	479		
Homes	276	358	443	455	438	459	452	468	490	479		

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.⁷

7. Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades (2026b). *Series históricas de estudiantes universitarios desde el curso 1985-1986*. Total SUE. https://estadisticas.universidades.gob.es/dynPx/inebase/index.htm?type=pcaxis&path=/Universitaria/Alumnado/EEU_2023/Serie/TotalSUE&file=pcaxis&l=s0

5.3.2. ALUMNAT MATRICULAT

L'alumnat matriculat en el sistema educatiu universitari espanyol ha anat augmentant progressivament durant el darrer decenni (vegeu el [quadre III-5.10](#)), si bé aquest creixement és inferior en el cas de les Illes Balears (3,4 % davant el 18,0 %).

Per nivells d'estudis, a les Balears l'alumnat matriculat en el grau representa el 83,6 % del total, mentre que el de màster és el 9,6 % i el de doctorat el 6,8 %. Les dades globals d'Espanya mostren un pes inferior de l'alumnat de grau i de doctorat (77,5 % i 5,3 %, respectivament) i un pes més elevat en el màster (17,1 % del total de la matrícula).

En els estudis de grau, en l'àmbit nacional hi ha hagut un increment d'alumnat de l'11 %. La matriculació de les dones suposa el 57,1 % del total, tot i que ha experimentat un creixement del 15,8 %, mentre que en els homes aquest increment és del 5,2 %. En l'àmbit de les Illes Balears, l'increment de matriculació en el grau se situa en el 0,9 %, en què ha augmentat en un 2,1 % la matriculació de dones i disminuït en un 0,8 % la dels homes. Les dones representen el 59,6 % de l'alumnat.

En relació amb els estudis de màster, s'ha produït un increment de matriculació del 83,1 %, en què el més elevat és en el cas de les dones (95,5 % davant el 68,7 % dels homes). En el cas de la UIB, l'augment de matriculació se situa en un 2,3 %, de manera que s'ha produït un descens de la matriculació de les dones del 0,7 % i un increment d'alumnat masculí del 18,2 %. Tot i això, la presència

femenina continua sent majoritària en aquest nivell formatiu (57,4 %) tant a les Balears com a Espanya.

En el doctorat, el creixement a escala estatal ha estat del 75,6%, amb un augment de matriculació superior en el cas de les dones (78,1 % davant el 73,2 % en els homes) i una participació propera a la paritat (50,4 % de dones i 49,6 % d'homes). A les Illes Balears, el creixement és del 69,3 %, el qual és superior en el cas dels homes (73,6 % davant el 65,2 %) i amb una participació del 50 % d'homes i 50 % de dones.

L'anàlisi de la matrícula universitària en les diferents branques del coneixement (vegeu el [quadre III-5.11](#)) mostra una elevada concentració de l'alumnat en determinats àmbits. En els estudis de grau i de màster, tant a Espanya com a les Illes Balears, la branca amb més pes és la de ciències socials i jurídiques (45,1 % de l'alumnat de grau i 58 % de màster a Espanya; 51,8 % i 53,7 %, respectivament, a les Balears). En el doctorat, aquesta branca concentra aproximadament el 25 % de l'alumnat en els dos àmbits territorials.

Pel que fa al grau a les Illes Balears, la segona branca amb més alumnat és la de ciències de la salut (18,6 %), seguida d'enginyeria i arquitectura (13,4 %). A continuació, se situen arts i humanitats i ciències, amb valors propers al 8 %. Aquesta distribució és similar a la del conjunt de l'Estat, si bé amb algunes diferències: el pes és inferior a ciències socials i jurídiques i a ciències, i superior a ciències de la salut, enginyeria i arquitectura i arts i humanitats.

QUADRE III-5.11. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT MATRICULAT A LA UNIVERSITAT A ESPANYA I LES ILLES BALEARS PER SEXE, NIVELL D'ESTUDIS I BRANCA DE CONEIXEMENT (2015-2025)													
	2024-2025		2015-2016		2024-2025		2015-2016		2024-2025		2015-2016		
	Total	% dones	Total	% dones	Total	% dones	Total	% dones	Total	% dones	Total	% dones	
Espanya	Grau	Total	1.416.388	1.275.688	638.383	598.596	269.564	232.449	392.401	357.627	77.627	57.458	
		Dones	809.278	698.626	392.401	357.627	191.937	174.991	240.969	191.937	28,8%	24,7%	
		Homes	607.110	577.062	245.982	240.969	100.627	97.458	148.972	142.956	28,8%	24,7%	
	Màster	Total	313.189	171.043	181.765	98.813	57.485	30.104	18.206	112.212	57.258	8.464	
		Dones	179.761	91.964	112.212	57.258	39.279	21.640	18.206	69.553	41.555	31,7%	28,1%
		Homes	133.428	79.079	69.553	41.555	18.275	9.464	16.563	12.808	7.560	2.860	
	Doctorat	Total	97.695	55.628	25.168	15.184	5.199	2.860	11.364	12.808	7.624	6.816	
		Dones	49.201	27.623	12.808	7.624	3.475	1.933	1.296	12.360	7.624	6.816	
		Homes	48.494	28.005	12.360	7.624	1.724	967	1.589	5.048	49,8%	29,6%	
	Illes Balears	Grau	Total	11.828	11.721	6.122	7.118	334	228	3.918	4.598	1.255	1.068
Dones			7.054	6.910	3.918	4.598	193	41	46	2.204	2.520	17,6%	
Homes			4.774	4.811	2.204	2.520	141	80	32	1.714	2.078	22,0%	
Màster		Total	1.358	1.328	729	768	193	41	46	454	513	9	
		Dones	780	839	454	513	147	32	46	275	255	147	
		Homes	578	489	275	255	147	32	46	189	158	147	
Doctorat		Total	958	566	251	193	55	34	12	62,3%	66,8%	23,8%	
		Dones	479	290	137	107	12	6	12	137	107	12	
		Homes	479	276	114	86	43	28	43	114	86	43	
% dones		50,0%	51,2%	54,6%	55,4%	21,8%	17,6%	21,8%	54,6%	55,4%	21,8%	17,6%	

continua

	2024-2025		2015-2016		Art i humanitats		Ciències de la salut		Ciències		
	2024-2025	2015-2016	2024-2025	2015-2016	2024-2025	2015-2016	2024-2025	2015-2016	2024-2025	2015-2016	
Espanya	Total	135.526	128.648	135.526	128.648	286.961	237.328	286.961	237.328	85.954	78.667
	Dones	86.376	78.674	86.376	78.674	208.795	164.695	208.795	164.695	44.079	40.172
	Homes	49.150	49.974	49.150	49.974	78.166	72.633	78.166	72.633	41.875	38.495
	% dones	63,7%	61,2%	63,7%	61,2%	72,8%	69,4%	72,8%	69,4%	51,3%	51,1%
	Total	22.613	15.171	22.613	15.171	40.056	19.034	40.056	19.034	11.270	7.921
	Dones	13.986	9.226	13.986	9.226	29.765	13.207	29.765	13.207	5.592	3.809
	Homes	8.627	5.945	8.627	5.945	10.291	5.827	10.291	5.827	5.678	4.112
	% dones	61,8%	60,8%	61,8%	60,8%	74,3%	69,4%	74,3%	69,4%	49,6%	48,1%
	Total	15.047	9.760	15.047	9.760	25.391	13.301	25.391	13.301	15.526	7.707
	Dones	8.167	5.211	8.167	5.211	15.714	8.352	15.714	8.352	7.313	3.640
	Homes	6.880	4.549	6.880	4.549	9.677	4.949	9.677	4.949	8.213	4.067
	% dones	54,3%	53,4%	54,3%	53,4%	61,9%	62,8%	61,9%	62,8%	47,1%	47,2%
Total	944	1.033	944	1.033	2.203	1.382	2.203	1.382	970	892	
Dones	603	627	603	627	1.708	987	1.708	987	491	470	
Homes	341	406	341	406	495	395	495	395	479	422	
% dones	63,9%	60,7%	63,9%	60,7%	77,5%	71,4%	77,5%	71,4%	50,6%	52,7%	
Total	48	95	48	95	175	195	175	195	213	229	
Dones	28	63	28	63	132	154	132	154	120	100	
Homes	20	32	20	32	43	41	43	41	93	129	
% dones	58,3%	66,3%	58,3%	66,3%	75,4%	79,0%	75,4%	79,0%	56,3%	43,7%	
Total	135	71	135	71	289	167	289	167	228	101	
Dones	63	33	63	33	175	101	175	101	92	43	
Homes	72	38	72	38	114	66	114	66	136	58	
% dones	46,7%	46,5%	46,7%	46,5%	60,6%	60,5%	60,6%	60,5%	40,4%	42,6%	
Illes Balears											

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.

En els estudis de màster, la segona branca amb més alumnat a les Balears és la de ciències (15,7 %), seguida d'enginyeria i arquitectura (14,2 %) i ciències de la salut (12,9 %), mentre que arts i humanitats representa el 3,5 %. En comparació amb Espanya, destaca especialment el pes més elevat de ciències a les Balears (15,7 % davant el 3,6 %).

En el doctorat, també s'observen diferències rellevants: a les Balears hi ha més concentració d'alumnat a ciències (23,8 % davant el 15,9 % a Espanya) i menys a enginyeria i arquitectura (5,7 % davant el 17 %).

Per sexe (quadre III.5.11), en els estudis de grau s'observa una presència majoritària de dones tant a Espanya com a les Illes Balears en les branques de ciències socials i jurídiques (61,5 % i 64 %, respectivament), ciències de la salut (72,8 % i 77,5 %) i arts i humanitats (63,7 % i 63,9 %). La branca de ciències presenta una situació pràcticament paritària (51,3 % i 50,6 %), mentre que enginyeria i arquitectura continua fortament masculinitzada (28,8 % i 21 % de dones a Espanya i a les Illes Balears).

L'evolució des del curs 2015-2016 mostra, a les Balears, un increment del pes de les dones en ciències de la salut, arts i humanitats i enginyeria i arquitectura, i una disminució en ciències socials i jurídiques i ciències. En el conjunt de l'Estat, en canvi, s'observa un augment de la participació femenina en totes les branques.

En els estudis de màster, es manté un patró similar. Les branques de ciències de la salut estan feminitzades (75,4 % de dones a les Balears i 74,3 % a Espanya) i ciènci-

es socials i jurídiques (62,3 % i 61,7 %), mentre que enginyeria i arquitectura continua masculinitzada (23,8 % i 31,7 % de dones). Ciències presenta un perfil mixt (56,3 % i 49,6 %), i arts i humanitats és mixta a les Balears i feminitzada a Espanya (58,3 % davant el 61,8 %). En relació amb el curs 2015-2016, a les Balears es registra una disminució de la participació femenina en gairebé totes les branques, excepte a enginyeria i arquitectura (+1,8 pp) i ciències (+12,6 pp).

En el doctorat, la majoria de les branques presenten una situació mixta. Les dones representen el 54,6 % a ciències socials i jurídiques a les Balears (50,9 % a Espanya), el 46,7 % a arts i humanitats (54,3 % a Espanya) i el 40,4 % a ciències (47,1 % a Espanya). Ciències de la salut mostra una lleugera feminització (60,6 % i 61,9 %), mentre que enginyeria i arquitectura continua sent la branca amb més desequilibri (21,8 % i 31,4 % de dones). Les dades evolutives indiquen pocs canvis: a les Balears disminueix la participació femenina en ciències (-2,2 pp) i augmenta en enginyeria i arquitectura (+4,2 pp).

En síntesi, les dades del curs 2024-2025 a les Balears mostren una situació paritària⁸ pel que fa a la participació global de dones i homes en la formació universitària, amb una participació femenina superior en el grau (59,6 %) que disminueix a mesura que augmenta el nivell d'estudis (57,4 % en el màster i 50 % en el doc-

8. Tal com s'ha assenyalat abans, d'acord amb els criteris de la legislació europea i espanyola, es considera paritària la situació en la qual cap dels dos grups té una representació inferior al 40 % o superior al 60 %.

torat). En les branques de coneixement feminitzades en el grau (ciències socials i jurídiques, arts i humanitats i ciències de la salut), s'observa una disminució del pes relatiu de les dones a mesura que augmenta el nivell formatiu, amb reduccions acumulades de 9,4 pp, 17,2 pp i 16,9 pp, respectivament. En enginyeria i arquitectura i en ciències, es produeix un increment de la participació femenina en el màster i un descens en el doctorat, especialment notable en el cas de ciències, en què la participació de les dones passa del 50,6 % (grau) al 56,3 % (màster) i al 40,4 % (doctorat).

En conjunt, la matrícula universitària es concentra principalment en les branques de ciències socials i jurídiques, amb diferències rellevants per nivell d'estudis i una segregació de gènere persistent segons l'àmbit de coneixement.

Finalment, la taxa neta d'escolarització universitària⁹ en el curs 2024-2025 a la UIB és la més baixa de tot el país (10,2 %): la mitjana estatal se situa en el 31,4 %, a molta diferència d'altres comunitats autònomes com, per exemple, Madrid (44,2%), Castella i Lleó (44,1%), Navarra (35,4%) o País Basc (32,7%) (Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades, 2025).¹⁰

9. Percentatge d'estudiants de 18 a 24 anys matriculats a cada comunitat autònoma a estudis de grau i màster sobre la població total de 18 a 24 anys.

10. Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades (2025). *Datos y Cifras del Sistema Universitario Español. Curso 2025-2026*. Secretaría General Técnica. Centro de Publicaciones.

5.3.3. ALUMNAT TITULAT

L'alumnat que finalitza els estudis universitaris (curs 2023-2024) ho fa sobretot en estudis de grau (68,5 % del total a les Balears i 54,3 % a Espanya), seguit pel màster (26,8 % a les Balears i 42,4 % a Espanya) i, a molta distància, pel doctorat (4,6 % a les Balears i 3,3 % a Espanya). Per sexe, a les Balears, del total de persones titulades en el grau, el 65 % eren dones (60,7 % a Espanya). Pel que fa al màster, el 63,1 % de les persones titulades a les Balears van ser dones (58,8 % a Espanya). En el doctorat, les dones representaven el 45,7 % de les titulacions a les Balears (50,1 % a Espanya).

L'evolució de la titulació des del curs 2015-2016 fins al 2023-2024 (en el cas del doctorat, la comparació s'inicia el curs 2018-2019 per manca de dades prèvies) mostra un increment del 10,4 % del total de titulacions universitàries a les Balears. Aquest increment es concentra sobretot en el doctorat (60,8 %), mentre que en el grau i el màster se situa al voltant del 6 %. Per sexe, destaca que l'increment és més elevat en els homes en tots els nivells formatius, especialment en el doctorat (68,3 % davant el 52,6 % en les dones) i en el màster (16,2 % davant l'11,3 %).

Les dades evolutives en el conjunt de l'Estat mostren un increment més elevat en el total de titulacions (28,5 %), amb els avenços més rellevants en el màster (77,1 %), mentre que en el doctorat és del 32,7 % i en el grau del 13,2 %. En aquest cas, l'increment és superior en les dones, excepte en el doctorat (vegeu el [quadre III-5.12](#)).

QUADRE III-5.12. ALUMNAT TITULAT A LA UNIVERSITAT A ESPANYA I LES ILLES BALEARS PER SEXE I NIVELL D'ESTUDIS (2015-2024)

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Total	293.645	297.981	303.925	313.098	348.965	354.201	351.794	366.662	377.314
Dones	170.385	172.576	179.228	182.238	206.482	209.508	206.898	220.348	224.610
Homes	123.260	125.405	124.697	130.860	142.483	144.693	144.896	146.314	152.704
Total	180.994	186.539	190.479	189.354	208.302	207.646	199.048	201.759	204.800
Dones	108.805	110.922	113.889	112.459	124.614	124.663	120.332	122.840	124.290
Homes	72.189	75.617	76.590	76.895	83.688	82.983	78.716	78.919	80.510
Total	90.392	99.413	112.122	114.320	131.267	135.419	141.696	153.119	160.123
Dones	51.439	56.680	64.839	65.010	77.304	79.388	81.055	91.635	94.107
Homes	38.953	42.733	47.283	49.310	53.963	56.031	60.641	61.484	66.016
Total	55.628	71.548	85.480	90.755	92.657	95.794	97.749	97.227	97.695
Dones	27.623	35.537	42.644	45.345	46.335	47.981	49.034	48.757	49.201
Homes	28.005	36.011	42.836	45.410	46.322	47.813	48.715	48.470	48.494

Espanya

continua

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Total	Total	2.489	2.384	2.349	2.292	2.523	2.456	2.496	2.749
	Dones	1.637	1.471	1.514	1.415	1.615	1.664	1.545	1.749
	Homes	852	913	835	877	908	889	946	1.000
Grau	Total	1.769	1.678	1.703	1.565	1.686	1.675	1.681	1.884
	Dones	1.166	1.050	1.112	1.003	1.090	1.114	1.080	1.225
	Homes	603	628	591	562	596	561	595	659
Master	Total	694	654	646	648	763	760	700	738
	Dones	460	420	402	374	482	491	419	466
	Homes	234	234	244	274	281	269	292	272
Doctorat	Total				79	74	118	115	127
	Dones				38	43	59	46	58
	Homes				41	31	59	52	69

**Illes
Balears**

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.¹¹

11. Els quadres i gràfics corresponents a les seccions d'introducció i d'anàlisi de la formació professional a les Illes Balears han fet servir com a base les referències de Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades (2026c). *Indicadores de rendimiento académico y de transición a Máster de estudiantes de Grado*. https://estadisticas.universidades.gob.es/dynPx/inebase/index.htm?type=pcaxis&path=/Universitaria/Indicadores/2024/1_Grado/&file=pcaxis&l=s0 així com les del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades (2026d). *Indicadores de rendimiento académico de estudiantes de Máster*. https://estadisticas.universidades.gob.es/dynPx/inebase/index.htm?type=pcaxis&path=/Universitaria/Indicadores/2024/2_Master/&file=pcaxis&l=s0

El **quadre III-5.13** mostra el pes de la titulació, globalment i per sexe, per branca de coneixement i nivell formatiu, així com la seva evolució entre els cursos 2015-2016 i 2023-2024, a Espanya i a les Illes Balears.

A les Balears s'observa que, en el grau, el 52,8 % de les titulacions corresponen a la branca de ciències socials i jurídiques, seguida de ciències de la salut (22,2 %) i d'enginyeria i arquitectura (10,6 %). Arts i humanitats i ciències representen, cadascuna, al voltant del 7 %. En el nivell de màster, augmenta el pes de ciències socials i jurídiques (59,8 %) i, en segon terme, se situa ciències (18 %), seguida de ciències de la salut (13 %). Enginyeria i arquitectura i arts i humanitats presenten valors al voltant del 4 %-5 %. En el doctorat, les titulacions es concentren gairebé a parts iguals entre ciències (28,3 %), ciències de la salut (28,3 %) i ciències socials i jurídiques (27,6 %), mentre que arts i humanitats representen el 12,6 % i enginyeria i arquitectura el 3,1 %.

A Espanya, les tendències són semblants en el grau, tot i que s'observen diferències en una titulació superior en enginyeria i arquitectura (+4,4 pp) i menys en ciències socials i jurídiques (-3,8 pp).

Pel que fa a l'evolució de les titulacions en els darrers vuit anys, s'observa un creixement inferior a les Balears que a Espanya en el grau i el màster (la manca de dades de doctorat no permet fer la comparativa). Destaca especialment la diferència en el màster (-70,8 pp, amb un creixement del 77,1 % a Espanya i del 6,3 % a les Balears), més acusada en les dones (-81,6 pp). En el grau, la diferència global és de -6,5 pp.

En conjunt, les dades apunten a un dinamisme inferior de les titulacions universitàries a les Illes Balears, especialment en els estudis de màster.

5.3.4. INDICADORS DE RENDIMENT ACADÈMIC

Els indicadors de rendiment acadèmic a les universitats es refereixen als estudis de grau i de màster (Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, 2025) i mostren diferències significatives entre els dos, amb valors sistemàticament més elevats en el màster.

En el curs 2023-2024, la taxa de rendiment (percentatge de crèdits superats sobre crèdits matriculats) se situa en el 80,0 % a Espanya i el 78,2 % a les Balears en el grau, i en el 88,8 % i el 88,3 %, respectivament, en el màster. La taxa d'èxit (percentatge de crèdits superats respecte del total de crèdits presentats a examen) és molt elevada, especialment en el màster (98,0 % a Espanya i 98,2 % a les Balears), mentre que en el grau és inferior (88,7 % i 85,0 %).

Pel que fa a la taxa d'avaluació (percentatge de crèdits pels quals l'alumnat es presenta a examen en relació al total de crèdits matriculats), en el grau és del 90,2 % a Espanya i del 92,0 % a Balears, i en el màster del 90,6 % i 89,9 %, respectivament.

En relació amb la taxa d'abandonament global (suma de les taxes d'abandonament del primer, segon i tercer any)¹² en els estu-

12. Taxa d'abandonament: proporció d'estudiants de nou ingrés en el curs X que, sense titular-se, deixen d'estar matriculats en el mateix estudi durant dos cursos consecutius. Es diferencia entre abandonament el 1r, 2n i 3r any en funció del moment en què es produeix.

QUADRE III-5.13. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT QUE FINALITZA ESTUDIS UNIVERSITARIS A ESPANYA I LES ILLES BALEARS PER SEXE, NIVELL D'ESTUDIS I BRANCA DE CONEIXEMENT (2015-2024)

		Total		Ciències socials i jurídiques		Enginyeria i arquitectura	
		2023-2024	2015-2016	2023-2024	2015-2016	2023-2024	2015-2016
Grau	Total	204.800	180.994	100.322	90.288	30.665	28.486
	Dones	124.290	10.8805	65.197	59.233	8.584	7.789
	Homes	80.510	72.189	35.125	31.055	22.081	20.697
	% dones	60,7%	60,1%	65,0%	65,6%	28,0%	27,3%
Màster	Total	160.123	90.392	102.553	56.887	21.543	10.595
	Dones	94.107	51.439	62.901	33.442	7.221	3.380
	Homes	66.016	38.953	39.652	23.445	14.322	7.215
	% dones	58,8%	56,9%	61,3%	58,8%	33,5%	31,9%
Doctorat	Total	12.391	0	2.886	0	2.278	0
	Dones	6.213	0	1.483	0	691	0
	Homes	6.178	0	1.403	0	1.587	0
	% dones	50,1%		51,4%		30,3%	
Grau	Total	1.884	1.769	994	1.139	200	93
	Dones	1.225	1.166	715	790	34	24
	Homes	659	603	279	349	166	69
	% dones	65,0%	65,9%	71,9%	69,4%	17,0%	25,8%
Màster	Total	738	694	441	434	38	9
	Dones	466	460	288	288	9	3
	Homes	272	234	153	146	29	6
	% dones	63,1%	66,3%	65,3%	66,4%	23,7%	33,3%
Doctorat	Total	127	0	35	0	4	0
	Dones	58	0	14	0	1	0
	Homes	69	0	21	0	3	0
	% dones	45,7%		40,0%		25,0%	

continua

	Art i humanitats				Ciències de la salut				Ciències	
	2023-2024	2015-2016	2023-2024	2015-2016	2023-2024	2015-2016	2023-2024	2015-2016	2023-2024	2015-2016
Espanya	Total	18.259	15.406	43.009	36.553	12.545	10.261			
	Dones	12.199	10.018	31.564	25.985	6.746	5.780			
	Homes	6.060	5.388	11.445	10.568	5.799	4.481			
	% dones	66,8%	65,0%	73,4%	71,1%	53,8%	56,3%			
Màster	Total	10.331	7.090	18.860	10.679	6.836	5.141			
	Dones	6.661	4.421	13.826	7.556	3.498	2.640			
	Homes	3.670	2.669	5.034	3.123	3.338	2.501			
	% dones	64,5%	62,4%	73,3%	70,8%	51,2%	51,4%			
Doctorat	Total	1.715	0	3.298	0	2.214	0			
	Dones	921	0	2.092	0	1.026	0			
	Homes	794	0	1.206	0	1.188	0			
	% dones	53,7%		63,4%		46,3%				
Illes Balears	Total	131	134	419	271	140	132			
	Dones	83	79	320	196	73	77			
	Homes	48	55	99	75	67	55			
	% dones	63,4%	59,0%	76,4%	72,3%	52,1%	58,3%			
Màster	Total	30	31	96	116	133	104			
	Dones	21	19	71	96	77	54			
	Homes	9	12	25	20	56	50			
	% dones	70,0%	61,3%	74,0%	82,8%	57,9%	51,9%			
Doctorat	Total	16	0	36	0	36	0			
	Dones	8	0	18	0	17	0			
	Homes	8	0	18	0	19	0			
	% dones	50,0%		50,0%		47,2%				

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.

dis de grau i màster (curs 2019-2020), en el grau se situa en el 30,6 % a Espanya i en el 35,1 % a les Balears, mentre que en el Màster és inferior (14,7 % i 16,9 %, respectivament). De manera similar, el canvi d'estudis és més freqüent en el grau (10,8 % i 15,0 %) que en el màster (1,6 % i 2,1 %).

L'anàlisi de les dades d'abandonament en el primer any, any crític amb les xifres més elevades, ens permet aprofundir en alguns aspectes. En general, aquestes dades reflecteixen diferències notables per nivell educatiu, branca de coneixement i sexe (vegeu el [quadre III.5.14](#)). En el grau, la taxa d'abandonament és més alta que en el màster (27,9 % davant el 10,7 % a les Balears i 22,1 % davant l'11,1 % a Espanya).

Per àmbit de coneixement,¹³ a les Balears l'abandonament més elevat en el grau es produeix en agricultura, ramaderia, silvicultura, pesca i veterinària i en enginyeria, indústria i construcció (47,2 % i 41,3 %, respectivament). Altres branques, com arts i humanitats, negocis, administració i dret, ciències i serveis, superen el 30 %. L'abandonament més baix es registra en educació i en salut i serveis socials (15,3 % i 17,8 %, respectivament). A Espanya, els àmbits amb menys abandonament són els mateixos, si bé els valors són lleugerament inferiors (13,4 % i 14,3 %). Les diferències més importants entre les Balears i Espanya s'observen en les taxes més elevades: a Espanya, el màxim es registra en ciències socials, periodisme i documentació (29 %), mentre que a les Balears aquesta branca se situa en valors intermedis.

13. La classificació per àmbits de coneixement d'aquest apartat difereix de la utilitzada en els apartats de matrícula i titulació, ja que la base de dades del Ministeri no permet obtenir la informació amb el mateix nivell de desagregació.

En el màster, l'abandonament més elevat a les Balears es produeix en ciències socials, periodisme i documentació (26,7 %) i el més baix en ciències (3,5 %). A escala estatal, el màxim es registra a informàtica (18,3 %) i el mínim a educació (7,6 %).

Per sexe, l'abandonament és superior en els homes tant a les Balears com a Espanya, i tant en el grau com en el màster. Aquesta tendència presenta algunes excepcions segons l'àmbit de coneixement. A les Balears, les dones presenten taxes d'abandonament més elevades en ciències, així com en els graus d'arts i humanitats i de salut i serveis socials, i en el màster de negocis, administració i dret. A escala estatal, el grau l'abandonament femení és superior en informàtica i serveis, i en el màster d'educació.

Pel que fa a l'evolució de les taxes d'abandonament en el primer any entre els cursos 2019-2020 i 2021-2022, s'observa un increment de 3,4 punts percentuals en els estudis de grau a escala estatal (3,7 pp en dones i 3,2 pp en homes) i de 6,2 pp a les Illes Balears (5,3 pp en dones i 7,5 pp en homes). En els estudis de màster, a escala estatal es produeix un increment d'1,3 pp (1,6 pp en dones i 0,8 pp en homes), mentre que a les Illes Balears augmenta en 2 pp (1,4 pp en dones i 2,7 pp en homes).

En conjunt, els resultats mostren un rendiment acadèmic elevat, especialment en el màster, però també unes taxes d'abandonament més altes a les Illes Balears que en el conjunt de l'Estat, sobretot en els estudis de grau, fet que evidencia la necessitat de reforçar els mecanismes d'acompanyament i permanència de l'alumnat.

QUADRE III-5.14. EVOLUCIÓ DE LES TAXES D'ABANDONAMENT DURANT EL PRIMER ANY EN ELS ESTUDIS DE GRAU I MÀSTER PER SEXE I ÀMBIT DE CONEIXEMENT (2019-2022)

	Estudis de grau					
	Total		Dones		Homes	
	2021-2022	2019-2020	2021-2022	2019-2020	2021-2022	2019-2020
Espanya						
Total	22,1	18,7	20,0	16,3	24,9	21,7
Educació	13,4	11,3	12,6	10,4	15,9	14,5
Art i humanitats	27,0	23,4	24,6	21,2	30,9	26,9
Ciències socials, periodisme i documentació	29,0	25,5	28,0	24,4	30,9	27,4
Negoci, administració i dret	23,7	19,5	21,7	17,5	25,9	21,8
Ciències	24,2	20,4	22,7	18,2	25,7	22,3
Informàtica	24,6	23,2	25,2	23,4	24,5	23,2
Enginyeria, indústria i construcció	24,2	20,8	20,5	15,6	25,9	22,9
Agricultura, ramaderia, silvicultura, pesca i veterinària	19,9	14,9	15,8	10,2	24,2	20
Salut i serveis socials	14,3	10	14,0	9,5	15,3	11,2
Serveis	18,9	16,5	21,1	18,6	17,5	15,1
Total	27,9	21,7	24,5	19,2	32,9	25,4
Educació	15,3	14,7	14,2	13,7	19,8	19,8
Art i humanitats	34,5	27,5	37,6	26,7	29,2	28,9
Ciències socials, periodisme i documentació	28,9	29,8	23,9	28,4	36,2	31,7
Negoci, administració i dret	32,3	22,9	26,2	18,9	39,6	27,7
Ciències	33,8	24,8	37,7	23,1	30,6	26,5
Informàtica	29,5	26,4	29,9	25
Enginyeria, indústria i construcció	41,3	26,2	25,7	25,7	41,4	26,3
Agricultura, ramaderia, silvicultura, pesca i veterinària	47,2	44,4
Salut i serveis socials	17,8	13	19,1	13,1	13,5	12,6
Serveis	35,3	21,8	31,0	23,1	42,9	20
Illes Balears						

continua

	Estudis de màster									
	Total		Dones				Homes			
	2021-2022	2019-2020	2021-2022	2019-2020	2021-2022	2019-2020	2021-2022	2019-2020	2021-2022	2019-2020
Espanya	11,1	9,8	10,2	8,6	12,3	11,5	10,2	8,6	12,3	11,5
Educació	7,6	4,2	8,1	3,9	6,9	4,7				
Art i humanitats	14,0	12,9	13,2	11,5	15,2	14,9				
Ciències socials, periodisme i documentació	14,6	13,3	13,2	12,2	17,3	15,6				
Negocis, administració i dret	12,1	12,8	11,8	11,8	12,4	14				
Ciències	10,8	8,9	8,4	6,3	12,8	11,1				
Informàtica	18,3	16,6	18,1	16,1	18,4	16,8				
Enginyeria, indústria i construcció	12,6	9,5	10,4	7,8	13,7	10,3				
Agricultura, ramaderia, silvicultura, pesca i veterinària	13,4	11,2	12,0	9,5	14,5	12,7				
Salut i serveis socials	8,6	8,3	7,1	7,5	12,5	10,6				
Serveis	12,2	14,6	11,0	13,6	13,4	15,7				
Total	10,7	8,7	8,5	7,1	13,7	11				
Educació	6,8	2,5	3,1	1,8	11,9	3,6				
Art i humanitats				
Ciències socials, periodisme i documentació	26,7	29,4	37				
Negocis, administració i dret	7,4	5,4	7,6	8,3	6,9	1,9				
Ciències	3,5	7,7	5,4	8,3	2,0	7				
Informàtica				
Enginyeria, indústria i construcció	...	20,7				
Agricultura, ramaderia, silvicultura, pesca i veterinària				
Salut i serveis socials	14,6	8,6	13,8	7	16,3	15,2				
Serveis	14,3	18,5	13,5	13,5	16,3	25				
Illes Balears										

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.

6

HABITATGE

6.1.

INTRODUCCIÓ

L'habitatge constitueix una de les principals problemàtiques socials a Espanya en general, i a les Illes Balears en particular, on el preu de l'habitatge se situa molt per sobre de la mitjana espanyola. La falta d'habitatge digne i accessible no és només un problema econòmic, sinó un element central que impedeix l'exercici de drets fonamentals i limita la capacitat de les persones per desenvolupar projectes de vida autònoms. La tardança en l'emancipació del jovent, la pobresa, el desarrelament i l'estrès vital en són algunes de les conseqüències més visibles.

La rellevància social d'aquesta qüestió no ha fet més que créixer. Si el baròmetre del CIS de juny de 2024 situava l'habitatge en tercera posició entre els problemes que afecten personalment la ciutadania (17,1%), els baròmetres de gener, febrer i març de 2026 l'han consolidat com el principal problema del país. En el baròmetre de març de 2026, el 43,5% de les persones enquestades el va citar com el problema més greu d'Espanya, batent rècords de preocupació, per davant de la crisi econòmica (22,5%) i la qualitat de l'ocupació (18,3%). A escala personal, l'habitatge se situa com la segona preocupació més citada (27,8%), per darrere

de la crisi econòmica. Cal assenyalar que aquesta tendència afecta de manera especialment intensa la població jove: entre les persones de 18 a 34 anys¹, l'habitatge és, ja, el principal problema tant a escala col·lectiva com personal, cosa que connecta directament amb les dificultats d'emancipació i l'impacte sobre els projectes de vida. Així les coses, l'habitatge ha deixat de ser un dret assolible per a una part creixent de la població de les Illes Balears amb conseqüències que van molt més enllà de l'economia i que afecten el teixit social, la convivència i els projectes de vida de generacions senceres.

En aquest capítol s'aborden els preus de l'habitatge, tant pel que fa a la compra-venda com al lloguer, el nombre i l'import de les transaccions, les hipoteques constituïdes i l'esforç econòmic necessari per accedir a un habitatge. A més a més, s'incorporen dades sobre règim de tinença, persones sense llar, desnonaments i ocupacions.

1. Centre d'Investigacions Sociològiques (2026). Baròmetre de març de 2026. Disponible a: <https://www.cis.es/catalogo-estudios/resultados-definidos/barometros>.

6.2.

PREUS

6.2.1. PREU DE L'HABITATGE

L'índex de preus de l'habitatge (IPH) és el coeficient principal per mesurar l'evolució dels preus de compravenda d'habitatges de preu lliure, tant de nous com de segona mà, al llarg del temps, alhora que permet comparar l'evolució entre comunitats autònomes.

L'any 2025, l'IPH a les Illes Balears va assolir la xifra de 195,1 punts, l'índex més alt des de l'inici de la sèrie el 2008, la qual cosa implica un increment del 12,0% respecte de l'any anterior. L'IPH dels habitatges nous supera els 232 punts i augmenta un 13,4%, cosa que significa que un habitatge nou és un 132% més car el 2025 que el 2015. D'altra banda, la variació de l'índex general a Espanya és del 12,7%, i l'IPH espanyol és un 8,5% inferior al balear (vegeu el [quadre III-6.1](#)).

Quant a la posició comparada, l'any 2024 les Balears van registrar el segon índex més alt de tot Espanya, per darrere de la Comunitat de Madrid, posició que es manté el 2025 (vegeu el [gràfic III-6.1](#)). Cal assenyalar que l'IPH encadena pujades des de l'any 2013 i que, des del 2011, l'IPH balear és superior al de la mitjana espanyola, a una distància que s'ha mantingut quasi constant al voltant d'un 10% per sobre (vegeu el [gràfic III-6.2](#)). Des de l'any 2015, el preu de l'habitatge a les Illes Balears ha augmentat un 95,1%, mentre que a Espanya la pujada ha estat del 79,9%, una diferència de quasi 15 punts percentuals

que posa de manifest l'acceleració diferencial del mercat immobiliari balear respecte al conjunt de l'Estat.

6.2.2. PREU DEL SÒL

El preu del sòl a les Illes Balears ha passat dels 363,6 €/m² el 2024 als 401,3 €/m² el 2025, cosa que implica una variació del 10,3%. Les Balears són la comunitat autònoma amb el preu del sòl més elevat de tot Espanya i, a més, l'única que supera els 400 €/m², amb una distància considerable respecte a la segona comunitat, la Comunitat de Madrid (360,0 €/m²) (vegeu el [gràfic III-6.3](#)). Cal recordar que el 2022 les Balears van superar Madrid, que fins aleshores solia registrar els preus més cars de l'Estat. D'altra banda, en termes relatius, les pujades més pronunciades les protagonitzen comunitats autònomes amb preus de partida més moderats: en només un any el preu del sòl ha augmentat un 23,3% a Aragó o un 17,4% a la Comunitat de Madrid.

Si s'analitza l'evolució dels darrers anys, després de la crisi immobiliària de 2009 el preu del sòl en el conjunt d'Espanya s'ha mantingut relativament estable al voltant dels 150 €/m², mentre que a les Balears l'evolució ha estat clarament ascendent i es troba en nivells molt superiors als previs al 2009 (vegeu el [gràfic III-6.4](#)). Aquesta tendència condiciona estructuralment el preu de l'habitatge i no afavoreix que se'n mitiguin els problemes d'accessibilitat entre la població resident. Pel que fa al nombre de transaccions de sòl, el 2025 va ser de 462, inferior a les 560 de 2024 i les 693 de 2023, cosa que confirma una tendència de contracció sostinguda de l'activitat.

QUADRE III-6.1. ÍNDEX DE PREUS DE L'HABITATGE (IPH) A LES ILLES BALEARS I ESPANYA PER TIPUS D'HABITATGE (2008-2025) (BASE 2015)

	Índex					
	Illes Balears			Espanya		
	General	Nou	2a mà	General	Nou	2a mà
2008	137,5	122,6	146,0	147,3	136,1	156,5
2009	126,3	119,0	129,3	137,5	130,5	142,4
2010	123,7	115,7	127,4	134,7	127,0	140,7
2011	117,0	112,2	118,4	124,8	120,5	127,4
2012	100,8	97,4	101,7	107,7	105,7	108,5
2013	93,6	91,2	94,0	96,3	94,7	96,6
2014	94,0	92,7	94,1	96,6	95,5	96,7
2015	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2016	106,2	104,5	106,4	104,7	106,5	104,4
2017	114,6	112,1	115,0	111,1	112,8	110,9
2018	123,2	119,4	123,6	118,6	120,0	118,4
2019	130,6	128,8	130,9	124,6	128,8	124,0
2020	135,9	142,4	135,5	127,2	137,2	125,7
2021	143,8	152,9	143,4	131,9	143,5	130,2
2022	157,0	168,0	156,5	141,7	154,9	139,8
2023	163,4	183,6	161,8	147,3	167,3	144,2
2024	174,3	204,7	171,3	159,7	185,5	155,7
2025	195,1	232,1	191,6	179,9	206,4	175,8

	% de variació					
	Illes Balears			Espanya		
	General	Nou	2a mà	General	Nou	2a mà
2008						
2009	-8,2	-2,9	-11,5	-6,7	-4,1	-9,0
2010	-2,0	-2,8	-1,5	-2,0	-2,7	-1,2
2011	-5,5	-3,0	-7,1	-7,4	-5,2	-9,4
2012	-13,8	-13,2	-14,1	-13,7	-12,3	-14,8
2013	-7,2	-6,4	-7,6	-10,6	-10,4	-10,9
2014	0,4	1,7	0,0	0,3	0,9	0,1
2015	6,4	7,8	6,3	3,6	4,7	3,4
2016	6,2	4,5	6,4	4,7	6,5	4,4

continua

	% de variació					
	Illes Balears			Espanya		
	General	Nou	2a mà	General	Nou	2a mà
2017	8,0	7,2	8,1	6,2	5,9	6,3
2018	7,5	6,6	7,5	6,7	6,4	6,7
2019	6,0	7,8	5,9	5,1	7,3	4,8
2020	4,1	10,6	3,5	2,1	6,5	1,4
2021	5,8	7,4	5,8	3,7	4,6	3,6
2022	9,2	9,8	9,1	7,4	7,9	7,3
2023	4,1	9,3	3,4	4,0	8,0	3,2
2024	6,6	11,5	5,9	8,4	10,9	8,0
2025	12,0	13,4	11,8	12,7	11,3	12,9

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), índex de preus de l'habitatge.

6.2.3. PREU DEL LLOGUER

El mercat del lloguer d'habitatge a les Illes Balears ha adquirit en els darrers anys una rellevància creixent i particular dins del conjunt espanyol, i les Illes Balears en són la comunitat més vulnerable, ja que és, en proporció, on més persones en viuen (vegeu el [quadre III-6.2](#)).

L'INE inclou, entre les estadístiques experimentals, l'índex de preus d'habitatge de lloguer, que té com a objectiu principal mesurar l'evolució del preu de l'habitatge llogat com a residència habitual. Com a font d'informació utilitza la base de dades de l'AEAT procedent del model 100 de les declaracions de l'IRPF, i pren com a base l'any 2015. Les darreres dades disponibles corresponen al 2023, any en què les Balears registren l'índex de preus del lloguer més alt de tot Espanya (123,9 punts), liderant els preus des del 2016 (vegeu el [quadre III-6.3](#)). Des de l'any 2015, i segons aquesta estadística, els preus del lloguer

han augmentat un 23,9% a les Balears, mentre que a Espanya l'increment ha estat del 18,7%. La variació entre el 2022 i el 2023 en el cas de l'arxipèlag és del 3,2%, la segona pujada més intensa després de La Rioja, que acumula en un sol any un augment del 8,4% (vegeu el [gràfic III-6.5](#)).

No obstant això, l'estadística experimental de l'INE, en basar-se en el model 100 de declaració de l'IRPF, pot subestimar els preus reals del mercat, atès que només recull els imports declarats per les persones amb dret a deducció. Tot i que no són dades oficials, i que de manera contrària a l'estadística de l'INE, es poden estar sobreestimant els preus de mercat, les dades del portal immobiliari Idealista mostren que el preu mitjà de lloguer per metre quadrat al desembre de 2025 se situa en 19,1 €/m² a les Illes Balears, enfront dels 14,7 €/m² de la mitjana espanyola, cosa que representa una diferència del 23%. Això vol dir que un pis de 70 m² s'oferia a 1.127 € el desembre de 2023 i

a 1.337 € el desembre de 2025. Des del desembre de 2015 fins al desembre de 2025, el preu mitjà per metre quadrat ha passat a les Balears dels 8,2 €/m² als 19,1 €/m², la qual cosa representa un augment del 133%, mentre que Espanya ha passat dels 7,4 €/m² als 14,7 €/m², amb un augment del 98,6%. La diferència entre

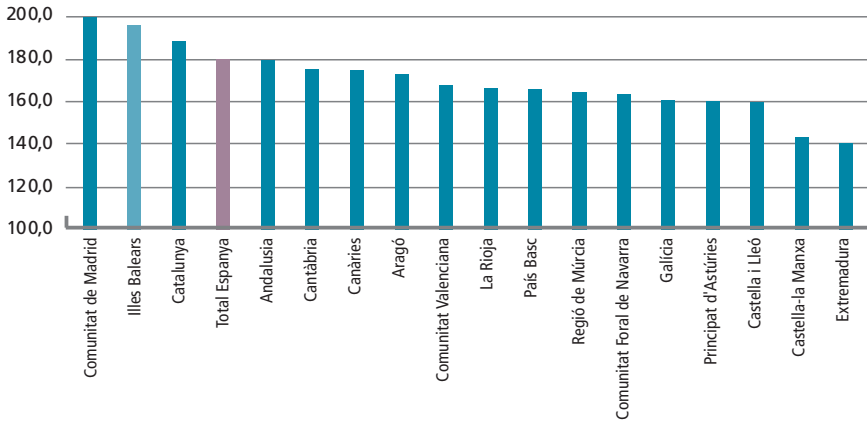
el preu a les Balears i la mitjana de l'Estad s'ha anat eixamplant progressivament al llarg de tot el període, amb una acceleració molt marcada a partir del 2016, tot i que des del pic del 2024 —quan la diferència va arribar al 34% el juliol— la bretxa s'ha anat moderant lleugerament (vegeu el [gràfic III-6.6](#)).

QUADRE III-6.2. LLARS PER RÈGIM DE TINENÇA DE L'HABITATGE (EN %), PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2025)

	Propietat	Propietat sense hipoteca	Propietat amb hipoteca	Lloguer a preu de mercat	Lloguer inferior a preu de mercat	Cessió
Ceuta	61,3	38,4	22,8	19,5	11,0	8,2
Melilla	63,4	41,6	21,8	18,4	12,9	5,3
Canàries	66,8	47,5	19,3	16,9	6,7	9,7
Illes Balears	67,1	42,1	25,0	21,3	3,4	8,3
Catalunya	67,1	40,9	26,2	23,2	4,8	4,9
Comunitat de Madrid	69,1	44,0	25,1	22,6	4,3	4,0
Castella-la Manxa	73,0	50,3	22,7	13,4	4,2	9,4
Galícia	73,2	55,8	17,3	14,6	2,2	10,0
Total Espanya	73,3	48,9	24,4	16,7	3,5	6,5
Comunitat Valenciana	73,9	49,6	24,3	17,4	2,4	6,4
Regió de Múrcia	73,9	48,3	25,6	17,5	1,6	7,0
Extremadura	76,2	56,3	19,9	13,5	2,3	8,0
Principat d'Astúries	76,9	56,2	20,6	13,1	3,1	7,0
Andalusia	77,5	50,8	26,7	11,9	2,9	7,7
Aragó	78,3	54,5	23,8	14,8	1,9	5,0
País Basc	78,7	52,2	26,5	11,7	5,0	4,6
Comunitat Foral de Navarra	80,6	54,7	26,0	8,8	4,6	6,0
La Rioja	80,7	55,6	25,1	12,5	1,2	5,6
Cantàbria	80,9	54,4	26,5	12,4	1,6	5,1
Castella i Lleó	81,2	58,4	22,8	11,2	1,8	5,9

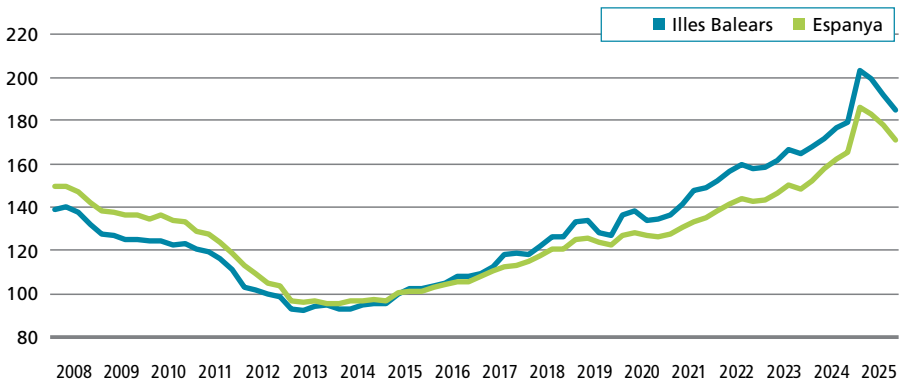
Font: INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Gràfic III-6.1.
Índex de preus de l'habitatge per comunitat autònoma (2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), índex de preus de l'habitatge.

Gràfic III-6.2.
Evolució de l'IPH general a Espanya i les Illes Balears (2008-2025)

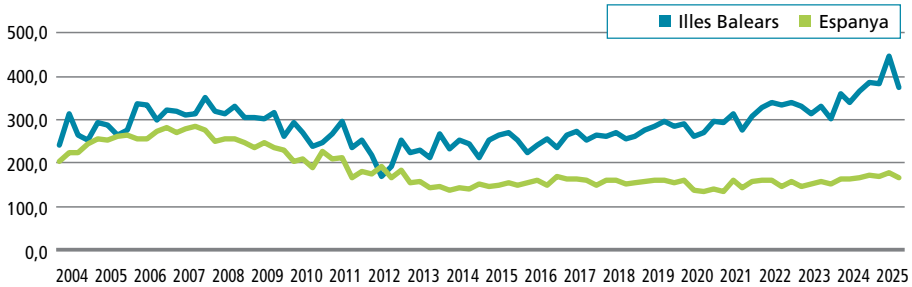
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), índex de preus de l'habitatge.

Gràfic III-6.3.
Preu mitjà del metre quadrat de sòl urbà per comunitats autònomes (2025*)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), Estadística de preus de sòl urbà.
* mitjana dels tres primers trimestres

Gràfic III-6.4.
Evolució per trimestres del preu mitjà del metre quadrat de sòl urbà per a les Illes Balears i Espanya, en euros/m2 (2004-2025)

Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), Estadística de preus de sòl urbà.

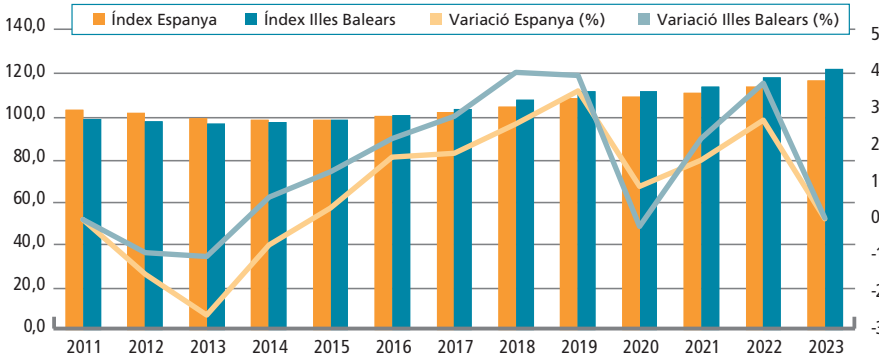
QUADRE III-6.3. ÍNDEX DE PREU DE L'HABITATGE DE LLOGUER, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2022 I 2023)

	2022	2023	Var. %
Illes Balears	120,0	123,9	3,2 %
Comunitat Valenciana	118,7	123,0	3,6 %
Catalunya	116,8	119,9	2,6 %
Canàries	116,3	119,5	2,8 %
Castella-la Manxa	115,7	118,8	2,6 %
Total Espanya	115,7	118,7	2,6 %
Andalusia	115,6	118,5	2,6 %
Comunitat de Madrid	115,3	118,2	2,5 %
Regió de Múrcia	114,9	117,7	2,4 %
Aragó	113,6	116,2	2,3 %
La Rioja	107,0	116,0	8,4 %
Cantàbria	112,4	115,1	2,4 %
Galícia	111,7	114,3	2,4 %
Extremadura	111,7	114,1	2,1 %
Castella i Lleó	111,0	113,2	2,0 %
Astúries	109,9	111,9	1,8 %

Font: INE (2025), Estadística experimental. Índex de preus de l'habitatge de lloguer.

Nota: per tractar-se d'una explotació de fonts tributàries, l'àmbit geogràfic el constitueix el territori fiscal comú (és a dir, tot el territori nacional excepte la Comunitat Foral de Navarra i el País Basc)

Gràfic III-6.5.
Variació (en %) de l'índex de preus de l'habitatge de lloguer a les Illes Balears i Espanya (2011-2023)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2025), Estadística experimental. Índex de preus de l'habitatge de lloguer.

D'altra banda, Palma ha estat una de les capitals amb un augment més pronunciat del preu del lloguer: entre 2015 i 2022, els preus mitjans per metre quadrat van créixer entre un 40% i un 45%, superant àmpliament la inflació acumulada del període (16%). Municipis com Eivissa i Calvià també registren increments superiors al 40%, en consonància amb altres ciutats del litoral mediterrani o insular. Aquestes pujades són especialment preocupants perquè reflecteixen no només l'augment de la demanda, sinó també una rigidesa de l'oferta incapaç d'absorbir aquest creixement, a la qual s'afegeix la competència dels usos alternatius de l'habitatge —com el lloguer turístic o de temporada— que redueixen el parc destinat al lloguer residencial².

2. Khametshin, D., López, D., Pérez, L. (2024). El mercado del alquiler de vivienda residencial en España: evolución reciente, determinantes e indicadores de esfuerzo. Banc d'Espanya. Documentos ocasionales. Núm. 2432.

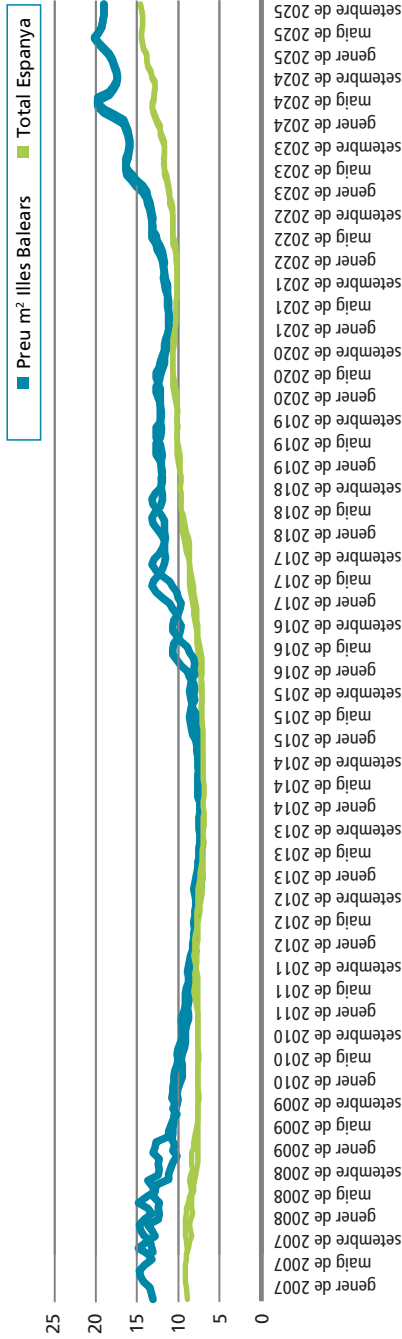
6.3.

TRANSACCIONS

6.3.1. NOMBRE DE TRANSACCIONS

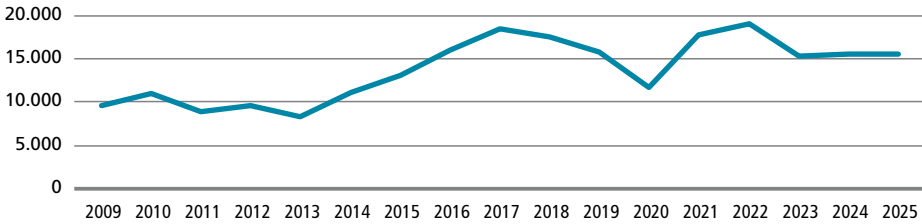
L'any 2025 el nombre de transaccions de compravenda d'habitatges va ser de 15.471, pràcticament idèntic al de 2024 (15.485), cosa que representa un descens mínim del 0,1% i consolida l'estabilització del mercat en els nivells de 2019 (15.692), després del pic històric de 2022, quan es van registrar 19.006 transaccions (vegeu el [gràfic III-6.7](#)). D'altra banda, les transaccions d'habitatges protegits han augmentat en un 67%, dels 88 el 2024 als 147 el 2025, tot i que continuen representant una proporció molt reduïda del total (vegeu el [gràfic III-6.8](#)). Aquesta xifra és especialment significativa si es posa en relació amb la magnitud del problema d'accessibilitat a l'habitatge a l'arxipèlag, ja que posa de manifest la insuficiència del parc d'habitatge protegit per fer front a la demanda resident.

Gràfic III-6.6.
Evolució del preu del m² de lloguer a les Illes Balears i Espanya i variació en % entre les Balears i Espanya (2007-2025)

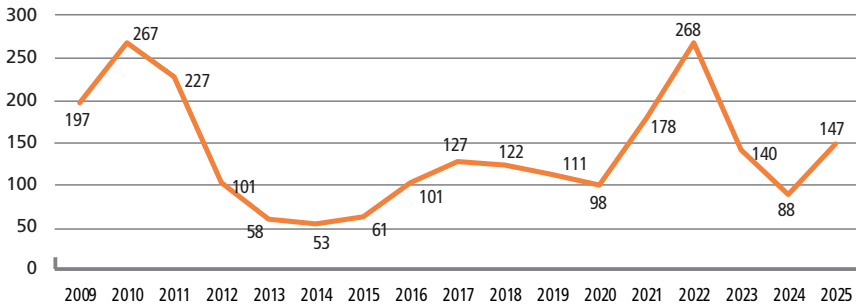
Font: elaboració pròpia a partir de l'informe de preus de lloguer d'idealista.

Gràfic III-6.7.
Nombre de transaccions immobiliàries de compravenda d'habitatges a les Illes Balears (2009-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transport, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), transaccions immobiliàries de compravenda.

Gràfic III-6.8.
Transaccions d'habitatges de protecció oficial (2009-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transport, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), transaccions immobiliàries de compravenda.

Pel que fa al lloc de residència i nacionalitat dels compradors, les Illes Balears presenten la taxa més elevada de transaccions fetes per no residents a Espanya, del 23,0% el 2025, igual que l'any anterior i molt per davant de la Comunitat Valenciana (18,6%) i Canàries (17,4%) (vegeu el quadre III-6.4). D'aquest 23,0%, el 22,4% correspon a compradors estrangers no residents, cosa que il·lustra fins a quin punt la demanda internacional —fonamentalment de segones residències— pressiona sobre un mercat ja d'entrada restringit. En contrast, a Espanya en conjunt, els no residents representen només el 7,4% de les

transaccions. A més a més, entre els residents a les Balears, l'11,6% de les transaccions les realitzen estrangers residents, la segona taxa més alta de l'Estat per darrere de Canàries (13,1%), fet que reflecteix el pes demogràfic de la població estrangera resident a l'arxipèlag.

6.3.2. IMPORT DE LES TRANSACCIONS

L'any 2022 el valor mitjà de les transaccions de compravenda d'habitatges a les Illes Balears va assolir la xifra rècord de 402.739 euros per habitatge. L'any 2023, en part

per la pujada dels tipus d'interès derivats de la crisi de la guerra d'Ucraïna, va caure un 6%, fins als 377.973 euros. L'any 2024, el valor mitjà de les transaccions d'habitatge lliure va escalar fins als 431.806 euros, el valor més alt de totes les comunitats autònomes fins aleshores i un 14,2% superior al de l'any anterior. L'any 2025, la tendència alcista ha continuat i el valor mitjà ha assolit

els 457.025 euros, un 5,8% adicional respecte al 2024, consolidant les Balears com la comunitat autònoma amb les transaccions més cares de tot l'Estat. El valor mitjà de les transaccions a Espanya va ser de 210.630 euros el 2025, de manera que les transaccions a les Balears són, de mitjana, 2,2 vegades més cares que la mitjana espanyola (vegeu el [quadre III-6.5](#)).

QUADRE III-6.4. TRANSACCIONS SEGONS EL LLOC DE RESIDÈNCIA I NACIONALITAT, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2025)

	Residents a Espanya			No residents a Espanya		
	Total	Espanyols	Estrangers	Total	Espanyols	Estrangers
Illes Balears	76,9 %	65,3 %	11,6 %	23,0 %	0,5 %	22,4 %
Comunitat Valenciana	81,3 %	66,4 %	14,9 %	18,6 %	0,7 %	17,9 %
Canàries	82,5 %	69,3 %	13,1 %	17,4 %	0,4 %	16,9 %
Regió de Múrcia	85,6 %	73,9 %	11,7 %	14,4 %	0,5 %	13,9 %
Andalusia	90,8 %	83,0 %	7,8 %	9,1 %	0,5 %	8,6 %
Total Espanya	92,6 %	82,5 %	10,0 %	7,4 %	0,5 %	6,8 %
Catalunya	95,7 %	82,3 %	13,3 %	4,2 %	0,5 %	3,7 %
Galícia	98,1 %	93,0 %	5,1 %	1,8 %	0,9 %	0,9 %
Principat d'Astúries	98,0 %	89,4 %	8,6 %	2,0 %	0,9 %	1,1 %
Comunitat de Madrid	98,3 %	89,8 %	8,5 %	1,6 %	0,6 %	1,0 %
Cantàbria	98,4 %	93,7 %	4,7 %	1,5 %	0,9 %	0,6 %
Ceuta i Melilla	99,3 %	94,6 %	4,7 %	0,5 %	0,2 %	0,3 %
País Basc	99,2 %	94,5 %	4,7 %	0,8 %	0,4 %	0,4 %
Aragó	99,2 %	89,0 %	10,2 %	0,7 %	0,4 %	0,4 %
Castella i Lleó	99,3 %	92,7 %	6,5 %	0,7 %	0,4 %	0,3 %
Comunitat Foral de Navarra	99,5 %	90,5 %	8,9 %	0,4 %	0,2 %	0,2 %
La Rioja	99,3 %	88,0 %	11,2 %	0,6 %	0,2 %	0,4 %
Extremadura	99,3 %	95,3 %	3,9 %	0,6 %	0,2 %	0,4 %
Castella-la Manxa	99,6 %	89,3 %	10,2 %	0,4 %	0,2 %	0,2 %

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), transaccions immobiliàries de compravenda.

QUADRE III-6.5. VALOR MITJÀ DE LES TRANSACCIONS D'HABITATGE LLIURE, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2008-2025)

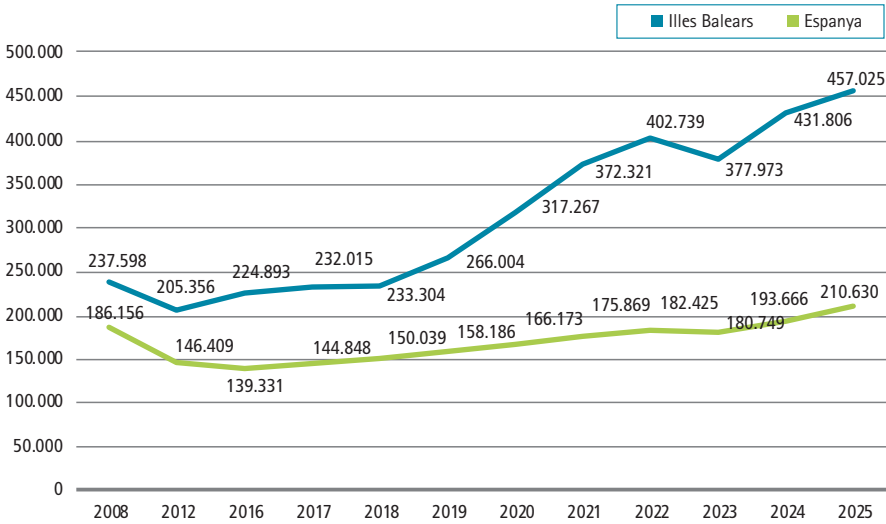
	2008	2012	2016	2017	2018	2019	2020
Illes Balears	237.598	205.356	224.893	232.015	233.304	266.004	317.267
Com. de Madrid	268.775	200.297	193.609	212.733	231.712	252.376	265.161
País Basc	269.917	227.286	202.902	200.293	203.043	213.998	224.848
Catalunya	236.776	171.986	161.893	169.907	177.902	186.427	198.076
Illes Canàries	162.984	126.830	122.509	129.115	140.857	140.794	152.886
Espanya	186.156	146.409	139.331	144.848	150.039	158.186	166.173
Navarra	200.447	165.966	137.889	145.565	155.322	155.644	159.056
Andalusia	167.922	132.247	124.071	127.126	129.571	139.243	146.145
Cantàbria	183.207	150.568	128.318	132.742	131.037	130.331	137.384
Com. Valenciana	172.905	119.283	107.829	108.056	113.994	119.587	125.547
Galícia	138.514	123.250	108.095	109.296	113.014	120.413	121.105
Aragó	176.527	131.490	103.991	103.460	108.997	115.440	126.150
Astúries	150.865	130.778	104.466	104.902	106.241	104.482	113.893
La Rioja	179.252	128.002	101.214	98.359	111.857	118.502	112.548
Reg. de Múrcia	157.116	114.808	94.936	93.303	96.699	99.586	98.892
Castella i Lleó	150.546	123.538	95.774	97.266	98.817	101.797	106.311
Castella-la Manxa	156.086	108.859	86.631	85.127	88.062	91.136	94.695
Extremadura	111.918	102.058	74.861	74.955	78.863	83.778	87.380

	2021	2022	2023	2024	2025	var. 24-23
Illes Balears	372.321	402.739	377.973	431.806	457.025	5,8 %
Com. de Madrid	279.180	297.794	301.791	326.139	375.752	15,2 %
País Basc	227.428	232.831	233.126	244.518	266.621	9,0 %
Catalunya	206.367	211.178	210.672	221.581	239.472	8,1 %
Illes Canàries	161.947	174.582	176.441	189.299	211.708	11,8 %
Espanya	175.869	182.425	180.749	193.666	210.630	8,8 %
Navarra	171.009	173.585	183.305	186.524	201.279	7,9 %
Andalusia	162.240	170.539	172.725	184.688	197.143	6,7 %
Cantàbria	144.083	153.117	148.378	169.289	196.917	16,3 %
Com. Valenciana	132.142	140.117	144.554	157.147	172.345	9,7 %
Galícia	122.648	125.634	126.425	136.259	147.675	8,4 %
Aragó	122.567	127.804	124.541	133.312	144.754	8,6 %
Astúries	114.894	116.601	116.796	123.352	135.777	10,1 %
La Rioja	112.693	115.500	114.944	123.297	135.339	9,8 %
Reg. de Múrcia	101.694	108.860	108.945	116.116	133.291	14,8 %
Castella i Lleó	109.166	108.983	106.622	110.791	123.223	11,2 %
Castella-la Manxa	94.871	94.796	95.676	100.128	112.374	12,2 %
Extremadura	93.792	83.321	84.353	86.085	95.497	10,9 %

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), transaccions immobiliàries de compravenda.

Gràfic III-6.9.

Valor mitjà de les transaccions d'habitatges lliures a les Illes Balears i Espanya (2008-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), transaccions immobiliàries de compravenda.

El preu de l'habitatge a les Illes Balears en relació amb Espanya ha estat històricament més car, però la diferència l'any 2008 era del 28%, lluny del 117% del 2025. Si s'analitza la tendència des de llavors, s'observa com és a partir del 2013 i, especialment del 2018, que les corbes prenen formes divergents i, en el cas de les Balears, es disparen de manera accelerada, trencant definitivament amb l'evolució de la mitjana estatal (vegeu el [gràfic III-6.9](#)).

registrar un increment del 7,0% respecte al 2023 —any en què, amb els tipus d'interès disparats, les operacions havien disminuït un 19,1%. L'import total de les operacions va ser de 5.234 milions d'euros, un 11,0% més que l'any anterior, i l'import mitjà se situa en 341.923 euros (vegeu el [quadre III-6.6](#)).

6.4.

HIPOTEQUES CONSTITUÏDES

L'any 2025 es van signar 15.308 operacions hipotecàries a les Illes Balears, un 14,0% més que l'any 2024, que ja havia

6.5.

SOBREESFORÇ EN EL PAGAMENT DE L'HABITATGE

L'any 2025 el preu mitjà de les transaccions de compravenda d'habitatges a les Illes Balears va ser de 457.025 euros, mentre que la renda mitjana per unitat de consum es va situar en els 24.811 euros. Si es

posen en relació les dues variables, calculant quants anys són necessaris per pagar un habitatge si s'hi dedica un 30% dels ingressos, l'esforç de les llars de les Illes Balears és de 61,4 anys, el més elevat de totes les comunitats autònomes, mentre que la mitjana a l'Estat és de 30,6 anys, menys de la meitat (vegeu el [gràfic III-6.11](#))³.

Històricament, l'esforç per accedir a un habitatge de compravenda a les Illes Balears en relació amb la renda ha estat més intens que a la resta d'Espanya. Si s'analitza l'evolució en anys, s'observa com la diferència entre les Balears i Espanya s'ha incrementat de manera sostinguda, amb un salt especialment acusat l'any 2020. Cal tenir en compte que aquell any la renda per llar a les Balears va caure un 10,2% i el preu de l'habitatge es va incrementar en un 19,3%, mentre que a Espanya la renda només va caure un 0,1% i l'habitatge va augmentar un 5%. En només un any, del 2019 al 2020, la diferència d'esforç per accedir a un habitatge entre les Illes Balears i Espanya es va incrementar dels 18 als 32 anys, una bretxa que des d'aleshores no ha fet més que eixamplar-se (vegeu el [gràfic III-6.11](#)).

Així, l'elevat cost de l'habitatge a les Balears fa que moltes famílies dediquin un sobre-esforç en el pagament del lloguer o la hipoteca. L'Enquesta de condicions de vida inclou, entre les seves dades, la proporció de famílies que dediquen més del 40% dels seus ingressos en el pagament d'un habitatge. Les darreres dades disponibles, corresponents al 2023, mostren que la

xifra, en el cas de l'arxipèlag, assoleix el 14,5% de les llars, i lidera, un cop més, el rànquing de les comunitats autònomes, per davant de Catalunya (9,6%) i la Comunitat de Madrid (9,1%) (vegeu el [gràfic III-6.12](#)).

A més, si s'analitza la tendència al llarg dels anys, s'observa que hi ha hagut períodes en què el sobre-esforç per pagar un habitatge ha arribat a una de cada cinc llars, i que històricament la dada balear ha estat molt per sobre de la mitjana espanyola (vegeu el [gràfic III-6.13](#)).

Un estudi de Funcas de 2024, assenyalava que el règim de lloguer es concentra en col·lectius amb més vulnerabilitat social i econòmica, i que el sobre-esforç afecta sobretot aquells que acumulen factors de risc: joves, famílies monoparentals, migrants i persones amb feines inestables. El 56,6% de les llars joves viuen en règim de lloguer i un 35,2% pateix una situació de sobre-esforç residencial. Això indica que una gran part dels i les joves no tenen accés a la propietat i, a més, destinen una part molt elevada dels seus ingressos a pagar el lloguer. Aquesta situació pot tenir conseqüències greus sobre l'emancipació, l'estabilitat econòmica i les perspectives del jovent.⁴

D'altra banda, amb un 38,1% vivint de lloguer i un 41,3% en situació de sobre-esforç, les famílies monoparentals —majoritàriament encapçalades per dones— són un dels grups amb una càrrega econòmica més elevada en relació amb l'habitatge.

3. El conjunt de la sèrie històrica per comunitats autònomes es pot consultar al web <https://memoriascesib.es>, en l'apartat d'accés a les dades.

4. Carbó, S. (coord.) (2024). Mercado inmobiliario y política de la vivienda en España. Funcas. Estudios de la Fundación. Serie Economía y Sociedad.

El sobreesforç gairebé arriba a la meitat d'aquestes llars, fet que reflecteix una alta vulnerabilitat estructural, sovint vinculada a la precarietat laboral i la manca de xarxa de suport⁵.

Pel que fa a la població migrant, el 61,3% de les llars de migrants europeus viuen de lloguer, amb un 37,8% en situació de sobreesforç. Són però els migrants de fora de la UE el grup amb les xifres més alarmants: un 71,6% viu de lloguer i un 42,5% pateix sobreesforç, és a dir, són les llars amb més probabilitat de viure en règim de lloguer i amb més càrrega econòmica associada.

6.6.

EXCLUSIÓ RESIDENCIAL: PERSONES SENSE LLAR, DESNONAMENTS I OCUPACIONS

Tant la Federació d'Entitats Nacionals que treballen amb les Persones Sense Llar a Europa (FEANTSA) com l'Observatori Europeu del Sensellarisme (EOH) conceptualitzen l'exclusió residencial com un continuïum de situacions d'exclusió d'un habitatge adequat. Cal tenir en compte que la tipologia ETHOS considera exclusió residencial les persones sense sostre, les que no tenen habitatge i es troben en refugis o allotjaments temporals, les que viuen en habitatges insegurs —entre els quals s'inclou viure sense títol legal o amb una ordre de desnonament— i les que ocupen habitatges inadequats, com xaboles o ha-

bitatges massificats. No obstant això, és difícil disposar de dades sobre totes aquestes formes d'exclusió residencial, a causa de l'absència d'estadístiques oficials amb aquesta mirada, de manera que les xifres oficials subestimen la problemàtica⁶.

L'INE va elaborar els anys 2005, 2012 i 2022 l'Enquesta a persones sense llar, que ofereix informació sobre les condicions de vida de les persones sense llar de 18 anys o més que han estat usuàries dels centres assistencials d'allotjament i restauració ubicats en municipis de més de 20.000 habitants. Segons aquesta font, l'any 2022 hi havia a les Balears 535 persones sense llar que van fer ús de centres assistencials, la qual cosa equival al 0,44 per cada 1.000 habitants, la mateixa proporció que l'any 2012 (vegeu el [quadre III-6.7](#)).

L'any 2014, i arran dels desnonaments que es van produir amb la crisi immobiliària del 2008, el Poder Judicial va començar a publicar les estadístiques sobre execucions hipotecàries. Des de que hi ha estadístiques, en el punt més àlgid del fenomen que va afectar moltíssimes famílies, les dades mostren un descens marcat del nombre d'execucions, amb certs repunts a les Balears els anys 2022 i 2024 (vegeu el [gràfic III-6.14](#)). Del total d'execucions hipotecàries el 2024 (378), un 52% fa referència a habitatges en finques urbanes, un 40%

6. Per a una anàlisi exhaustiva de l'exclusió residencial a les Illes Balears, vegeu: Nadal, I. i Abril, D. (coord.). Habitatge i exclusió residencial a les Illes Balears. Polítiques mercantilitzadores, vulnerabilitat, respostes i resistències. Observatori Social de les Illes Balears (OSIB), Universitat de les Illes Balears. Disponible a: https://osib.uib.cat/digitalAssets/739/739946_habitatge-i-exclusia-residencial-a-les-illes-balears_osib.pdf.

5. EAPN (2024). El estado de la pobreza. Seguimiento de los indicadores de la Agenda UE 2030. 2015-2022. Vivienda y pobreza.

a altres finques urbanes, un 7% a finques rústiques i un 1% a solars urbans.

Per últim, el problema del preu de l'habitatge ha produït un augment sostingut de

les ocupacions, que han passat de 407 el 2023 a 514 el 2024, cosa que representa 0,77 casos per cada 1.000 habitatges, la xifra més elevada de la sèrie disponible (vegeu el [quadre III-6.9](#)).

QUADRE III-6.6. HIPOTEQUES CONSTITUÏDES SOBRE FINQUES RÚSTIQUES I URBANES (2011-2025)

Illes Balears					
	Operacions	Import (en milers d'€)	Import mitjà (en €)	Var. anual operacions (%)	Var. anual import mitjà (%)
2011	19.325	2.420.050	125.229		
2012	14.963	1.795.346	119.986	-22,6 %	-4,2 %
2013	10.207	1.365.968	133.827	-31,8 %	11,5 %
2014	9.786	1.489.345	152.191	-4,1 %	13,7 %
2015	12.748	2.181.378	171.115	30,3 %	12,4 %
2016	13.907	2.459.346	176.842	9,1 %	3,3 %
2017	14.743	2.854.902	193.645	6,0 %	9,5 %
2018	14.766	3.346.916	226.664	0,2 %	17,1 %
2019	13.812	3.053.905	221.105	-6,5 %	-2,5 %
2020	14.899	3.028.760	203.286	7,9 %	-8,1 %
2021	13.013	3.241.659	249.109	-12,7 %	22,5 %
2022	15.571	4.091.085	262.737	19,7 %	5,5 %
2023	12.545	3.925.514	312.915	-19,4 %	19,1 %
2024	13.428	4.715.008	351.133	7,0 %	12,2 %
2025	15.308	5.234.160	341.923	14,0 %	-2,6 %

Espanya					
	Operacions	Import (en milers d'€)	Import mitjà (en €)	Var. anual operacions (%)	Var. anual import mitjà (%)
2011	651.759	77.957.705	119.611		
2012	456.765	51.743.706	113.283	-29,9 %	-5,3 %
2013	326.978	37.484.012	114.638	-28,4 %	1,2 %
2014	315.535	41.097.804	130.248	-3,5 %	13,6 %
2015	371.981	48.936.163	131.556	17,9 %	1,0 %

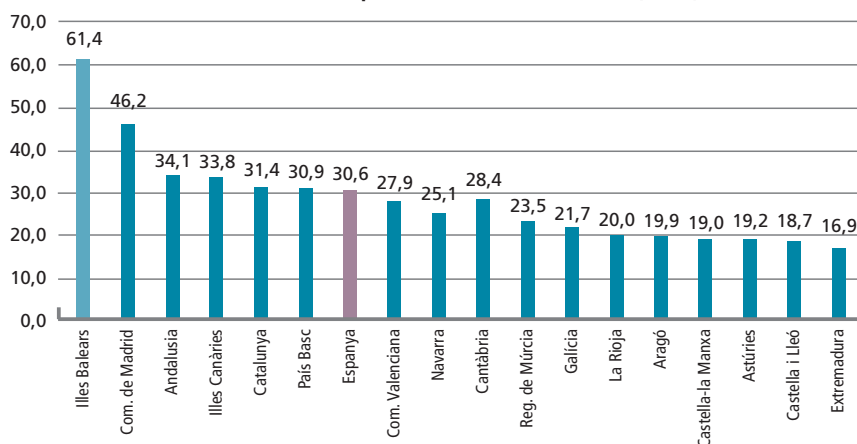
continua

	Espanya				
	Operacions	Import (en milers d'€)	Import mitjà (en €)	Var. anual operacions (%)	Var. anual import (%)
2016	400.873	53.610.362	133.734	7,8 %	1,7 %
2017	432.952	61.264.688	141.505	8,0 %	5,8 %
2018	481.848	69.483.231	144.202	11,3 %	1,9 %
2019	497.720	73.716.908	148.109	3,3 %	2,7 %
2020	466.580	70.054.869	150.145	-6,3 %	1,4 %
2021	558.210	82.541.078	147.867	19,6 %	-1,5 %
2022	608.656	96.350.118	158.300	9,0 %	7,1 %
2023	496.528	82.288.187	165.727	-18,4 %	4,7 %
2024	544.721	91.352.652	167.705	9,7 %	1,2 %
2025	643.870	117.145.597	181.940	18,2 %	8,5 %

Font: INE (2025), Estadística d'hipoteques.

Gràfic III-6.10.

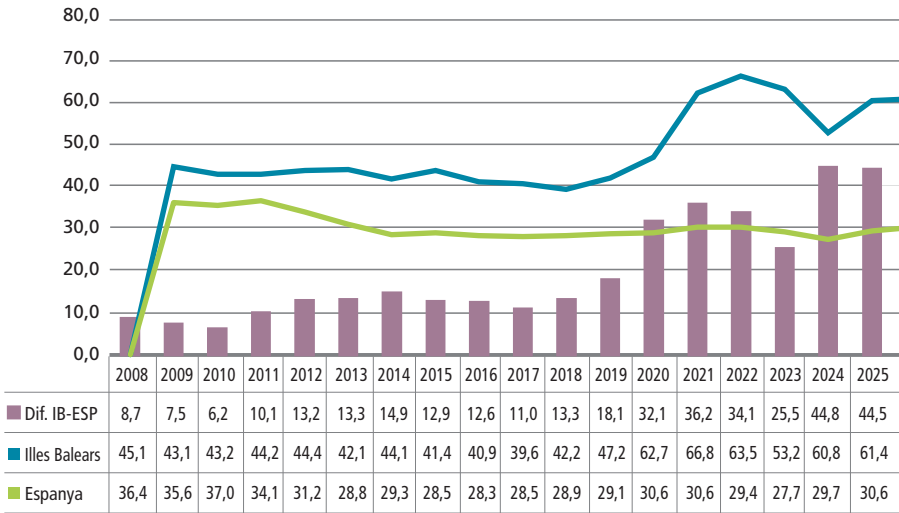
Esforç de les llars, en anys, per accedir a un habitatge de compravenda si es destina el 30 % de la renda, per comunitats autònomes (2025)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana (2025), preu mitjà de les transaccions immobiliàries de compravenda i l'INE (2025), Enquesta de condicions de vida.

Gràfic III-6.11.

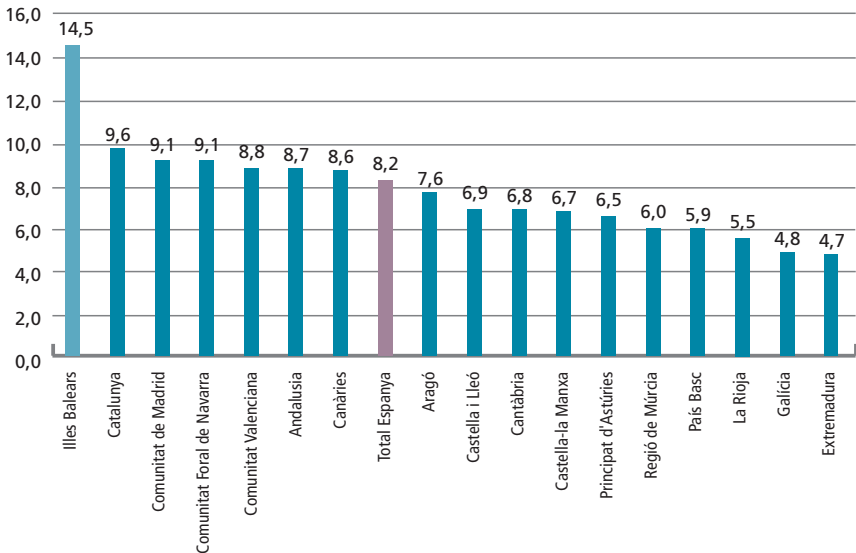
Esforç de les llars, en anys, per accedir a un habitatge de compravenda si es destina el 30 % de la renda, per a les Illes Balears i Espanya, i diferència entre tots dos (2008-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Transport, Mobilitat i Agenda Urbana (2024), transaccions immobiliàries de compravenda, i INE (2024), Enquesta de condicions de vida.

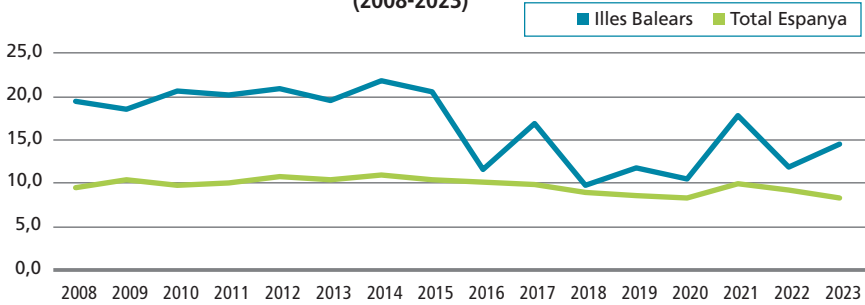
Gràfic III-6.12.

Població amb despesa elevada en habitatge, per comunitats autònomes (2023)

Font: INE (2024), Enquesta de condicions de vida.

Gràfic III-6.13.
Evolució de la població amb despesa elevada en habitatge a les Illes Balears i Espanya (2008-2023)

Font: INE (2024), Enquesta de condicions de vida.

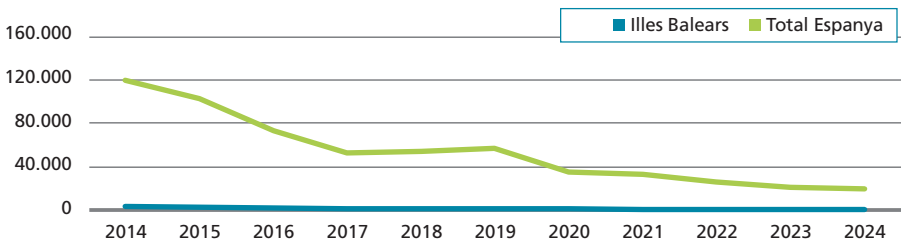
QUADRE III-6.7. PERSONES SENSE LLAR A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2005, 2012 I 2022)

	2005			2012		
	Persones sense llar	Població	Persones sense llar cada 1.000 habitants	Persones sense llar	Població	Persones sense llar cada 1.000 habitants
Illes Balears	511	970.288	0,53	486	1.105.131	0,44
Espanya	21.900	44.009.969	0,50	22.938	46.712.650	0,49

	2022		
	Persones sense llar	Població	Persones sense llar cada 1.000 habitants
Illes Balears	535	1.209.906	0,44
Espanya	28.552	48.085.361	0,59

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE (2005, 2012 i 2022), Enquesta a les persones sense llar i xifres del padró.

Gràfic III-6.14.
Nombre d'execucions hipotecàries a les Illes Balears i Espanya (2014-2024)

Font: INE (2024), Enquesta de condicions de vida.

**QUADRE III-6.8. FETS CONEGUTS PER VIOLACIÓ DE DOMICILI / USURPACIÓ D'IMMOBLES,
I FETS PER CADA 1.000 HABITATGES A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2010-2024)**

	Espanya	Parc d'habitatges	Fets per cada 1.000 habitatges	Illes Balears	Parc d'habitatges	Fets per cada 1.000 habitatges
2010	2.702	25.106.251	0,11	50	585.687	0,09
2011	3.849	25.249.053	0,15	95	587.234	0,16
2012	6.233	25.625.078	0,24	128	602.777	0,21
2013	7.739	25.679.195	0,30	193	604.401	0,32
2014	10.084	25.725.524	0,39	239	605.655	0,39
2015	10.376	25.770.646	0,40	221	607.161	0,36
2016	9.998	26.136.183	0,38	233	625.245	0,37
2017	10.619	26.175.034	0,41	251	627.116	0,40
2018	12.214	26.220.373	0,47	264	628.885	0,42
2019	14.621	26.269.974	0,56	285	632.115	0,45
2020	14.792	26.623.708	0,56	325	652.123	0,50
2021	17.274	26.719.905	0,65	509	655.054	0,78
2022	16.765	26.811.833	0,63	417	658.589	0,63
2023	15.289	26.902.443	0,57	407	661.447	0,62
2024	16.426	27.004.765	0,61	514	664.670	0,77

Font: elaboració pròpia a partir de l'Estimació del parc d'habitatges (2025), del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible i de Violació de domicili i usurpació d'immobles (2025) del Ministeri d'Interior.

Nota: a falta de l'estimació del parc d'habitatges de 2024, es computa la dada de 2023.

7

JUSTÍCIA

7.1.

INTRODUCCIÓ

A les darreres edicions sempre s'ha fet referència a la difícil situació de l'Administració de Justícia i, com any rere any, la tendència es manté. L'any 2025 ha començat amb importants canvis, que pretenen capgirar la situació. Les finalitats són desitjades i esperades, però la manca de planificació i d'inversió fan preveure un 2026 amb disfuncions importants fins que tot torni al seu lloc.

7.2.

LLEI ORGÀNICA 1/2025, DE 2 DE GENER, DE MESURES D'EFICIÈNCIA DEL SERVEI PÚBLIC DE JUSTÍCIA

Començarem l'any amb una llei d'aplicació general i prioritària. Preveu reformes d'importància que afectaran la ciutadania en un grau o un altre, però que canviaran la fesomia de l'Administració de Justícia i que s'aplica esglaonadament al llarg de l'any.

Els primers canvis que han arribat són de tipus intern. Afecten la competència objectiva, és a dir, matèries que passaran a

ser competències d'altres jutjats. Així els jutjats de família coneixeran de les qüestions d'aliments entre parents o de filiació, que fins a l'entrada en vigor de la llei, es tramitaven a primera instància, civil. També es veuen afectades les reclamacions relatives a pèrdues d'equipatge en els viatges, de les que ara coneixeran els jutjats mercantils. Són petits ajuts als òrgans civils col·lapsats des que va començar tota la reclamació relacionada amb el dret al consum.

Però el canvi més rellevant es produeix en seu penal. Els jutjats de violència sobre la dona es van crear per la Llei Orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. Són uns jutjats especialitzats, que cerquen donar una resposta a les situacions de violència sobre la dona quan és causada per agressors homes que són o han estat parella, tant a l'àmbit penal com al civil.

La nostra comunitat és capdavantera amb denúncies. Els problemes relatius a la falta de mitjans personals, materials i l'elevada entrada d'assumptes han estat una constant. Des d'octubre de 2025, a més de la matèria pròpia, s'amplien competències, també coneixeran dels delictes de violència sexual sempre que la víctima sigui una dona, encara que no hi hagi relació de parella o exparella amb l'agressor. La finalitat és donar una resposta judicial especialitzada enfront de la violència contra

les dones, donar millor protecció i complir les obligacions derivades del Conveni d'Is-tanbul que demanda jutjats especialitzats en la matèria.

Això implica incrementar la càrrega a la feina que ja tenen. S'han demanat solucions per no empitjorar la situació d'aquests jutjats. S'ha aprovat un quart jutjat a Palma, un segon a Eivissa i a Manacor es constitueix, dins la nova organització, una secció de violència sobre la dona, amb una plaça, és a dir, un jutjat específic. A més d'incrementar els jutges, seria important incrementar la plantilla de funcionaris, metges forenses i fiscals. Cal tenir en compte que, si es pretén una resposta especialitzada i correcte, augmentar la càrrega dels jutges i de l'oficina, si no ve correctament dotat, és només un canvi nominatiu, però la realitat serà un empitjorament, per excés de feina, que afectarà no només a la violència sexual, també a la violència sobre la dona. Això no passarà de cop, però en començar temporada estival, augmenten els casos de violència sexual i s'haurà de veure, dins 2026, si més jutges han estat suficients per complir les previsions legals d'una resposta ràpida i especialitzada i en benefici de la víctima.

7.3

MASC

La precitada L.O. 1/2025 introdueix l'obligació, abans d'interposar una demanda, d'haver acudit a un mitjà adequat de solució de controvèrsies (MASC). És una aposta per mecanismes de resolució de conflictes tals com la mediació, la conciliació, nego-

ciació entre les parts, dret col·laboratiu o l'oferta vinculant confidencial. És un pas previ, obligatori, en la majoria dels procediments civils, de família i mercantils. Si no s'adjunta la documentació acreditativa d'haver intentat qualcuna d'aquestes tècniques, en la forma legal exigida, a l'hora de plantejar una demanda, no serà admesa a tràmit, i segons l'actitud de les parts de cara a la seva implicació en la negociació, pot tenir conseqüències en les costes processals, fins i tot havent guanyat el cas.

Amb la reforma es pretenen aconseguir distintes finalitats. D'una banda, anar equiparant-nos a Europa, on amb caràcter general, arribar al jutjat és la darrera opció, no la primera. Hi ha una cultura del consens i la negociació. De fet, existeix la Directiva 2008/52/CE sobre mediació civil i mercantil que promou l'ús de la mediació, un accés més ràpid i econòmic a la justícia i el reconeixement d'acords transfronterers.

D'altra banda, l'efecte cercat és la descongestió dels tribunals, si s'és capaç que es resolguin els conflictes de forma consensuada abans d'accedir als jutjats, indirectament baixarà la càrrega que tenen, serà més ràpid accedir-hi si no s'ha aconseguit la solució prèvia, i el cost personal i material per a l'Administració baixarà.

Dia 3 d'abril de 2025 va ser la data d'inici. La realitat ha estat que davant la incertesa de què passaria i, com es rebria pels jutjats aquest requisit de procedibilitat, el primer trimestre de 2025 ha tingut l'entrada de quasi la meitat dels assumptes que entren en un any. Es va col·lapsar l'oficina d'entrada i registre i conseqüentment, després els jutjats. La resta de l'any l'entrada ha

sigut més suau, però no hi ha hagut un descens de casos.

L'aposta per una justícia de consens és necessària. Té molts de beneficis, principalment, una solució més ràpida, més conforme entre les parts i més barata. No obstant això, una implantació abrupta, sense sensibilitzar a un dels principals usuaris, els advocats, de què els convé participar en aquest canvi de paradigma, que no té per què afectar els seus rendiments i que és un camí que els permetrà tenir una solució més ràpida en el cas que aquest acord no arribi, hauria sigut necessària. El risc, i inicialment és així, és la sensació que s'ha posat una trava burocràtica més. És un simple tràmit, que s'ha de fer i documentar per poder accedir als jutjats, per tant, es frustra la finalitat cercada.

Que s'han de fer passes cap a solucions de conflictes negociades, sens dubte, aquesta reforma n'és una evidència. Que es pot fer millor, amb més implicació dels operadors perquè pugui funcionar, també. En tot cas és un inici, a tots els canvis els costa, però és una esperança que si a poc a poc va funcionant acabi essent una altra via, més satisfactòria i menys costosa, per la solució de conflictes.

7.4

TRIBUNAL D'INSTÀNCIA

Sens dubte la gran reforma que ha dut a terme la Llei Orgànica 1/2025 és la desaparició dels jutjats unipersonals, de les oficines judicials. Ha passat una mica des-

apercebut per a la ciutadania, però és una de les reformes més importants a l'àmbit de la Justícia que hi ha hagut mai. Canvia totalment l'estructura judicial.

En el seu lloc s'ha implantat el Tribunal d'Instància, que es divideix en seccions, segons la matèria a la qual es destinin. Així a les Illes Balears, segons el partit judicial i evidentment a Palma és on hi són totes, hi ha secció de civil, família, mercantil, social, contenciós administratiu, instrucció, penal, menors, violència sobre la dona, vigilància penitenciària. No hi ha de moment, una secció d'infància i adolescència, ni de capacitat, que en coneix la secció de família.

Dins cada secció, hi ha places judicials, que és el càrrec que ara tenen els jutges/esses. Així, per exemple, s'és el titular de la plaça 1 de la secció civil del Tribunal d'Instància. On hi ha més de vuit places, s'anomena un president de secció. La figura del jutge degà desapareix i passa a ser la del president del Tribunal d'Instància.

Les oficines judicials adscrites a cada jutjat, també desapareixen. Es configuren tres grans serveis, el servei comú processal, que s'encarrega dels tràmits dels assumptes; el servei comú d'execució, que s'ocupa de les execucions de les resolucions i el Servei Comú General que engloba les funcions que no s'inclouen dins les altres dues i que van des del registre dels assumptes, a les notificacions, als desnonaments i pràctica d'embargaments o l'assistència a la sala de judicis.

Aquests serveis es distribueixen a la vegada, segons matèries. Hi ha quatre grans àrees. Civil (on hi ha família), mercantil-so-

cial-contenciós administratiu, instrucció-violència sobre la dona i penal. Dins cada una d'aquestes àrees, hi ha destinat personal de tràmit, execució i del servei comú general.

La nova distribució parteix d'un grau més gran d'informatització, cerca menys desplaçaments als edificis. S'ha fet feina per permetre als operadors jurídics accedir als expedients judicials informàticament, per tant, poden fer consultes sense anar als edificis. També la ciutadania, si accedeix a la seva carpeta judicial, pot veure tots els expedients en el que és part.

La nova organització cerca major eficiència i especialització. Cada servei es distribueix en unitats que es corresponen en fases processals o tipus de procediments. Així, si una unitat tramita només processos monitoris, o judicis lleus, es dedica exclusivament a això, adquireix més habilitat en la tramitació, més especialització i a la vegada iguala el tràmit de tots els procediments, fent desaparèixer les desigualtats entre jutjats i el fet que si tocava a un òrgan se sabia si feia més via o pel contrari es trigaria molt més.

El canvi s'ha produït de forma progressiva. A les Illes es va començar el mes d'octubre per Inca i Manacor, i la resta de partits judicials començaren el 31 de desembre. Tots els canvis necessiten un temps per a la seva implantació i funcionament. Els primers mesos, sense dubte són d'adaptació i de paralització de la feina. La reorganització és total, suposa canvi d'espais, de recol·locació de tot el personal, de distribució de noves competències entre el funcionari, de què s'encarregarà cadascú,

perquè ja no formen part d'un jutjat sinó d'una unitat, dins

una secció i una àrea. Un cop tots col·locats, s'ha de conèixer els expedients que es tenen assignats, que no són els mateixos que duïen fins al dia abans de posar-se en funcionament aquesta nova distribució. El pes de dibuixar l'organització, dins els paràmetres legals, de compondre-ho, i fer que funcioni ho han fet descarregar en els lletrats/ades de l'Administració de Justícia. Als jutges/esses i magistrats/ades les han deixat al marge, en l'entès que no són Administració de Justícia, sinó Poder Judicial.

Encara que els inicis siguin molt difícils, que s'intenti dur l'organització de la justícia al segle XXI és una bona notícia. És una reforma ambiciosa, que si s'hagués fet amb més planificació, menys pressa i més recursos econòmics es tindrien més garanties d'èxit.

7.5

L'ANY JUDICIAL A LES ILLES BALEARS

La situació segueix la mateixa tònica general els darrers anys després de la pandèmia. Encara que any rere any es resolen més assumptes, la significativa entrada que hi ha, fa que el balanç final mostri un increment de casos pendents (Vegeu [Quadre III-7.1](#)). El 2025 tanca en 117.428 casos pendents als jutjats de la Comunitat.

Per jurisdiccions, totes acaben pitjor que començaren, exceptuant contenciós administratiu, que ha baixat un 16,32% la seva

entrada i això ha permès que hi hagi una mica menys de batussa que, tanmateix, encara és molt elevada. És significatiu veure que, a pesar de l'entrada dels MASC, s'ha pujat lleugerament l'entrada a civil. La jurisdicció social també veu empitjorada la seva situació.

Els jutjats de violència sobre la dona, compten amb una plaça judicial més, a causa de l'increment de competències que tenen des d'octubre de 2025 i a l'increment de la seva activitat (Vegeu [Quadre III-7.2](#)). D'aquesta manera ja sumen un total de quatre i entraran a fer guàrdies de tres

dies a partir del gener de 2026. La jurisdicció penal es manté lleugerament a l'alça.

La justícia a les Illes Balears està saturada, s'ha arribat a un límit en la capacitat resolutiva, si no hi ha més places, els mateixos ja no poden resoldre massa més, per molt que entrin més assumptes. El canvi i modernització de l'Administració de Justícia haurà d'ajudar a donar un tomb a la situació, poder crear més places amb menys cost i que caminem a un sistema més eficaç, àgil i ràpid. Caldrà veure si aquestes mesures donaran el resultat esperat.

QUADRE III-7.1. DADES GENERALS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

	2019	2020	% +/-	2021	% +/-	2022	% +/-
Pendents a l'inici	67.167	77.375	15,20%	83.724	8,21%	83.267	-0,55%
Ingressats	161.167	139.182	-13,64%	154.022	10,66%	168.171	9,19%
Resolts	150.241	132.901	-11,54%	153.454	15,46%	162.698	6,02%
Pendents al final	77.407	83.790	8,25%	83.304	-0,58%	86.589	3,94%
	2023	% +/-	2024	% +/-	2025	% +/-	
Pendents a l'inici	86.525	3,91%	101.235	17,00%	111.072	9,72%	
Ingressats	182.548	8,55%	200.003	9,56%	200.295	0,15%	
Resolts	168.787	3,74%	190.549	12,89%	194.034	1,83%	
Pendents al final	101.235	16,91%	111.072	9,72%	117.428	8,84%	

QUADRE III-7.2. ASSUMPTE ALS JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA (2020-2025)

		2021	% +/-	2022	% +/-	2023	% +/-
Assumpes civils	Pendents a l'inici	455	10,98%	163	-64,18%	185	13,50%
	Ingressats	507	-27,67%	407	-19,72%	478	17,44%
	Resolts	507	-22,36%	385	-24,06%	398	3,38%
	Pendents al final	297	-34,73%	185	-37,71%	265	43,24%

continua

		2021	% +/-	2022	% +/-	2023	% +/-
Assumptes penals	Pendents a l'inici	2.208	23,01%	1.270	-42,48%	1.167	-8,11%
	Ingressats	6.686	-8,60%	4.897	-26,76%	5.719	16,79%
	Resolts	6.588	-4,62%	4.371	-33,65%	5.479	25,35%
	Pendents al final	862	-60,96%	1.167	35,38%	1.407	20,57%

		2024	% +/-	2025	% +/-
Assumptes civils	Pendents a l'inici	265	43,24%	321	21,13%
	Ingressats	574	20,08%	532	-7,32%
	Resolts	518	30,15%	560	8,11%
	Pendents al final	321	21,13%	187	-41,74%
Assumptes penals	Pendents a l'inici	1.407	20,57%	1.218	-13,43%
	Ingressats	5.816	1,70%	5.690	-2,17%
	Resolts	6.005	9,60%	5.570	-7,24%
	Pendents al final	1.218	-13,43%	1.338	9,85%

8

CULTURA

8.1.

INTRODUCCIÓ

La paraula *cultura* ocupa un lloc preeminent al nostre entorn, relacionada directament amb el benestar de les persones i el grau de desenvolupament de la nostra societat. Paga la pena, abans d'exposar les fites culturals que han tingut lloc durant l'any 2025 a les Illes Balears, acudir a les fonts per saber què és el que tenim entre mans quan en parlem i, per això, res millor que recórrer al fet senzill —i cada vegada més extraordinari— de consultar un diccionari. Entre tots els que hi ha l'abast, escull el *Diccionari Català-Valencià-Balear* i és Francesc de Borja Moll qui ens en proporciona la definició: *conjunt de produccions intel·lectuals, artístiques i utilitàries, amb les quals un poble manifesta la seva mentalitat i manera d'ésser*.

La cultura, per tant, és un fenomen eminentment humà que només té sentit en el si d'un grup, un *poble*. Utilitzant la mateixa eina, en cerc el significat: *conjunt dels habitants d'un país units per vincles naturals i socials*. Són aquests vincles socials els que canvien cada vegada amb més intensitat. La globalització en la qual estam immersos fa que cada vegada tots ens assemblem més, arreu. Lluny queden els temps en què cada poble vestia les seves robes tradicionals i tots els integrants parlaven de manera preeminent la seva pròpia llen-

gua, sotmesos a fèrries estructures socials. Avui costa distingir els trets característics de cada societat perquè els nostres pobles s'han fet més grans, més extensos, en un món al llarg del qual les persones transiten cada vegada amb més intensitat, a la recerca d'una vida millor. Aquestes persones que venen de fora per viure amb nosaltres eixamplen el nostre poble i la cultura —tal vegada és més exacte emprar la paraula *cultures*— ens revela la nostra evolució com a poble i, essencialment, ens posa un mirall al davant per mostrar-nos qui som.

Aquestes línies serviran per demostrar com el nostre poble, a les illes que integren el seu territori, manifesta la seva mentalitat i manera de ser actual, a través d'una llista molt nodrida d'esdeveniments i activitats culturals de tota índole.

8.2

LES NOSTRES CULTURES, ILLA A ILLA

8.2.1. EIVISSA

La gran quantitat d'activitats de caràcter cultural en cadascuna de les seves vessants celebrades a l'illa durant l'any 2025 demostren que Eivissa és molt més que una destinació turística internacional de primer ordre i que manté un panorama cultural molt viu i diversificat.

En l'àmbit de patrimoni i museus, el Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera (MAEF) i la Necròpolis del Puig des Molins van registrar 21.807 visites el 2025. Segons el MAEF, hi consten 1.769 visites escolars, 262 participants en tallers i 1.237 assistents a conferències, en què destaquen seminaris com *Mujeres de la Historia de Roma*.

Pel que fa a les arts visuals i exposicions, durant l'any 2025 s'ha sabut combinar la programació pública amb iniciatives privades de manera molt significativa. Des del Govern de les Illes Balears es va impulsar l'exposició itinerant «Va d'Ous» al Museu Monogràfic Puig des Molins, i s'hi inclou la conferència «Ramon Llull, un illenc universal», vinculada al Congrés Internacional de Ramon Llull. Des del Consell d'Eivissa, la programació pública d'arts visuals es desenvolupa a través d'equipaments i sales com Sa Nostra Sala (12 exposicions anuals), el Molí d'en Simó i el Museu Etnogràfic d'Eivissa, amb col·laboracions amb altres espais municipals. En paral·lel, el sector privat es consolida en l'àmbit de l'art contemporani amb esdeveniments com la CAN Art Fair, la Ruta d'Art Eivissa, que es presenta com un esdeveniment multiespai on més de 150 artistes van tenir l'oportunitat de mostrar les seves obres al públic.

En relació amb la música clàssica, els concerts, la dansa i les arts escèniques, l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears, dins el programa Mozart, va interpretar, entre d'altres, el *Concert per a flauta en Sol major K313* o la *Simfonia núm. 38 K504*. Per la seva part, el Consell d'Eivissa va promoure esdeveniments com la Trobada Orquestral de l'Orquestra Jove d'Eivissa o diversos con-

certs vinculats al patrimoni de l'illa. Al cicle «Dies Musicals» s'hi consignen 15 concerts, amb formacions com Eivissa Ensemble 2000 i CEIF Quintet. A «Nits de Tanit» van destacar actuacions d'Ara Malikian i Eduardo Guerrero. En dansa, el programa Danza a Escena va incloure propostes com *Va de Bach* i *Las Muchas*. En l'àmbit de cultura tradicional i música d'arrel, també destacaren esdeveniments com Mare Nostrum, amb grups com Grup Folkloric Brisa de Portmany i Agrupació Abeniara, i Illes per la Cançó, amb participants com Guillem Bel i Barbarroja. Així mateix, destaquen el cicle de concerts «Sol Post a s'Oli Fest», a l'exterior de l'Auditori Caló de s'Oli, i concerts d'artistes de talla internacional com David Guetta o Armin van Buuren. En una illa com Eivissa és imprescindible tenir en compte l'activitat de les grans discoteques i clubs nocturns, com el recentment inaugurat UNVRS, que permet un aforament de fins a 15.000 persones diàries.

Les activitats de cultura popular i tradicional es van articular a través de jornades de cultura popular i col·laboracions en jornades de cultura tradicional, fires i exposicions d'artesanía i ceràmica; com el XXVII Festival Folkloric Ibiza Mare Nostrum o les ballades i activitats de ball pagès, a càrrec de la Federació de Colles de Ball i Cultura Popular d'Eivissa.

La cultura també es va viure als ajuntaments. A la ciutat d'Eivissa es va celebrar el Centenari de l'edifici de Can Ventosa (1925-2025), la segona edició d'Eivissa Escena o l'exposició «Eivissa, patrimoni en esprai», que recrea diverses parts del patrimoni de la ciutat a través de grafit. A Santa Eulària des Riu, activitats com el Festival

Barruguet de Teatre Familiar i a Sant Josep de sa Talaia, diferents activitats duites a terme a l'auditori Caló de s'Oli.

En relació amb els llibres i l'activitat editorial, el Consell d'Eivissa va consignar 66 dipòsits legals en totes les seves accions, entre les quals destaquen 20 llibres. El Consell d'Eivissa va convocar els Premis Sant Jordi de narrativa, poesia i punts de llibre, adreçats a estudiants d'ESO i batxillerat.

Dins les indústries creatives, destaca la Passarel·la Adlib Moda, que continua sent un referent internacional de la moda de l'illa des de l'any 1971, centrada l'edició de 2025 en la sostenibilitat i l'*slow fashion*.

8.2.2. FORMENTERA

L'any 2025, l'illa va viure un procés de consolidació cultural notable, marcat per una gran diversificació de l'oferta, que reforça la percepció de Formentera com un espai cultural actiu, plural i obert, capaç d'atraure talent local i internacional i de projectar la pròpia identitat d'una manera molt notable. En l'àmbit musical, festivals com el Formentera Jazz Festival i La Plural van confirmar la seva maduresa artística. Els seus programes van reunir músics d'estils molt diversos —des del jazz mediterrani fins a les músiques d'arrel com les cantades pageses i les propostes electròniques contemporànies—, amb una representació equilibrada de veus masculines i femenines. Moltes actuacions van posar en relleu la col·laboració entre artistes i la integració de disciplines, a fi de reforçar el caràcter experimental i alhora accessible

d'aquests festivals. Els mercats artesanals, com els de La Mola, Sant Ferran i Es Pujols, van continuar sent un pilar cultural i econòmic. En aquests espais conviuen artesans que treballen ceràmica, tèxtil, joieria, il·lustració i altres disciplines creatives. La presència de professionals de diferents edats, trajectòries i procedències contribueix a un entorn de convivència i transmissió de coneixement que reforça la identitat artesana de Formentera. Pel que fa al cinema, la programació de 2025 va destacar per la varietat de propostes. D'entre la cinquantena de pel·lícules projectades destaquen nombroses obres dirigides per dones, com *La fúria*, de Gemma Blasco, o *20.000 espècies de abejas*, d'Estíbaliz Urresola, que es van presentar juntament amb altres llargmetratges i documentals, formant un mosaic narratiu que reflecteix realitats i sensibilitats diverses. La presència dels creadors en col·loquis posteriors a les projeccions va enriquir el debat cultural de l'illa consolidant una comunitat cinematogràfica participativa. En l'àmbit de les arts plàstiques, Formentera va acollir més de quaranta exposicions de tota índole en les quals artistes locals i internacionals, com Brenda Novak, Matilde Hernández o Irina Zadek, van compartir espai amb la resta d'autors que integren l'escena artística de l'illa. Aquesta convivència d'estils, tècniques i mirades genera un escenari cultural enriquidor que reflecteix la vitalitat creativa de Formentera. Les arts escèniques van tenir un paper rellevant, amb cicles familiars, lectures dramatitzades i petites produccions locals que van posar en relleu el talent de la comunitat en programes adreçats a fomentar la igualtat d'oportunitats i la participació plural. En el món dels llibres, les activitats a la Biblioteca Marià Villangó-

mez, les conferències o el XXIV Encontre de Joves Poetes van ser els esdeveniments més importants. En paral·lel, el Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera (MAEF) va oferir exposicions d'interès històric i arqueològic, com «Pitiüses, Empúries, Ensèrune. El viatge possible», juntament amb conferències impartides per experts de prestigi que van contribuir a consolidar la dimensió patrimonial de l'illa. La gastronomia també va formar part de l'escena cultural, amb activitats com el festival SON Estrella Galicia Posidonia, on cuina, música i paisatge es fusionen i professionals del sector culinari van aportar propostes diverses que reforcen el vincle entre cultura, sostenibilitat i producte local. Finalment, les iniciatives socials i comunitàries relacionades amb la igualtat, la interculturalitat i els col·lectius LGTBQIA+ van completar l'oferta cultural de 2025. Aquestes activitats van generar espais de trobada i reflexió que contribueixen a la cohesió social i a la construcció d'una comunitat més inclusiva.

8.2.3. MALLORCA

Com a la resta d'illes, l'any 2025 ha estat un any d'una elevada producció cultural a Mallorca, amb una combinació notable entre la iniciativa privada i l'impuls de les institucions, que ha donat com a resultat una llista d'activitats cada vegada més arrelada a la nostra societat i que posa en relleu el talent dels autors i el creixent interès del públic.

En qüestions d'arts visuals i exposicions, el Govern de les Illes Balears ha mantingut una línia estable d'intervencions al pati de Ca n'Oleo, amb propostes d'ar-

tistes com Pep Guerrero i Francesc Ramis Oliver, amb presència escultòrica d'autors com Pep Canyelles i Guillem Crespí Alemany. L'Arxiu del Regne de Mallorca ha acollit l'exposició «Sanç de Mallorca. El monarca oblidat», que ha combinat documents originals i càpsules audiovisuals divulgatives.

A escala municipal, Palma ha programat l'exposició «Som a Palma! El viatge romàntic de Fryderyk Chopin i George Sand», a Can Bordils. Inca ha inclòs mostres com «Dedicat a la dona en color», un homenatge a la dona a través del color. En paral·lel, el Consell de Mallorca ha mantingut el cicle expositiu i d'activitats del Centre Cultural La Misericòrdia, amb una rotació estacional. Iniciativa de l'associació de galeristes Art Palma Contemporani (ATC), la Nit de l'Art a Palma ha tornat a funcionar com a inici de la temporada d'exposicions a la ciutat, articulant galeries i espais culturals amb una participació massiva del públic local i visitant.

L'espai museístic de referència de la ciutat és l'Es Baluard Museu d'Art Contemporani de Palma que, a part de mantenir el seu fons expositiu permanent, ha apostat per la interdisciplinarietat i la presència de dones artistes en la seva programació, com Sandra Cinto —«Preludio para el sol y las estrellas»— o Elisa Braemg —«Nos encontramos en la noche»—, així com per projectes vinculats al desenvolupament sostenible com el projecte Biennial B.

Un altre espai de renom internacional és la Fundació Pilar i Joan Miró, en la qual s'ha celebrat l'exposició «Paysage Miró. De les trobades i de l'atzar en Miró», que situa

Palma en el circuit dels grans projectes expositius internacionals que la converteix en un agent cultural clau a Mallorca. Totes dues institucions figuren en els dos primers llocs del rànquing de les Illes Balears de l'anuari *Lo mejor de la cultura 2025*. Cai-xaforum va combinar exposicions de gran format amb una programació musical i escènica estable, en què destaquen mostres com «Zuloaga/ Anglada-Camarasa. Dues visions de la modernitat» i concerts com el de Sara Dowling & Ignasi Terraza Trio, dins la temporada musical de tardor.

El 2025 ha combinat música de tots els estils i formats. L'Orquestra Simfònica de les Illes Balears va destacar en el panorama musical de l'illa amb el cicle de concerts d'abonament a l'Auditorium de Palma, amb interpretacions com la de la *Simfonia núm. 9* de Beethoven, així com amb altres activitats com el tradicional *Concert de Nadal*, a la Catedral de Mallorca. També a Palma, la Banda Municipal ha ofert el concert *Temps de sarsuela* i el cicle «Nits a Bellver». A Inca, el Dijous Gros ha integrat música tradicional i actuacions populars, com les de *Toma 3 Jazz* o *El barber de Sevilla*, a càrrec de l'Orquestra de Cambra de Mallorca A Manacor, dins les Fires i Festes de Primavera, destaquen el V Concert Internacional de Música Contemporània, així com el tast de música francesa del segle XVIII (Ars Antiqua) i la Revetla, amb Fandango All Stars, Negreourdj i O-erra.

Gràcies al Consell de Mallorca, programes com Música i Patrimoni han connectat música i espais històrics rellevants de l'illa. Des del Govern de les Illes Balears, el cicle «L'Art de la Música», amb motiu

del Congrés Internacional de Ramon Llull, ha programat concerts a Sant Francesc amb formacions com la Coral Universitat de les Illes Balears i altres agrupacions. En aquest àmbit ha destacat també el 64è Festival de Pollença, al Claustre del Convent de Sant Domingo, amb una marcada vocació internacional, que es consolida com una de les cites ineludibles de l'estiu mallorquí.

La iniciativa privada ha tingut una especial presència en els grans espais de concerts, com el Mallorca Live Festival —amb actuacions, entre d'altres, de Rigoberta Bandini o Iggy Pop— i Es Jardí, que s'han convertit en referent de la música actual en directe. Concerts d'artistes com Joaquín Sabina, Leiva o Bonnie Tyler completen el panorama musical de l'illa, amb la qual cosa es demostra que la coexistència de la promoció privada amb la pública és una simbiosi molt beneficiosa pel sector.

En arts escèniques, els ajuntaments han continuat sent l'eix central de la programació. Palma ha ofert espectacles al Teatre Municipal Xesc Forteza, com *Mira Miró* —dansa per als més petits—, la peça *Aquell carrer*, al Teatre Principal, i el V Palma Circ, amb *Magic Bubbles*. Inca ha consolidat la XXXV Mostra de Teatre Infantil i Juvenil, amb títols com *Cartes des del futur* i *Un pont de mar blava*, que incorpora temes socials contemporanis. A Manacor, la Fira de Primavera ha inclòs obres de teatre com *Aululària* i nombroses activitats de caràcter familiar. El Teatre Principal de Palma ha programat representacions teatrals com *La Regenta* o *Mort d'un comediant*, òperes com *Don Pasquale* i espectacles de dansa com *Roommates* o *Mont Ventoux*.

En paral·lel, el Consell de Mallorca ha celebrat efemèrides culturals com el Dia del Teatre, el Dia de la Dansa o el Dia del Ballet. Així mateix, també s'han duit a terme diverses estrenes teatrals de producció privada que cal tenir en compte, com *Batec*, de Produccions de Ferro, *Yo, literal*, d'Ernesto Sevilla, o *Lo nunca visto*, de Berto Romero.

L'any 2025 ha consolidat el cinema com una pràctica cultural estable. A tall d'exemple serveixen les dades de l'ICIB, que ha subvencionat durant l'any 2025 un total de 18 projectes, entre cinema, curtmetratges i minisèries, que consolida la tendència iniciada l'any passat (17 projectes). La Direcció General de Cultura ha programat a l'Arxiu del Regne el cicle de cinema «El temps d'Antoni Maura». La biblioteca de Can Sales ha acollit «Cinema Lliure Talks», amb projecció de curtmetratges locals i col·loqui amb els directors. Des del sector privat, el calendari audiovisual ha ofert festivals com Atlàntida Mallorca Film Fest i Evolution Mallorca International Film Festival, en els quals han participat personalitats de renom internacional combinats amb projeccions i activitats professionals que han fet visibles les Illes Balears com un plató cinematogràfic excepcional cada vegada més cotitzat.

La literatura es consolida com un dels referents culturals més importants de l'any, amb un pes molt destacat tant en producció literària (dades provisionals de l'ISBN indiquen que durant l'any 2025 s'han registrat un total de 468 llibres a Mallorca davant els 425 de 2024), en la programació d'activitats o en la convocatòria de certàmens literaris. A Can Sales (Palma), la programació 2025 ha inclòs clubs de lec-

tura (novel·la, assaig, poesia i còmic) per al públic adult i per a l'infantil i juvenil, tallers d'escriptura i nombroses presentacions de llibres.

El Consell de Mallorca ha lliurat els Premis Mallorca de Creació Literària, amb un palmarès en equilibri entre autors i autores guardonats. Pel que fa a l'activitat dels municipis, destaquen els Premis Ciutat de Palma, els Premis Pare Colom d'Inca, els Premis Literaris Ciutat de Manacor i els Premis Pollença, tots amb una elevada participació en cadascuna de les seves modalitats. Així mateix, destaquen certàmens de caràcter educatiu com els Premis Mallorca Jove, orientats a alumnat d'ESO i batxillerat, amb categories de narrativa, poesia i disseny de punts de llibre. Amb un notable arrelament, la Fira del Llibre de Palma —iniciativa del Gremi de Llibreters de Mallorca—, es consolida un any més com un punt de reunió imprescindible per a públic i llibreries. El Govern de les Illes Balears va celebrar el 50è aniversari de la publicació de *Te deix, amor, la mar com a penyora*, de Carme Riera, referent ineludible de les lletres catalanes, amb rutes teatralitzades, un acte central a Sa Llotja i l'exposició «Carme Riera, l'amor, la mar», a l'Arxiu del Regne de Mallorca. El Consell de Mallorca ha aglutinat gran part de les iniciatives relacionades amb la cultura popular de l'illa, com la multitud d'accions de patrimoni immaterial que contribueixen a mantenir viu el teixit comunitari. També ha duit a terme actes de Setmana Santa com el Via Crucis de Sineu i la Diada de Mallorca. Igualment, destaquen esdeveniments com el Dia del Llibre, també iniciativa del Gremi de Llibreters de Mallorca, el Dia dels Monuments i el Dia dels Museus, així com un nodrit nombre d'activitats educa-

tives també en l'àmbit dels museus, arxius i biblioteques. En l'àmbit local, amb la seva tradicional solemnitat i una participació massiva, són dignes de menció els Goigs de Sant Antoni, celebrats a l'església de la Mare de Déu dels Dolors de Manacor, i el ball dels Cossiers a diversos pobles com Manacor, Montuïri o Algaida, en el qual, des del segle XIV, la Dama continua vençant el Dimoni.

8.2.4. MENORCA

L'any 2025 ha consolidat Menorca com un territori culturalment dinàmic, amb una activitat molt intensa i diversificada. La programació cultural reflecteix un equilibri entre institucions públiques, entitats privades i associacions locals, amb un increment sostingut de la col·laboració interadministrativa. El conjunt mostra un ecosistema cultural madur, amb finançament estable que fa esment de la diversificació, l'accessibilitat i la participació ciutadana. Les tendències observades apunten a una consolidació del model cultural existent a l'illa.

En l'àmbit de les arts escèniques, els dos grans teatres de l'illa han presentat temporades sòlides, amb programacions d'òpera, teatre i concerts simfònics com el *Concert de Tardor*, amb àries de Puccini, Bizet o Verdi a càrrec de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears al Teatre Principal de Maó, i actuacions com *Poncia*, de Lolita Flores, al Teatre des Born de Ciutadella. El Principal ha mantingut la seva doble programació d'hivern-primavera i d'estiu, amb més d'una trentena d'esdeveniments. Paral·lelament, el Teatre des Born ha consolidat la seva producció d'òpera en col·la-

boració amb el Teatre Principal de Palma i l'acollida de grans concerts del Menorca Jazz Festival i de l'Orquestra de Cambra Illa de Menorca (OCIM), amb gran presència del Premi Born de Teatre 2025. Les aportacions pressupostàries del Consell Insular a la Fundació Ciutadella Cultura mantenen la línia iniciada l'any 2023 i mostren una tendència d'estabilitat estructural.

La música ha tingut un protagonisme destacat. El Menorca Jazz Festival, amb una edició de març a maig, és un model de festival descentralitzat que arriba a Maó, Ciutadella, Es Mercadal i Sant Lluís. Les dades d'assistència i activitats indiquen un increment moderat en relació amb anys anteriors. Les Joventuts Musicals de Maó, Ciutadella, Alaior i Es Mercadal han desplegat programacions que demostren la seva capacitat per oferir festivals d'estiu i concerts singulars, com l'acompanyament simfònic d'Anna Ferrer per part de l'OCIM, que ha reprès projectes com els concerts familiars, les experiències en espais naturals i les produccions d'òpera, en el que representa una evolució qualitativa en relació amb anys precedents, en què els concerts se centraven en formats més tradicionals. Les activitats familiars i educatives, inclòs el Projecte Educatiu del Conservatori, reforcen la línia estratègica de creixement en formació i proximitat ciutadana.

A Maó destaca la programació del seu Ateneu, referent cultural de la ciutat des de 1905, en el qual, durant l'any 2025, s'ha desenvolupat un ventall d'activitats molt divers que engloba exposicions, tallers d'art i fotografia, cursos de ciència, cineclub, música, taules rodones, concerts o cicles de conferències.

Pel que fa a les arts visuals i espais culturals, la galeria situada a l'Illa del Rei Hauser & Wirth —amb seu a Nova York, Los Angeles i París— ha continuat desenvolupant un programa intensiu amb exposicions de projecció internacional, com les dedicades a Cindy Sherman, «The Women», i Mika Rottenberg, «Vibrant Matter». Els concerts dominicals, tallers literaris i cinema a l'aire lliure el converteixen en un centre cultural interdisciplinari. Aquest tipus de programació, present ja en exercicis anteriors, ha mostrat un lleuger increment d'activitats i més afluència, la qual cosa reforça el paper de l'espai com un dinamitzador de temporada alta.

El Museu de Menorca i el centre municipal de Can Saura han continuat actuant com a eixos centrals del patrimoni i la divulgació històrica. Els tallers gastronòmics, les visites guiades i les exposicions permanents i temporals han tingut una trajectòria ascendent, especialment pel que fa a activitats relacionades amb el patrimoni talaiòtic i la història local. L'any Marino Benjam ha estat un element destacat dins la línia d'activitats d'art i memòria cultural, amb activitats com tallers de còmic, taules rodones o exposicions sobre la figura del dibuixant menorquí.

En el camp de la cultura popular i les arts comunitàries, destaquen les activitats organitzades per entitats com l'Associació Crits i Renou o les Tertúlies a la Fresca de Mercadal. Aquestes iniciatives, de caràcter més comunitari, han tingut un paper rellevant en la cohesió social i la participació intergeneracional. L'associació Amics de la Menorca Talaiòtica ha ofert conferències,

visites guiades i jornades de voluntariat adreçades a la preservació del patrimoni prehistòric de l'illa.

En l'àmbit de la creació literària, l'any 2025 ha estat marcat per la celebració dels Premis Illa de Menorca, organitzats per *Es Diari* amb el suport del Consell Insular. En aquesta convocatòria, el premi de narració breu i el de poesia han recaigut en escriptores, juntament amb altres reconeixements adreçats a joves autors. Aquests guardons, lliurats en el marc de la diada de Sant Jordi, constitueixen una eina consolidada de promoció de la literatura en llengua catalana i de visibilització del talent literari vinculat a Menorca. En el mateix sentit, també destaquen les Trobades i Premis Mediterranis Albert Camus, de Sant Lluís, organitzades per la revista MAKMA.

Les fires del llibre en diverses localitats de l'illa, activitats com els concursos de glosa i multitud d'accions formatives mostren una senda de consolidació de la promoció de la llengua en les seves diverses accepcions com es manifesta, per exemple, en la presència de dones glosadores en els actes i torneigs que s'han celebrat durant l'any 2025.

Resulta ineludible la referència a les diferents festes d'estiu que tenen lloc a l'illa, entre les quals destaquen les de Sant Joan de Ciutadella, que, any rere any, atreuen milers de visitants de totes les nacionalitats, així com les de Sant Martí, a Es Mercadal, o Sant Cristòfol, a Es Mitjorn. En totes, la figura del cavall és l'eix al voltant del qual es combina la tradició, la música i la identitat local.

Finalment, cal posar en relleu les diverses activitats que ha duit a terme la Universitat de les Illes Balears, que actua com a ens transversal vertebrador de la cultura arreu del territori. Així, ha impulsat iniciatives com «Què s'investiga a la UIB?»; el cicle de «Patrimoni immaterial: usos en desús a les Illes Balears», centrat en tècniques, paraules i formes de fer que ja no es fan

servir, per valorar la nostra herència cultural; el cicle de conferències «Viatges i viatgers», que ofereix mirades diverses sobre l'experiència del viatge al llarg del temps; el cicle de «Cinema d'autor», i la primera edició del Concurs i Concert de Pop-rock al campus universitari, que fomenta la creativitat musical dels membres de la comunitat universitària.

9

LLENGUA

9.1.

**ASSOLIMENT DE LES
COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES
EN CATALÀ EN LA FORMACIÓ
REGLADA I OFERTA DE FORMACIÓ
NO REGLADA EN LLENGUA
CATALANA**

Una de les evidències de l'assoliment de les competències lingüístiques en català durant la formació reglada és l'ús del català en la prova d'accés a la universitat (PAU). A la PAU del juny de 2025, el 65,9 % dels exàmens es van respondre en llengua catalana. Això representa una baixada de 2,2 punts percentuals respecte del juny de 2024, en què el percentatge va ser del 68,1 %. Aquests resultats constaten la tendència descendent que s'havia iniciat l'any 2018 i que ha assolit el nivell més baix fins al moment —inferior, fins i tot, al de 2023, any en què el 67,8 % dels exàmens es van respondre en català (vegeu el [quadre III-9.1](#)).

En aquest còmput es tenen en compte els exàmens en què es pot utilitzar el castellà o el català per respondre, amb l'excepció de les proves de llengua catalana, de llengua espanyola i de llengua estrangera. Els alumnes de Menorca tornen a ser els que més usen el català en els exàmens (90,4 %), xifra que ha crescut lleugerament des de 2024, any en què havia estat del 89,8 %.

A Mallorca aquest valor és del 65,5 % i, de nou, hi torna a haver una diferència important entre els resultats dels centres de Palma (49,3 %) i els de la resta de Mallorca (84,7 %), que són més propers als de Menorca. Els resultats d'Eivissa i Formentera són de 46,9 %, amb un descens de 6,5 punts respecte de l'any 2024 (vegeu el [quadre III-9.1](#)).

A banda de l'educació formal, els residents de les Illes Balears tenen accés a una gran varietat de cursos de català en diversos formats, com ara formació en línia, centres d'autoaprenentatge, classes presencials i semipresencials. Alguns dels organismes que ofereixen aquests cursos inclouen les escoles oficials d'idiomes, els ajuntaments, els consells insulars i altres entitats administratives, com l'Escola Balear d'Administració Pública. També hi ha institucions com l'Institut d'Estudis Eivissencs, a Eivissa; l'Institut d'Estudis Baleàrics, a Mallorca; la Universitat de les Illes Balears, a través d'UIB-Idiomes, i organitzacions no governamentals com sindicats i associacions.

Les escoles oficials d'idiomes ofereixen cursos de llengua catalana des del nivell bàsic A1 fins al nivell avançat C2, en les modalitats presencial i lliure. Els cursos presencials són de 4 hores setmanals dos dies a la setmana. Els centres de Palma, Calvià, Inca, Maó, Eivissa i Formentera són els que ofereixen cursos de llengua catalana (vegeu el [quadre III-9.2](#)). A par-

tir del curs 2025-2026, l'Escola Oficial d'Idiomes de Manacor també ha ofert cursos de català, concretament dels nivells C1 i C2.

L'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) ofereix regularment cursos de català de diferents nivells adreçats a col·lectius específics, així com tallers de conversa, sovint en col·laboració amb altres organismes governamentals, ajuntaments i entitats no governamentals. Els cursos de llengua catalana s'ofereixen en tres formats: presencial, semipresencial i a distància. En total, l'IEB va impartir 118 cursos i tallers, amb la participació de 3.714 alumnes (vegeu el [quadre III-9.3](#)).

Des de 1973, l'Escola Municipal de Mallorca de Manacor (EMM) organitza cursos de català vinculats als certificats oficials del Govern de les Illes Balears (A2, B1, B2, C1, C2 i llenguatge administratiu). Tots els cursos són presencials i, a més, dels nivells B2, C1 i C2 s'ofereixen també cursos en línia. En conjunt, l'any 2025 van tenir 380 alumnes matriculats. A més dels cursos, també s'ofereixen altres tallers i activitats. Des de 2021, conjuntament amb el Centre de Català de Manacor, l'EMM coordina el projecte *Conversam*, destinat a reforçar l'expressió oral en nivells inicials com l'A1 i el B1. El curs 2024-2025 van registrar 120 inscripcions, amb una trentena més de participants que l'any anterior, la qual cosa posa de manifest que el projecte està donant molt bons resultats. D'altra banda, durant el 2025, l'EMM va impulsar, per primera vegada, dos cursos de català per a pares i mares de Porto Cristo: un grup d'iniciació i un segon grup per als que ja l'entenen o el parlaven una mica (nivell II).

S'hi van matricular un total de 51 pares i mares.

Paraula. Centre de Serveis Lingüístics també ofereix cursos i tallers de llengua catalana. El 2025 l'oferta es va centrar, sobretot, en cursos en línia de llenguatge administratiu: un de general i un d'específic per a col·legiats de l'ICAIB. Així mateix, el centre continua coordinant una campanya de voluntariat lingüístic arreu dels municipis de les Illes Balears.

El Servei d'Assessorament Lingüístic (SAL) del Consell Insular de Formentera ofereix cursos presencials de català de diversos nivells. De manera puntual, també fa tutories personalitzades per a alumnes que no poden assistir als cursos generals. El 2025, en cadascun dels mòduls formatius (gener-maig i octubre-febrer), es va impartir un curs per a cada nivell lingüístic, des de l'A2 fins al C2. Per a cada nivell, el SAL ofereix dos grups, un de matí i un de horabaixa, excepte en el cas del C2, que s'organitza en un únic grup, generalment en horari de horabaixa. En conjunt, el 2025 es van formar 327 alumnes, xifra que representa un augment respecte de l'any 2024, en què s'havien registrat 290 alumnes.

La Universitat de les Illes Balears (UIB), a través d'UIB-Idiomes, va continuar oferint cursos de català durant el 2025. En total, es van programar i dur a terme 14 cursos: dos de nivell A1, un d'A2, quatre de B2, quatre de C1 i tres de C2, amb una participació de 329 alumnes, 100 més que l'any anterior. Als exàmens lliures del mateix any s'hi van presentar 1.165 candidats de Mallorca, Menorca i Eivissa, 217 candidats més que l'any 2024.

QUADRE III-9.1. ÚS DE LA LLENGUA CATALANA EN ELS EXÀMENS DE SELECTIVITAT A LES ILLES BALEARS, PER ILLES (2011-2025)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa-Formentera
2011	78,8	77,7	94,6	75,6
2012	81,1	79,7	96,6	80,2
2013	80,4	79,7	91,9	77,1
2014	82,6	81,6	95,5	79,2
2015	81,1	80,4	96,3	83,3
2016	78,7	77,9	94,3	72,6
2017	79,6	77,8	96,9	79,6
2018	79,0	77,8	89,8	87,9
2019	77,5	76,8	96,0	67,1
2020	77,2	76,6	95,8	67,7
2021	74,5	74,5	94,8	62,2
2022	75,2	74,8	95,2	63,6
2023	67,8	67,6	91,6	49,9
2024	68,1	68,1	89,8	53,4
2025	65,9	65,5	90,4	46,9

Font: Centre de Documentació Sociolingüística de les Illes Balears

QUADRE III-9.2. MATRÍCULES DE CURSOS GENERALS DE LLENGUA CATALANA DE L'EOI (2024-2025)

		A1	A2	B1	B2	C1	C2	Total
Palma	Oficial	53	63	106	54	76	44	396
	Lliure	0	0	0	128	0	166	294
Calvià	Oficial	0	9	26	0	24	19	78
	Lliure	0	0	0	0	0	0	0
Inca	Oficial	15	12	38	28	47	25	165
	Lliure	0	0	0	40	0	50	90
Maó	Oficial	6	2	3	13	6	5	35
	Lliure	0	0	0	15	0	10	25
Eivissa	Oficial	20	0	21	22	14	25	102
	Lliure	0	0	0	0	0	0	0
Formentera	Oficial	0	0	11	0	19	0	30
	Lliure	0	0	0	0	0	0	0

Font: Conselleria d'Educació i Universitats, Servei dels Ensenyaments de Règim Especial

QUADRE III-9.3. CURSOS GENERALS DE LLENGUA CATALANA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS BALEÀRICS (2020-2025)

		Presencials	Semipresencials	A distància / virtual	Total
2020	Cursos	13	4	11	28
	Alumnes	1.190	244	2.067	3.501
2021	Cursos	18	12	39	69
2022	Cursos	60	24	26	110
	Alumnes	1.401	586	1.489	3.476
2023	Cursos	57	30	40	127
	Alumnes	1.102	631	1.497	3.230
2024	Cursos	58	30	45	133
	Alumnes	1.050	750	1.800	3.600
2025	Cursos	58	32	28	118
	Alumnes	1.375	748	1.591	3.714

Font: Institut d'Estudis Baleàrics

9.2.

EXPEDICIÓ DE CERTIFICATS

Participar en cursos de català permet millorar les habilitats lingüístiques i obtenir certificats de competència en la llengua. Mitjançant l'educació formal, també es poden aconseguir certificats de català. Des del curs 1999-2000, a l'educació secundària obligatòria, i des del curs 2000-2001, al batxillerat, es poden obtenir els nivells B1 o B2 en funció de la nota de català a quart d'ESO, i els nivells B2 o C1 segons la qualificació de català a segon de batxillerat. Concretament, una qualificació d'entre 5 i 7 a la matèria de llengua catalana a 4t d'ESO s'homologa amb un certificat B1 i una qualificació igual o superior a 8 s'homologa amb un B2. D'altra banda, una qualificació d'entre 5 i 7 a segon de batxillerat s'homologa amb un nivell B2 i una qualificació igual o superior a 8, amb un C1.

Les escoles oficials d'idiomes, la Universitat de les Illes Balears i l'Administració, a través de la Direcció General de Cultura i l'Escola Balear d'Administració Pública, també organitzen proves que, si se superen, permeten obtenir certificats (vegeu els quadres III-9.4 i III-9.5). Tant en el cas de la Direcció General de Cultura com en el de l'Escola Balear d'Administració Pública, entre els anys 2024 i 2025, s'ha incrementat el nombre total de certificats emesos.

9.3.

V ESCOLA D'ESTIU DE LINGÜÍSTICA CATALANA (EDELIC)

La cinquena edició de l'Escola d'Estiu de Lingüística Catalana (EDELIC) va tenir lloc a Berlín del 2 al 5 de setembre de 2025. En

aquesta ocasió, la principal institució organitzadora va ser la Humboldt-Universität zu Berlin (Miriam Bouzouita), en col·laboració amb investigadors de la Universitat de Barcelona (Andreu Sentí), la Freie Universität Berlin (Maria Burguera) i la Universitat de València (Aina Torres Latorre). Com en les edicions anteriors, l'EDELIC va tenir el suport i el finançament de l'Institut Ramon Llull, el Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears.

Com és habitual, aquest espai de trobada, pensat per a estudiants i professorat de les universitats catalanes i d'altres universitats de l'exterior, ofereix formació avançada en lingüística catalana a estudiants de grau i postgrau, amb una atenció especial als que estudien o investiguen el català des de l'exterior. A més de constituir un espai formatiu, però, l'EDELIC també contribueix a crear una xarxa de suport i de col·laboració entre investigadors la recerca dels quals se centra en la llengua catalana.

Seguint la línia de la IV EDELIC, el comitè organitzador local, amb el vistiplau del comitè organitzador permanent, va escollir de manera nominativa el professorat que havia d'impartir els quatre cursos d'aquesta edició de l'EDELIC. Es van seleccionar professors afiliats a universitats de dins i de fora del domini lingüístic català experts en les diferents àrees que cobreix i vehicula aquesta escola. Així, els cursos impartits el 2025 van ser: «L'estructura informativa», a càrrec de Laia Mayol (Universitat Pompeu Fabra); «Els verbs lleugers en català: qüestions d'interfície sintaxi-semàntica», a càrrec de Georgina Álvarez-Morera (University of Oxford); «Language and migration in the Catalan-speaking world», a càrrec

de James Hawkey (University of Bristol), i «The relative clause in Catalan: functions, typology and variation, diachronic dynamics», a càrrec de Claus D. Pusch (Albert-Ludwigs-Universität Freiburg). Com es desprèn dels títols, es van impartir dos cursos en català i dos en anglès. Cada professor va dur a terme dues sessions teòriques d'una hora i una sessió pràctica d'una hora i mitja. Així mateix, es va donar continuïtat a una pràctica ja consolidada en la trajectòria de l'EDELIC: el professorat va oferir tutories amb grups reduïts d'estudiants perquè tinguessin l'oportunitat d'aprofundir en aspectes concrets dels cursos o dels seus temes de recerca. A més, la professora Teresa Cabré Monné (Universitat Autònoma de Barcelona) va oferir la ponència inaugural: «El sistema clíctic català i el conflicte històric entre el datiu i l'acusatiu en les llengües romàniques».

A la V EDELIC s'hi van matricular 23 estudiants, que van assistir a totes les sessions amb regularitat i puntualitat. Provenien de diferents universitats d'Europa, concretament: Albert-Ludwigs-Universität Freiburg (Alemanya), Freie Universität Berlin (Alemanya), Goethe-Universität Frankfurt (Alemanya), Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf (Alemanya), Humboldt-Universität zu Berlin (Alemanya), Universitat Oberta de Catalunya, Universität Innsbruck (Àustria), Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Barcelona, Universitat de les Illes Balears, Universitat de València, Universitat de Viena (Àustria), Universitat Rovira i Virgili i Universiteit Utrecht (Països Baixos). Pel que fa al nivell acadèmic, es constata un predomini clar d'estudiants de postgrau. La majoria dels inscrits cursaven estudis de doctorat (inclouent-hi tesis doctorals en curs) o de màster.

QUADRE III-9.4. CERTIFICATS EMESOS PER LA DIRECCIÓ GENERAL DE CULTURA (2019-2025)							
	A2	B1	B2	C1	C2	LA	Total
2019	836	936	710	838	140	127	3.587
2020	317	354	363	300	0	0	1.334
2021	653	461	750	672	272	175	2.983
2022	866	809	868	816	116	153	3.628
2023	856	771	743	604	113	82	3.169
2024	417	432	550	495	248	130	2.272
2025	475	414	537	707	295	179	2.607

Font: Direcció General de Cultura

QUADRE III-9.5. CERTIFICATS EMESOS PER L'ESCOLA BALEAR D'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA (2025)					
	B2	C1	C2	LA	Total
2024	8	11	15	53	87
2025	12	21	26	47	106

Font: Escola Balear d'Administració Pública

En relació amb la participació, llevat del primer any —en què hi va haver 100 participants, atès que l'EDELCE es va celebrar en línia, fet que va permetre la participació de persones de diverses parts del món sense haver d'assumir el cost del desplaçament—, el nombre de participants s'ha mantingut relativament estable al llarg dels anys, sempre entre 22 i 33: 27 l'any 2022, 33 l'any 2023, 22 l'any 2024 i 23 l'any 2025. Així doncs, sembla que l'interès per participar en trobades de lingüística catalana es manté al llarg del temps.

D'altra banda, com en les edicions prèvies, l'EDELCE va incloure un espai destinat a la presentació de pòsters amb les recerques dels estudiants, ja que aquesta pràctica afavoreix la interacció directa amb els especialistes. En total, en aquesta edició es van rebre 20 propostes, les quals van ser accepta-

des pel comitè científic. Finalment, però, es van presentar 17 pòsters. En aquesta sessió de pòsters, cada estudiant va presentar el seu treball en dos o tres minuts i després es va obrir el torn de consulta lliure. Tant les presentacions orals com els pòsters van ser de qualitat, d'acord amb l'opinió dels organitzadors locals i els docents.

D'altra banda, amb l'objectiu de fomentar la recerca en aquest àmbit, l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) va convocar el V Premi Aina Moll, valorat en 3.000 €. L'objectiu del premi és incentivar la participació activa de l'alumnat, promoure la recerca científica sobre la llengua catalana, potenciar l'ús de la llengua catalana en l'àmbit acadèmic, prestigiar la llengua i donar-la a conèixer internacionalment. Alhora, es pretén homenatjar la filòloga i lingüista menorquina Aina Moll Marquès, figura cabdal en

la recerca de diverses facetes relacionades amb la llengua catalana, no solament pel valor de la seva obra, sinó també pel fet de ser una dona pionera en l'àmbit acadèmic i de la recerca. Per a la selecció del millor treball, el jurat va tenir en compte tant la qualitat de la proposta enviada com la presentació oral dels estudiants. El jurat del premi Aina Moll de l'EDELIC 2025, format pels quatre professors de l'Escola i el director de l'IEB, van concedir el guardó a l'estudiant Laia Colina Fortuny (Universiteit Utrecht), pel treball «Object pronouns in Catalan as a heritage language: Contact with Dutch and German».

Durant la setmana que va durar l'EDELIC 2025 es van dur a terme diverses activitats no acadèmiques: ruta cultural per Berlín, ruta *queer* per la ciutat i un sopar amb tots els membres de l'EDELIC 2025 (professorat, estudiants i membres del comitè organitzador).

Finalment, i com a novetat, l'any 2025 el comitè organitzador permanent va decidir que l'EDELIC passàs a celebrar-se amb una periodicitat biennal, en lloc d'annual, amb l'objectiu de millorar-ne l'organització i facilitar l'obtenció de finançament.

9.4.

IX JORNADA DE DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA

L'11 de novembre de 2025 va tenir lloc al Parc Bit de Palma la IX Jornada de Dinamització Lingüística, organitzada per l'Institut d'Estudis Balearics. El focus

d'aquesta edició va ser el foment de l'ús del català en el sector de l'empresa i el comerç. Els destinataris principals eren els tècnics de dinamització lingüística de les diferents administracions públiques, a més d'empresaris i comerciants de qual-sevol sector.

La jornada va recollir i presentar diverses iniciatives i recursos amb un objectiu comú: demostrar que el català no només és identitat i proximitat, sinó també competitivitat i imatge corporativa. Així, la jornada va començar amb ponències de figures de referència com Josep M. Canyelles, expert en responsabilitat social empresarial, que va intervenir amb una comunicació titulada «La responsabilitat social de les empreses: l'aspecte lingüístic», i Belén Uranga, investigadora del Soziolinguistika Klusterra, que va parlar sobre «Un modelo de gestión de la responsabilidad lingüística: el proyecto ERALAN». Seguidament, hi van intervenir Marta Besada i Rosa M. Cardeno, representants, respectivament, de l'Ajuntament i de la Cambra de Comerç de Santiago de Compostel·la, amb la ponència «Programas para dinamizar el uso del gallego en tejido empresarial de Santiago de Compostela», en què van presentar diverses iniciatives per promoure el gallec, com ara els Premios Manuel Beiras i els projectes Galego Empresas i Videoconsellos. Tot seguit, Guillem Pujades i Mireia Adell, del Consorci per a la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya, van presentar «Iniciatives del CPNL per promoure el català en l'àmbit comercial». La intervenció sobre les propostes de Catalunya es va complementar amb la intervenció d'Immaculada Cerdà, de la Diputació de València, que va pre-

sentar les propostes que s'estan duent a terme al País Valencià en una comunicació titulada «Som de barri, de ciutat... i com agrair que et reben amb un 'bon dia'». Per parlar de les iniciatives que es desenvolupen a les Illes Balears, Bernat Prats, responsable de l'oficina de Plataforma per la Llengua a les Illes Balears, va parlar sobre «Els drets i deures del comerç i el consum». La jornada va concloure amb un dels moments més destacats: una taula rodona dedicada a les bones pràctiques en l'ús del català i a la gestió del multilingüisme en la comunicació empresarial. Moderada per la periodista Cristina Bugallo, hi van participar representants d'empreses balears com Set Hotels, Melicotó, Agromart, Joan Marc Restaurant i Picnic Comunicació. Finalment, Llorenç Perelló, director de l'Institut d'Estudis Balears, va tancar la sessió.

En total, s'hi van inscriure 166 persones. Pel que fa a l'assistència efectiva, es van registrar 124 participants (41 presencials i 83 en línia). D'aquests, 108 van complir el requisit mínim del 80 % d'assistència i, per tant, van obtenir el certificat corresponent (39 en modalitat presencial i 69 en línia). Quant a la participació en edicions anteriors, l'any 2022 van seguir la jornada al voltant de 100 persones (entre les modalitats presencial i en línia); l'any 2023 hi van assistir 95 persones (39 en línia i 56 de manera presencial), i l'any 2024, de nou, prop d'un centenar. En aquest context, la xifra de 124 assistents a la jornada de 2025 representa un increment significatiu de la participació, especialment en la modalitat en línia, i constitueix el màxim registrat fins ara. En conjunt, els resultats confirmen l'interès sostingut per la iniciativa.

9.5.

ADOPCIÓ DEL CATALÀ ENTRE ELS JOVES: EL PES DELS FACTORS SOCIOECONÒMICS (EJIB2022)

El treball d'Amengual-Ripoll i Vanrell (en premsa)¹ planteja la necessitat d'explorar el pes dels factors socioeconòmics en l'aprenentatge de la llengua catalana, a partir de les propostes formulades en aquesta direcció per estudis previs sobre llengües minoritzades en l'àmbit europeu. Aquests treballs parteixen de la idea que l'aprenentatge d'una llengua —i també el seu ús, tot i que en aquest cas les autores se centren en l'aprenentatge— no és un procés neutral ni purament individual, sinó que s'inscriu en relacions socials, polítiques i històriques, que condicionen qui aprèn quina llengua, en quines condicions i amb quins objectius. En aquest sentit, diversos models teòrics, des de la psicologia social fins a la teoria social, identifiquen múltiples factors que cal tenir en compte per comprendre les decisions relacionades amb l'aprenentatge d'una llengua, com ara els aspectes motivacionals, el context d'aprenentatge, la identitat de l'aprenent, així com les relacions de poder i la distribució desigual dels recursos.

Actualment, noves recerques sobre l'aprenentatge del català —i també del gaèlic irlandès— amplien aquest enfocament i destaquen el paper dels factors socioeconòmics i polítics. Aquests estudis mostren que les llengües minoritzades sovint no es

1. Amengual-Ripoll, C.; Vanrell, M. M. (en premsa). *Factors visibles i invisibles en l'aprenentatge de català per adults*. Xaloc.

perceben com un instrument eficient de millora econòmica i simbòlica individual, ja que, *a priori*, no s'associen a tants beneficis materials com les llengües dominants. Tanmateix, en contextos en què la llengua minoritzada és també oficial, com és el cas del català, les percepcions instrumentals poden augmentar. Així, segons Massaguer (2022),² les persones no catalanoparlants amb un nivell més alt de satisfacció vital tendeixen a invertir menys en l'aprenentatge del català, mentre que aquelles amb un nivell de satisfacció més baix el perceben com un recurs per millorar les seves oportunitats laborals o socials.

Aquests nous enfocaments sobre l'aprenentatge del català s'han aplicat encara de manera molt incipient a les Illes Balears. Estudis recents (Sastre-Roig de Lluís *et al.*, 2022)³ mostren que, en el cas de dones marroquines, predomina una motivació principalment instrumental —tot i que també pot ser integradora— per aprendre català, mentre que el castellà sovint es prioritza per raons pràctiques. Resultats similars es troben a Amengual-Ripoll (2026)⁴ en altres col·lectius d'immigrants: quan les necessitats econòmiques són prioritàries,

el català queda en segon pla; en canvi, un cop aquestes necessitats estan cobertes, pot emergir l'interès per aprendre'l per motius més simbòlics i d'integració.

A continuació, es presenten algunes dades preliminars que ofereixen una primera aproximació a la importància dels factors socioeconòmics vinculats a la qualitat de vida en l'explicació de l'adopció del català com a llengua d'ús entre els joves de les Illes Balears (més informació a Vanrell *et al.*, en preparació)⁵. Les dades formen part de *l'Enquesta a la Joventut de les Illes Balears* (2022) i combinen informació sobre trajectòries lingüístiques —centrada en els informants que o bé han incorporat el català en algun àmbit de la seva vida, tot i no tenir-lo com a llengua inicial, o bé no ho han fet i han mantingut el castellà com a llengua habitual— amb dades sobre les seves condicions socioeconòmiques.

Pel que fa a la capacitat d'emancipació residencial, s'observa un lleuger avantatge entre els joves que no han incorporat el català en cap àmbit d'ús de la seva vida quotidiana. Així, mentre que el percentatge de joves que han adoptat el català i s'han pogut emancipar se situa en el 39,8 %, el percentatge de joves que mantenen el castellà com a llengua habitual i que s'han pogut emancipar és del 50 %. Això evidencia una diferència d'uns 10 punts percentuals en la capacitat d'emancipació entre mudadors al català i mantenidors del castellà (quadre III-9.6).

2. Massaguer, M. (2022). *No-catalanoparlants a Catalunya: identitats socials, desigualtats i llengua catalana*. (Tesi doctoral). Universitat Oberta de Catalunya.

3. Sastre-Roig de Lluís, A.; Amengual-Ripoll, C.; Vanrell, M. M. (2022). «Dones marroquines a Mallorca: una primera aproximació a l'aprenentatge del català des de la perspectiva de gènere». *Reserch. Revista de la Societat d'Ensenyament i Recerca del Català com a Llengua Estrangera*, 3, 4-25.

4. Amengual-Ripoll, C. (2026). *Language Ideologies and Attitudes and the Decision to Learn and Use a Minoritised Language: a Mixed Methods Approach to Immigrant Adults and Catalan in Mallorca*. Tesi doctoral. Dublin City University.

5. Vanrell, M. M.; Amengual-Ripoll, C.; Amer Borràs, A.; Mañas Navarrete, I. (en preparació). «El futur de la llengua: les actituds dels joves catalanoparlants avui». *Semicercles*.

QUADRE III-9.6. TRAJECTÒRIES LINGÜÍSTIQUES I CAPACITAT D'EMANCIPACIÓ RESIDENCIAL

	Mudadors al català	Mantenidors del castellà
Sí	39,77	50
No	15,79	9,49
Parcialment	44,44	40,51

Font: Enquesta a la joventut de les Illes Balears 2022

El lleuger avantatge dels joves que mantenen el castellà s'observa també pel que fa a la millora de la seva situació econòmica en comparació amb la llar d'origen. En aquest sentit, el percentatge d'informants que consideren que la seva situació econòmica és millor o molt millor en relació amb la de la llar d'origen és del 32,3 % en el cas dels adoptants del català i lleugerament superior, el 36,9 %, en el cas dels mantenidors del castellà (quadre III-9.7).

Les diferències a favor dels joves que incorporen el català en algun àmbit de la seva vida quotidiana s'observen, sobretot, en l'accés a l'educació i també en feines de més estatus. Pel que fa al nivell d'estudis assolit, entre aquests joves hi ha una proporció més elevada de persones amb estudis universitaris (un 9,5 % més) i una proporció inferior amb estudis secundaris de primera etapa (un 7,8 % menys) que entre els que mantenen el castellà (quadre III-9.8). Quant a l'ocupació, entre els

joves que han adoptat el català hi ha més tècnics i professionals científics i intel·lectuals (un 5,9 % més), més treballadors d'oficina (un 6,58 % més) i menys treballadors dels serveis (un 12,8 % menys) (quadre III-9.9).

Segons aquesta primera exploració, s'observa que el fet d'haver incorporat el català al repertori lingüístic no sempre comporta millores clares en la capacitat d'emancipació ni en la situació socioeconòmica de la llar actual respecte de la d'origen. Sí que s'hi observa, en canvi, un efecte rellevant en l'àmbit educatiu i en l'ocupació, tot i que això no garanteixi necessàriament un ascens social. Aquesta manca de retorn en termes de mobilitat social hauria de motivar el desenvolupament de polítiques de joventut i lingüístiques més integrades, que tinguin en compte no només la promoció simbòlica de la llengua, sinó també les condicions materials que en faciliten o dificulten l'aprenentatge i ús.

QUADRE III-9.7. TRAJECTÒRIES LINGÜÍSTIQUES I SITUACIÓ ECONÒMICA ACTUAL EN COMPARACIÓ AMB LA LLAR D'ORIGEN

	Mudadors al català	Mantenidors del castellà
Molt millor	11,29	9,27
Millor	20,97	27,59
Igual	22,58	28,7
Pitjor	33,87	25,17
Molt pitjor	11,29	9,27

Font: Enquesta a la joventut de les Illes Balears 2022

QUADRE III-9.8. TRAJECTÒRIES LINGÜÍSTIQUES I ESTUDIS ACTUALS

	Mudadors al català	Mantenidors del castellà
Primària	4,68	7,14
Secundària 1	19,3	27,1
Secundària 2	32,16	30,72
FP	12,28	12,92
Universitat	31,58	22,11

Font: Enquesta a la joventut de les Illes Balears 2022

QUADRE III-9.9. TRAJECTÒRIES LINGÜÍSTIQUES I ESTUDIS ACTUALS

	Mudadors al català	Mantenidors del castellà
Directors i gerents	4,46	3,49
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	23,21	17,3
Tècnics, professionals de suport	9,82	10,77
Comptables, administratius i altres treballadors d'oficina	20,54	13,96
Treballadors dels serveis de restauració, personals, de protecció i venedors	23,21	35,96
"Treballadors qualificats en el sector agrícola, ramader, forestal i pesquer"	1,79	0,61
"Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i de la construcció, excepte operadors d'instal·lacions i de maquinària"	8,04	6,22
"Operadors d'instal·lacions i de maquinària i muntadors"	2,68	1,97
Ocupacions elementals	5,36	8,95
Ocupacions militars	0,89	0,76

Font: Enquesta a la joventut de les Illes Balears 2022

9.6.

PROGRAMA LINGÜÍSTIC DINAMITZADORS LINGÜÍSTICS EN LLENGUA CATALANA DEL SERVEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA I PARTICIPACIÓ EDUCATIVA

Aquest programa té com a objectiu posar a l'abast dels centres educatius la figura d'un dinamitzador lingüístic, amb la fina-

litat de reforçar la competència lingüística en català, amb una atenció especial a l'àmbit oral. Les actuacions que s'hi desenvolupen es defineixen des dels mateixos centres, en funció de les seves necessitats, i inclouen, entre d'altres, el foment de l'expressió oral, el suport a la lectura, l'acollida lingüística de l'alumnat nouvingut o la dinamització d'espais educatius i de convivència. El poden sol·licitar els centres docents públics dependents de la Conselleria d'Educació i Universitats que

imparteixen educació primària, educació secundària obligatòria i educació secundària per a persones adultes.

Les dades disponibles permeten constatar una evolució clarament expansiva del programa durant els darrers cursos acadèmics. El nombre de centres participants —que coincideix amb el de dinamitzadors assignats— ha passat de 85 el curs 2023-2024 a 106 el 2024-2025, i a 132 el 2025-2026, fet que evidencia un creixement sostingut de la iniciativa dins la xarxa pública.

Des d'una perspectiva territorial, el desplegament del programa presenta una concentració més elevada a Mallorca, que acumula la majoria dels centres participants al llarg de tot el període analitzat. Tanmateix, també s'observa una ampliació progressiva a la resta d'illes, especialment a Menorca, on el nombre de centres s'ha triplicat en tres cursos. Eivissa també mostra una tendència de creixement, mentre que a Formentera la participació es manté més estable.

Pel que fa a la tipologia de centres, el programa té una implantació especialment significativa en l'educació primària, amb un predomini clar dels centres d'educació infantil i primària (CEIP), que concentren la major part de l'increment registrat. En canvi, els instituts d'educació secundària (IES) presenten una evolució més moderada. Altres tipologies de centres tenen una presència més reduïda, tot i que cal destacar la reincorporació dels centres d'educació de persones adultes (CEPA) el curs 2025-2026, després d'haver estat temporalment exclosos en la convocatòria anterior per la seva baixa participació. Aquesta reincor-

poració respon a demandes específiques formulades per alguns centres.

Des del punt de vista metodològic, el programa es caracteritza per atorgar un ampli marge d'autonomia als centres en la planificació i execució de les actuacions. Aquesta flexibilitat facilita una adaptació a les realitats sociolingüístiques de cada entorn educatiu i afavoreix enfocaments d'intervenció situats, orientats a vincular l'ús del català amb contextos comunicatius reals. En aquest sentit, les accions no es limiten a l'aula, sinó que s'estenen a espais de socialització com els patis o les activitats culturals del centre.

Tanmateix, a hores d'ara no es disposa d'avaluacions sistemàtiques que permetin mesurar amb precisió l'impacte del programa en la millora efectiva de la competència lingüística o en l'augment de l'ús del català per part de l'alumnat. En aquest sentit, seria recomanable impulsar mecanismes d'avaluació que combinin indicadors quantitius i qualitius, així com sistemes de seguiment longitudinal, amb l'objectiu de valorar-ne l'eficàcia i orientar-ne la millora contínua.

10

L'ESTAT DEL MEDIAMBIENT A LES ILLES BALEARS A PARTIR DE L'INDICADOR SINTÈTIC MEDIAMBIENTAL

10.1.

INTRODUCCIÓ

En aquest apartat s'analitza l'estat del medi ambient a les Illes Balears a partir de la metodologia de l'indicador sintètic mediambiental (ISM). Primer, s'analitzen els índexs parcials i els indicadors que el componen i després s'analitzen els resultats dels índexs parcials i generals per illes i anys. Aquest indicador es va aplicar per primera vegada a l'informe de l'any 2022, a on s'explica en detall el seu desenvolupament.

Cal tenir present que, com en informes anteriors, moltes dades no estan disponibles fins a l'any passat (2025). D'aquesta manera, el darrer any amb totes les dades disponibles és l'any 2023, en què es poden mostrar els valors dels 6 índexs parcials i l'Índex ambiental conjunt. Per l'any 2024 es disposa de moltes de les dades, que permeten calcular cinc dels 6 índexs parcials. Per l'any 2025 només es pot aportar un índex parcial, el de Gestió del Territori i Biodiversitat. Tot i així, algunes dades concretes, com el Percentatge de superfície gestionada amb un acord de custòdia del territori (%) i el d'Evolució de la recollida de residus perillosos respecte els valors del 2010 (%) manquen dades des de fa anys i s'aplica el darrer valor registrat.

10.2.

RESILIÈNCIA CLIMÀTICA

La primera dimensió de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears (ISM) és la de resiliència climàtica, que fa referència a la capacitat d'un sistema —ja sigui una comunitat, una regió, un país o un ecosistema— per absorbir, adaptar-se i recuperar-se dels impactes del canvi climàtic.

L'índex de resiliència climàtica de l'ISM es compon de tres indicadors parcials:

- Evolució de la temperatura mitjana anual (°C).
- Valor mitjà de l'índex de sequera hidrològica durant els mesos d'estiu (juliol, agost i setembre).
- Evolució de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle respecte al 1990 (%).

10.2.1. EVOLUCIÓ DE LA TEMPERATURA MITJANA ANUAL

L'indicador analitza l'evolució de la temperatura mitjana anual en un període determinat, tot comparant-la amb la temperatura mitjana anual del període 1981-2000.

L'evolució de la temperatura mitjana anual segueix una línia ascendent en totes les illes. Com ja va sent habitual, l'any 2025 ha estat classificat com a molt càlid a gran part de les illes, comparat amb el període 1991-2000, patint a Mallorca dues onades de calor (vegeu el [quadre III-10.1](#)).

Els mesos de gener, març, abril, juliol, agost, setembre, desembre van ser molt càlids a totes les illes. Els mesos de febrer, maig, octubre van ser càlids. Juny va ser extremadament càlid. És a dir que 11 mesos de l'any superaren les temperatures considerades "normals".

A l'agost a l'estació de Palma Portopí i 5 estacions més de Mallorca i Eivissa totes les nits foren tropicals (quan la mitjana és de 29° C) i 13 han estat tòrrides a Porto Pi, quan solen ser 4. El nombre de nits tòrrides s'ha incrementat fins a 4 vegades el que és habitual. La temperatura mínima més alta del mes d'agost va ser de 28.3°C

al Far de Capdepera. En l'estació del Far de Capdepera va haver 7 nits tòrrides. Mai abans (amb dades des de 1989) s'havien produït nits tòrrides en un mes de juny.

La precipitació va ser qualificada de molt humida a juliol i març. Aquests valors es defineixen d'acord amb les dades habituals de cada mes. Quant a precipitació mensual va ploure més del normal en totes les estacions d'Eivissa. Màxim de 200,6 l/m² en Sant Joan de Labritja. Els màxims es produïren el 11 d'octubre, associats a la DANA "Alice".

Per elaborar el [quadre III-10.2](#), s'ha pres com a límit inferior el valor màxim d'increment de temperatura (1,5 °C) que segons l'IPCC no s'hauria de superar. El valor màxim correspondria a una variació de 0°C. Al 2025 i a Mallorca, la temperatura mitjana (18,1°C) va superar en més d'un grau i mig (1,5°) a la mitjana 1981-2000 (16,37°C) com ja va passar al 2022, al 2023 (18,4°C) i al 2024.

QUADRE III-10.1. EVOLUCIÓ DE LA TEMPERATURA MITJANA ANUAL, PER ILLES (2010-2025)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aeroport Palma	16,3	17,5	16,9	17,0	17,9	17,4	17,6	17,5
Aeroport Maó	16,5	17,6	17,5	17,2	18,1	17,7	18,0	17,8
Aeroport Eivissa	17,6	18,6	18,2	18,2	19,1	18,4	18,5	17,9
Formentera	18,5							

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aeroport Palma	16,3	17,4	17,8	17,5	18,4	18,0	18,0	18,1
Aeroport Maó	17,7	17,3	17,9	17,4	18,6	17,5	17,6	17,7
Aeroport Eivissa	18,1	17,8	18,2	18,3	18,9	18,7	18,8	18,7
Formentera		19,3	19,6	18,6	20,3	19,5	19,5	19,8

Font: AEMET

QUADRE III-10.2. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE L'EVOLUCIÓ DE LA TEMPERATURA MITJANA ANUAL, PER ILLES (2019-2025)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	● 31,3	● 4,7	● 25,2	● 0,0	● 0,0	● 0,0	● 0,0
Menorca	● 79,7	● 48,0	● 79,7	● 1,3	● 74,7	● 68,0	● 61,3
Eivissa	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 60,7	● 74,0	● 67,3	● 74,0
Formentera	● 80,7	● 14,0	● 80,7	● 0,0	● 20,7	● 20,7	● 0,7
Illes Balears (valor mitjà)	● 73,5	● 43,5	● 72,0	● 0,0	● 40,0	● 36,7	● 30,1

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

La tendència de la temperatura, en els anys mostrats (2019-2025) és a l'increment, sobre tot a Mallorca i Formentera. Eivissa presenta més oscil·lacions, mentre que Menorca sols ser més estable, amb uns increments limitats.

10.2.2. VALOR MITJÀ DE L'ÍNDEX DE SEQUERA HIDROLÒGICA DURANT ELS MESOS D'ESTIU (JULIOL, AGOST I SETEMBRE)

La precipitació anual registrada el 2025 va ser inferior a l'any 2024 a Mallorca. En el cas d'Eivissa ha millorat molt, ja que els anys 2024 i 2023 van ser molt dolents. L'índex de sequera hidrològica pel 2025 ha estat millor que a l'any 2024 o el 2023. Els mesos d'estiu no han estat tan dolents com els de 2024, i s'ha vist una clara milloria a Formentera. En el [quadre III-10.3](#), figura l'evolució de les precipitacions en el període 2012-2025. L'any 2025 la quantitat de precipitació mitjana anual als tres aeroports és normal, després dels dos darrers anys 2023 i 2024 molt secs a l'aeroport d'Eivissa.

La relació entre els paràmetres queda més ben reflectida a l'índex de sequera hidro-

lògica. La sequera hidrològica, lligada a la humitat del sòl, acostuma a manifestar-se posteriorment a la sequera pluviomètrica, un cop la manca de pluja queda plasma-da en la realitat del terreny. En el [quadre III-10.4](#), hi figura l'índex de sequera hidrològica per a 2025. Es pot comprovar que la situació mitjana de la nostra comunitat autònoma és de prealerta pràcticament tot l'any excepte el cas de Formentera. Només a Eivissa s'ha arribat a l'estat d'alerta en dos mesos. Queda palès que l'evolució general des de 2019 és a l'empitjorament especialment degut als anys 2023 i 2024. Les situacions de prealerta (color groc) es van incrementant al llarg dels anys, des del 2020.

Per elaborar el [quadre III-10.5](#) del valor de l'indicador normalitzat, es pren com a valor mínim el que assenyalava una situació d'alerta per sequera (0,3) i com a valor màxim 0,5, que expressa un nivell de sequera de normalitat i situació estable. Els resultats mostren que la situació, que no és bona en el conjunt de les Illes, és particularment greu a Eivissa els darrers anys i a Formentera el 2024 i 2023, on s'accentuen en major grau els efectes del canvi climàtic, excepte al 2025.

QUADRE III-10.3. EVOLUCIÓ DE LES PRECIPITACIONS ANUALS A LES ILLES BALEARS (2012-2025)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aeroport de Palma	377,9	422	365,3	388,7	497	476,7	451,2
Aeroport de Menorca	368	635,4	554,4	606	341,5	457,8	811,7
Aeroport d'Eivissa	395,5	307,6	252,1	428,2	424,3	278,7	517,4

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aeroport de Palma	397,2	390,1	426,4	249,9	329,4	567,7	490,1
Aeroport de Menorca	524,5	412,5	641	664,8	429,1	560,5	550,8
Aeroport d'Eivissa	362	267,3	505,7	447	259,5	297,4	596,1

Font: AEMET

QUADRE III-10.4. ÍNDEX DE SEQUERA HIDROLÒGICA A LES ILLES BALEARS (2025)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Gener	0,458	0,442	0,347	0,448	0,450
Febrer	0,467	0,447	0,331	0,493	0,457
Març	0,486	0,459	0,375	0,687	0,478
Abril	0,483	0,453	0,390	0,657	0,475
Maig	0,459	0,422	0,340	0,629	0,449
Juny	0,404	0,404	0,338	0,598	0,400
Juliol	0,369	0,390	0,301	0,574	0,366
Agost	0,332	0,367	0,263	0,544	0,330
Setembre	0,338	0,387	0,283	0,437	0,337
Octubre	0,341	0,391	0,402	0,815	0,349
Novembre	0,390	0,402	0,467	0,703	0,396
Desembre	0,406	0,409	0,480	0,711	0,411

Valor mitjà	0,411	0,414	0,360	0,608	0,408
Valor mitjà estiu (JL-AG-SET)	0,346	0,381	0,282	0,518	0,344

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la DG de Recursos Hídrics. Conselleria del Mar i del Cicle de l'Aigua

QUADRE III-10.5. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SEQUERA HIDROLÒGICA DURANT ELS MESOS D'ESTIU (JULIOL, AGOST I SETEMBRE)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	81,8	100,0	68,5	69,2	70,2	34,2	23,0
Menorca	100,0	99,8	95,5	84,2	75,0	47,8	40,6
Eivissa	40,5	68,7	32,5	51,8	19,3	0,0	0,0
Formentera	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	100,0
Illes Balears	80,3	100,0	67,8	69,0	68,7	32,3	22,1

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.6. EMISSIONS DE GEH A LES BALEARS (KT DE CO₂ EQUIVALENT) (2011-2023)

	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	Fluorats	Total
2011	8.630,15	637,13	129,15	348,71	9.745,13
2012	8.030,89	631,95	119,78	361,15	9.143,77
2013	7.163,75	592,27	117,81	369,47	8.243,29
2014	6.812,79	570,33	119,2	368,31	7.870,63
2015	7.112,35	595,23	116,24	214,73	8.038,54
2016	7.394,82	552,25	117,64	213,76	8.278,47
2017	8.009,23	570,39	126,23	177,05	8.882,89
2018	8.322,77	548,67	128,12	154,15	9.153,70
2019	7.636,77	549,52	129,15	148,57	8.464,01
2020	4.955,27	508,83	125,44	129,54	5.719,07
2021	6.144,90	501,91	134,05	133,81	6.914,67
2022	6.717,68	524,38	132,91	134,65	7.509,62
2023	6.422,93	528,67	107,03	101,18	7.159,81
% var 23/22	-4,4	0,8	-19,5	-24,9	-4,7

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.

10.2.3. EVOLUCIÓ DE LES EMISSIONS DE GASOS AMB EFECTE D'HIVERNACLE RESPECTE AL 1990 (%)

Pel que fa als gasos amb efecte d'hivernacle, les dades es detallen en el [quadre III-10.6](#) on, a l'apartat de fluorats, s'han

inclòs els hidrofluorocarburs (HFC), els perfluorocarburs (PFC) i l'hexafluorur de sofre (SF₆). Les dades es mesuren en quilotones de CO₂ equivalent (vegeu el [gràfic III-10.1](#)). No es disposa de dades de 2024 i 2025. El percentatge representa la variació de 2023 respecte de 1990. La variació global es veu

arrossegada per l'augment en les emissions de diòxid de carboni respecte als valors de 1990, tot i que la tendència general des del 2008 és a la minva de les emissions. La variació es visualitza en el **gràfic III-10.2** on les dades estan expressades en tant per cent (%) respecte de 1990. Destaca la disminució produïda durant l'any 2020, l'any de la pandèmia, seguida d'un increment.

Per a l'elaboració del valor normalitzat, s'ha pres com a valor mínim el pitjor valor de la sèrie de dades existent (85 % d'increment). Com a valor màxim, s'ha pres l'assoliment de l'objectiu de reducció d'emissions del 55 % respecte dels valors de 1990, objectiu de la UE (vegeu el **quadre III-10.7**).

10.2.4. RESULTAT DE L'ÍNDEX PARCIAL DE RESILIÈNCIA CLIMÀTICA

Atès que no es disposa de dades per al 2024 i 2025 de l'índex d'evolució de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, el resultat de l'índex de resiliència climàtica per les Illes en el període 2019-2023 és el del **quadre III-10.8**.

En el conjunt de les Illes Balears, l'índex parcial (Índex de Resiliència Climàtica) millora a Eivissa, però empitjora a la resta d'Illes. Al 2020 i 2021 es presenten els millors valors per l'índex, però torna a empitjorar al 2022, per Mallorca, Menorca i Formentera, atès que l'índex de temperatura mitjana i emissions de gasos amb efecte d'hivernacle superen l'índex de sequera hidrològica pel seu major pes de ponderació en el conjunt de l'índex parcial. L'any 2023, darrer any en què es pot calcular l'índex, la situació millora lleugerament, però sense arribar a ser bo.

10.3.

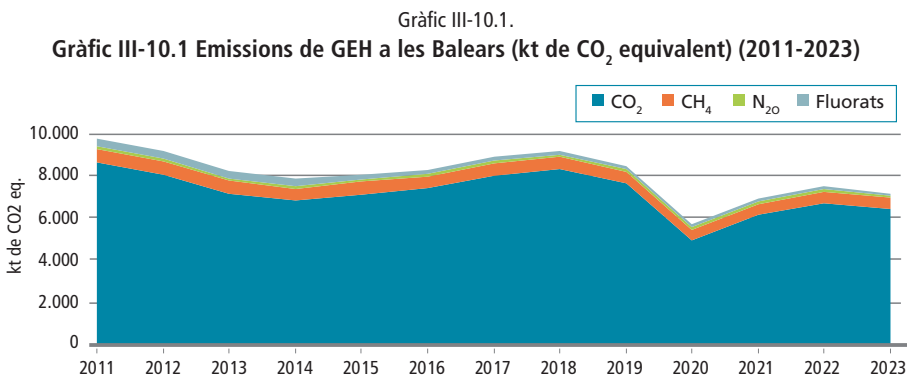
QUALITAT DE L'AIRE

La segona dimensió de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears és la qualitat de l'aire. Fa referència a les immissions dels contaminants atmosfèrics principals, concretament a les superacions dels nivells màxims permesos per a la salut humana. No es disposa de dades per l'any 2025.

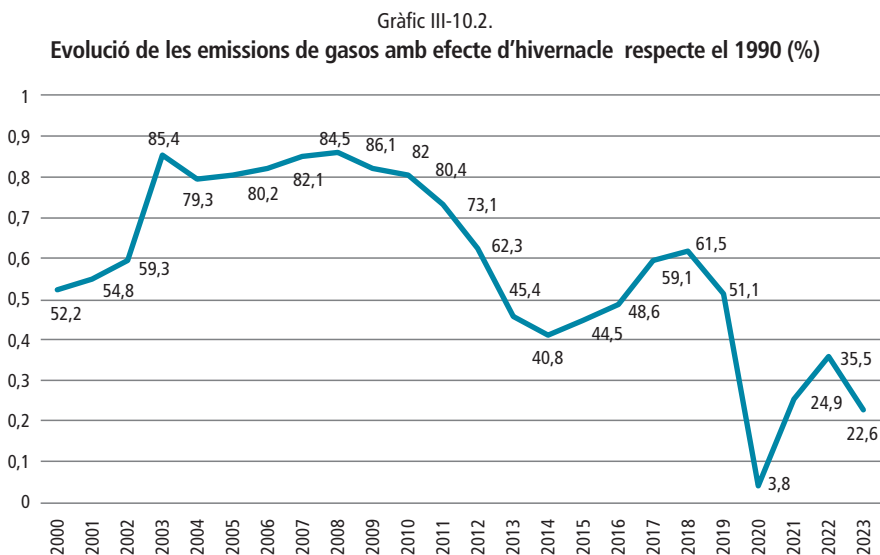
L'índex de la qualitat de l'aire de l'ÍSM es compon de quatre indicadors parcials:

- Superació dels valors d'immissió de diòxid de nitrogen (NO₂): valor límit de la concentració mitjana anual per a la protecció de la salut.
- Superació dels valors d'immissió de diòxid de sofre (SO₂): superacions del límit diari per a la protecció de la salut.
- Superacions dels valors d'immissió de PM₁₀ (material particulat dispers en la atmosfera amb un diàmetre igual o inferior a 10 micres): valor límit de la concentració mitjana anual per a la protecció de la salut.
- Superació dels valors d'immissió d'O₃ (ozó): superacions del valor octohorari de protecció de la salut.

Les dades de tres gasos (en tones) per al període 2011-2023 es detallen en el **gràfic III-10.3**. S'observa una disminució inicial dels gasos de nitrogen i sofre que coincideix amb la crisi econòmica que va durar fins al 2014. Posteriorment, la línia de tendència és a l'alça fins a la brusca baixada de 2020, provocada pel confinament i les mesures anticovid posteriors.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.

QUADRE III-10.7. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE L'EVOLUCIÓ DE LES EMISSIONS DE GASOS AMB EFECTE D'HIVERNACLE RESPECTE EL 1990 (%)

	2019	2020	2021	2022	2023
Illes Balears	● 24,2	● 58,0	● 42,9	● 35,4	● 44,6

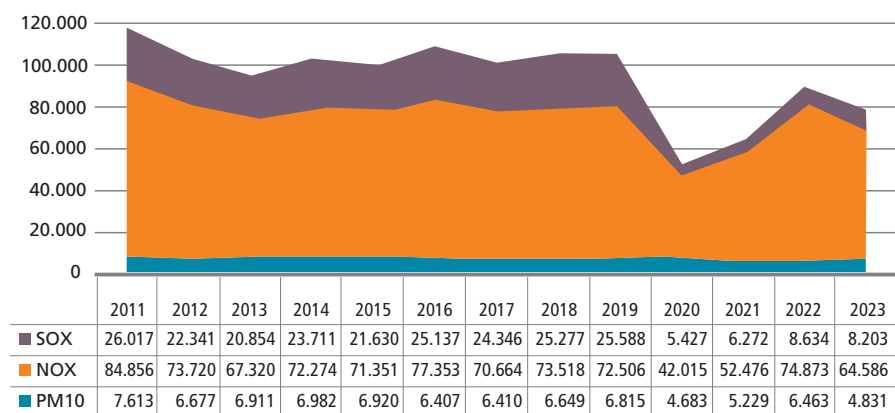
Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III.10.8. RESULTATS DE L'ÍNDEX DE RESILIÈNCIA CLIMÀTICA, PER ILLES (2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	57,0	63,6	60,1	31,0	49,0	
Mallorca	41,8	49,2	43,0	31,1	34,7	
Menorca	64,4	65,2	70,2	35,5	63,6	
Eivissa	56,5	76,3	61,3	49,0	48,9	
Formentera	64,8	52,6	71,7	39,1	50,1	

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Gràfic III-10.3. Evolució d'emissions a les Balears, en tones (2011-2023)

Font: Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.

En tots els casos (sobretot en els gasos de sofre i nitrogen) entre 2021 i el 2022 són clarament ascendents, coincidint amb la relaxació de les mesures antipandèmia i l'augment del turisme. En el cas de les partícules de PM₁₀, l'efecte no és tan notori, atès que, en aquest cas, els nivells no provenen només de la intervenció humana, sinó també de les entrades periòdiques de pols de procedència sahariana. L'any 2023 mostra una davallada evident en els gasos de sofre i nitrogen.

De les emissions només es disposa de dades amb un any o dos de retard, però no

passa el mateix amb les superacions dels valors d'immissió, de les quals es disposa dels valors de 2024 segregats per illes.

10.3.1. SUPERACIÓ DELS VALORS D'IMMISSIÓ DE NO₂

Aquest indicador fa referència al valor a les superacions del valor límit de la concentració mitjana anual per a la protecció de la salut. Per al diòxid de nitrogen, gas produït majoritàriament per a la combustió de motors dièsel, els valors de l'indicador nor-

malitzat figuren en el [quadre III-10.9](#) on el descens observat per al conjunt de les Illes Balears és provocat pel major pes de l'illa de Mallorca, on baixa 11,2 punts entre 2019 i 2024. Aquesta minva es produeix sobre tot a les zones urbanes, mentre que és menor a les zones rurals i suburbanes, que tanmateix comencen en nivells més baixos. Curiosament aquesta baixada és forta i es manté fins el 2024 en el centre de Palma.

S'ha pres com a valor límit el de la mitjana anual que marca el Reial Decret 102/2011, que és de $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. Es pren com a valor màxim objectiu una concentració de $0\mu\text{g}/\text{m}^3$.

10.3.2. SUPERACIÓ DELS VALORS D'IMMISSIÓ DE SO_2

Aquest indicador fa referència a les superacions del límit diari per a la protecció de la salut d'aquest gas. Per al diòxid de sofre, gas produït en les combustions de combustibles fòssils (carbó, dièsel i gas natural), que és el principal responsable de la pluja àcida, els valors de l'indicador normalitzat són 100 (=0 superacions al límit) a totes les illes en tot el període 2019-2023, atès que no s'ha enregistrat cap superació del límit diari.

En qualsevol cas, per a l'elaboració del valor normalitzat s'ha pres com a valor límit diari per a la protecció de la salut humana el que marca el Reial Decret 102/2011, que és de $125\mu\text{g}/\text{m}^3$, valor que no pot superar-se en més de tres ocasions per any. Es pren com a valor mínim les quatre superacions del límit, i com a valor màxim, les 0 superacions. (vegeu el [quadre III-10.10](#)).

10.3.3. SUPERACIONS DELS VALORS D'IMMISSIÓ DE PM_{10} : VALOR LÍMIT DE LA CONCENTRACIÓ MITJANA ANUAL PER A LA PROTECCIÓ DE LA SALUT

En aquest cas, l'indicador fa referència al valor límit de la concentració mitjana anual per a la protecció de la salut d'aquestes partícules. Per PM_{10} s'entenen les partícules sòlides o líquides el diàmetre de les quals és inferior a $10\mu\text{m}$ (mil·lèsimes de mil·límetre). La seva presència pot ser per causa de l'acció humana, però també pot ser d'origen natural, com passa molt sovint a les nostres illes quan hi ha entrades de pols en suspensió provinent de l'Àfrica. Els valors de l'indicador normalitzat figuren en el [quadre III-10.11](#) No s'observa una evolució clara en el nombre de superacions al límit de protecció a la salut, però l'any 2022 es detecta un increment puntual, segurament per aquests episodis africans.

L'augment de la freqüència de les irrupcions de pols sahariana, a conseqüència directa del canvi climàtic, contribueix que aquest indicador no tenguí valors bons a cap de les illes. Per elaborar el valor normalitzat, s'ha pres com a valor límit de la mitjana anual el que marca el Reial Decret 102/2011, que és de $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. El valor màxim correspondria a $0\mu\text{g}/\text{m}^3$.

10.3.4. SUPERACIÓ DELS VALORS D'IMMISSIÓ D' O_3

En aquest cas, l'indicador es refereix a les superacions del valor octohorari de protecció de la salut d'immissió d'ozó. Aquest gas, que a les capes altes de l'atmosfera ens protegeix dels raigs de longitud d'ona

curta (UV, raigs X, raigs gamma, etc.), a nivell de terra és un contaminant que es forma sobretot a les zones veïnes i properes a les grans ciutats, però no tant a l'interior, per reacció entre els òxids de nitrogen (provinents dels motors que consumeixen combustibles fòssils i les indústries) i compostos orgànics volàtils en presència de llum solar. En aquest cas, els valors de l'indicador normalitzat figuren en el **quadre III-10.12**. Hi destaquen els millors valors de 2021 a 2024 a Mallorca respecte de 2020, any en què el confinament va fer baixar dràsticament l'activitat humana. Es detecta un cert empitjorament al 2023, sobre

tot a Eivissa. La majoria de dades a Mallorca mostren una certa millora, tot i que no a totes les estacions. A l'Hospital Joan March quasi es dupliquen les superacions anuals (47 davant 25 tolerades i ja dura dos anys 2023 i 2024). A Menorca i Eivissa destaca la millora per l'any 2020, amb retorn posterior a les dades prèvies.

Per obtenir el valor normalitzat, s'ha pres com a valor límit de nombre de superacions del valor octohorari el de 25, segons marca el Reial Decret 102/2011, que es pren com a valor mínim. El valor màxim correspondria a 0 superacions.

QUADRE III-10.9. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERACIONS DELS VALORS D'IMISSIÓ DE NO₂: VALOR LÍMIT DE LA CONCENTRACIÓ MITJANA ANUAL PER A LA PROTECCIÓ DE LA SALUT

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 37,5	● 52,5	● 50,0	● 38,8	● 46,3	● 53,8
Menorca	● 72,5	● 80,0	● 77,5	● 78,8	● 80,0	● 80,0
Eivissa	● 62,5	● 76,3	● 76,3	● 70,0	● 71,3	● 71,3
Formentera	● 90,0	● 92,5	● 92,5	● 90,0	● 92,5	● 92,5
Illes Balears	● 57,5	● 69,6	● 67,9	● 62,5	● 65,8	● 68,3

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.10. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERACIONS DELS VALORS D'IMISSIÓ DE SO₂: SUPERACIONS DEL LÍMIT DIARI PER A LA PROTECCIÓ DE LA SALUT

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Menorca	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Eivissa	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Formentera	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Illes Balears	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.11. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERACIONS DELS VALORS D'IMMISSIÓ DE PM10: VALOR LÍMIT DE LA CONCENTRACIÓ MITJANA ANUAL PER A LA PROTECCIÓ DE LA SALUT

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 37,5	● 45,0	● 42,5	● 38,8	● 50,0	● 56,3
Menorca	● 51,3	● 55,0	● 52,5	● 45,0	● 51,3	● 48,8
Eivissa	● 37,5	● 37,5	● 30,0	● 65,0	● 62,5	● 45,0
Formentera	● 57,5	● 62,5	● 60,0	● 50,0	● 62,5	● 60,0
Illes Balears	● 42,1	● 45,8	● 41,7	● 49,6	● 54,6	● 50,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.12. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERACIONS DELS VALORS D'IMMISSIÓ D'O3: SUPERACIONS DEL VALOR OCTOHOARI DE PROTECCIÓ DE LA SALUT

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 80,0	● 80,0	● 84,0	● 88,0	● 92,0	● 78,0
Menorca	● 84,0	● 86,0	● 94,0	● 90,0	● 90,0	● 92,0
Eivissa	● 80,0	● 80,0	● 58,0	● 78,0	● 66,0	● 84,0
Formentera	● 44,0	● 64,0	● 76,0	● 56,0	● 40,0	● 8,0
Illes Balears	● 81,3	● 82,0	● 78,7	● 85,3	● 72,0	● 65,5

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

10.3.5. RESULTAT DE L'ÍNDEX PARCIAL DE LA QUALITAT DE L'AIRE

Tenint en compte els quatre indicadors esmentats i atès el pes de cadascun en l'índex parcial de qualitat de l'aire, els resultats per al període 2019-2024 es visualitzen en el [quadre III-10.13](#).

No s'observen grans variacions, si bé és visible la millora de 2020 respecte de 2019 per causa del confinament. L'índex és bo en general, amb anys concrets de minva a les diferents illes. Tot i això, cal tenir en compte que la mesura de la qualitat de l'aire no tan sols és el resultat de l'acció humana a les Illes, sinó que també

és conseqüència de la situació atmosfèrica global.

10.4.

TRANSICIÓ ENERGÈTICA

La tercera dimensió de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears (ISM) és la de transició energètica, que fa referència a les relacions entre el consum energètic a les Illes Balears i la població real; és a dir, l'IPH (índex de pressió humana), el PIB i la proporció de renovables.

QUADRE III-10.13. RESULTATS DE L'ÍNDEX DE QUALITAT DE L'AIRE, PER ILLES (2019-2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	67,8	72,4	70,0	72,2	71,6	69,5
Mallorca	60,6	66,9	66,4	63,1	69,2	70,0
Menorca	75,1	78,7	79,1	76,5	78,6	78,3
Eivissa	67,6	71,5	64,5	77,0	74,0	73,0
Formentera	73,0	79,5	81,4	73,5	74,2	66,5

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

L'índex de transició energètica de l'ÍSM es compon de quatre indicadors parcials:

- El consum de l'energia final en relació amb l'IPH (ktep/pers.).
- L'eficiència energètica: energia final amb relació a l'energia primària (%).
- Intensitat energètica: consum d'energia primària (tep) pel que fa al PIB.
- Proporció d'energia renovable en el consum d'energia primària (%).

10.4.1. CONSUM D'ENERGIA FINAL EN RELACIÓ AMB L'IPH

Com en anys anteriors, les dades de consum energètic només estan a disposició amb un any de retard, per la qual cosa la informació arriba fins al 2024. Si es relaciona el consum d'energia final amb la població real de les Illes Balears, s'obté el [quadre III-10.14](#). L'aparició de la pandèmia el 2020 provocà una forta caiguda del consum d'energia final,

que inicià la recuperació el 2021. Però més interessant que els valors absoluts és la relació tep/pers., significativament més baixa el 2020. L'explicació l'hem de cercar en els efectes del confinament, amb la influència directa que va tenir en el sector dels transports (terrestres, aeris i marítims), així com en el sector de serveis (turisme).

D'aquesta manera, el valor de l'indicador normalitzat (0-100) de consum d'energia final en relació amb l'IPH dona com a resultat el [quadre III-10.15](#). Per les raons esmentades, l'únic valor bo correspon a 2020, però no per raons estructurals, sinó conjunturals. Al 2022 es recupera el valor de 2019 (1,38 tep/IPH), però el 2023 mostra una minva clara (1,32 tep/IPH).

El criteri seguit per elaborar el valor normalitzat és agafar com a valor mínim el pitjor resultat de la sèrie de dades analitzada (1,54 tep/pers.), i adoptar com a valor màxim l'assoliment de l'objectiu d'eficiència energètica del 36 % per al consum d'energia final que marca la UE (estalvi sobre el consum de l'any 2010).

QUADRE III-10.14. CONSUM D'ENERGIA FINAL EN RELACIÓ A L'ÍNDEX DE PRESSIÓ HUMANA (IPH) (TEP/PERS)

	2019	2020	2021	2022	2023
Consum d'energia final (tep)	2.086.513,6	1.297.858,5	1.740.862,8	2.131.761,0	2.035.265,1
Mitjana anual de l'IPH a les Illes Balears	1.516.941,4	1.292.241,2	1.394.937,8	1.540.726,3	1.539.659,6
Relació tep / pers	1,4	1,0	1,2	1,4	1,3

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia i l'IPH de l'Ibestat.

QUADRE III-10.15. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE CONSUM D'ENERGIA FINAL EN RELACIÓ A L'IPH (TEP/PERS)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	 43,5	 95,5	 61,4	 42,4	 51,0	 50,3

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

10.4.2. EFICIÈNCIA ENERGÈTICA: ENERGIA FINAL EN RELACIÓ AMB L'ENERGIA PRIMÀRIA

Aquest indicador fa referència a l'aprofitament que es fa de l'energia: compara la subministrada (primària) amb la consumida (final) i n'extreu l'eficàcia del consum energètic. En el [quadre III-](#)

[10.16](#), hi figura el consum d'energia final i d'energia primària a les Illes Balears per al període (2019-2024). Cal indicar que per l'any 2024, en el total de consum d'energia final figuren els sectors d'indústria (19.532 tep), transport (1.297.318 tep), el primari (102.190 tep), el de comerç i serveis (92.475 tep), i el residencial (90.687 tep).

QUADRE III-10.16. CONSUM D'ENERGIA FINAL I D'ENERGIA PRIMÀRIA A LES ILLES BALEARS (2019-2023)

	Consum d'energia final (tep)	Consum d'energia primària (tep)	Relació del consum d'energia final amb el consum d'energia primària (%)
2019	2.086.513,6	2.884.675,0	72%
2020	1.297.858,5	1.665.724,6	78%
2021	1.740.862,8	2.382.983,6	73%
2022	2.131.761,2	3.108.667,3	68,6%
2023	2.035.265,1	2.696.014,3	75,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.

QUADRE III-10.17. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA: ENERGIA FINAL VS. ENERGIA PRIMÀRIA (%)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	 31,8	 81,5	 38,2	 0,0	 59,9	 75,6

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Amb aquestes dades, el valor de l'indicador normalitzat (0-100) d'eficiència energètica dona com a resultat el **quadre III-10.17**. L'any 2020 representa un valor bo, per les raons ja esmentades, mentre que el 2021, en què hi va haver una transició entre un any totalment turístic (2019) i un de restriccions (2020), també presenta un valor intermedi, si bé més proper al 2019. L'any 2022 l'eficiència energètica arriba a la pitjor dada considerada a l'indicador (68,6 davant 68,8%) donant un valor negatiu. L'any 2023 l'eficiència energètica millora bastant i l'any 2024 gairebé arriba a la millor dada, la de 2020.

En aquest cas, el criteri seguit per elaborar el valor normalitzat és adoptar com a valor mínim el pitjor resultat de la sèrie de dades analitzada (68,8%) i prendre com a valor màxim l'assoliment d'un 80% d'eficiència.

10.4.3. INTENSITAT ENERGÈTICA: CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA (TEP) EN RELACIÓ AMB EL PIB

En aquest cas, l'indicador es calcula fent una comparativa entre el consum d'energia primària (tep) en relació amb el PIB. Fa referència a l'eficiència energètica d'una economia en el sentit de quantificar les unitats d'energia (en aquest cas, tep) que es necessiten per produir una unitat de riquesa, és a dir, el PIB. En el **quadre**

III-10.18, hi figuren els valors dels darrers anys dels quals es disposa d'informació.

El valor de l'indicador normalitzat (0-100) d'intensitat energètica, en funció de les dades esmentades, dona com a resultat el **quadre III-10.19**. Com passa amb l'índex d'eficiència energètica i per les mateixes raons, el 2020 obté el valor òptim. També s'observa que el 2021, tot moure's entre els valors del 2020 i el 2019, és més proper al 2019, tot i estar en procés de recuperació econòmica. El valor de l'any 2022 és pitjor que l'any 2019 (60,3 davant 65,5). Però al 2023 i al 2024 es recupera la intensitat de l'any 2020 per l'increment del PIB.

Per a l'elaboració dels valors normalitzats, s'ha pres com a valor mínim el pitjor resultat de la sèrie de dades analitzada (0,12 tep/€). S'ha pres com a valor màxim l'assoliment de l'objectiu d'eficiència energètica del 39% per al consum d'energia primària que preveu aprovar pròximament la Unió Europea, que es correspon a 0,07 tep/€.

10.4.4. PROPORCIÓ D'ENERGIA RENOVABLE EN EL CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA

Aquest índex fa referència a la fracció d'energia renovable, mesurat en tant per cent, respecte del consum total d'energia primària, per esbrinar l'estat de la nostra

comunitat en el procés de descarbonització. Es consideren com a renovables l'energia solar i eòlica, la biomassa, els biocombustibles i el 50 % de l'energia procedent dels residus incinerats. En aquest sentit, els valors per al període 2019-2024 figuren en el [quadre III-10.20](#). No es considera l'energia renovable que arriba pel cable de connexió amb la península.

Aquests valors donen com a resultat l'indicador normalitzat (0-100) de proporció d'energia renovable en el consum d'energia primària (Vegeu el [quadre III-10.21](#)). El valor de 2020 no respon a una realitat

estructural, ja que, si s'observen les dades del quadre I-S2.18 i es tenen en compte els residus (recordem que el Pla d'Acció Nacional d'Energies Renovables 2011-2020 considera el 50 % dels RSU incinerats com a energia renovable), el 2020 va ser l'any que menys renovables va produir dels sis de la sèrie. Però com que aquest any va ser amb diferència el que va tenir el menor valor del consum brut, el quocient surt favorable. L'any 2023 i el 2024 mostren la major participació de renovables, que s'eleva al 4,8 % i 5,04 % respectivament, sobre tot per la incorporació dels Biocombustibles (Biobenzina, biodiesel i biogàs).

QUADRE III-10.18. CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA EN RELACIÓ AL PIB

	Consum brut (tep)	PIB a preus de mercat (€)	tep/PIB	Evolució respecte el 2010
2010	2.921.366,9	26.535.097	0,1	0%
2011	2.831.617,8	26.398.144	0,107	-3%
2012	2.742.232,7	25.979.358	0,106	-4%
2013	3.081.510,7	25.931.407	0,119	8%
2014	nd	26.769.837	nd	nd
2015	2.711.007,0	28.245.574	0,096	-13%
2016	2.824.260,0	29.831.313	0,095	-14%
2017	2.982.776,0	31.383.376	0,095	-14%
2018	3.029.186,0	32.767.619	0,092	-16%
2019	2.884.675,0	33.935.302	0,085	-23%
2020	1.665.724,6	26.186.402	0,064	-42%
2021	2.382.983,6	30.321.427	0,079	-29%
2022	3.108.667,0	35.465.293	0,088	-20%
2023	2.696.014,3	42.083.948	0,064	-42%
2024	2.703.588,1	44.591.139	0,061	-45%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia i l'INE. IBESTAT.

QUADRE III-10.19. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) INTENSITAT ENERGÈTICA: CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA EN RELACIÓ AL PIB (TEP/€)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	65,5	100,0	77,9	60,3	106,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.20. PROPORCIÓ D'ENERGIA RENOVABLE EN EL CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA (%) (2019-2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Consum brut	2.884.675	1.665.725	2.382.984	3.108.667	2.696.014	2.703.588
Energia solar i eòlica	9.937	10.483	20.949	25.660	33.297	43.582
Biomassa i biocombustibles	8.194	9.573	10.864	7.957	49.674	42.634
Renovables	18.131	20.056	31.813	33.617	82.971	86.216
Renovables + residus	75.772	60.990	80.586	85.725	129.391	136.355
% de renovable + residus	2,6%	3,7%	3,4%	2,76%	4,80%	5,04%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic. Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.

QUADRE III-10.21. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) PROPORCIÓ D'ENERGIA RENOVABLE EN EL CONSUM D'ENERGIA PRIMÀRIA (%)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	6,6	9,2	8,5	6,9	12,0	12,6

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Per obtenir els valors normalitzats, s'ha pres com a valor mínim una participació nul·la de les renovables (0%). Com a valor màxim s'ha tingut en compte l'assoliment del 40% de quota d'energia renovable en

el consum d'energia, el valor que proposa la Unió Europea per al 2030. D'acord amb les dades, encara queda un llarg recorregut fins arribar a aquest 40% d'energies renovables.

QUADRE III.10.22. RESULTATS DE L'ÍNDEX DE TRANSICIÓ ENERGÈTICA, PER ILLES (2019-2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	38,0	73,1	48,3	30,1	57,7	59,2

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

10.4.5. RESULTAT DE L'ÍNDEX PARCIAL DE TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Amb els valors assolits en els quatre indicadors energètics, el resultat de l'índex de transició energètica per a les Illes Balears en el període 2019-2024 és el que figura en el [quadre III-10.22](#). L'any 2020 va ser excepcional en molts d'aspectes, raó per la qual els valors indicats en el gràfic per aquest any, com ja hem esmentat en aquest apartat, no s'han de prendre com una situació estructural, sinó conjuntural. Hi ha una millora al 2021, any de transició econòmica, respecte de 2019. Les dades de 2023 i 2024 presenten una millora considerable. El pitjor any és 2022.

10.5. CONSUM I QUALITAT DE L'AIGUA

La quarta dimensió de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears és el consum i la qualitat de l'aigua, que pràcticament fa referència al cicle de l'aigua, començant per les reserves hídriques, continuant pel consum d'aigua de proveïment urbà i acabant amb la qualitat de les aigües que entren i surten de les depuradores. Finalment, també es té en compte la influència de tot plegat en la qualitat de les aigües de bany.

L'índex de consum i qualitat de l'aigua de l'ÍSM es compon de cinc indicadors parcials:

- Evolució anual de les reserves hídriques (%).

- Consum d'aigua de proveïment urbà per IPH (litres/persona/dia).
- Percentatge d'incompliment de la qualitat de l'aigua d'entrada a les depuradores (%).
- Percentatge d'incompliment de l'aigua residual urbana depurada (ARUD) (%).
- Percentatge de zones de bany amb qualificació excel·lent o bona (%).

10.5.1. EVOLUCIÓ ANUAL DE LES RESERVES HÍDRIQUES

Les reserves hídriques, ponderades i mesurades en tant per cent, en el decurs de 2025, segregades per illes, es visualitzen en el [gràfic III-10.4](#) i es detallen en el [quadre III-10.23](#), on, a més, figura la variació interanual. Excepte en el cas de Menorca, els anys en què minven les reserves hídriques són més que aquells en què milloren. Tant a Mallorca com a Eivissa els anys en que les reserves minven respecte l'any passat són més que els que milloren. Manquen les dades de Formentera pels anys 2023, 2024 i 2025.

El valor de l'indicador normalitzat (0-100) d'evolució anual de les reserves hídriques (%) es detalla en el [quadre III-10.24](#). Les dades no són bones en cap illa, atesa la deriva dels darrers anys provocada pel canvi climàtic.

La situació és dolenta a l'any 2025, per les tres illes considerades. Les pluges generoses de final d'any no compensen les altes temperatures i les necessitats hídriques.

Les extraccions fetes els mesos d'estiu, que és quan hi ha més població a les Illes, afegit a la pluviositat descendent, marquen la tendència.

Per assolir el valor normalitzat, s'agafa com a valor mínim el pitjor en tota la sèrie de dades (42,83%). Per altra banda, es pren com a valor objectiu mantenir el 100% de les reserves. Tots els valors estan en vermell, excepte l'any 2020.

10.5.2. INDICADOR DEL CONSUM D'AIGUA DE PROVEÏMENT URBÀ PER IPH

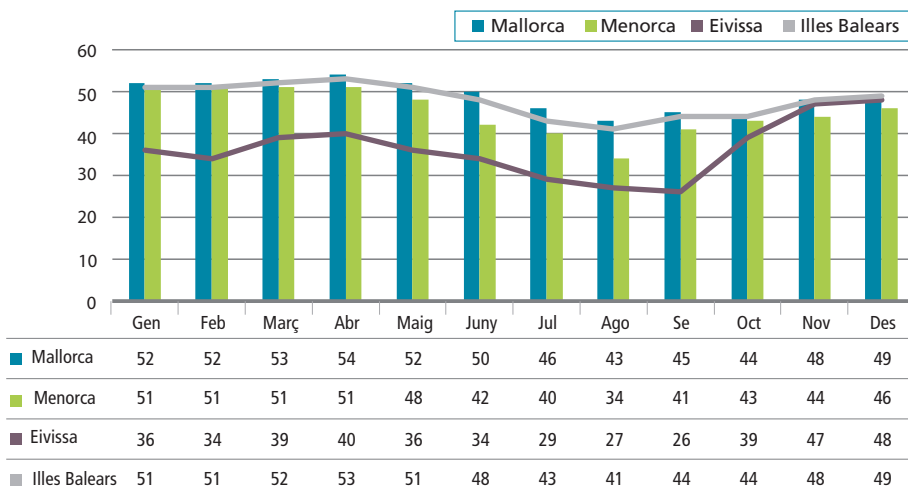
Les dades de consum d'aigua només estan a disposició amb un any de retard, per la qual cosa la informació arriba fins al 2024. El 2024, el volum d'aigua de consum en el conjunt de les Illes Balears va ser de 111,36 hm³ (un 4,61% més que el 2023),

del qual es consumiren 102,4 hm³. El volum subministrat va ser de 138,8hm³.

Respecte al que és pròpiament el consum, en el **quadre III-10.25** figuren els valors registrats en el conjunt de les Illes Balears per al període 2016-2024. El consum se segrega en m³/IPH i en l/IPH/dia. En el **quadre III-10.26** figura el valor de l'indicador normalitzat (0-100) de consum d'aigua de proveïment urbà per IPH (litres/pers./dia). Les úniques dades acceptables són les de Formentera, que baixa de nivell al 2024.

Menorca té el pitjor valor a causa que, malgrat que disposa de reserves hídriques acceptables, el consum per persona és el més alt de les Illes Balears. En el cas contrari hi ha Formentera, on, malgrat que només es consumeix aigua dessalinitzada, el consum per persona és el més baix de l'arxipèlag.

Gràfic III-10.4. Evolució mensual de les reserves hídriques, en % (2025)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la DG de Recursos Hídrics. Conselleria del Mar i del Cicle de l'Aigua

	QUADRE III-10-23. EVOLUCIÓ DE LES RESERVES HÍDRIQUES EN % (2010-2025)											
	Mallorca			Menorca			Eivissa			Formentera		
	Reserves hídriques	% de variació anual	Reserves hídriques	% de variació anual	Reserves hídriques	% de variació anual	Reserves hídriques	% de variació anual	Reserves hídriques	% de variació anual	Reserves hídriques	% de variació anual
2010	83,7%		58,8%		57,9%		45,5%					
2011	66,5%	-17,2%	59,0%	0,2%	50,9%	-7,0%	52,5%	7,0%				
2012	61,6%	-4,9%	58,0%	-1,0%	57,7%	6,8%	42,8%	-9,7%				
2013	58,3%	-3,3%	58,4%	0,4%	52,8%	-4,8%	44,8%	1,9%				
2014	56,7%	-1,7%	59,3%	0,8%	43,2%	-9,7%	49,0%	4,3%				
2015	58,1%	1,4%	67,3%	8,1%	43,8%	0,6%	43,3%	-5,8%				
2016	46,9%	-11,2%	61,0%	-6,3%	42,8%	-0,9%	48,8%	5,5%				
2017	63,0%	16,1%	61,2%	0,2%	66,2%	23,3%	55,8%	7,0%				
2018	62,8%	-0,3%	57,8%	-3,3%	53,3%	-12,9%	53,4%	-2,3%				
2019	58,9%	-3,8%	60,8%	3,0%	52,0%	-1,3%	57,1%	3,7%				
2020	67,9%	9,0%	62,0%	1,2%	49,6%	-2,4%	55,2%	-1,9%				
2021	55,5%	-12,4%	54,8%	-7,3%	49,4%	-0,2%	50,8%	-4,3%				
2022	56,6%	1,1%	47,9%	-6,9%	54,7%	5,3%	50,2%	-0,7%				
2023	56,7%	0,1%	53,9%	6,0%	44,8%	-9,9%	s.d.	s.d.				
2024	51,6%	-5,1%	48,6%	-5,3%	35,8%	-9,0%	s.d.	s.d.				
2025	49,0%	-2,6%	45,2%	-3,4%	36,3%	0,5%	s.d.	s.d.				

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la DG de Recursos Hídrics. Conselleria del Mar i del Cicle de l'Aigua

QUADRE III-10.24. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) D'EVOLUCIÓ ANUAL DE LES RESERVES HIDRIQUES

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	● 28,1	● 43,9	● 22,2	● 24,1	● 24,3	● 15,3	● 10,8
Menorca	● 31,5	● 33,5	● 20,9	● 8,9	● 19,4	● 10,1	● 4,1
Eivissa	● 16,0	● 11,8	● 11,5	● 20,8	● 3,4	● 0,0	● 0,0
Formentera	● 24,9	● 21,6	● 14,0	● 12,9	s.d.	s.d.	s.d.
Illes Balears	● 28,1	● 43,9	● 22,2	● 24,1	● 24,3	● 15,3	● 10,8

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.25. CONSUM D'AIGUA EN RELACIÓ A L'IPH A LES ILLES BALEARS (2016-2024)

	Consum total (hm³)	Valor mitjà de l'IPH	Consum per IPH (m³/pers)	Consum per IPH (l/pers-d)
2016	100,02	1.477.597	67,69	185,45
2017	103,71	1.499.345	69,17	189,51
2018	102,09	1.504.351	67,86	185,93
2019	102,49	1.516.941	67,57	185,11
2020	85,91	1.292.241	66,48	182,13
2021	92,94	1.394.938	66,62	182,53
2022	102,38	1.544.525	66,28	181,60
2023	106,454	1.539.660	69,14	189,43
2024	111,362	1.574.064	70,75	193,83

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Recursos Hídrics i l'IBESTAT

QUADRE III-10.26. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE CONSUM D'AIGUA DE PROVEÏMENT URBÀ PER IPH (LITRES/PERS·DIA)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 5,0	● 10,2	● 9,1	● 9,2	● 1,1	● 0,0
Menorca	● 0,0	● 0,0	● 0,0	● 0,1	● 0,0	● 0,0
Eivissa	● 21,2	● 14,9	● 17,9	● 16,8	● 6,2	● 11,2
Formentera	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 92,7	● 71,6
Illes Balears	● 7,1	● 10,4	● 10,0	● 11,0	● 2,4	● 0,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Per obtenir els valors normalitzats, s'ha pres com a valor mínim el pitjor en tota la sèrie de dades (191,66 litres/pers./dia). Per altra banda, com a valor màxim s'ha adoptat l'objectiu que marca l'OMS, de 100 litres/pers./dia.

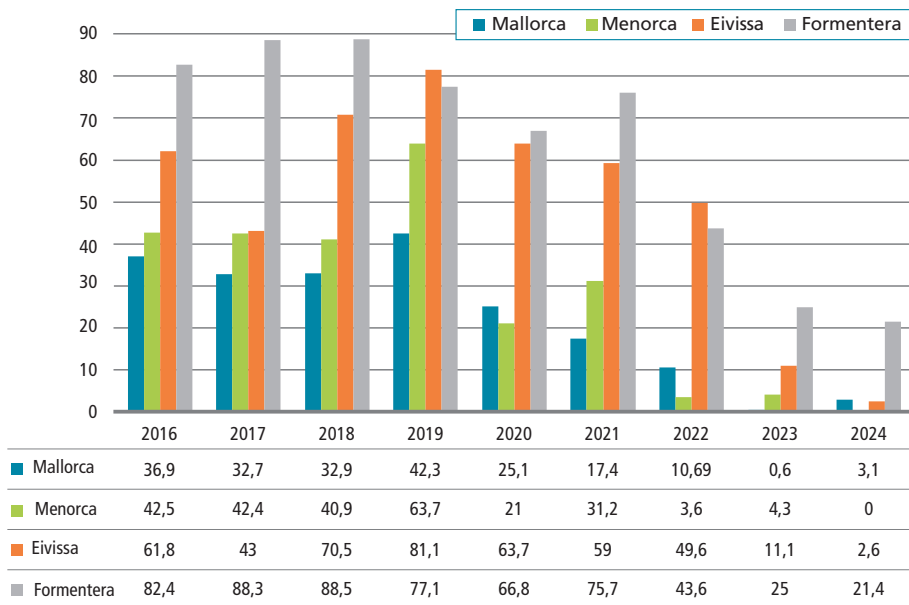
10.5.3. PERCENTATGE D'INCOMPLIMENT DE LA QUALITAT DE L'AIGUA D'ENTRADA A LES DEPURADORES

Les dades d'incompliment de la qualitat de l'aigua d'entrada a les depuradores només estan a disposició amb retard, per la qual cosa la informació arriba fins al 2024.

Sovint, es valora l'efectivitat de la depuració únicament per la qualitat de les aigües de sortida. Però per poder valorar-la, també s'ha de tenir en compte la qualitat de les aigües d'entrada, les quals condicionen el producte final. En aquest indicador es mesura el percentatge d'incompliment de les aigües d'entrada en percentatge.

En el [gràfic III-10.5](#) es pot visualitzar l'evolució del percentatge d'incompliment de l'aigua d'entrada a les depuradores, on s'observa l'alt percentatge d'incompliment a les Pitiüses, així com una millora general de la qualitat en totes les illes. Els resultats en el valor normalitzat (0-100) dels incompliments esmentats es detallen en el [quadre III-10.27](#).

Gràfic III-10.5.
Percentatge d'incompliment de la qualitat de l'aigua d'entrada a les depuradores (2016-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'ABAQUA

QUADRE III-10.27. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE PERCENTATGE D'INCOMPLIMENT DE LA QUALITAT DE L'AIGUA D'ENTRADA A LES DEPURADORES						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	52,2	71,6	80,3	87,9	99,3	96,5
Menorca	28,0	76,3	64,7	95,9	95,1	100,0
Eivissa	8,4	28,0	33,3	44,0	87,5	97,1
Formentera	28,0	24,5	14,5	50,7	71,8	75,8
Illes Balears	52,2	71,6	80,3	87,9	99,3	96,5

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

S'ha pres com a valor mínim el pitjor en tota la sèrie de dades (88,5 %), i com a valor màxim, l'objectiu que tota l'aigua compleixi els objectius normatius, resultant un 0 % d'incompliment. Hi ha una millora clara de 2020 respecte de 2019 a causa del confinament. L'any 2024 mostra les millors dades de tota la sèrie, indicant una evident millora en les condicions d'entrada de les depuradores.

10.5.4. PERCENTATGE D'INCOMPLIMENT DE L'AIGUA RESIDUAL URBANA DEPURADA (ARUD)

Les dades d'incompliment de l'aigua residual urbana depurada (ARUD) només estan a disposició amb un any de retard, per la qual cosa la informació arriba fins al 2024.

Els percentatges d'incompliment dels efluents dels EDAR (anomenats ARUD, aigua residual urbana depurada) per a cadascuna de les illes, en el període 2016-2024 es visualitza en el [gràfic III-10.6](#). En el cas de Mallorca, el percentatge fa referència només als EDAR d'ABAQUA. Els percentat-

ges estan fets sobre el total (ABAQUA) de cada illa.

Contràriament al que passa amb els cabals d'entrada, els de sortida mantenen un nivell molt bo d'efectivitat, amb l'excepció d'Eivissa, on, igual que en anys anteriors, no és així. Llevat d'Eivissa, es mostra una evident millora en les condicions de sortida de les depuradores.

Els resultats en el valor normalitzat (0-100) dels incompliments esmentats de l'aigua residual urbana depurada (ARUD) es detallen en el [quadre III-10.28](#). S'ha tingut en compte com a valor mínim el pitjor en tota la sèrie de dades (49 %). Com a valor màxim, s'ha pres l'objectiu que tota l'aigua compleixi amb els objectius normatius, resultant un 0 % d'incompliment.

10.5.5. PERCENTATGE DE ZONES DE BANY AMB QUALIFICACIÓ EXCEL·LENT O BONA (%)

Com cada any, a finals de la temporada estiuenca es fa l'avaluació i la qualificació de les aigües de bany. Cal recordar que la

qualitat es classifica com a «excel·lent», «bona», «suficient» o «insuficient» segons els criteris que no han canviat des de la memòria de 2017. La situació dels punts de mostreig s'indiquen en el [quadre III-10.29](#), on les dades són el percentatge de qualificació excel·lent o bona sobre el total de punts de mostreig.

L'evolució interanual de la qualitat de les aigües de bany per al període 2012-2024 dona com a resultat el [gràfic III-10.7](#), on les dades són el percentatge de punts de mostreig sobre el total de les Illes Balears. Malgrat que a l'indicador normalitzat els punts amb la qualificació d'excel·lent o bona es consideren en conjunt com a positius, en el gràfic s'observa clarament el descens progressiu de les excel·lents en benefici de les bones. Els resultats en el valor normalitzat (0-100) de l'indicador del percentatge de

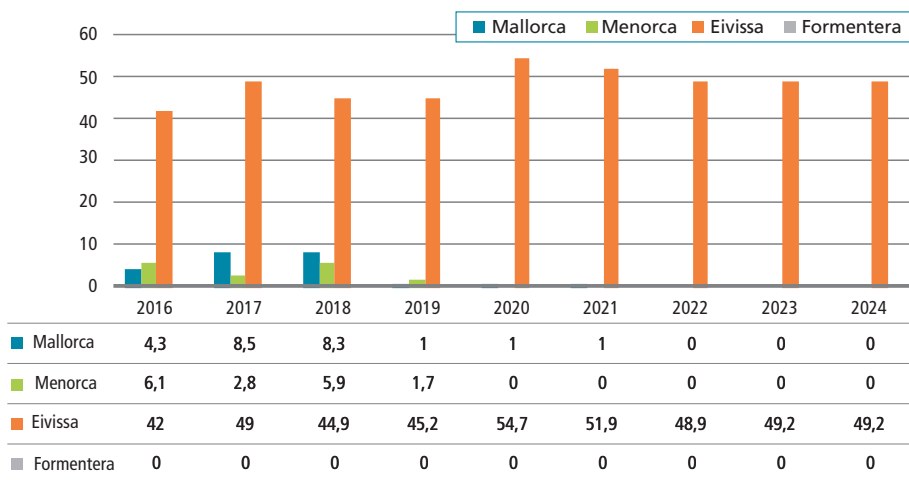
zones de bany amb qualificació excel·lent i bona (%) s'esmenten en el [quadre III-10.30](#).

Es confirma la tendència a l'empitjorament de la qualitat de les aigües de bany. Cal remarcar que els valors de Menorca i Eivissa són baixos, però que en el primer cas és probable que sigui degut a una situació conjuntural (millorat al 2023 i correcte al 2024), mentre que a Eivissa ve d'anys anteriors i es pot considerar estructural, tot i la millora de l'any 2024. A Formentera la situació és excel·lent.

Per elaborar el valor normalitzat, s'ha pres com a pitjor valor el percentatge més baix de zones de bany amb qualificació excel·lent i bona (90,5 %, tot i que a Eivissa ja s'ha arribat al 88%). S'ha agafat com a valor òptim el 100 % de les aigües de bany amb qualificació excel·lent i bona.

Gràfic III-10.6.

Percentatge d'incompliment de la qualitat de l'aigua de sortida a les depuradores (2016-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'ABAQUA

QUADRE III-10.28. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE PERCENTATGES D'INCOMPLIMENT DE L'AIGUA RESIDUAL URBANA DEPURADA (ARUD)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 98,0	● 98,0	● 98,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Menorca	● 96,5	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Eivissa	● 7,8	● 0,0	● 0,0	● 0,2	● 0,0	● 0,0
Formentera	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0
Illes Balears	● 98,0	● 98,0	● 98,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0

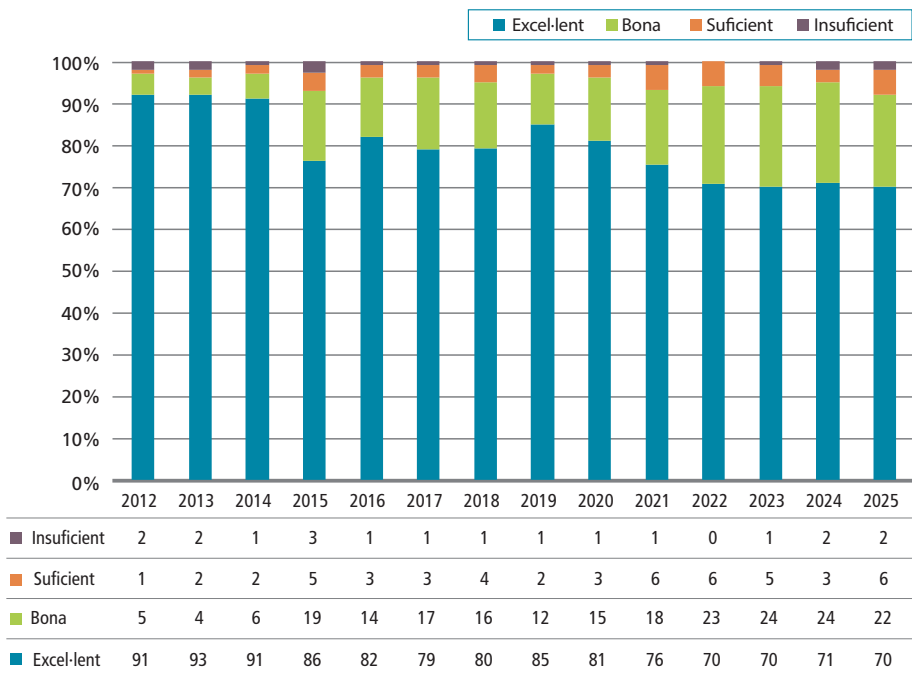
Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.29. PERCENTATGE DE ZONES DE BANY AMB QUALIFICACIÓ EXCEL·LENT I BONA

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
2011	95,0	97,0	97,0	100,0	95,6
2012	95,0	93,0	100,0	100,0	95,9
2013	95,6	93,4	97,0	100,0	96,4
2014	98,0	90,5	100,0	100,0	97,4
2015	94,5	94,0	100,0	100,0	95,9
2016	94,0	100,0	98,0	100,0	96,4
2017	95,0	97,0	98,0	100,0	95,6
2018	96,0	93,0	93,0	100,0	95,3
2019	98,0	97,0	95,0	100,0	94,4
2020	98,0	94,0	93,0	100,0	96,4
2021	96,0	94,0	88,0	100,0	94,2
2022	96,0	90,0	88,0	100,0	93,2
2023	96,0	96,0	88,0	100,0	92,7
2024	94,0	100,0	95,0	100,0	95,0
2025	92,0	93,0	90,0	100,0	92,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la DG de Salut Pública

Gràfic III-10.7.
Evolució de la qualitat de les aigües bany, en % (2012-2025)

Font: Elaboració pròpia a partir de la DG de Salut Pública

QUADRE III-10.30. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE PERCENTATGE DE ZONES DE BANY AMB QUALIFICACIÓ EXCEL·LENT I BONA

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	78,9	78,9	57,9	57,9	57,9	36,8	15,8
Menorca	68,4	36,8	36,8	0,0	57,9	100,0	26,3
Eivissa	47,4	26,3	0,0	0,0	0,0	47,4	0,0
Formentera	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Illes Balears	41,1	62,1	39,4	28,4	22,8	47,4	15,8

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

10.5.6. RESULTAT DE L'ÍNDEX DE CONSUM I LA QUALITAT DE L'AIGUA

Els resultats de l'índex parcial, atesos els valors i les ponderacions dels indicadors que el componen, es visualitzen en el **quadre III-10.31**. Les dades arriben al 2024.

A les illes majors, es detecta la millora provocada pel confinament, mentre que a Eivissa la línia és descendent, sobre tot pels valors d'aigua de sortida de les aigües de depuradora. Formentera mostra els millors valors.

- Percentatge de superfície terrestre protegida.
- Percentatge de superfície marina protegida a través de reserves marines d'interès pesquer.
- Percentatge de superfície forestal cremada respecte a la superfície forestal total.
- Percentatge de superfície gestionada amb un acord de custòdia del territori.

10.6. TERRITORI I BIODIVERSITAT

La cinquena dimensió de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears és la de territori i biodiversitat, que fa referència a la protecció i gestió del territori, tant terrestre com marí, així com la incidència en la biodiversitat.

L'índex de territori i biodiversitat de l'ÍSM es compon de quatre indicadors parcials:

10.6.1. SUPERFÍCIE TERRESTRE PROTEGIDA

L'indicador fa referència a la proporció entre la superfície terrestre que disposa d'alguna figura de protecció, identificada per la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat del Govern de les Illes Balears (Parc Nacional, Parc Natural, Reserva Natural, Paratge Natural, Monument Natural), respecte de la superfície terrestre total de cada illa mesurada en tant per cent. Les dades per al 2025 són les que figuren en el **quadre III-10.32**.

QUADRE III-10.31. RESULTATS DE L'ÍNDEX DE CONSUM I QUALITAT DE L'AIGUA, PER ILLES (2019-2024)						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	45,3	55,9	48,8	49,7	48,9	49,2
Mallorca	50,1	58,2	51,2	53,5	53,5	47,7
Menorca	44,0	48,7	43,8	40,9	51,4	56,0
Eivissa	18,5	14,5	12,3	16,0	16,5	21,1
Formentera	70,3	68,9	65,6	71,1	58,1	65,7

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ÍSM del CES IB

QUADRE III-10.32. SUPERFÍCIE TERRESTRE PROTEGIDA (2025)			
Illla	Zona	ha protegides	% del territori
Mallorca	Cabrera	1.316,0	21,82%
	S'Albufera	2.036,2	
	Mondragó	766,0	
	sa Dragonera	274,4	
	Península de Llevant	10.917,3	
	Serra de Tramuntana	62.403,0	
	L'Albufereta Pollença	211,4	
	Es trenc	1.441,1	
Menorca	S'Albufera des Grau	3.438,3	4,9%
Eivissa	Es Vedrà, es Vedranell i illots de Ponent	232,7	3,2%
	Ses Salines	1.569,0	
Formentera	Ses Salines	1.183,8	14,3%
Illes Balears		85.789,2	17,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat

Amb aquestes dades, el valor de l'indicador normalitzat (0-100) de percentatge de superfície terrestre protegida dona com a resultat el [quadre III-10.33](#). No s'ha produït cap canvi en les superfícies ni el número d'espais protegits durant l'any 2025. Les petites diferències que es mostren a les dades de l'any 2024 són actualitzacions en les superfícies oficials. El darrer canvi important es va produir l'any 2023 en què es va ampliar considerablement la zona protegida del Parc Natural de la Península de Llevant, que va passar de 1.673,4 a 10.917,27 hectàrees. Cal tenir en compte que les reserves naturals figuren en el còmput dels espais protegits als quals pertanyen. Per exemple els monuments naturals del Torrent de Pareis i Ses Ufanes ja figuren en el còmput del paratge natural de la serra de Tramuntana.

Pel que fa a Menorca, a la superfície de l'Albufera des Grau s'han afegit les reserves naturals de la zona. Això també s'ha fet a la superfície protegida de ses Salines d'Eivissa i Formentera. Aquest parc natural presenta territori terrestre tant a Eivissa com a Formentera i així queda separat a les dades. Els illots entre Eivissa i Formentera s'assignen a aquesta darrera illa.

Per assolir els valors numèrics, s'ha tingut en compte que el *Social Progress Index* utilitza el valor de 40 % de superfície protegida respecte al total com a valor objectiu, partint d'una anàlisi de totes les regions europees. Mallorca és l'illa que s'acosta més a aquesta referència, amb un 21,8% de superfície protegida.

QUADRE III-10.33. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERFÍCIE TERRESTRE PROTEGIDA (%)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	● 47,6	● 47,6	● 47,9	● 47,9	● 54,5	● 54,5	● 54,5
Menorca	● 12,4	● 12,4	● 12,4	● 12,4	● 12,3	● 12,3	● 12,3
Eivissa	● 8,0	● 8,0	● 8,0	● 8,0	● 8,0	● 8,0	● 8,0
Formentera	● 35,8	● 35,8	● 35,8	● 35,8	● 35,8	● 35,8	● 35,8
Illes Balears	● 38,0	● 38,0	● 38,2	● 38,2	● 42,8	● 43,0	● 43,0

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

10.6.2. SUPERFÍCIE MARINA PROTEGIDA A TRAVÉS DE RESERVES MARINES D'INTERÈS PESQUER

Aquest indicador fa referència a les Reserves Marines establertes a la Mar Balear identificada per la Direcció General de Pesca i Medi Marí i per l'Informe Mar Balear, respecte de la superfície corresponent a la Mar Balear mesurada en tant per cent. La superfície de la Mar Balear és de 28.290 km². El valor de la superfície marina protegida no ha variat entre els anys 2019 i 2022. El 2023 s'amplia per la declaració de les reserves marines de ses Bledes i des Vedrà-Vedranell (Decret 25/2023 de 2 de maig). D'aquesta manera, el valor de l'indicador normalitzat (0-100) de percentatge de superfície marina protegida dona com a resultat el [quadre III-10.34](#). No s'han produït canvis durant l'any 2024 i durant 2025 s'ha produït una petita reducció a la Reserva Marina de les illes del Ponent de Mallorca, el Toro, les Malgrats i el Sec, que gairebé no afecta a l'indicador. Les reserves marines són 12, 5 a Mallorca, 2 a Menorca i 5 a Eivissa-Formentera.

A la fi, el percentatge protegit és un 2,37% de la Mar Balear. Per tant, la situació no és

bona, tenint en compte que, per assolir els valors numèrics de l'indicador, s'ha considerat com a valor objectiu màxim el 10% de la superfície de la Mar Balear.

10.6.3. SUPERFÍCIE FORESTAL CREMADA RESPECTE A LA SUPERFÍCIE FORESTAL TOTAL

Aquest indicador fa referència a la superfície forestal cremada durant un any respecte de la superfície forestal total en percentatge. El 2025, en el conjunt de les Illes Balears es van cremar un total de 9,2 hectàrees, que és el mínim registrat històricament. Per illes, a Mallorca es cremaren 6,7 hectàrees; a Menorca 1,07 hectàrees; i cap a Eivissa i Formentera. Amb aquestes dades, l'evolució de la superfície cremada en el conjunt de les Illes Balears dona com a resultat el [gràfic III-10.8](#).

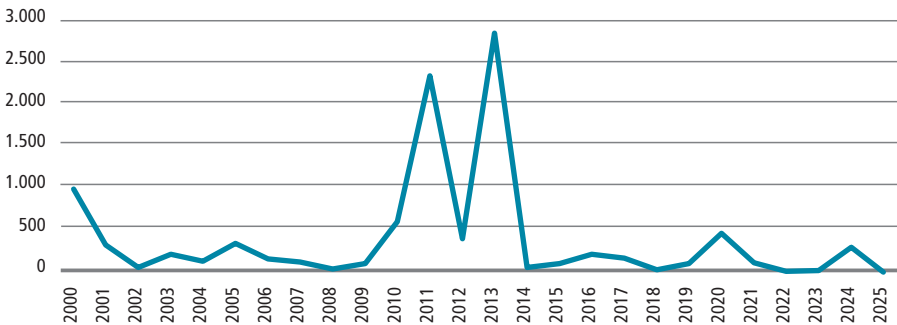
Amb les dades esmentades, el valor de l'indicador normalitzat (0-100) de percentatge de superfície forestal cremada dona com a resultat el [quadre III-10.35](#). S'agafa com a valor pitjor el percentatge de superfície forestal cremada equivalent a l'incendi del 2013 de la serra de Tramuntana. Per altra banda, es pren com a valor òptim el 0%, com a no ocurrència de cap incendi.

QUADRE III-10.34. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERFÍCIE MARINA PROTEGIDA A TRAVÉS DE RESERVES MARINES D'INTERÈS PESQUER (%)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 23,8	● 23,8	● 23,7
Menorca	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 23,8	● 23,8	● 23,7
Eivissa	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 23,8	● 23,8	● 23,7
Formentera	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 23,8	● 23,8	● 23,7
Illes Balears	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 22,5	● 23,8	● 23,8	● 23,7

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Gràfic III-10.8.
Superfície forestal cremada a les Illes Balears, en ha (2000-2025)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IBESTAT i Servei de Gestió Forestal

QUADRE III-10.35. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE SUPERFÍCIE FORESTAL CREMADA RESPECTE LA SUPERFÍCIE FORESTAL TOTAL (%)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	● 96,5	● 83,9	● 96,1	● 99,7	● 99,5	● 89,6	● 99,8
Menorca	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 99,8	● 100,0	● 98,9	● 99,8
Eivissa	● 99,1	● 97,7	● 99,6	● 99,8	● 98,6	● 99,4	● 99,8
Formentera	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 100,0	● 99,7	● 100,0
Illes Balears	● 97,5	● 88,7	● 97,3	● 99,7	● 99,5	● 92,7	● 99,8

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

10.6.4. PERCENTATGE DE SUPERFÍCIE GESTIONADA AMB UN ACORD DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

En aquest cas, l'indicador fa referència a les cobertes no artificials (vegetació natural, agrícola i zones humides) gestionades amb un acord de custòdia del territori. Aquest càlcul s'obté fent el quocient entre la superfície amb acord de custòdia i les cobertes no artificials (cobertes de vegetació natural, agrícoles i zones humides). Les dades de partida figuren en el [quadre III-10.36](#).

Amb les dades de la taula, el valor normalitzat (0-100) de percentatge de superfície gestionada amb un acord de custòdia del territori es detalla en el [quadre III-10.37](#). Per obtenir els valors, es pren com a valor pitjor un 0 % de superfície amb acord de custòdia. Per altra banda, s'agafa com a òptim el valor equivalent al 7,5 % de superfície de sòl no artificial. Les dades assignades a l'any 2023, 2024 i 2025 són les de l'any 2022, ja que no s'han obtingut les dades actualitzades.

10.6.5. RESULTAT DE L'ÍNDEX DE TERRITORI I BIODIVERSITAT

El resultat de l'índex parcial de territori i biodiversitat per a les Illes en el període 2019-2024 és el que figura en el [quadre III-10.38](#).

Els valors de 2025 són quasi idèntics a aquells de 2024. L'evolució és moderadament positiva amb dades paregudes en els darrers anys.

10.7.

GESTIÓ I CIRCULARITAT DE RESIDUS

La sisena dimensió de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears (ÍSM) és la de gestió i circularitat de residus, que fa referència a la quantitat de recursos naturals utilitzats per satisfer les necessitats de les persones. També valora l'eficiència dels recursos que es fan servir, en el sentit de mantenir-los i recircular-los en el sistema tantes vegades com sigui possible, minimitzant la generació de residus.

L'índex de gestió i circularitat de residus de l'ÍSM es compon de tres indicadors parcials:

- Generació de residus municipals en relació amb l'IPH.
- Percentatge de recollida selectiva respecte al total de residus generats.
- Evolució de la recollida de residus perillosos respecte als valors del 2010.

10.7.1. GENERACIÓ DE RESIDUS MUNICIPALS EN RELACIÓ AMB L'IPH

Aquest indicador analitza l'evolució interanual de la producció de residus municipals mesurats en quilograms per persona i dia, tenint en compte l'IPH. Les dades per al període 2019-2024 es visualitzen en el [gràfic III-10.9](#).

El major pes de Mallorca en el còmput total fa que els valors d'aquesta illa i la del conjunt de l'arxipèlag siguin molt semblants.

QUADRE III-10.36. SUPERFÍCIE GESTIONADA AMB UN ACORD DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

Superfície en custòdia (ha)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
2019	8.097,4	1.808,7	13,6	0,0	9.919,6
2020	8.585,6	2.704,7	14,5	0,0	11.304,8
2021	8.585,6	2.704,7	14,5	0,0	11.304,8
2022-2025	8.295,5	2.704,7	17.069,0	0,0	28.069,4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'ICTIB i ICGIB

QUADRE III-10.37. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE PERCENTATGE DE SUPERFÍCIE GESTIONADA AMB UN ACORD DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mallorca	 32,0	 33,5	 33,5	 32,4	 32,4	 32,4	 32,4
Menorca	 38,3	 57,3	 57,3	 57,3	 57,3	 57,3	 57,3
Eivissa	 0,4	 0,4	 0,4	 100,0	 100,0	 100,0	 100,0
Formentera	 0,0	 0,0	 0,0	 0,0	 0,0	 0,0	 0,0
Illes Balears	 28,6	 32,6	 32,6	 80,9	 80,9	 80,9	 80,9

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

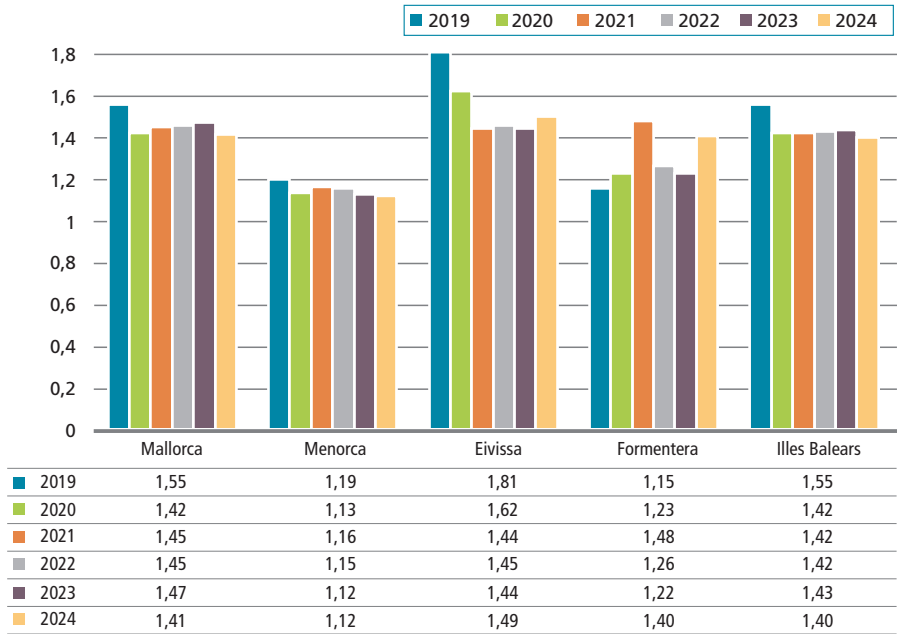
* A falta de dades, s'imputa a l'any 2023 el valor de 2022

QUADRE III-10.38. RESULTATS DE L'ÍNDEX DE TERRITORI I BIODIVERSITAT, PER ILLES (2019-2025)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Illes Balears	41,4	40,6	42,1	50,7	52,7	51,6	52,7
Mallorca	45,0	43,1	45,3	45,7	48,3	46,7	48,3
Menorca	35,0	38,3	38,3	38,2	38,7	38,5	38,6
Eivissa	27,0	26,7	27,1	44,0	44,3	44,5	44,5
Formentera	36,2	36,2	36,2	36,2	36,7	36,7	36,7

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Gràfic III-10.9.
Generació de residus municipals en relació amb l'IPH (kg/pers./dia)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i l'IBESTAT

QUADRE III-10.39. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE GENERACIÓ DE RESIDUS MUNICIPALS EN RELACIÓ A L'IPH (KG/PERS.-DIA)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 0,0	● 24,0	● 19,3	● 18,6	● 15,4	● 26,0
Menorca	● 65,0	● 75,9	● 71,5	● 72,5	● 77,5	● 78,3
Eivissa	● 0,0	● 0,0	● 20,4	● 18,1	● 20,5	● 11,5
Formentera	● 72,1	● 59,1	● 13,5	● 52,8	● 59,8	● 27,8
Illes Balears	● 0,1	● 24,2	● 23,9	● 23,7	● 22,2	● 27,8

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Amb les dades del gràfic anterior, l'indicador normalitzat (0-100) de producció de residus municipals dona com a resultat el **quadre III-10.39**. Per elaborar-lo, s'han tingut en compte els nivells que marca la Llei

8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears. En aquest sentit, s'ha pres com a valor mínim el pitjor resultat dels obtinguts a Mallorca (1,55 kg/pers./dia), mentre que s'ha agafat com a valor òptim

el 15 % de reducció, tenint en compte que serà un valor que s'ha d'incrementar, atès que la llei exigeix assolir un 20 % el 2030 respecte als valors del 2010. Es calcula el valor per a cada illa. Mallorca i Eivissa sempre mostren els majors valors de residus municipals per IPH. Menorca sempre mostra els menors valors. Cas a part és Formentera, on les fluctuacions de l'IPH són molt importants i això queda reflectit en l'indicador normalitzat.

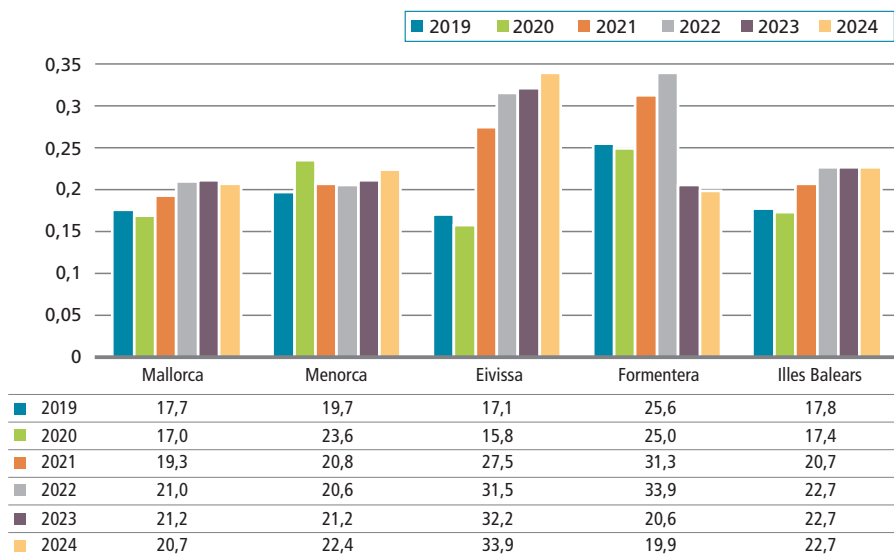
Cal destacar que, en el conjunt de les Illes Balears el confinament decretat a causa de la pandèmia va representar una certa millora, poc destacable. Es detecta una certa millora al 2024 a l'illa de Mallorca i un empitjorament important a Formentera.

10.7.2. PERCENTATGE DE RECOLLIDA SELECTIVA RESPECTE AL TOTAL DE RESIDUS GENERATS

En aquest cas, l'indicador fa referència a la proporció, mesurada en tant per cent, de recollida selectiva respecte del total de residus. En el còmput de recollida selectiva, hi entra el paper, el vidre, els envasos i la fracció orgànica (FORM). Tenint en compte aquesta darrera observació, l'evolució dels valors de la proporció de recollida selectiva per al període 2019-2024 es detalla al [gràfic III-10.10](#). Hi ha una millora generalitzada, especialment a Eivissa. Formentera mostra fortes oscil·lacions. Mallorca i Menorca van millorant però amb menys intensitat.

Gràfic III-10.10.

Percentatge de recollida selectiva respecte al total de residus generats (2019-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera

Malgrat la millora abans esmentada, els valors no són bons, atès que, d'acord amb els nivells que marca la Llei 8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, s'ha adoptat com a valor òptim el 65 % de recollida selectiva que ha de tenir lloc el 2030. Tenint en compte que la llei indica el valor sobre recollida selectiva neta, s'incrementa el valor objectiu fins a un 75 %. És a dir, malgrat la millora, encara s'és lluny dels objectius que cal assolir. La millor situació es dona a Eivissa i Formentera, en què als darrers anys, des de 2021, s'ha incrementat molt la recollida selectiva, per damunt les altres illes i fins a més del 30%. (vegeu el [quadre III-10.40](#)).

10.7.3. EVOLUCIÓ DE LA RECOLLIDA DE RESIDUS PERILLOSOSS RESPECTE ALS VALORS DEL 2010

Aquest indicador fa referència, com el nom indica, a la recollida de residus perillosos, entenent com a tals els que contenen propietats intrínseques que presenten riscos per a la salut i el medi ambient. Les darreres dades de què disposem corresponen a 2017. Per a l'indicador normalitzat (0-100) de recollida de residus perillosos, es tenen en compte els objectius del Pla Director Sectorial de Prevenció i Gestió de Residus Perillosos de les Illes Balears (PDSGP-RP). En aquest sentit, com a valor mínim, es pren l'objectiu de reducció del 10 % de la generació de residus perillosos l'any 2021 respecte als valors del 2010. Com a valor òptim, s'agafa el nivell de reducció més elevat del 65 %. Atesa la limitació en la disposició de les dades, no s'adjunta quadre de l'evolució de l'indicador normalitzat (0-100).

Les dades assignades a l'any 2024 són les de l'any 2017, ja que no s'han obtingut les dades actualitzades.

10.7.4. RESULTAT DE L'ÍNDEX PARCIAL DE GESTIÓ I CIRCULARITAT DE RESIDUS

Tenint en compte la manca d'informació referent a la generació de residus perillosos —indicador en el qual s'ha imputat el valor de 2017 a cada any—, el resultat de l'índex parcial de gestió i circularitat de residus dona com a resultat al [quadre III-10.41](#). La tendència general és positiva, tot i que lluny d'uns valors adequats. Formentera mostra fortes oscil·lacions.

10.8.

RESULTATS DE L'INDICADOR SINTÈTIC MEDIAMBIENTAL DE LES ILLES BALEARS

L'evolució de l'índex sintètic mediambiental de les Illes Balears des de 2019 queda reflectit en el [quadre III-10.42](#). Malgrat que no es disposa de dades actualitzades per al 2024 de un índex parcial, igualment es poden extreure algunes conclusions. Per l'any 2025 es disposa del de Gestió del territori i biodiversitat. Cal tenir present que cada illa afecta a l'Índex en relació a la seva dimensió, de manera que els valors de l'illa de Mallorca afecten en major mesura a l'índex conjunt que les altres illes. Els valors de Formentera tenen un efecte molt petit sobre el valor conjunt, a més, solen mostrar més oscil·lacions, ja que basten pocs canvis per produir variacions impor-

tants en els índex aplicats, al contrari que a l'illa de Mallorca.

En l'Índex Sintètic Ambiental per les Illes Balears el valor es mostra oscil·lant entre 43,6 (any 2022) i 56,5 (any 2020). La millora observada el 2020 respecte del 2019, 2021 i 2022 és causada a conseqüència de les limitacions de mobilitat decretades arran de la pandèmia. La millora en l'índex durant l'any de la pandèmia s'ha perdut, i l'any 2022 és fins i tot menor al del 2019, però l'any 2023 ha millorat considerablement, fins 52,1. Cada illa mostra el mateix patró, però Menorca mostra uns valors sempre

més elevats que les altres 3 illes (entre 43,5 i 58,9), seguida de Formentera (49.8 a 60) i Mallorca (42,1 a 54.3). Eivissa mostra els valors de l'Índex sintètic sempre més baixos que les altres illes (entre 36,7 i 46,1).

Índex de Resiliència Climàtica té una tendència negativa fins el 2022 degut a l'increment de les temperatures i les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Aquest patró es repeteix a les Illes de Mallorca i Menorca. L'índex de sequera hidrològica no mostra tants valors negatius fins l'any 2022. L'any 2023 mostra una milloria considerable, especialment a Menorca i Formentera.

QUADRE III-10.40. VALOR DE L'INDICADOR NORMALITZAT (0-100) DE PERCENTATGE DE RECOLLIDA SELECTIVA RESPECTE EL TOTAL DE RESIDUS GENERATS

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mallorca	● 23,5	● 22,7	● 25,7	● 28,0	● 28,2	● 27,6
Menorca	● 26,3	● 31,5	● 27,8	● 27,5	● 28,3	● 29,9
Eivissa	● 22,8	● 21,1	● 36,6	● 42,0	● 42,9	● 45,3
Formentera	● 34,1	● 33,4	● 41,7	● 45,2	● 27,5	● 26,5
Illes Balears	● 23,7	● 23,2	● 27,7	● 30,3	● 30,3	● 30,3

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.41. RESULTATS DE L'ÍNDEX DE GESTIÓ DE RESIDUS I CIRCULARITAT, PER ILLES (2019-2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Illes Balears	23,8	32,8	34,4	35,3	34,7	36,8
Mallorca	23,7	32,5	31,9	32,5	31,3	35,1
Menorca	49,5	55,6	52,5	52,8	55,0	55,9
Eivissa	23,4	22,8	36,4	37,6	38,8	36,3
Formentera	55,1	49,9	35,7	52,0	47,9	35,4

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.42. RESULTAT DE L'ISM A LES ILLES BALEARS (2019-2025)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Índex de Resiliència climàtica	57,0	63,6	60,1	31,0	50,6	s.d.	s.d.
Índex de Qualitat de l'aire	67,8	72,4	70,0	72,2	71,6	69,5	s.d.
Índex de Transició energètica	38,0	73,1	48,3	30,1	57,7	59,2	s.d.
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	45,3	55,9	48,8	49,7	48,9	49,2	s.d.
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	41,4	40,6	42,1	50,7	52,6	51,5	52,7
Índex de Gestió i circularitat de residus	23,8	32,8	34,4	35,3	34,7	36,8	s.d.
Índex sintètic ambiental	44,9	56,5	50,1	43,6	52,1	s.d.	s.d.

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Índex de Qualitat de l'Aire es troba en uns valors bons i estables. El mateix passa a cada illa per separat. Els valors més problemàtics apareixen als valors d'immissió de NO₂ i, sobre tot, PM10, mentre que en el cas dels valors de SO₂ i ozó la situació és, en general, bona. L'índex de qualitat de l'aire de l'any 2020 va ser afavorit per un descens significatiu del transport, que es va traduir en una baixada important del funcionament de motors alimentats per combustibles fòssils i un increment de l'índex. En tot cas, la tendència és positiva, i al 2024 l'índex s'acosta o supera el de 2020, excepte a Formentera.

Índex de Transició Energètica. Mostra fortes oscil·lacions amb un màxim positiu al 2020, i un segon màxim al 2024. La pitjor dada sempre és la proporció d'energia renovable, que, en el millor dels casos, només arriba al 5%.

Índex de Consum i Qualitat de l'Aigua. Aquest indicador queda sempre en un estat mitjà, sense tendència evident, llevat del cas de Menorca, en que millora clarament. Els indicadors més problemàtics són el que tenen a veure amb el Consum d'aigua de proveïment urbà per IPH i l'Evolució Anual de les Reserves Hídriques, sempre minvant. En el consum d'aigua, només Formentera mostra valors adequats i la situació de les reserves hídriques sempre és problemàtica. Respecte la qualitat d'entrada a les depuradores, Eivissa ha millorat i Formentera queda a un nivell molt alt, superior a les altres illes, tot i que amb oscil·lacions. En les aigües de sortida de les depuradores, la millora ha estat espectacular, excepte en el cas d'Eivissa, que és molt dolent.

Índex de Gestió del Territori i Biodiversitat. L'evolució d'aquest indicador és positiva, tot i que els canvis depenen de la declaració d'espais protegits i la proporció de territori terrestre encara està lluny de la referència del 40% i encara més lluny del 10% pel percentatge protegit de la mar Balear. Menorca i Eivissa presenten la superfície protegida menor. L'indicador sempre elevat és el de la superfície forestal cremada, amb més de 10 anys sense incendis forestals rellevants els darrers anys.

Índex de Gestió i Circularitat de Residus. L'evolució de l'índex és positiu en general, tot i que lluny dels valors adequats. Al 2024 no hi ha cap illa amb valors verells. La generació de residus municipals es manté relativament estable i encara està lluny d'una proporció adequada. Hi ha una millora evident en la recollida selectiva. A Mallorca i Menorca la recollida selectiva pot millorar clarament fins arribar als valors de Eivissa i Formentera.

L'evolució de l'ÍSM es visualitza en el **gràfic III-10.11**, on figuren els valors fins 2023, perquè hi falta informació per completar les dades de 2024 i 2025. La millora de l'any 2020 és evident, així com l'empitjorament de 2021 i 2022. L'any 2023 mostra una millora molt clara.

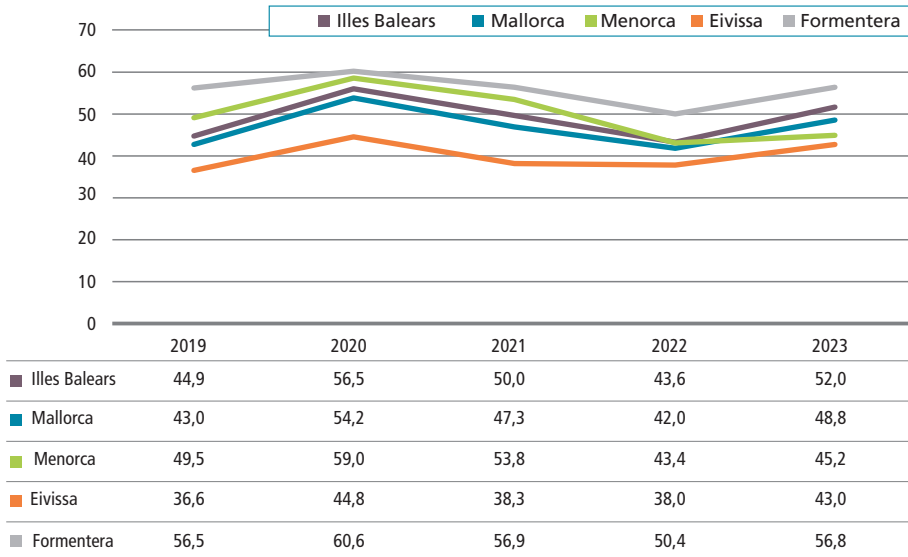
Si el resum de resultats es fa per anys i illes, per al 2019 s'obté com a resultat el **quadre III-10.43**. En el seu moment, aquell any va ser rècord en quantitat de turistes, amb la qual cosa va resultar un índex sintètic per davall dels 50 punts. De fet, això va arrossegar mals resultats en matèria de circularitat de residus (sobretot a Mallorca i Eivissa) i d'optimització energètica, en

aquest cas a causa de les xifres elevades de consum de combustibles fòssils dels sectors de transport i serveis.

Les dades per al 2020 s'esmenten en el **quadre III-10.44**, en què es detecten canvis substancials respecte de l'any anterior. El 2020 va ser l'any en què va irrompre la pandèmia, del confinament i de les restriccions. Això va ser determinant en la millora dels índexs, sobretot el de transició energètica, en disminuir el consum de combustibles fòssils, i, d'aquesta manera, millorar el percentatge de renovables. L'índex que va empitjorar més clarament va ser el de resiliència climàtica, ja que, malgrat que es reduïren les emissions de GEH, la temperatura mitjana i la pluviositat (factors no antròpics) no en permeteren una millora. Tot i això, l'ÍSM va millorar en 13,8 punts respecte de l'any anterior.

El 2021 va ser l'any de la recuperació econòmica amb restriccions. Es va quedar lluny de l'afluència turística del 2019, però aquesta augmentà respecte de 2020. Les dades dels índexs per al 2021 es detallen en el **quadre III-10.45**. El 2021, l'ÍSM va baixar 8,5 punts, baixada en què sobretot va influir l'empitjorament de l'índex de transició energètica, que va baixar 46,6 punts respecte de l'any anterior (94.9 al 2020) a causa de la recuperació parcial del transport i dels serveis. La resta dels índexs es van moure en valors semblants als de l'any anterior, ja que, malgrat que es produís un augment de l'activitat econòmica, no va ser de la magnitud que hi havia en anys anteriors a la pandèmia i, d'aquesta manera, la influència humana sobre factors mediambientals va ser moderada.

Gràfic III-10.11.
Resultat de l'ÍSM per illes (2019-2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ÍSM del CES IB

QUADRE III-10.43. RESULTAT DE L'ÍSM PER DIMENSIONS I ILLES (2019)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Resiliència climàtica	41,8	64,43	56,4	64,8	57,0
Índex de Qualitat de l'aire	60,6	75,13	67,6	72,9	67,7
Índex de Transició energètica	38,0	38,00	38,0	38,0	38,0
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	50,1	44,03	18,4	70,2	45,2
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	45,0	35,03	26,9	36,2	41,4
Índex de Gestió i circularitat de residus	23,7	49,48	23,4	55,1	23,8
Índex ambiental	43,0	49,51	36,6	55,9	44,9

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.44. RESULTAT DE L'ÍSM PER DIMENSIONS I ILLES (2020)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Resiliència climàtica	49,2	65,2	76,3	52,6	63,6
Índex de Qualitat de l'aire	66,9	78,7	71,5	79,5	72,4
Índex de Transició energètica	73,1	73,1	73,1	73,1	73,1
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	58,2	48,7	14,5	68,9	55,9
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	43,1	38,3	26,7	36,2	40,6
Índex de Gestió i circularitat de residus	32,5	55,6	22,8	49,9	32,8
Índex ambiental	54,3	58,9	46,1	60,0	56,5

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.45. RESULTAT DE L'ÍSM PER DIMENSIONS I ILLES (2021)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Resiliència climàtica	43,0	70,2	61,3	71,7	60,1
Índex de Qualitat de l'aire	66,4	79,1	64,5	81,4	70,0

continua

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Transició energètica	48,3	48,3	48,3	48,3	48,3
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	51,2	43,8	12,3	65,5	48,8
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	45,3	38,3	27,1	36,2	42,1
Índex de Gestió i circularitat de residus	31,9	52,5	36,4	35,7	34,4
Índex ambiental	47,3	53,8	39,6	56,3	50,1

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

El 2022 s'eliminaren la majoria de les restriccions existents per lluitar contra la COVID, la qual cosa es va traduir en un augment significatiu de l'activitat econòmica respecte de 2021. Les dades per al 2022 es detallen en el [quadre III-10.46](#). Es rebaixen els valors per Resiliència Climàtica, Qualitat de l'Aire i sobre tot els de Transició Energètica, tot reflex de l'increment de l'activitat econòmica.

El 2023, ja amb les activitats econòmiques pràcticament normals, milloren l'Índex de

Resiliència Climàtica i el de Transició Energètica, amb millores menors de l'Índex del Territori i Biodiversitat. També millora lleugerament l'Índex de Gestió i Circularitat de Residus. En tot cas cal tenir present que els anys secs i calorosos, cada vegada més intensos, afecten a l'Índex de Resiliència Climàtica i no tenim cap control sobre ells. La recuperació econòmica suposa un empitjorament en els índexs de transició energètica i consum i qualitat de l'aigua, però hi ha una millora entre l'any 2022 i 2023. (vegeu el [quadre III-10.47](#)).

QUADRE III-10.46. RESULTAT DE L'ISM PER DIMENSIONS I ILLES (2022)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Resiliència climàtica	31,1	35,5	49,0	39,1	31,0
Índex de Qualitat de l'aire	63,1	76,5	77,0	73,5	72,2
Índex de Transició energètica	30,1	30,1	30,1	30,1	30,1
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	53,5	40,9	16,0	71,1	49,7
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	45,7	38,2	44,0	36,2	50,7
Índex de Gestió i circularitat de residus	32,5	52,8	37,6	52,0	35,3
Índex ambiental	42,1	43,5	39,3	49,8	43,6

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

QUADRE III-10.47. RESULTAT DE L'ÍSM PER DIMENSIONS I ILLES (2023)					
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Resiliència climàtica	34,7	63,6	48,9	50,1	49,0
Índex de Qualitat de l'aire	69,2	78,6	74,0	74,2	71,6
Índex de Transició energètica	57,7	57,7	57,7	57,7	57,7
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	53,5	51,4	16,5	58,1	48,9
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	48,3	38,6	44,5	36,7	52,6
Índex de Gestió i circularitat de residus	31,3	55,0	38,8	47,9	34,7
Índex ambiental	48,8	56,4	44,4	53,6	51,8

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

Tot i la manca de dades completes per l'any 2024, les dades de què es disposa mostren millores en els índex o, al menys, un manteniment al nivells previs. L'Índex de Qualitat de l'aire manté el nivell correcte. L'Índex de Transició energètica millora

dèbilment. L'Índex de Consum i qualitat de l'aigua es manté, això com l'Índex de Gestió del territori i biodiversitat. L'Índex de Gestió i circularitat de residus és el més baix, però es manté. (vegeu el [quadre III-10.48](#)).

QUADRE III-10.48. RESULTAT DE L'ÍSM PER DIMENSIONS I ILLES (2024)					
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
Índex de Resiliència climàtica	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Índex de Qualitat de l'aire	70,0	78,3	73,0	66,5	69,5
Índex de Transició energètica	59,2	59,2	59,2	59,2	59,2
Índex de Consum i qualitat de l'aigua	47,7	56,0	25,1	65,7	49,2
Índex de Gestió del territori i biodiversitat	46,7	38,5	44,5	36,7	51,6
Índex de Gestió i circularitat de residus	35,1	55,9	36,3	35,4	36,8
Índex ambiental	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.

Font: Elaboració pròpia a partir de la metodologia de l'ISM del CES IB

REQUADRE III-1.

**CENTENARI DE LA UGT ILLES
BALEARS
(1925-2025)**

CATARINA BARCELÓ MOREY
UGT Illes Balears

El 4 d'octubre de 2025 moria a Palma Llorenç Bisbal Romualdo, històric militant socialista i referent de la memòria democràtica. La seva mort va coincidir, dia per dia, amb el centenari d'una fita clau: el 4 d'octubre de 1925, el seu padrí, Llorenç Bisbal Barceló, era elegit primer secretari general de la UGT a les Illes. Aquell congrés constituent a la Casa del Poble va concloure amb crits de «Visca la Unió General de Treballadors d'Espanya i de les Balears!» i «Visca el proletariat mallorquí!», una flama que el seu net va mantenir viva fins al darrer moment.

Per aprofundir en la figura del fundador de la UGT a les Illes, és imprescindible la biografia de Llorenç Bisbal Barceló, publicada el 2022 per l'historiador Antoni Vidal (Vidal, 2022), en què es retrata com l'activisme incansable d'aquell «nin de fora vila» va suplir la seva manca de formació acadèmica. Bisbal va morir el 1935, poc temps abans del cop d'estat que acabaria amb la República i iniciaria l'etapa més fosca del sindicalisme a Espanya. Durant la Guerra Civil i el franquisme, la UGT va ser il·legalitzada i la seva militància va patir una repressió ferotge —presó, exili i execucions—, que va forçar el sindicat a una resistència clandestina fins al seu ressorgiment als

anys setanta. Avui, recordar el sacrifici de totes aquestes persones és un deure comunal.

Celebrar els 100 anys de la Unió General de Treballadores i Treballadors a la nostra terra és retre homenatge a la valentia d'aquells i aquelles que van creure en la força col·lectiva per conquerir drets socials. Gràcies a la seva empenta, la UGT es va refundar el 1975 i, només un any més tard, liderava la històrica vaga del Conveni d'hostaleria de 1976, la primera gran victòria sindical de la democràcia a les Illes. La seva lluita és el fonament de la nostra dignitat actual.

Sovint, però, la ciutadania ignora la complexitat i el valor real de la nostra tasca. Per entendre el pes de la UGT avui, cal definir-la com el que és: el sindicat majoritari de l'arxipèlag, una eina democràtica essencial que vertebrava el diàleg amb les institucions i garanteix la justícia social a través de la negociació col·lectiva.

Per oferir una cobertura integral de tots els sectors econòmics, la UGT s'estructura en federacions sectorials estratègiques:

- UGT Serveis Públics: centrada en l'administració, la sanitat i l'educació, amb una incidència especial en la recuperació del poder adquisitiu i la millora de les condicions laborals específiques per la insularitat.
- UGT FICA: referent en els àmbits de la indústria, la construcció i el sector agrari.

Requadre III-1. Centenari de la UGT Illes Balears (1925-2025)

- FeSMC-UGT: clau per a l'economia de l'arxipèlag, ja que lidera els sectors de serveis, mobilitat i consum, eixos motors de l'hoteleria i el transport a les Illes.

Més enllà de l'acció sindical directa, l'organització impulsa projectes transversals que enriqueixen el seu compromís social:

- RUGE Balears (Revolució Ugetista): l'espai jove del sindicat, nascut per combatre la precarietat laboral que colpeja la joventut balear.
- SOLI (Servei d'Orientació Laboral): en col·laboració amb el SOIB, ofereix itineraris personalitzats per facilitar la inserció laboral.
- I SCOD (Institut Social de Cooperació al Desenvolupament): l'eina de solidaritat internacional que es finança amb el 0,7 % de les quotes de l'afiliació. Aquest fons permet desplegar projectes de cooperació i educació per a la transformació social, teixint xarxes globals en defensa dels drets laborals, la sensibilització social i el pensament crític.
- Departament de Salut Laboral, que atén i forma cada any desenes de persones treballadores en prevenció de riscos laborals (PRL) i les ajuda a identificar i prevenir riscos per tal de garantir un entorn laboral segur.
- Oficina Tècnica d'Igualtat: impulsa, dissenya i implementa polítiques d'igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes. La seva funció

principal és diagnosticar desigualtats en el lloc de treball, elaborar plans d'igualtat i assessorar per prevenir la discriminació laboral i de gènere.

Aquesta estructura converteix la UGT en un sindicat modern i dinàmic, capaç de donar resposta als reptes d'un món interconnectat i a les necessitats d'unes illes en què el sector dels serveis defineix la nostra força productiva.

Arran del setzè congrés celebrat el març de 2025, la nova direcció, encapçalada per Pedro Homar, es va marcar un repte tan engrescador com necessari: organitzar els actes del centenari de la UGT a les Illes amb el rigor històric i l'alegria compartida de qui sap que té a les mans un llegat impagable.

1.

4 D'OCTUBRE DE 2025: UNA NIT PER A LA HISTÒRIA DE LA UGT AL TEATRE PRINCIPAL

Ja des de primera hora del matí, el Teatre Principal de Palma bullia amb el tràfec dels preparatius. L'atmosfera, carregada d'expectació, feia presagiar que la gran nit del sindicalisme balear no seria una efemèride qualsevol. A mesura que el sol baixava i s'acostava l'hora convinguda, el carrer de la Riera s'omplia de gent que acudia a celebrar una fita que, un segle enrere, hauria semblat un somni impossible per a aquells pioners de la Casa del Poble.

L'interior del teatre es va convertir en un mosaic de la societat civil i política de les Illes. Els seients vellutats anaven sent ocupats per les màximes autoritats: la presidenta del Govern, Margalida Prohens; el delegat del Govern, Alfonso Rodríguez; la presidenta del Congrés dels Diputats, Francina Armengol; el president del CES, Francesc Fiol, i representants dels partits d'esquerres. Però el suport anava molt més enllà de les institucions; entitats com l'OCB, el GOB, Ben Amics, el Col·lectiu Aurora Picornell, la UIB, Mallorca per la Pau, el TAMIB i associacions com la de Memòria Històrica no van voler faltar a la cita.

Amb tot, qui comandava a la platea eren les delegades i delegats, l'afiliació i les famílies que senten les sigles de la UGT com a part indestriable del seu patrimoni vital. A l'entrada, les salutacions eren constants: veterans de les antigues federacions d'alimentació, transports, metall o construcció es retrobaven en un formiguer de records. Entre fotografies davant el mural commemoratiu i el ball de cadires propi de les grans ocasions, l'èxit de convocatòria va ser tan desbordant que es va haver d'habilitar l'accés a les llotges per acomodar tot el públic.

A les set de l'horabaixa, amb el teatre a vessar i amb un silenci expectant, Cristina Estévez va ocupar l'escenari. Tot i la seva responsabilitat com a secretària executiva de la UGT Confederada, aquella nit exercia de mestra de cerimònies. El seu to va ser festiu, però profundament compromès, simbolitzat pel mocador palestí que va lluir durant tota la gala com a mostra de solidaritat amb el poble

de Gaza. La música intimista de Mariona Forteza va posar la banda sonora a una vetlada en què la paraula i la memòria van anar de bracet.

El secretari general de la UGT Illes Balears, Pedro Homar, va obrir els parlaments amb una benvinguda càlida i agraïda. En el seu discurs, Homar va subratllar que el centenari no era només una mirada al passat, sinó un exercici de gratitud cap a les generacions que han mantingut viva la flama. Tanmateix, no va defugir els reptes del present: va incidir en la necessitat d'adaptar-se a unes relacions laborals en canvi constant i va llançar un clam per la pau, en què demanava a l'auditori que no oblidés el genocidi perpetrat a Gaza.

Després de les intervencions institucionals de la presidenta del Govern i de la presidenta del Congrés dels Diputats, l'acte va enfilem un dels moments més emotius, quan Juan Antonio Silva, director del documental *UGT Illes Balears, cent anys d'història*, va pujar a l'escenari per presentar la peça clau d'aquesta efemèride, un relat visual que condensa un segle de sacrifici, dignitat i conquestes socials.

2.

EL DOCUMENTAL

El director va explicar el sentit de fer aquesta obra, produïda per IB3 en col·laboració amb Espiral Produccions, que repassa el primer segle de vida del sindicat a les Illes i n'abasta la història, les lluites

i les fites assolides. Silva va explicar que, tot i que l'Església va arribar inicialment per tutelar la indústria turística davant l'expansió migratòria, la crua realitat de vida de la classe obrera va canviar les seves prioritats. Així, la tasca purament pastoral va donar pas a un compromís ferm amb la defensa dels drets socials i laborals.

En aquest moment va presentar un avenç de la filmació. El silenci a la sala es va fer encara més dens quan s'apagaren els llums i començaren a projectar-se les primeres imatges del documental, un relat colpidor a través de fotografies i gravacions d'arxiu, relats en primera persona i memòries d'aquelles companyes i companys que ja no hi són, però que tant de record mereixen. I així, es parlava de la por i el sofriment viscuts, però també de l'emoció de repartir les primeres octavetes il-legals.

Especialment emocionant va ser tot el relacionat amb la repressió cruel cap a totes aquelles persones que en temps de la República s'havien significat com a sindicalistes. Aquesta peça del documental va servir per recordar que la història del sindicat no és només una successió de sigles i dates, sinó un fil invisible de dignitat humana que uneix l'any 1925 amb el 2025.

La filmació recorre des dels orígens en la indústria del calçat i el metall fins als reptes actuals, amb testimonis de figures històriques i actuals. Es pot veure a través d'IB3 TV a la carta i s'ha emès també en plataformes audiovisuals privades.

3.

HOMENATGES

Enfilant les vuit de l'horabaixa, Cristina Estévez va presentar el moment més esperat de la nit: l'homenatge a les dones i els homes que han fet possible complir cent anys.

Un a un van anar pujant a l'escenari entre forts i sentits aplaudiments.

Mundita Bustins

L'any 1990 va entrar en el comitè d'empresa de la Clínica Juaneda i a partir d'aquí va dedicar gran part del seu dia a dia a la lluita per millorar les condicions laborals i salarials del sector sanitari privat. Més tard, va assolir la responsabilitat d'aquest sector dins el sindicat, que en aquell temps acollia també el de dependència i serveis socio-sanitaris. Uns anys després va entrar a formar part de la comissió executiva de la Federació de Serveis Públics de la UGT a les Illes Balears.

Avui en dia, jubilada de la feina des de ja fa anys, continua la seva activitat reivindicativa, ara des de la Federació de Pensionistes i Jubilats (UJP) de la UGT.

Gabriel Pere Terrassa Riutord

Va iniciar la seva trajectòria professional a GESA (Endesa) l'any 1964, amb només 17 anys. Ben aviat, el 1967, es va implicar en la lluita sindical com a enllaç i membre de l'executiva d'Aigua, Gas i Electricitat, actuant des de les comissions clandestines dins del sindicat ver-

tical. Amb l'arribada de la democràcia l'any 1977, es va afiliar a la UGT, on va assumir el càrrec de secretari de la Federació d'Indústries. Més endavant, el 1992, va passar a exercir d'assistent social a la mateixa empresa com a tècnic de segona. Després de la seva prejubilació el 2001, va retornar a l'executiva de la FIA com a vocal i, a dia d'avui, manté el seu compromís col·laborant amb la UJP.

Lorenzo Bravo Muñoz

La història del sindicalisme modern a les Illes Balears no es podria explicar sense la figura de Lorenzo Bravo Muñoz. Amb 18 anys surt d'un petit poble de Ciudad Real, rumb a Mallorca, amb la maleta plena d'aspiracions laborals. Aquell jove s'acabaria convertint, amb el temps, en el rostre i la veu de la UGT a l'arxipèlag.

Durant el seu llarg mandat com a secretari general (1993-2013), Bravo no només va dirigir el sindicat, sinó que el va transformar en una força majoritària i decisiva. Se'l recorda com un home de caràcter ferm, un negociador nat que dominava l'art del diàleg social sense perdre mai la seva gran capacitat de mobilització al carrer. Sota el seu guiatge, la negociació col·lectiva a les Illes va viure una etapa de consolidació fonamental.

El 2013, després de dècades a primera línia, va tancar el seu cicle al capdavant de l'organització cedint el relleu a Manuel Pelarda. Però el seu comiat no va ser un punt final, sinó el pas a la història: avui, el seu testimoni personal i polític reposa a l'Arxiu Oral del Sindicalisme Socialista. Allà, la seva veu queda preservada per a

les futures generacions com una de les memòries essencials de la Transició i la construcció de la democràcia a les nostres illes.

Fernando Fernández Estévez

La història de Fernando Fernández Estévez amb les Illes va començar l'any 1984, quan un jove estudiant de Magisteri va canviar la seva Granada natal pel ritme frenètic de l'estiu eivissenc. Va arribar a l'illa com a treballador estacional del sector turístic, compaginant la feina amb el final dels seus estudis universitaris. Aquella experiència a peu de carrer, vivint en primera persona la realitat i les dificultats de la classe treballadora, va ser l'espurna que va encendre un compromís social que ja no l'abandonaria mai.

Aquell mateix any es va afiliar a la UGT i va iniciar un camí en què la seva vocació de mestre i la seva pulsio sindicalista es van fondre en una sola missió. Com a gran impulsor de la representació laboral, Fernández Estévez es va dedicar a portar la veu dels treballadors on no n'hi havia, creant comitès d'empresa en sectors històricament desprotegits. La seva filosofia sempre va ser clara: la fermesa en la defensa dels drets no era oposada al diàleg; creia en la negociació com l'eina més poderosa per construir acords justos i duradors.

L'any 2018 va assumir la màxima responsabilitat com a secretari general de la UGT a Eivissa i Formentera. Durant el seu mandat, que es va estendre fins a la seva jubilació el 2024, va liderar avenços

significatiu, especialment en la protecció dels col·lectius més vulnerables del mercat laboral pitius. Avui, la seva figura es recorda com la d'un home que va saber transformar la seva arribada temporal a l'illa en tota una vida dedicada a la dignitat del treball.

Manolo Sasot Grau

El seu compromís va germinar en la penombra de la clandestinitat, des de la qual, durant els darrers batecs del franquisme, organitzava assemblees i reunions per als treballadors de l'hostaleria, un sector clau, però sovint desprotegit.

Va ser elegit delegat de personal de l'hotel on va fer feina tota la vida i va formar part de la plataforma negociadora del Conveni d'hostaleria.

Però la visió d'en Manolo no es va aturar mai a les portes de l'hotel. Ha estat un arquitecte de la cohesió entre illes, entenent sempre que la força de l'arxipèlag només és real si es respecta la singularitat, en el seu cas, menorquina. Tot i que el buit de la seva absència es va fer notar a la sala, el seu llegat va pujar a l'escenari gràcies a Zahira Moyano, secretària general de la Unió Insular de Menorca, qui va recollir aquest merescut reconeixement en nom d'un home que va fer de la lluita obrera una de les seves raons de ser.

Joan Huguet Amengual

La trajectòria de Joan Huguet Amengual es defineix per una dualitat constant: la veu que defensa els drets dels treballa-

dors en present i la mà que rescata la memòria del passat. Com a figura clau de la UGT a les Illes Balears, ha compaginat la seva responsabilitat política com a secretari d'Acció Institucional amb una recerca incansable per reconstruir la història del moviment obrer a l'arxipèlag.

Huguet no s'ha limitat als despatxos; s'ha endinsat en els arxius per posar nom i cognoms a la lluita sindical. Al costat d'Albert Comas i Manel Santana, va traçar el recorregut d'un segle de resistència a *Història de la UGT a les Illes Balears* (Huguet *et al.* 2024). Però, potser, el seu gest més humà va arribar en rescatar de l'oblit les dones i els infants del polvorí de Sant Ferran, narrant la tragèdia de 1895 per assegurar que el sacrifici d'aquelles treballadores no es perdés en el silenci del temps (Huguet, 2008).

Amb un peu en l'acció directa i l'altre en la divulgació, Huguet personifica el sindicalista que entén que, per projectar el futur dels treballadors, primer cal honrar i comprendre les arrels de les seves batalles.

Jordi Crehuet Reyes

La seva etapa sindical va arrencar ben d'hora, combinant la feina al diari amb el seu pas posterior per l'INEM i el SOIB, organismes en els quals la UGT sempre ha tingut un paper clau. Dins l'àmbit dels serveis públics, va liderar la Secretaria d'Autònoma i va ser el responsable de signar l'acord per a la carrera professional del personal d'administració. En una època marcada per les retallades, va dur fins als tribunals la pujada salarial

dels alts càrrecs i va guanyar una sentència històrica. La seva activitat es va centrar fonamentalment en la negociació col·lectiva i va ser membre del CES com a representant de la UGT.

Recentment, ha tancat la seva etapa laboral jubillant-se com a secretari d'acció sindical de la federació, però continua treballant amb l'organització des de la UJP.

Eusebio Ramón López

N'Eusebio va arribar a Mallorca el 1963, just quan Palma vivia la seva gran explosió urbana. Va créixer a peu d'obra participant en construccions emblemàtiques de l'època, com els grans hotels de la costa, l'íconic edifici de GESA o la central de Sant Joan de Déu.

La seva etapa sindical va començar el 1977 en afiliar-se a la UGT. Només tres anys després, el 1980, ja formava part de l'executiva de la Federació del Metall. Més endavant, va exercir com a secretari general de la Federació del Metall, Construcció i Afins (MCA) de la UGT a les Illes Balears. En aquest rol, va ser una veu fonamental en la defensa dels drets dels treballadors de sectors industrials i de la construcció a l'arxipèlag. La seva empremta és profunda: després de dècades de brega i negociació, la seva signatura és present en gran part dels convenis sectorials de les Illes.

Després de jubilar-se l'any 2012, no va deixar de banda el compromís i va passar a dedicar la seva experiència a la Unió de Jubilats i Pensionistes, continuant així la

tasca de defensa social des d'una altra etapa vital.

Tomás Navarro Delicado

Nascut a Conca el 1945, el seu camí sindical va fer un gir decisiu el 1982 mentre treballava per al Ministeri de Defensa. No era una època ni un entorn senzills per a l'activisme, però això no el va frenar: va impulsar les eleccions sindicals i va aconseguir un nivell d'afiliació tan alt que va revitalitzar completament el sindicat en aquest àmbit.

El 1991 va fer el salt a l'executiva de la Federació de Serveis Públics, en la qual durant anys va ser el «motor» de diverses àrees clau: des d'Acció Sindical fins a Organització i Administració. Més endavant, va portar la seva experiència a la Unió de Comunitat Autònoma, centrant-se primer en la Secretaria de Salut Laboral i després va passar a dirigir l'Àrea Interna.

En jubilar-se el 2018, lluny de retirar-se del tot, va posar el seu bagatge al servei de la UJP (Unió de Jubilats i Pensionistes) i va continuar col·laborant d'una manera molt activa amb la Unió de Comunitat Autònoma (UCA-UGT).

Pedro Calvo Manteca

Originari de Zamora (1952), el seu compromís amb la UGT es va segellar el 1978, any en què va començar una etapa brillant al comitè d'empresa d'Hotels Santa Ponça. Allà, el seu lideratge va ser indiscutible, ja que va encadenar majories absolutes a les eleccions sindicals fins al 1990.

Els guardonats van rebre un emotiu homenatge de tot el públic.

El seu pes al sindicat va créixer fins a assumir la Secretaria General de la Federació d'Hostaleria i Comerç (1993-2002). Va ser una dècada clau en què la seva signatura va quedar gravada en els convenis col·lectius més importants del sector, en els quals defensava els drets de milers de treballadores a Balears.

A més de negociador, ha estat un mestre per a les noves generacions: entre els anys 2012 i 2022 va formar part de l'equip de l'Escola de Formació Sindical de la UGT. Avui, lluny d'aturar-se, continua actiu custodiant la memòria de l'organització, dedicant-se a organitzar i posar en relleu l'arxiu històric del sindicat.

Paco Obrador Moratinos

Quan tenia 14 anys va començar a treballar a la fàbrica de Calçats Gorila, una experiència que va marcar la seva consciència de classe mentre compaginava la feina amb els estudis, i després va entrar

a fer feina com a administratiu a l'hostaleria, on va poder comprovar les dures condicions de feina als hotels. L'any 1976 va ser un dels creadors de l'Alternativa per un Sindicato Unitario de Trabajadores de la Hostelería (ASUTH), que el 1977 es va fusionar amb la UGT (Aroca, 2018).

Després de ser una peça clau en la Fundació del Sindicat d'Hostaleria estatal de la UGT, va assumir la Secretaria General de la UGT Balears (1978-1990). Aquella va ser una etapa crucial de construcció de llibertats i drets laborals a les Illes. La vocació de servei públic el va dur després a ser batle de Calvià, diputat, director general d'Ocupació i el primer president del Consell Econòmic i Social (CES). Aquesta tasca enorme va fer que el 2007 se'l reconegués amb el prestigiós Premi Ramon Llull.

Però més enllà dels càrrecs, el veritable llegat de Paco és la seva profunda hu-

manitat. Ell prefereix ser recordat pel seu compromís infrangible amb els més vulnerables, una passió que l'ha dut durant anys a impulsar projectes de cooperació a Iberoamèrica i l'Àfrica.

Des de Salamanca, on resideix actualment, ens va enviar una abraçada fraternal. Per desig exprés seu, va recollir aquest merescut reconeixement el seu amic Toni García.

Una vegada entregades totes les plaques commemoratives i veient les persones que han estat homenatjades, no es pot negar que totes elles són mereixedores d'aquest reconeixement, tot i que és evident que el relat de la nostra història encara té un deute pendent amb les dones del sindicat. Cal trencar les inèrcies d'una estructura massa sovint masculinitzada per donar pas a un model en què el seu paper sigui plenament reconegut. No és només una qüestió de justícia, sinó una condició indispensable per al futur de l'organització.

4.

CLOENDA

Després d'aquest moment tan sentit, va pujar a l'escenari el secretari general de la UGT Confederal, Pepe Álvarez, qui va reivindicar la jornada de 37,5 hores: «El sindicat ha estat present en totes les transformacions de les Balears: des del pes del sector primari fins a l'explosió del turisme, amb la necessitat de repartir la riquesa entre els treballadors i les treballadores». Va recordar que un dels

primers èxits va ser la implantació de les vacances pagades i que ara ha arribat el moment de reduir la jornada laboral. Aquesta reducció permetria, entre altres beneficis per a treballadores i treballadors, el repartiment de la riquesa mitjançant més temps de descans i la millora de la productivitat, potenciant l'eficiència i el benestar i la creació de nous llocs d'ocupació.

Va posar fi a l'acte desitjant una llarga vida al sindicat a les Illes.

Per acabar, com era d'esperar, tothom es va posar dret per cantar *La Internacional*. Aquí va finalitzar una nit de celebració, però també de reivindicació i compromís.

UN SEGLE FORJANT DRETS I DIGNITAT. ELS NOUS DESAFIAMENTS

La trajectòria de la UGT a les Illes Balears és indissociable de la nostra crònica contemporània. Des d'aquell llunyà 1925, el sindicat no ha estat un simple espectador de la història, sinó el motor de canvi real per a milers de treballadores i treballadors que, mitjançant l'autoorganització, van decidir conquerir la seva pròpia dignitat. Aquest centenari no és només una efemèride en el calendari; és l'acte de posar en relleu un llegat de compromís, columna vertebral de la realitat social i laboral de la nostra comunitat autònoma.

En aquest segle de peripècia vital, la UGT ha transitat per etapes de tota mena, però poques han estat tan transcendents i dramàtiques com la crisi glo-

bal de la COVID-19. En un escenari de paràlisi absoluta per a la indústria turística —cor del nostre sistema econòmic—, el sindicat va fer una passa endavant per convertir-se en l'escut protector de la classe treballadora.

L'entrada al segle XXI ha exigint una transformació profunda de l'acció sindical per adaptar-se a un món globalitzat i a les particularitats de la nostra terra:

- Evolució del model turístic i estacionalitat: el sindicat ha sabut llegir les mutacions d'un mercat laboral marcat per la temporalitat extrema. L'estratègia ugetista s'ha centrat a dotar de drets i estabilitat un sector serveis que, tot i ser la nostra gran força productiva, sovint es mou dins la precarietat.
- Impuls al diàleg social i nous horitzons: la UGT ha estat la punta de llança en la conquesta de fites d'avantguarda, ja que ha situat la igualtat de gènere i la salut laboral al centre de l'agenda política. Mitjançant una negociació col·lectiva robusta i intel·ligent, el sindicat ha consolidat drets fonamentals que avui defineixen el benestar i la seguretat de la classe obrera en aquest canvi de cicle, que demostren que, cent anys després, la lluita per la justícia social continua sent més necessària que mai.

Informació d'interès

- El 2025 la UGT és el sindicat majoritari a les Illes amb una afiliació de més de 15.000 persones i 2.400 delegats i delegades a les empreses.

- Material històric: el sindicat ha habilitat una secció específica a la seva web oficial, [UGT Balear-Centenari](#), en la qual es poden consultar galeries de fotos i detalls sobre l'evolució del sindicalisme de classe a les Illes i la celebració del seu centenari.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA I REFERENCIADA

AROCA, M. (2018). *Sindicatos y turismo de masas en las Baleares. Del franquismo a la democracia*. Edicions Documenta Balear.

HUGUET, J.; COMAS, A.; SANTANA, M. (2004). *Història de la UGT a les Illes Balears*. Edicions Documenta Balear.

HUGUET, Joan. (2008). *El rècord d'una tragèdia: explosió al polvorí de Sant Ferran*. Palma: UGT.

VIDAL, A. (2022). *Llorenç Bisbal Barceló (1876-1935). El líder històric de la UGT i del socialisme a les Illes Balears*. Edicions Documenta Balear.

Hemeroteca

- Fundación Francisco Largo Caballero (fflc).
- Fundación Pablo Iglesias (fpi).
- Premsa: *Diario de Mallorca*, *Última Hora*, *El Temps*.

Fonts audiovisuals i digitals

- *100 anys de lluita: UGT Illes Balears*. Produït per IB3 en col·laboració amb

Espiral Produccions. Disponible en la plataforma <https://totib3.org/play/tv/100anysdhistoria>

- Arxiu oral: Arxiu oral del sindicalisme socialista. fflc.
- Web oficial de la UGT Illes Balears: <https://www.ugtbalears.com/>
- Estatuts de la UGT Illes Balears. 16è Congrés. Març de 2025.

REQUADRE III-2.

ETICENTRE: RESPONSABILITAT, ÈTICA I EL DRET A SOMIAR

MIGUEL ÀNGEL BENITO
President d'Eticentre

Els inicis sempre són difícils. Sobretot per als que obren nous camins i maneres de pensar. Eticentre va néixer com a associació l'any 2003. Ha plogut molt des d'aleshores i avui és habitual que a l'ecosistema de l'empresa privada es parli amb naturalitat de conceptes com ètica, sostenibilitat o resiliència, però quan nosaltres ens vam constituir com a associació, posar l'ètica al centre de les decisions empresarials era per a molts una pèrdua de temps i un corrent al qual auguraven un futur amb poc èxit.

El temps, però, ens ha donat la raó. Podem afirmar, amb orgull, que vam ser una espècie de visionaris que es van anticipar a una manera de pensar que, lluny de ser passatgera, ha arrelat amb força en la missió, la visió i els valors de moltes empreses de les Illes Balears i de moltes altres que encara han de venir. No en va, Eticentre sorgeix com a nom de la contracció de dues paraules: ètica i centre; l'ètica en el centre de la presa de decisions.

EL CORATGE DELS INICIS: CONTRA LA INÈRCIA DEL MERCAT

Però continuam indagant en els inicis. Al començament dels anys 2000, parlar d'ètica dins l'empresa no era habitual,

molt menys encara situar-la en el centre de la presa de decisions. Tot i que començaven a sorgir iniciatives vinculades a la responsabilitat social corporativa, en molts casos es percebien com a accions perifèriques, més pròximes a la filantropia o a la reputació que a una veritable transformació del model de gestió. En definitiva, l'ètica no formava part del nucli estratègic de les organitzacions ni s'entenia com un element clau per a la seva sostenibilitat a llarg termini.

L'article «La ética en la empresa en España», d'Antonio Argandoña,¹ publicat el gener de 1999 com a document de recerca núm. 378 de l'IESE (Universitat de Navarra) (1), descriu com en els anys noranta el marc ètic empresarial a Espanya es trobava encara en una fase incipient i poc consolidada.

Segons l'autor, l'ètica no estava plenament integrada en la pràctica empresarial ni en la vida social, i sovint quedava subordinada a lògiques més instrumentals. Predominava una visió individualista, en la qual l'interès propi pesava més que el bé comú, la qual cosa facilitava una certa tolerància cap a comportaments oportunistes quan eren beneficiosos. En aquest context, com explica l'autor, la referència principal no eren tant les conviccions ètiques internes com el compliment de normes externes: la legalitat actuava, en molts casos, com a substitut d'una ètica assumida. El resultat era una consciència ètica ambigua, poc exigent amb les im-

1. Argandoña, A. (1999). «La ética en la empresa en España». Documento de investigación núm. 378, IESE, Universitat de Navarra.

plicacions morals de l'activitat econòmica i relativament indulgent amb aquelles conductes en les quals l'interès individual entrava en conflicte amb el bé comú.

Deixant de banda el treball citat, hem d'afegir que el context econòmic de l'època també era fonamental per entendre per què l'ètica no era una prioritat empresarial. Fa més de dues dècades es vivia una situació econòmica marcada pel creixement, l'expansió i una forta orientació a resultats. En aquest entorn, plantejar que l'ètica havia d'ocupar un lloc central dins l'empresa generava dubtes, incomprensió i, fins i tot, cert escepticisme. En la mateixa línia que cita l'article, no eren pocs els que consideraven que bastava amb complir la legalitat vigent, entenent que qualsevol pas més enllà pertanyia a un àmbit tal vegada desitjable, però no necessari. Altres veïen aquestes propostes com una cosa purament cosmètica, com una font de costos addicionals, com una distracció respecte als veritables objectius empresarials i, en definitiva, com un corrent emmarcat en l'àmbit gairebé exclusiu de les ONG i no de les empreses privades.

En aquest escenari, apostar per posar l'ètica al centre no sols implicava introduir un nou enfocament, sinó també qüestionar inèrcies profundament arrelades en la manera d'entendre l'empresa i el seu paper en la societat.

«EL TEMPS DESCOBREIX LA VERITAT»

En aquest escenari, no exempt de dubtes i resistències, va néixer Eticentre. El nostre propòsit era qüestionar aquest

paradigma i demostrar que una altra manera de fer empresa era possible i necessària. I «el temps», com deia Sèneca, «descobreix la veritat». El temps, doncs, ens ha donat la raó. Citant de nou el filòsof romà, les seves reflexions s'adeqüen molt bé a les idees que volem transmetre a través d'aquest escrit i que ens ajuden a entendre'l: «No és perquè les coses siguin difícils que no ens atrevim; és perquè no ens atrevim que són difícils», deia el filòsof nascut a la península Ibèrica, qui ens va deixar una vasta obra sobre la virtut de l'ètica. Afirmava Sèneca que «el nostre objectiu sempre ha de ser el bé comú i el benefici de la majoria». Per a ell, «cada ànima humana és un àtom de l'ànima universal, la qual cosa ens converteix a tots els éssers humans en germans».

Tot està en els clàssics. Defens de manera fervent que hem de tornar a ells per comprovar que l'humanisme i els seus valors ens converteixen en millors persones i, per tant, també en millors empresaris. Per què ho afirm? Perquè encara avui conceptes com la governança, l'ètica o la sostenibilitat formen part de l'argot empresarial, no com a eslògan, sinó com a part del propòsit de les organitzacions, és fàcil que puguem caure en l'autocomplaença o ens desorientem del camí. Si, com he afirmat anteriorment, necessitam una relectura dels clàssics és perquè la falta de valors continua aguantant, a vegades de manera evident i altres de manera més subtil, disfressada de decisions aparentment legítimes que, en el fons, prioritzen el curt termini davant l'impacte social positiu per a líders i equips.

Basta observar el nostre voltant. A l'ecosistema empresarial es continuen produint pràctiques empresarials que anteposen el benefici immediat a les condicions laborals dignes, decisions que ignoren l'impacte mediambiental o estratègies que, sota una aparença responsable, amaguen incoherències profundes. Per això, l'ètica empresarial que defensa Eticentre és una ètica amb majúscules, una ètica que fuig de tot allò que només serveix per a una rentada de cara (el *greenwashing* i qualsevol de les seves variants en són un bon exemple). I també per això és necessari reivindicar una ètica autèntica, que no es limiti al discurs ni a l'aparença, sinó que es tradueixi en decisions coherents i sostingudes en el temps. Perquè quan els valors no estan fermament arrelats, resulta fàcil desviar-se del propòsit inicial.

El propòsit d'aquest escrit és definir la foto fixa que ens ha deixat l'any 2025, però era oportú descriure primer d'on venim (i en quin context vam néixer com a associació) per situar la feina d'una sèrie d'empresaris mallorquins visionaris que tenien (teníem) clar que l'ètica havia d'impregnar tota l'empresa, que no havia de ser un departament que depengués de Màrqueting, Comunicació o RH, sinó que emanés de la cúpula per penetrar en totes i cadascuna de les capes de l'organització.

De fet, abans d'entrar a reflectir l'activitat de 2025, resumirem en tres paràgrafs més de vint anys d'història. Si hem de posar en relleu alguns dels moments clau de la nostra associació, més enllà de la seva creació quan parlar d'ètica i

empresa era residual, llavors hem d'ementar, sens dubte, l'impuls del codi ètic com a eina de gestió. A Eticentre vam fer un treball essencial per desenvolupar i difondre un codi ètic que portés incorporats indicadors d'avaluació; d'aquesta manera, el codi citat disposava d'una sèrie de marcadors mesurables, tangibles, per a les empreses. L'ètica no es quedava només a un pla teòric, sinó que baixava a l'operativa de les organitzacions amb indicadors que n'assenyalessin el compliment. Això és important perquè va suposar el pas de l'ètica «discursiva» a l'ètica «operativa».

Com a resultat d'aquest codi ètic, Eticentre passava de ser un lloc de trobada i discussió d'idees a ser un *think tank* que ofería i ofereix eines de gestió, avaluació i difusió, especialment adreçades a les petites i mitjanes empreses, per fer possible processos de millora contínua. És lògic que això sigui així. La xarxa empresarial de les Balears està teixida de petites i mitjanes empreses, moltes de les quals manquen, per volum i operativa, de departaments que puguin o sàpiguen gestionar qüestions d'índole ètica. Menys marge hi ha, fins i tot, en el cas dels autònoms, la naturalesa dels quals els impedeix elaborar un codi ètic. Aquest servei continua vigent en Eticentre. Disposam d'un codi ètic de conducta empresarial que situa l'horitzó cap al qual volen avançar les empreses adherides, que disposa d'aquest sistema d'indicadors de gestió i avaluació de les polítiques de responsabilitat social corporativa. Així mateix, les empreses o organitzacions associades es comprometen a avaluar els compromisos del codi

ètic, promovent el diàleg i la transparència amb tots els sectors que tenen relació amb l'activitat empresarial.

Però no som només una entitat que facilita la incorporació de l'ètica com una manera d'actuar en el món empresarial, sinó que durant els nostres 22 anys de vida també ens hem consolidat com una xarxa d'empreses (gairebé trenta ara com ara) i un fòrum de reflexió que promou formació i posicionament públic sobre temes clau com el turisme, l'habitatge, la situació geopolítica internacional, la sostenibilitat mediam-biental, etc.

REIVINDICAR LA UTOPIA EN TEMPS DE DISTOPIA

Avui, mentre elaboram aquesta reflexió, la realitat global ens copeja amb la cru-sa de la guerra, la incertesa geopolítica i les crisis climàtiques que ja no són una amenaça futura, sinó una evidència quotidiana. Incendis, sequeres, migracions forçades o tensions socials ens mostren un món que està lluny de l'ideal que tenim al cap. I, no obstant això, malgrat que abunden les raons per al pessimisme, som entusiastes.

Si el Maig del 68 ser realista era demanar l'impossible, avui, convençuts que «només l'impensable és impossible», reivindicam el nostre dret a imaginar alternatives, a obrir horitzons i a actuar amb valentia enfront la paràlisi de la por i la resignació. Hem de ser optimistes: moltes persones fent moltes coses petites poden aconseguir grans canvis.

I les empreses, lluny de ser actors secundaris, són pilars fonamentals en la construcció d'una societat més justa, resilient i cohesionada. Per la seva capacitat de generar riquesa, ocupació i innovació, però també per la seva influència cultural i social. Per això tenen (tenim) un paper decisiu en la transformació del model actual.

I aquí m'agradaria afegir una reflexió, al fil del que s'ha descrit abans. Estic convençut que necessitam transitar de l'*Homo Economicus* a l'*Homo Felicis*: un nou paradigma en què l'economia deixi de girar exclusivament al voltant del creixement i la rendibilitat i també s'orienti cap al benestar integral de les persones i l'equilibri amb l'entorn. Un model en el qual els diners siguin mitjans i no fi, en què l'èxit també es mesuri en termes d'impacte social, qualitat de vida i sostenibilitat.

Aquesta reflexió es pot fer en clau balear: el nostre repte ara mateix passa per trobar un punt d'equilibri real entre el desenvolupament turístic i el benestar de les persones que hi viuen. Més enllà de les xifres, cal aprofitar el turisme com un veritable motor de transformació, capaç de convertir el creixement en qualitat de vida i en progrés compartit.

En aquest sentit, i partint de la realitat que ja tenim, hem d'extreure els aspectes positius. Així, esdevé clau connectar i posar en relleu el talent de totes les persones que han arribat i han decidit quedar-se, integrant-los dins el teixit social i econòmic de la nostra comunitat. Només així serà possible construir un model més sostenible, inclusivament i orientat al futur.

Miquel Àngel Benito i Joan Estrany

Somiam amb unes Illes Balears on l'abundància no suposi balafiament, sinó riquesa de temps, on recuperem l'essència de l'«illa de la calma» no com a nostàlgia, sinó com a projecte de futur: un destí equitatiu i inclusiu capaç d'atreure no sols visitants, sinó també talent, compromís i noves maneres d'habitar i conviure.

2025, UN ANY DE GRAN ACTIVITAT EN ETICENTRE

Les reflexions citades anteriorment solen ser el comú denominador durant les activitats que duim a terme a Eticentre. Creim fermament en el valor de la conversa per crear i compartir idees i projectes que ens ajudin a fer que l'ètica continuï sent el centre de gravetat sobre el qual orbiten les decisions empresarials. En aquest sentit, durant l'any 2025 hem organitzat entorn d'una desena de trobades empresarials de diferent naturalesa, però un mateix *leitmotiv* general: ètica i empresa.

L'any va començar amb la visita de Joan Estrany. Va ser en el context del primer "Dinar de socis d'Eticentre". Estrany és el director de l'Observatori de Riscs Naturals i Emergències de les Illes Balears, RiscBal, un organisme dedicat a l'anàlisi i observació dels fenòmens meteorològics adversos. El seu objectiu és monitorar-los i mitigar-ne els efectes devastadors sobre el territori i la població, en una regió com la nostra, exposada a perills naturals. Aquest fet ens converteix en un territori d'alta vulnerabilitat.

El dinar i la xerrada van ser una ocasió excepcional perquè els socis d'Eticentre poguessin compartir amb ell totes les seves preguntes i reflexions sobre com ens afecten els fenòmens meteorològics cada vegada més freqüents, com les DANA, especialment després de la catàstrofe de València.

Estrany va explicar, entre altres coses, que a Europa no hi ha una cultura del risc com als Estats Units i que el Japó va

alertar sobre la DANA de València perquè al país nipó sí que tenen una consciència real sobre els desastres naturals i les seves conseqüències. Per això, insisteix que «hem de prendre una consciència real que el perill existeix» i que «institucions, ciutadans i empreses han d'aprendre que estam exposats a possibles fenòmens adversos».

Les reunions d'Eticentre sempre tenen un valor afegit. Si la primera trobada anual va ser per conversar sobre la responsabilitat dels empresaris per contribuir a un món més sostenible que mitigui els efectes dels fenòmens meteorològics adversos, la segona cita va ser per parlar sobre la problemàtica de l'habitatge a les Balears, un gran repte social que impacta directament en el món empresarial. El convidat va ser el professor de sociologia de la UIB David Abril, un dels coordinadors de l'informe *Habitatge i exclusió residencial a les Illes Balears. Polítiques mercantilitzadores, vulnerabilitat, respostes i resistències*, i la trobada va tenir una alta participació. El dinar, protagonitzat per un animat de-

bat entre els assistents, va permetre reflexionar sobre un dels grans temes que preocupen actualment la societat balear: l'accés a l'habitatge.

Abril va agrair la invitació i el debat generat entre els assistents, ja que «estam davant un problema molt important per als habitants de les Illes Balears, en el qual és necessari l'esforç de tots: les empreses, la ciutadania i la política». El dinar també va servir per donar la benvinguda a quatre noves incorporacions a l'associació: ARA Balears, Rosselló e Hijos, Lluch & Juelich Brokers i Bueno Inmobiliària, representades, respectivament, per Biel Ferragut, Jaume Xavier Rosselló, Carlos Lluch i Natalia Bueno. Aquestes noves incorporacions són una mostra del bon moment que viu Eticentre. Per la seva banda, el president d'Eticentre, Miquel Àngel Benito, es va mostrar molt satisfet amb aquesta convocatòria i va animar tots els membres de l'associació a no perdre's les pròximes cites: «És una oportunitat per aprendre sobre temes importants per a tots nosaltres en un ambient distès».

Silvia Delgado i socis d'Eticentre

Els temes importants de l'agenda de l'actualitat es combinen amb altres trobades que permeten conèixer de primera mà quina és la tasca que duu a terme l'Administració per potenciar el teixit empresarial i reforçar els llaços empresarials. Per això, una altra de les convidades del passat exercici va ser la directora gerent d'ADR-Balears, Silvia Delgado. ADR (anteriorment conegut com IDI) és l'Agència de Desenvolupament Regional que depèn de la Conselleria d'Empresa del Govern de les Illes Balears i el seu principal objectiu és proporcionar suport integral —acompanyament, assessorament i finançament— a emprenedors, autònoms i petites i mitjanes empreses (pimes) per millorar-ne la competitivitat, sostenibilitat i reequilibri sectorial. Silvia Delgado va aprofitar la trobada organitzada per Eticentre per conèixer de primera mà les inquietuds dels nostres socis i per fer un repàs dels principals projectes que desenvolupa la seva oficina.

El món de l'empresa l'any 2025, i especialment les qüestions vinculades a l'ètica empresarial, han tingut i continuen tenint un repte clau: la intel·ligència artificial. Per això, Eticentre, en col·laboració amb Esment, va reunir el mes de maig professionals i persones interessades a aprofundir en el paper de l'ètica dins l'àmbit empresarial. D'acord amb el marc de la iniciativa «Converses ètiques: formant empreses amb valors», aquesta primera sessió va posar el focus en la necessitat de situar l'ètica al centre de la presa de decisions, especialment en un context marcat per la transformació digital i l'avanç de la intel·ligència artificial.

A la jornada hi van participar Isaac Marcet, editor, escriptor i empresari, i Miquel Àngel Canyelles, director de Respon.cat. Els dos convidats van dialogar sobre els reptes actuals de les organitzacions i la necessitat d'integrar valors sòlids en la seva estratègia i cultura corporativa.

Durant la trobada, Miquel Àngel Canyelles va abordar l'impacte de la intel·ligència artificial des d'una perspectiva realista, allunyada de visions excessivament alarmistes. Va assenyalar que, tot i que a vegades es presenta com un tema «una mica apocalíptic», en realitat es tracta d'una eina que les empreses han d'aprendre a aprofitar i de la qual han de saber extreure'n el màxim profit. En aquest sentit, va destacar la importància d'implementar-la de manera segura, contribuint a generar models de governança capaços d'integrar criteris ètics. Segons va explicar, el repte implica desenvolupar algoritmes que incorporin «una mínima moral integrada en la IA».

Per la seva banda, Isaac Marcet va posar el focus en l'actitud amb la qual cal afrontar aquests canvis, subratllant la necessitat de mantenir en tot moment una mirada conscient i crítica. Durant la seva intervenció també va destacar el valor de l'intercanvi amb les persones assistents, que va qualificar com una aportació «inspiradora i necessària», que enriqueix el debat i afavoreix una reflexió més profunda i compartida.

Aquest espai de reflexió va permetre als assistents escoltar experiències i perspectives de primer nivell, fomentant l'intercanvi d'idees i l'aprenentatge col·

lectiu entorn de la responsabilitat social i l'ètica empresarial. La sessió es va consolidar com un punt de partida per a futures converses que continuaran impulsant empreses més conscients, responsables i alineades amb els valors que demanda la societat actual.

L'any ha transcorregut amb altres iniciatives ja tradicionals per a Eticentre com el sopar d'estiu, on vam tenir com a convidat el president del CES, Francesc Fiol, o la invitació a Iñaki Fernández, CEO de Citilalert, per parlar sobre com augmentar la prevenció i la capacitat de resposta humana davant els fenòmens meteorològics adversos, i que va tenir lloc en l'espai cultural de Can Gelabert, gestionat per una de les nostres sòcies, Mari Pau Ruiz.

En l'àmbit de la comunicació responsable, una de les fites de l'any va ser la jornada «Empresa, ètica i comunicació: Comunicació efectiva en l'era digital», que va tenir lloc el 21 de novembre a la Sala Tramuntana del Real Club Nàutic de Palma, organitzada per Eticentre i ADR Balears. La trobada va reunir professionals de l'àmbit empresarial i de la comunicació per reflexionar sobre l'impacte de la desinformació i la necessitat de reforçar una comunicació ètica en l'entorn digital. Al llarg de la sessió es va posar de manifest que la desinformació s'ha consolidat com un dels grans desafiaments contemporanis, amb efectes directes sobre la confiança, la reputació i la presa de decisions en empreses i institucions. En aquest context, es va destacar la importància d'incorporar estratègies de verificació i

fomentar una comunicació transparent com a elements clau per a la sostenibilitat organitzativa.

La ponència principal, a càrrec de la degana de la Facultat de Comunicació de la Universitat de Navarra, Charo Sáada-ba, va aportar una mirada rigorosa sobre aquesta problemàtica. L'experta va subratllar que la desinformació «no sols afecta la reputació, sinó que pot impactar directament en els resultats d'empreses i institucions», la qual cosa n'evidencia la dimensió estratègica. Així mateix, va incidir en la necessitat de promoure una ciutadania crítica i ben informada, i va recordar que «la qualitat de la informació condiona la confiança i, amb aquesta, la presa de decisions».

La jornada va continuar amb una taula rodona en la qual van participar Albert Puig, director de Comunicació i Relacions Institucionals de RIU Hotels; Tolo Oliver, COO de Deacorde; Marta Serrano, CEO de CoMsentido, i els periodistes Edu Colom, delegat d'*El Mundo* a Balears, i Albert Orfila, director d'*Última Hora*. El debat va permetre aterrar els reptes en la pràctica diària de les organitzacions, posant en comú experiències i reflexions. Entre les idees compartides, va destacar que «la desinformació pot erosionar en minuts la confiança construïda durant anys», així com la necessitat que les empreses assumeixin un paper actiu en la generació de continguts veraçs i responsables.

En conjunt, els participants van coincidir que comunicar amb ètica s'ha convertit en un element essencial de la gestió empresarial, no sols des d'una perspectiva

reputacional, sinó també estratègica. Tal com es va assenyalar durant la trobada, es tracta d'una responsabilitat compartida que exigeix compromís, criteri i coherència en un entorn marcat per la sobreabundància informativa i la immediatesa. Aquesta jornada es va consolidar així com un espai de reflexió i aprenentatge col·lectiu, alineat amb el compromís d'impulsar una cultura empresarial més ètica, conscient i preparada per afrontar els reptes de la comunicació en l'era digital.

CAP AL QUART SECTOR: UN COMPROMÍS DE SUPERVIVÈNCIA

Per finalitzar, no podem obviar que estam en un moment crucial. Les emergències energètica, social i climàtica ens obliguen a accelerar el procés de canvi. Per a això, és necessari impulsar el «quart sector», un espai en què l'Administració, les ONG i l'empresa privada col·laborin estretament, alineades per un propòsit que transcendeixi el benefici econòmic.

Maitane Moreno, Charo Sádaba, Alejandro Sáenz de San Pedro, Miquel Àngel Benito i Silvia Igado

Charo Sádaba, Tolo Oliver, Berto Orfila, Marta Serrano, Edu Colom i Albert Puig

L'ètica i la responsabilitat, igual que l'amor, no es poden imposar per decret ni mesurar en una auditoria freda; se senten i es porten dins. És una força que neix de la consciència i que busca el punt de trobada fins i tot quan les parts estan allunyades en posicions oposades. El planeta ens ha quedat petit i no podem continuar maltractant-lo. Jean-Paul Sartre va escriure que l'ésser humà està «condemnat a ser lliure» de les limitacions que el mitjà li imposa.

Els límits són físics, però les limitacions són mentals. Des de Eticentre, després de més de vint anys d'història, continuem convidant empresaris i líders a somiar sense limitacions, amb valentia i coratge. És hora de transformar el sistema per un de millor, en què l'ètica no sigui un departament, sinó el cor palpitant de la nostra societat. Perquè en el món n'hi ha prou per a les necessitats de tots, però no per a la cobdícia d'uns pocs.